

เขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์: ผลกระทบ ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการพัฒนา
Padang Besar Special Economic Zone: Effects, Obstacles and
Development

ธนาวุฒิ ถนอมลิขิตวงศ์
Thanawut Tanomlikhitwong

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Degree of Master of Arts in Human Social Development

Prince of Songkla University

2560

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

เขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์: ผลกระทบ ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการพัฒนา
Padang Besar Special Economic Zone: Effects, Obstacles and
Development

ธนาวุฒิ ถนอมลิขิตวงศ์
Thanawut Tanomlikhitwong

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Degree of Master of Arts in Human Social Development

Prince of Songkla University

2560

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ชื่อวิทยานิพนธ์ เขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์: ผลกระทบ ปัญหา อุปสรรคและแนวทางการพัฒนา
ผู้เขียน นายธนาวุฒิ ถนอมลิขิตวงศ์
สาขาวิชา พัฒนามนุษย์และสังคม

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์หลัก

คณะกรรมการสอบ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กานดา จันทร์แย้ม)

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.นิรันดร์ จุลทรัพย์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.เกษตรชัย และหิมา)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กานดา จันทร์แย้ม)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระพล ศรีชนะ)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้มาจากการศึกษาวิจัยของนักศึกษาเองและได้แสดงความขอบคุณบุคคลที่มีส่วนช่วยเหลือแล้ว

ลงชื่อ.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กานดา จันทน์แย้ม)
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์หลัก

ลงชื่อ.....
(นายธนาวุฒิ ถนอมลิขิตวงศ์)
นักศึกษา

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้ไม่เคยเป็นส่วนหนึ่งในการอนุมัติปริญญาในระดับใดมาก่อนและ
ไม่ได้ถูกใช้ในการยื่นขออนุมัติปริญญาในขณะนี้

ลงชื่อ.....

(นายธนวุฒิ ถนนอมลิตวงศ์)

นักศึกษา

ชื่อวิทยานิพนธ์ เขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์: ผลกระทบ ปัญหา อุปสรรคและแนวทางการพัฒนา
 ผู้เขียน นายธนาวุฒิ ถนอมลิขิตวงศ์
 สาขาวิชา พัฒนามนุษย์และสังคม
 ปีการศึกษา 2559

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ 2) เพื่อเปรียบเทียบผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 3) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ 4) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ ใช้วิธีการวิจัยผสมผสานเชิงอธิบายแบบติดตาม มีลักษณะการดำเนินงานวิจัยสองระยะ โดยเริ่มต้นการวิจัยด้วยวิธีการเชิงปริมาณแล้วใช้ผลการวิจัยที่ได้เพื่อพิจารณาคัดเลือกประเด็นปัญหาและผู้ให้ข้อมูลในการดำเนินงานวิจัยด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเก็บข้อมูลเชิงปริมาณจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 374 ครั้วเรือนแบ่งเป็นผู้ประกอบการค้าชายแดน 181 ร้านค้า และประชาชนทั่วไป 193 ครั้วเรือน ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสองกลุ่มจะต้องมีลักษณะเฉพาะเพียงกลุ่มเดียวเพื่อป้องกันการซ้ำซ้อนของข้อมูลสำหรับผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นตัวแทนจากคณะกรรมการบริหารและบูรณาการและพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษสงขลาที่ประกอบด้วยหน่วยงานภาครัฐ 3 คน ภาคเอกชนจำนวน 2 คน และภาคประชาชนจำนวน 2 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติการหาค่าความถี่ ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ในส่วนของการวิเคราะห์ข้อมูลการเชิงคุณภาพใช้การจัดกลุ่มความหมายของข้อมูลและกลุ่มคำเพื่อตีความเพื่อสร้างข้อสรุป

ผลการวิจัยพบว่า ผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ยที่ 3.03 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีค่าเฉลี่ยที่สูงที่สุด (3.26) รองลงมาคือด้านการปกครอง มีค่าเฉลี่ยที่ 3.03 ด้านสังคม มีค่าเฉลี่ยที่ 2.97 สำหรับด้านเศรษฐกิจ และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ 2.95 เมื่อทำการเปรียบเทียบระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษนั้น พบว่าปัจจัยด้านระดับการศึกษา และรายได้ที่แตกต่างกันทำให้มีความคิดเห็นต่อผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับปัญหาและอุปสรรคที่เกิด

จากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ พบว่า ด้านโครงสร้างพื้นฐานที่ยังคงล่าช้าและไม่ได้มาตรฐาน ด้านเศรษฐกิจก็ยังคงไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจน ด้านสังคมมีปัญหาเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่นับวันยังมีปัญหาเพิ่มมากขึ้น และการบริหารปกครองที่ประชาชนเป็นเพียงผู้รับผลจากการดำเนินกิจกรรมของรัฐ แต่ไม่ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมของการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยผู้ให้ข้อมูลเสนอแนะแนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ พบว่าควรให้มีการออกแบบสิทธิประโยชน์เพื่อส่งเสริมการลงทุนที่เหมาะสมกับเศรษฐกิจท้องถิ่น รวมทั้งการจัดสรรงบประมาณท้องถิ่น ตลอดจนส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนและประชาชนท้องถิ่นอย่างรอบด้านในกระบวนการวางแผนและจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยต้องไม่ลืมนำถึงวิถีชีวิตของชุมชนและสิ่งแวดล้อม

คำสำคัญ: เขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์, ผลกระทบการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ, อุปสรรคการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ, แนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ

Thesis Title	Padang Besar Special Economic Zone: Effects, Obstacles and Development
Author	Mr.Thanawut Tanomlikhitwong
Major Program	Human and Social Development
Academic Year	2016

ABSTRACT

The purposes of this study were to 1) investigate effects of the development of Padang Besar Special Economic Zone; 2) to compare the effects of the development of Padang Besar Special Economic Zone classified according to personal factors; 3) to study the problems and obstacles of the development of Padang Besar Special Economic Zone; and 4) to investigate the guidelines for the development of Padang Besar Special Economic Zone. This explanatory sequential mixed method research consisted of two phases. The first phase was collection of quantitative data. Then the results of the first phase were used as a source from which problems and informants were selected for further investigation in the second phase which was qualitative. The quantitative data were collected from 374 households consisting of 181 households of border entrepreneurs and 193 general households. The questionnaire respondents of these two groups had to have only one group of specific characteristics to prevent data duplication. Qualitative data were collected from representatives of the Sub-committee on Integrated Administration and Special Economic Zone Development of Songkhla consisting of three representatives of state organizations, two from the private sector, and two from the people sector. The quantitative data were analyzed using frequency, percentage, standard deviation, and one-way ANOVA. For qualitative data analysis, meanings of data and words were grouped for interpretation and conclusion.

The study found that effects of the development of Padang Besar Special Economic Zone on all aspects were at a moderate level of 3.03, and when considered in detail, the effects of the development of Padang Besar Special Economic Zone on infrastructure was highest at the average of 3.26, followed by

administration (3.03), social aspect (2.97), and the lowest mean was 2.95 for economics and for natural resources and the environment. When compared between personal factors and the effects of the development of the Special Economic Zone, it was found that respondents with different levels of education and incomes were significantly different at .05 in their opinions on the effects of the development of the Special Economic Zone. Regarding problems and obstacles as a result of the development of the Special Economic Zone, it was found that infrastructure was slow and non-standard; economic change had not been seen clearly; socially, foreign labor was still a problem; more problems related to natural resources and the environment were found; and administratively, people were found to be affected by the state operations and activities but had no participation in activities of the development of the Special Economic Zone. The respondents recommended guidelines for the development of Padang Besar Special Economic Zone as follows. Investment promotion privileges suitable for should be provided; budget should be allocated to the local area; and participation in all aspects by the private and people sectors should be promoted, especially in the planning and establishing the special economic zone taking into consideration the community's way of life and the environment.

Keywords: Padang Besar Special Economic Zone, effects of development of the special economic zone, obstacles of development of the special economic zone, guidelines for development of the special economic zone

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลือให้คำปรึกษาของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กานดา จันทร์แย้ม ผู้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักที่คอยช่วยเหลือให้คำแนะนำตั้งแต่เริ่มทำวิจัยในขั้นตอนต่าง ๆ ตลอดจนการเขียนบทความ การนำเสนอ จนเสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างสูงในความเมตตากรุณาและการทุ่มเทเอาใจใส่ ตลอดระยะเวลาของการเป็นนักศึกษาภายใต้การดูแลของท่านอาจารย์ที่ผ่านมา และขอขอบคุณคณาจารย์คณะศิลปศาสตร์ทุกท่านที่เป็นผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาเพิ่มองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์อย่างมาก ซึ่งมีส่วนสำคัญที่ส่งผลให้ผู้วิจัยมีพื้นฐานในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ตลอดจนให้การชี้แนะที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย รวมถึงเจ้าหน้าที่คณะศิลปศาสตร์ เจ้าหน้าที่ภาควิชาพัฒนามนุษย์และสังคมทุกท่านที่อำนวยความสะดวก ให้คำปรึกษา และให้คำแนะนำในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ด้วยดี

ผู้วิจัยขอขอบคุณรองศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ดร.นิรันดร์ จุลทรัพย์ และรองศาสตราจารย์ ดร.เกษตรชัย และหิมา คณะกรรมการสอบ ที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าอย่างยิ่งสำหรับให้คำแนะนำและชี้แนะแนวทางการแก้ไขปรับปรุงแก่ผู้วิจัยเพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ รองศาสตราจารย์ ดร.เกษตรชัย และหิมา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เก็ดฉวา บุญปรากฏ และ นายสมพร สิริโพรานานนท์ เป็นอย่างยิ่งที่ทำให้ผู้วิจัยสามารถใช้เป็นเครื่องมือนำไปสู่การเก็บข้อมูลที่ตีได้ในครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่สนับสนุนทุนอุดหนุนการวิจัยเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการนำเสนอบทความวิชาการ ที่เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณทุกคนในครอบครัว วัฒนคุณลิขิตวงศ์ ที่ให้ความรัก ความห่วงใย และการสนับสนุนในทุกๆด้านตลอดมา

สุดท้ายหากมีสิ่งขาดตกบกพร่องหรือผิดพลาดประการใด ผู้จัดทำขออภัยเป็นอย่างสูงพร้อมรับคำแนะนำและข้อเสนอแนะทุกประการ

ธนาวุฒิ วัฒนคุณลิขิตวงศ์

สารบัญ

	หน้า
หน้าปกใน	(1)
บทคัดย่อ	(5)
Abstract	(7)
กิตติกรรมประกาศ	(9)
สารบัญ	(10)
สารบัญภาพ	(15)
สารบัญตาราง	(16)
รายงานผลงานการนำเสนอบทความ	(19)
รายงานผลงานการเผยแพร่ตีพิมพ์บทความ	(20)
สำเนาต้นฉบับที่ได้รับการตอบรับให้นำเสนอบทความ	(21)
สำเนาต้นฉบับที่อยู่ระหว่างการพิจารณาให้ตีพิมพ์บทความ	(22)
บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญ	1
วัตถุประสงค์ในการวิจัย	3
ประโยชน์ของงานวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ขอบเขตการวิจัย	5
แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ.....	7
ความหมายของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ	7
วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ	7
แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ	8
สาระสำคัญของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ	10
การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษของไทย	11
รูปแบบการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ	15
การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11	15
สถานะล่าสุดของการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ	17
แนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ	19
มาตรการสนับสนุนกิจการที่ประกอบกรในเขตเศรษฐกิจพิเศษจากรัฐบาล	20

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทบาทเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษกับการค้าชายแดน	22
โอกาสและศักยภาพของเขตเศรษฐกิจพิเศษตามแนวชายแดน	23
เขตเศรษฐกิจพิเศษ: ประโยชน์ที่ได้รับ	25
อนาคตและโอกาสของการค้าชายแดน	25
การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษระยะแรกของจังหวัดสงขลา	26
ข้อเด่นและข้อด้อยของพื้นที่เขตจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษสะเดา	27
โอกาสและผลกระทบในการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ	28
เขตเศรษฐกิจพิเศษกับผลกระทบต่อเศรษฐกิจภาคใต้	29
ผลกระทบของการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ	30
ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ	30
การจ้างงาน	30
การเพิ่มระดับการส่งออก	31
การเพิ่มการลงทุนระดับประเทศ	31
การลดความยากจนและมาตรฐานในการครองชีพ	32
ผลกระทบด้านสังคม	33
มาตรฐานแรงงานและสภาวะแวดล้อมในการทำงาน	33
ปัญหาด้านสาธารณสุขและการประกันสุขภาพ	34
ปัญหาสถานะบุคคลและการค้ามนุษย์	35
ผลกระทบด้านการปกครอง	36
ผลกระทบด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	37
การจัดการทรัพยากรธรรมชาติระหว่างชุมชนกับเขตเศรษฐกิจพิเศษ	37
เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสงขลา	38
เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสงขลา	38
การค้าชายแดนไทย – มาเลเซีย	39
เขตเศรษฐกิจพิเศษสะเดา	43
เขตเศรษฐกิจพิเศษสะเดา: ผลกระทบต่อเศรษฐกิจพิเศษภาคใต้	43
อำเภอสะเดา: ศักยภาพในการเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ	44
เขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์	44
บริบทของเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์	44

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
ข้อมูลทั่วไป	44
อาณาเขต	45
นโยบายการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทศบาลเมืองปาดังเบซาร์	45
นโยบายการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว	46
นโยบายการพัฒนาด้านการศึกษา	46
นโยบายการพัฒนาด้านศาสนา ประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรม และนันทนาการ	47
นโยบายการพัฒนาด้านการสาธารณสุข	47
นโยบายการพัฒนาสิ่งแวดล้อม	48
นโยบายการพัฒนาด้านคุณภาพชีวิต	48
นโยบายการพัฒนาด้านการเมือง และการบริการ	49
นโยบายการพัฒนาด้านการบริหารจัดการรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน	49
ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐาน	49
ข้อมูลพื้นฐานด้านโครงสร้างพื้นฐาน	49
ข้อมูลพื้นฐานด้านการคมนาคมขนส่ง	50
ข้อมูลพื้นฐานด้านการสาธารณสุขโรค	50
ข้อมูลพื้นฐานด้านไฟฟ้า	51
ข้อมูลพื้นฐานด้านการโทรคมนาคม/สื่อสาร	51
ข้อมูลพื้นฐานด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	51
ข้อมูลพื้นฐานด้านเศรษฐกิจ	51
ข้อมูลพื้นฐานด้านสังคม	53
สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ	55
สถานการณ์ด้านการท่องเที่ยว	56
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	57
กรอบแนวคิด	61
วิธีดำเนินการวิจัย	63
รูปแบบการวิจัย	63
การวิจัยเชิงปริมาณ	63
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	63
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	66

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล	67
การตรวจสอบเครื่องมือ	68
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	68
การวิจัยเชิงคุณภาพ	70
ผู้ให้ข้อมูลหลัก	71
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	71
การเก็บรวบรวมข้อมูล	71
การตรวจสอบข้อมูล	71
การวิเคราะห์ข้อมูล	72
ผลการวิจัย	73
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	73
ผลการวิเคราะห์ผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ของ กลุ่มตัวอย่าง	76
ผลการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษของ กลุ่มตัวอย่าง	83
การเปรียบเทียบระหว่างความคิดเห็นและปัจจัยส่วนบุคคล	88
ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์	96
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	106
สรุปผลการวิจัย	106
อภิปรายผลการวิจัย	106
ข้อเสนอแนะ	109
บรรณานุกรม	111
ภาคผนวก	115
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือวิจัย	116
ภาคผนวก ข แบบสอบถามการวิจัย	117
ภาคผนวก ค แบบสัมภาษณ์การวิจัย	123
ภาคผนวก ง ผลการตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม	124
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์	127
ภาคผนวก ฉ บทความตีพิมพ์	135

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก ช บทความนำเสนอ	153
ประวัติผู้เขียน	170

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 ตารางการดำเนินงานจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษระยะแรก 2557-2558	14
2 เขตเศรษฐกิจพิเศษและโครงข่ายคมนาคมหลักของประเทศ	16
3 มูลค่าการค้าชายแดนของจังหวัดเขตเศรษฐกิจพิเศษ	17
4 โครงสร้างของคณะกรรมการนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษ	18
5 แผนการใช้งบประมาณทั้ง 3 ระยะในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ	19
6 ที่ตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ 5 พื้นที่ ระยะแรก	27
7 แผนที่เขตเศรษฐกิจพิเศษสงขลา	38
8 มูลค่าการค้าระหว่างประเทศและการค้าชายแดนไทย-มาเลเซีย 2553-2556	42
9 แผนที่เขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์	45
10 กรอบแนวคิดในการวิจัยเชิงคุณภาพ	62
11 กรอบแนวคิดในการวิจัยเชิงคุณภาพ	62

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 โครงการก่อสร้างที่สำคัญในแต่ละเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ	19
2 สิทธิประโยชน์ที่ได้รับจาก BOI กรณีเป็นกิจการเป้าหมายและตั้งในเขตเศรษฐกิจพิเศษ	22
3 การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานและศุลกากรระยะแรกของจังหวัดสงขลา	22
4 โครงสร้างเศรษฐกิจจังหวัดสงขลา	39
5 มูลค่าการค้าชายแดนรวมไทย-มาเลเซีย ปี 2553-2556 (มกราคม-เมษายน)	40
6 สินค้าส่งออกด้านชายแดนไทย-มาเลเซีย 2553-2556 (มกราคม-เมษายน)	41
7 ข้อมูลชนิดของถนนในเขตเทศบาลเมืองปาดังเบซาร์ 2559	49
8 ข้อมูลด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	51
9 สถานประกอบการในด้านบริการต่างๆ ในเขตเทศบาลเมืองปาดังเบซาร์	52
10 สถานประกอบการต่างๆ ในเขตเทศบาลเมืองปาดังเบซาร์	52
11 ลักษณะการใช้ประโยชน์ในที่ดินในเขตเทศบาลเมืองปาดังเบซาร์	53
12 จำนวนประชากรแยกตามช่วงอายุ ปี 2558-2559 (เฉพาะผู้มีสัญชาติไทย)	53
13 จำนวนประชากรแยกตามชุมชน ปี 2556-2557	54
14 จำนวนหลังคาเรือนของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์	54
15 สถิติยานพาหนะเข้า-ออก ด้านศุลกากรปาดังเบซาร์ ปี 2552-2558	55
16 สถิติตู้คอนเทนเนอร์บรรทุกสินค้านำเข้า-ส่งออก ผ่านด้านศุลกากรปาดังเบซาร์	55
17 สถิติการเดินทางเข้า ณ จุดตรวจด่าน ตม.ปาดังเบซาร์ ปี 2553-2558	56
18 จำนวนหลังคาเรือนของประชาชนในเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์	64
19 จำนวนสถานประกอบการในเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์	65
20 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา	73
21 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ	74
22 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้ต่อเดือน	74
23 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองปาดังเบซาร์	75
24 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลกระทบด้านโครงสร้างพื้นฐาน	76
25 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลกระทบด้านเศรษฐกิจ	77
26 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลกระทบด้านสังคม	78

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตารางที่	หน้า
27	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลกระทบทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม 79
28	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลกระทบด้านการบริหารปกครอง 81
29	ความคิดเห็นเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์รวมทุกด้าน 82
30	จำนวนและร้อยละของความคิดเห็น เรื่องปัญหาและอุปสรรคจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจ พิเศษปาดังเบซาร์ด้านโครงสร้างพื้นฐาน 83
31	จำนวนและร้อยละของความคิดเห็น เรื่องปัญหาและอุปสรรคจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจ พิเศษปาดังเบซาร์ด้านเศรษฐกิจ 84
32	จำนวนและร้อยละของความคิดเห็น เรื่องปัญหาและอุปสรรคจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจ พิเศษปาดังเบซาร์ด้านสังคม 85
33	จำนวนและร้อยละของความคิดเห็น เรื่องปัญหาและอุปสรรคจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจ พิเศษปาดังเบซาร์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 86
34	จำนวนและร้อยละของความคิดเห็น เรื่องปัญหาและอุปสรรคจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจ พิเศษปาดังเบซาร์ด้านการบริหารปกครอง 87
35	การเปรียบเทียบผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ จำแนกตาม ระดับการศึกษา 88
36	การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ปาดังเบซาร์ ด้านโครงสร้างพื้นฐานกับระดับการศึกษา 90
37	การเปรียบเทียบผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ จำแนกตามอาชีพ 91
38	การเปรียบเทียบผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ จำแนกตามรายได้ต่อเดือน 92
39	การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ปาดังเบซาร์ด้านเศรษฐกิจ กับรายได้ต่อเดือน 94
40	การเปรียบเทียบผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ จำแนกตามตามระยะเวลาการอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองปาดังเบซาร์ 95

สารบัญตาราง(ต่อ)

ตารางที่	หน้า
41	ข้อเสนอเพื่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน 96
42	ข้อเสนอเพื่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ 97
43	ข้อเสนอเพื่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ ด้านการพัฒนาสังคม 97
44	ข้อเสนอเพื่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ ด้านการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 98
45	ข้อเสนอเพื่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ ด้านการพัฒนาการบริหารปกครอง 98

รายงานผลงานการนำเสนอบทความ

ธนาวุฒิ ถนอมลิขิตวงศ์ และกานดา จันทร์แย้ม. (2560). เขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์: ปัญหา อุปสรรค ผลกระทบ และแนวทางการพัฒนา. ในการประชุมวิชาการ มนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ Thailand 4.0 ระหว่างวันที่ 9 มิถุนายน 2560. ชลบุรี: สถาบันวิจัยและ พัฒนา มหาวิทยาลัยบูรพา.

รายงานผลงานการตีพิมพ์เผยแพร่บทความ

ธนวุฒิ ถนอมลิขิตวงศ์ และกานดา จันทร์แย้ม. (2560). เขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์: ปัญหาอุปสรรค และแนวทางการพัฒนา. วารสารศิลปะศาสตร์. (รอพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ)

สำเนาต้นฉบับที่ได้รับการตอบรับให้นำเสนอบทความ

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ขอขอบเกียรติบัตรฉบับนี้ไว้เพื่อแสดงว่า

ธนาวุฒิ ถนอมลิขิตวงศ์

ได้เข้าร่วมการนำเสนอผลงานวิจัยแบบบรรยายในการประชุมวิชาการ

เวทีวิจัยมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ ๑๑ ประจำปี ๒๕๖๐

“มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ในยุค Thailand ๔.๐”

วันที่ ๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๐

จึงให้เกียรติบัตรนี้ไว้เพื่อเป็นเกียรติประวัติสืบไป

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญรอด บุญเกิด)

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

สุภาม พงศ์กิติวิบูลย์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาติ พงศ์กิติวิบูลย์)

ประธานคณะกรรมการดำเนินงาน

สำเนาต้นฉบับที่อยู่ระหว่างการพิจารณาให้ตีพิมพ์บทความ

คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต
อ. คลองหลวง จ. ปทุมธานี 12121

วันที่ ๑๙ พฤษภาคม 2560

เรื่อง การตีพิมพ์บทความในวารสารศิลปศาสตร์

เรียน นายธนวุฒิ ฌนอมลิขิตวงศ์

ตามที่ท่านส่งบทความ เรื่อง เขตเศรษฐกิจพิเศษป่าดงเบงช่า ปัญหา อุปสรรค และ
แนวทางการพัฒนา เพื่อเสนอตีพิมพ์ในวารสารศิลปศาสตร์ นั้น กองบรรณาธิการรับบทความของท่าน
ไว้เรียบร้อยแล้ว และจะดำเนินการพิจารณาบทความต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

จันทิมา อังคพนิชกิจ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จันทิมา อังคพนิชกิจ)
บรรณาธิการวารสารศิลปศาสตร์

กองบรรณาธิการ
Email: journal@arts.tu.ac.th
โทร. 0-2696-5223

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

“เขตเศรษฐกิจพิเศษ” เป็นแนวทางการพัฒนาที่มีการศึกษากันมานานในประเทศไทย โดยมีแนวความคิดในการพัฒนาพื้นที่เพื่อจัดตั้งเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อให้มีการกระจายการพัฒนาไปสู่พื้นที่ต่างๆ โดยใช้กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่หลากหลายเป็นตัวนำในการพัฒนา อันเป็นการนำมาซึ่งการลงทุนและการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่เฉพาะและพื้นที่ใกล้เคียง (สำนักวิชาการและสำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2557)

คำว่า “เศรษฐกิจพิเศษ” จึงหมายถึงพื้นที่แห่งหนึ่งแห่งใดที่ได้รับการกำหนดและพัฒนาขึ้นมาภายใต้กฎหมายและการบริหารกิจการในลักษณะเฉพาะ โดยภายในเขตเศรษฐกิจพิเศษจะมีการปรับปรุงลักษณะทางกายภาพของอสังหาริมทรัพย์เพื่อให้เกิดความพร้อมที่จะรองรับการลงทุนจากต่างประเทศ เช่น การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี การอำนวยความสะดวกในการดำเนินกิจการ และบริการขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ก็เพื่อจะส่งเสริมการค้าชายแดนและการเตรียมความพร้อมเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยจะมีการส่งเสริมการลงทุน การสร้างโรงงาน ธุรกิจบริการ สร้างงาน สร้างอาชีพ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทั้งถนน ระบบราง คลังสินค้าช่องทางเข้า - ออก ศุลกากรให้มีความพร้อม ระบบการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวที่มีประสิทธิภาพ และจะจัดให้มีศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อจะคัดแยกแรงงานที่มีคุณภาพเข้ามาได้ในอนาคต ในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษนั้นนอกเหนือจากการให้การเจริญเติบโตด้านเศรษฐกิจแล้ว สิ่งที่สำคัญควบคู่กันที่ คสช. จะมุ่งเน้นพิเศษก็คือ การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนตามแนวชายแดนในพื้นที่ห่างไกลให้ดีขึ้นอีกด้วย (สำนักวิชาการและสำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2557)

ปัจจุบันประเทศไทยมีคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) เป็นกลไกหลักในการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่ภูมิภาคต่างๆของประเทศให้เป็นรูปธรรมเพื่อดึงดูดการลงทุนจากทั้งในและต่างประเทศ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของพื้นที่และของประเทศโดยรวม กระจายความเจริญสู่ภูมิภาค ลดความเหลื่อมล้ำ ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน และแก้ปัญหาความมั่นคงของประเทศ(กลุ่มงานพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ, 2557) คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) จึงกำหนดพื้นที่ตำบลปาดังเบซาร์ให้เป็นพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษระยะแรกตามแผนพัฒนาประเทศของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.)

จากภูมิศาสตร์การเป็นเมืองชายแดนของเทศบาลเมืองปาดังเบซาร์ที่ติดต่อกับประเทศมาเลเซีย แสดงให้เห็นถึงสถิติกิจกรรมการเคลื่อนไหวที่เกี่ยวข้องกับด่านศุลกากรปาดังเบซาร์ และตม. ปาดังเบซาร์ อาทิเช่น การขนส่ง การเดินทางเข้า - ออกของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ และสินค้า

ทางการเกษตร ที่เพิ่มสูงขึ้นเฉลี่ยในทุกปี (ฝ่ายแผนงานและงบประมาณกองวิชาการและแผนงาน, 2560) รวมทั้งมูลค่าการค้าชายแดนที่ผ่านด่านศุลกากรป่าดงเบซาร์ที่คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 22 ของมูลค่าการค้ารวมด่านศุลกากรของจังหวัดสงขลา (ฝ่ายแผนงานและงบประมาณกองวิชาการและแผนงาน, 2560) อีกทั้งจำนวนผู้เดินทางขาเข้า ช่วงระยะเวลา 9 เดือน คือ มกราคม-กันยายน 2558 มีอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.22 เหตุผลส่วนหนึ่ง ด้านตรวจคนเข้าเมืองป่าดงเบซาร์วิเคราะห์ว่า เป็นการเพิ่มขึ้นจากผู้เดินทางด้วยรถไฟความเร็วสูง ซึ่งประเทศมาเลเซียเปิดให้ใช้บริการ ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2558 เป็นต้นมา

ขณะเดียวกันในเดือนมกราคม ปี 2558 ไทยมีมูลค่าการค้าชายแดนกับมาเลเซีย 40,664.53 ล้านบาท ลดลงจากปี 2557 ร้อยละ 15.45 และด้านการส่งออกมีมูลค่า 19,949.85 ลดลงร้อยละ 15.45 โดยการนำเข้ามีมูลค่า 20,714.68 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.06 ทำให้ไทยขาดดุลการค้า และเมื่อเทียบรายด่าน ด้านสะเดาและด่านป่าดงเบซาร์มีมูลค่าการส่งออกในปี 2557 และ 2558 ลดลงร้อยละ 18.77 และ 9.81 ตามลำดับ ส่วนมูลค่าการนำเข้าด้านสะเดาลดลง ร้อยละ 10.48 แต่ในส่วนของด่านป่าดงเบซาร์มีมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นถึง ร้อยละ 82.85 (ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมการค้าต่างประเทศโดยความร่วมมือจากศุลกากร, 2558) ซึ่งการพัฒนานั้นย่อมส่งผลกระทบต่อทั้งทางบวกและทางลบ ทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น จากการศึกษางานวิจัยของสถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา 2558 พบว่า ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษมีแนวโน้มไปในทิศทางที่ดีขึ้น ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคงและการปกครอง เป็นต้น

จากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นแสดงให้เห็นศักยภาพของเมืองป่าดงเบซาร์ที่มีความแตกต่างจากศุลกากรในพื้นที่เดียวกันและมีแนวโน้มการเติบโตในทางที่ดีขึ้น มีความพร้อมและโอกาสที่เอื้ออำนวยต่อแผนการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษตามแนวทางของรัฐบาลความท้าทายของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องช่วยกันหาทางออกอย่างเป็นรูปธรรมและรวดเร็ว และส่วนสำคัญสำหรับการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษนั้น รัฐบาลจะต้องคำนึงถึงผลกระทบและปัญหาอุปสรรคในด้านต่างๆที่คนในท้องถิ่นได้รับทั้งทางบวกและทางลบ ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ ความต้องการของประชาชน การมีส่วนร่วมของประชาชน ความสอดคล้องของกลยุทธ์กับลักษณะเฉพาะของแต่ละพื้นที่ บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และบทบาทของประชาชน ทั้งนี้เพื่อให้การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษนั้นประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน

ดังนั้น เพื่อช่วยในการส่งเสริมการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษให้มีความเจริญก้าวหน้า สอดคล้องกันความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญที่ศึกษาผลกระทบ ปัญหา อุปสรรค และแนวทางในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน เพื่อ

เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษป่าดงเบขาร์ให้สอดคล้องกับความต้องการของทุกภาคส่วนต่อไป

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษป่าดงเบขาร์
2. เพื่อเปรียบเทียบผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษป่าดงเบขาร์จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษป่าดงเบขาร์
4. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษป่าดงเบขาร์

ประโยชน์ของงานวิจัย

1. ประโยชน์เชิงนโยบาย สามารถเป็นตัวกำหนดรูปแบบการปฏิบัติงานที่จะช่วยให้สามารถพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม ทั้งสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกท้องถิ่น
2. ประโยชน์เชิงปฏิบัติการ เป็นการกำหนดรูปแบบของการปฏิบัติงานที่ช่วยให้หน่วยงานต่างๆ ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนเอง และเป็นการแปลงแผนนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม อันมีส่วนเอื้ออำนวยความสำเร็จและความล้มเหลวต่อจุดมุ่งหมายการพัฒนาและเป้าประสงค์ในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ
3. ประโยชน์เชิงวิชาการ สามารถนำข้อมูลที่ได้นำมาเพื่อพัฒนาและใช้ในเป็นแนวทางในการพัฒนาเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นิยามศัพท์เฉพาะ

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ หมายถึง พื้นที่ทั้งหมดหรือบางส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งหนึ่งหรือหลายแห่งที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการค้าสินค้าหรือบริการหรือการลงทุนเพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ รวมทั้งการพัฒนาระบบการบริหารให้แบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จ ในพื้นที่แนวชายแดนที่ประกาศเป็นพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ

โครงสร้างพื้นฐาน หมายถึง การพัฒนาโครงสร้างที่จำเป็นต่อการค้าสินค้าหรือบริการหรือการลงทุนเพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ได้แก่ การพัฒนาด้านศุลกากร(OSS) การพัฒนาที่ดิน การพัฒนาระบบคมนาคมตลอดจนระบบสาธารณูปโภคและบริโภคน

ด้านเศรษฐกิจ หมายถึง การส่งเสริมสนับสนุนการลงทุนในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านภาษีอากร การให้สิทธิพิเศษทางการค้าต่างๆ สนับสนุนธุรกิจขนาดกลางและย่อม(SMEs) เป็นต้น

ด้านสังคม หมายถึง การพัฒนาที่เกี่ยวกับมาตรการสร้างความมั่นคงให้กับคนในชุมชนและแรงงานที่เข้ามาทำงานในประเทศ ด้านสุขภาพ ด้านศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ความคุ้มครองแรงงาน

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง การควบคุมมลพิษ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

ด้านการบริหารการปกครอง หมายถึง การส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจในด้านการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษและการมีส่วนร่วม การพัฒนาบุคลากรและประชาชนในด้านต่างๆ

ผลกระทบ หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมทั้งทางตรงและทางอ้อมในเชิงบวก ที่ส่งผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น

ปัญหา หมายถึง ความยากลำบาก, ความต้านทาน, ความทำลาย หรือสถานการณ์ใด ๆ ที่ต้องได้รับการแก้ไข เพื่อให้ผลลัพธ์ประสบความสำเร็จ

อุปสรรค หมายถึง เครื่องขัดข้อง, ความขัดข้อง หรือเครื่องขัดขวาง ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งผลให้เกิดความล่าช้า และทำให้ผลลัพธ์ไม่ประสบความสำเร็จ

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หมายถึง กลุ่มคนต่างๆ ที่ได้รับผลกระทบ หรืออาจได้รับผลกระทบจากการดำเนินการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการศึกษาครั้งนี้หมายถึง ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษปางเบซาร์ ผู้ประกอบการค้าชายแดน และ ภาครัฐ

แนวทางการพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่มีการกระทำให้เกิดขึ้น หรือมีการวางแผนกำหนดทิศทางไว้ล่วงหน้า โดยการเปลี่ยนแปลงจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษนี้จะต้องเป็นไปในทิศทางที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับผลประโยชน์และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1 การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาผลกระทบ ปัญหา และอุปสรรคจากความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ตามแนวทางการสนับสนุนจากภาครัฐ จำนวน 5 ด้าน คือ 1) การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน 2) การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ 3) การพัฒนาด้านสังคม 4) การพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 5) การพัฒนาด้านการบริหารการปกครอง

1.2 การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาแนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ที่เกิดขึ้นจริงจากการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ด้านประชากรที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณคือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองปาดังเบซาร์ ตำบลปาดังเบซาร์ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา ได้แก่ ประชาชนทั่วไปและผู้ประกอบการค้าชายแดน ส่วนการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพเก็บข้อมูลโดยสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) ใช้วิธีการเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง (Criterion based selection) โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลมาจากคณะอนุกรรมการบริหารบูรณาการและพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษที่มาจากหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 3 คน ภาคเอกชนจำนวน 1 คน และภาคประชาชนจำนวน 2 คน ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจและสามารถให้ข้อมูลในเรื่องแนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษอย่างลึกซึ้ง

3. ขอบเขตด้านพื้นที่

ด้านปาดังเบซาร์เป็นด้านศุลกากรต้นแบบตามแนวนโยบายของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ปัจจุบันรัฐบาลไทยกำลังเตรียมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การปรับปรุงด้านศุลกากรปาดังเบซาร์ การใช้ระบบบริการจุดเดียวแบบเบ็ดเสร็จ และการจัดการแรงงานต่างด้าว เพื่อพัฒนาให้เป็นต้นแบบในการให้บริการด้านเศรษฐกิจการค้าชายแดนอย่างเต็มรูปแบบซึ่งมีความทันสมัยรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หรือ AEC

4. ขอบเขตด้านเวลา

ช่วงเวลาที่ใช้ในการรวบรวมเนื้อหาการวิจัย ศึกษาทบทวนบทเรียน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการศึกษาเกี่ยวกับเขตเศรษฐกิจพิเศษ จะใช้เวลาศึกษา 2 ปี เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม 2558 - 31 มีนาคม 2560 ตลอดจนการศึกษาพัฒนาการที่เกิดขึ้นในชุมชนเกี่ยวกับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ

ช่วงเวลาที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย การดำเนินการเรื่องเอกสาร การเก็บข้อมูล
แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง และการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้เวลา 6 เดือน เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม
2559 - วันที่ 31 มีนาคม 2560

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ

1. ความหมายของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

ความหมายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของประเทศไทยตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยขอบเขตการพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ. 2556 หมายถึงบริเวณพื้นที่ที่คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษประกาศกำหนดให้เป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษซึ่งรัฐจะสนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการพัฒนาระบบการให้บริการแบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จที่สอดคล้องกับระบบ ASEAN Single Window และการดำเนินการอื่นที่จำเป็นเพื่อรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจ(กลุ่มงานพื้นที่เศรษฐกิจชายแดน, 2557)

เขตเศรษฐกิจพิเศษ หมายถึง พื้นที่แห่งหนึ่งแห่งใดที่ได้รับการกำหนดและพัฒนาขึ้นมาภายใต้กฎหมายและการบริหารกิจการในลักษณะเฉพาะ ซึ่งภายในเขตเศรษฐกิจพิเศษดังกล่าวนั้น จะมีการปรับปรุงลักษณะทางกายภาพของอสังหาริมทรัพย์ เพื่อให้เกิดความพร้อมที่จะรองรับการลงทุนจากต่างประเทศ เช่น การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี การอำนวยความสะดวกในการดำเนินกิจการและบริการขั้นพื้นฐานต่างๆ ตั้งแต่ระบบขนส่ง ระบบไฟฟ้า ระบบประปา นอกจากนี้ ยังจัดให้มีกิจกรรมสนับสนุนและกิจกรรมต่อเนื่อง ได้แก่ การจัดให้มีระบบสาธารณสุขโรค การจัดการสิ่งแวดล้อม สุขอนามัย และพัฒนาคุณภาพชีวิตชุมชน เป็นต้น ซึ่งการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษดังกล่าวนี้ ถือเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจควบคู่ไปกับการพัฒนาสังคมท้องถิ่นนั้นให้มีความเจริญมากยิ่งขึ้น(รายงานของคณะกรรมการเศรษฐกิจ การพาณิชย์และอุตสาหกรรม วุฒิสภา, 2551)

สรุป เขตเศรษฐกิจพิเศษจึงหมายถึง พื้นที่เฉพาะที่ถูกกำหนดขึ้นเพื่อกระตุ้นกิจกรรมทางเศรษฐกิจโดยการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐบาลในเรื่องของกฎหมายการค้าและการลงทุน รวมถึงการบริหารจัดการต่างๆ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในพื้นที่

2. วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ

เป็นการสร้างแรงจูงใจให้มีการลงทุนภายในประเทศโดยมีรูปแบบการบริหารและมีสิทธิพิเศษแก่ผู้ลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยมีกฎเกณฑ์แตกต่างไปจากกฎเกณฑ์ที่ใช้บังคับปกติ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ด้วยการพัฒนาพื้นที่ให้เป็นประตูการค้าในฐานการผลิต และระบายสินค้าของนักลงทุนทั้งในและต่างประเทศ โดยอาศัยวัตถุดิบและแรงงานจากพื้นที่โดยรอบทั้งภายในและประเทศเพื่อนบ้าน ผ่อนคลายกฎระเบียบที่กีดขวางทางการค้า การลงทุนระหว่างประเทศและปรับปรุงกฎหมายนโยบายสนับสนุนการลงทุนในประเทศ ทั้งด้านสิทธิประโยชน์

จัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) การผ่อนปรนใช้แรงงานต่างด้าว และการทำธุรกรรมเงินตราต่างประเทศ ส่งเสริมชุมชนในฐานรากให้มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น จากการเพิ่มปริมาณการค้า การลงทุน การผลิต โดยเฉพาะการเชื่อมโยงอุตสาหกรรมชนบท และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเข้าสู่ตลาดระดับภาคและประเทศ นำไปสู่การจ้างงานลดปัญหาการว่างงาน เพิ่มรายได้และการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคต่างๆ จะช่วยให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตสภาพแวดล้อมชุมชนดีขึ้น (สิริวิชา สิทธิชัย, 2551, น.6)

แนวความคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจพิเศษนี้มีวัตถุประสงค์หลักในการกระจายการพัฒนาไปสู่พื้นที่ต่างๆ เพื่อมิให้การพัฒนากระจุกตัวเฉพาะในเมืองใหญ่ โดยใช้กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่หลากหลายเป็นตัวนำไปในการพัฒนาซึ่งนอกจากจะช่วยกระจายการพัฒนาไปสู่พื้นที่เฉพาะที่ได้รับ การจัดตั้งเป็นเศรษฐกิจพิเศษอันเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่เฉพาะพื้นที่ใกล้เคียงโดยตรงแล้ว ยังเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและศักยภาพในการแข่งขันของประเทศไทยในเวทีการค้าโลกอีกด้วย(สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2548)

3. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ

สำหรับแนวคิดการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษในต่างประเทศนั้น ประเทศที่พัฒนาแล้วและประเทศในกลุ่มองค์การความร่วมมือและพัฒนาเศรษฐกิจ หรือที่เรียกว่า OECD (Organization for Economic cooperation and Development) ไม่มีแนวคิดพัฒนาพื้นที่เฉพาะเพื่อประโยชน์ในการกระตุ้นเศรษฐกิจ แต่จะเน้น “การพัฒนาระบบการให้บริการทั้งระบบ” โดยการลดกฎระเบียบและขั้นตอนที่ไม่จำเป็น มรการจัดเก็บข้อมูลด้านต่างๆ ในฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์อย่างเป็นระบบและบูรณาการข้อมูลของหน่วยงานต่างๆ เข้าด้วยกันเพื่อให้บริการในลักษณะของศูนย์บริการร่วม (Service center) รวมทั้งมีการนำระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการให้บริการต่างๆซึ่งทำให้ผู้รับบริการใช้บริการได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ สำหรับกรณีสหภาพยุโรป (European Union) นั้นถือหลัง Free Trans-bordering of goods, labor and capital ประเทศสมาชิกจึงไม่มีการพัฒนาพื้นที่พิเศษขึ้นเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ แต่เน้นการพัฒนาระบบการให้บริการทั้งระบบเช่นเดียวกับประเทศในกลุ่ม OECD หากประเทศที่จะเข้าเป็นสมาชิกใหม่มีการตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษอยู่เดิมก็ต้องยกเลิก (ชาติริส สัมมะวัฒนา, 2557)

ประเทศที่นำแนวคิดการพัฒนาพื้นที่เฉพาะเพื่อประโยชน์ในการกระตุ้นเศรษฐกิจมาปรับใช้นั้น ส่วนใหญ่เป็นประเทศที่กำลังพัฒนาทั้งสิ้น เนื่องจากโครงสร้างทางการเมืองการปกครองของประเทศเหล่านี้ไม่เอื้อต่อการพัฒนาระบบการให้บริการทั้งระบบในคราวเดียวกัน หรือหากจะทำให้สำเร็จต้องใช้เวลาในการดำเนินการค่อนข้างนานซึ่งไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกโดยเฉพาะอย่างยิ่งโลกในยุคไร้พรมแดน ประเทศเหล่านี้จึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาพื้นที่เฉพาะก่อน อันจะ

ทำให้การพัฒนากระบวนการให้บริการกระจายไปตามส่วนต่างๆ ของประเทศในระยะเวลาต่อไป (สาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นประเทศแรก que พัฒนาและประยุกต์ใช้แนวคิดเขตเศรษฐกิจพิเศษ) โดยการกำหนดพื้นที่เป้าหมายที่รัฐจะลงทุนด้านการจัดทำผังเมืองที่เหมาะสม การจัดหาสาธารณูปโภคที่จำเป็นต่อการประกอบกิจการที่อยู่อาศัยอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ รวมทั้งนำระบบการให้บริการที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพของประเทศตะวันตกมาประยุกต์ใช้ในพื้นที่เป้าหมาย โดนเน้นการให้บริการจุดเดียวเบ็ดเสร็จภายในเวลาที่กำหนดนอกจากนี้ ยังสร้างเงื่อนไขอื่นที่กระตุ้นให้นักลงทุน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักลงทุนต่างประเทศได้เข้ามาลงทุนในพื้นที่เป้าหมายด้วย เช่น การให้สิทธิพิเศษด้านภาษีอากร การส่งเงินตราต่างประเทศเข้าออกในเขตเศรษฐกิจพิเศษ การให้สิทธิพิเศษในการเข้ามาทำงานของแรงงานผู้มีประสบการณ์ เป็นต้น แม้ในปัจจุบันอินเดียและเกาหลีใต้ซึ่งเป็นประเทศเสรีประชาธิปไตยก็ได้นำแนวคิดเขตเศรษฐกิจพิเศษไปประยุกต์ใช้แล้ว แต่อาจเรียกชื่อแตกต่างกันไป Special Economic Zone, Free Economic Zone, Free Zone เป็นต้น(เรวดี แก้วมณี, 2556)

ตัวอย่างเขตเศรษฐกิจพิเศษที่มีการจัดตั้งในประเทศต่างๆ ซึ่งประสบความสำเร็จเป็นอย่างดีก็มี เช่นเขตเศรษฐกิจพิเศษเซินเจิ้น เขตเศรษฐกิจพิเศษชัวเถา ในมณฑลกวางตุ้งของสาธารณรัฐประชาชนจีน เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนจีน – เวียดนาม เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนจีน – เมียนมาร์ เป็นต้น(ชรินทร์ หาญสืบสาย, 2556) ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่าการพัฒนาที่เฉพาะเพื่อประโยชน์ในการกระตุ้นเศรษฐกิจนั้น มีทั้งการกำหนดพื้นที่เฉพาะให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ และการพัฒนาพื้นที่ชายแดนให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งการพัฒนาพื้นที่ชายแดนให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษนั้น จะมีความได้เปรียบในเรื่องพื้นที่ที่ติดต่อกับอีกประเทศหนึ่งอันจะเป็นการส่งเสริมให้เกิดการกระตุ้นเศรษฐกิจทั้งด้านการลงทุนและการจ้างงาน ในต่างประเทศการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเริ่มดำเนินการครั้งแรกระหว่างประเทศเม็กซิโกและสหรัฐอเมริกาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2508 ซึ่งโดยทั่วไปเรียกกันว่า มาควิลาดอรา (Maquiladora) หรือเขตการผลิตอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก โดยมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมการจ้างงานในเมืองชายแดน มาควิลาดอรา ส่วนใหญ่ตั้งอยู่บริเวณชายแดนด้านตะวันตกเฉียงเหนือที่รู้จักกันในชื่อ “Zona Libre” หรือเขตเสรีซึ่งประกอบด้วยรัฐบาจาแคลิฟอร์เนีย และบางเมืองในรัฐโซโนราที่มีบทบาทเป็นเมืองท่าเสรี ซึ่งการค้าและการลงทุนจากสหรัฐอเมริกาในเขตนี้เป็นไปอย่างเสรี อุตสาหกรรมหลักในเขตเศรษฐกิจชายแดนเหล่านี้ประกอบด้วยสิ่งทอ อิเล็กทรอนิกส์ อุปกรณ์ไฟฟ้าและยานยนต์(เชิฎุ ไกรนรา, 2555)

สรุป การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษนั้นเป็นการพัฒนาพื้นที่พิเศษเฉพาะเพื่อกระตุ้นให้เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจเพื่อส่งผลเกิดการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ อันนำมาเพื่อการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่

4. สาระสำคัญของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษพ.ศ. 2556 กำหนดบทนิยามคำว่า “เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ” หมายถึงพื้นที่ทั้งหมดหรือบางส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งหนึ่งหรือหลายแห่งที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการค้าสินค้าหรือบริการหรือการลงทุนเพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจอันเนื่องมาจากการค้าบริเวณพรมแดนและการค้าเสรีภายใต้กรอบอาเซียนรวมทั้งการพัฒนากระบวนการบริการให้แบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จที่สอดคล้องกับระบบ ASEAN Single Window และบทนิยามอื่นๆ ได้แก่ “การให้บริการแบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จ” “การค้าบริเวณพรมแดน” “แผนแม่บท” “การพัฒนาพื้นที่” “หน่วยงาน” และ “หน่วยงานรับผิดชอบเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ”

การกำหนดให้มีคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษประกอบด้วยนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นรองประธานกรรมการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารผู้แทนการค้าไทยประธานหอการค้าประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยและผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งไม่เกินอีกสิบคนเป็นกรรมการและเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นกรรมการและเลขานุการ

กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายฯ มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาและเสนอแผนแม่บทต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติพิจารณาและให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการที่สำนักงานเสนอให้ความเห็นเกี่ยวกับแผนงานหรือโครงการของหน่วยงานตามที่สำนักงานร้องขอ กำหนดแนวทางเพื่อให้การส่งเสริมและพัฒนาการค้าบริเวณพรมแดนและการค้าเสรีภายใต้กรอบอาเซียนกำกับดูแลติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนแม่บท

กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษเป็นหน่วยงานภายใน สศช. มีอำนาจหน้าที่ในการศึกษาวิเคราะห์ร่างแผนแม่บทเพื่อเสนอคณะกรรมการนโยบายพิจารณาและให้ความเห็นชอบตรวจสอบและวิเคราะห์แผนงานหรือโครงการและแผนปฏิบัติการของหน่วยงานดำเนินการติดตามผลและประสานงานการบริหารและการปฏิบัติตามแผนแม่บทรวมทั้งสนับสนุนและให้คำแนะนำแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กำหนดให้ค่าใช้จ่ายของคณะกรรมการนโยบายฯ คณะอนุกรรมการนโยบายฯ หรือคณะทำงานที่คณะกรรมการนโยบายฯ แต่งตั้งค่าใช้จ่ายของสำนักงานและค่าใช้จ่ายที่จำเป็นอื่น ๆ ให้จ่ายจากงบประมาณ สศช.

กำหนดให้หน่วยงานที่ประสงค์จะรับผิดชอบเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจัดทำร่างแผนแม่บทเสนอคณะกรรมการนโยบายเพื่อพิจารณาโดยผ่านความเห็นชอบของกระทรวงเจ้าสังกัด กำหนดให้หน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการตามแผนแม่บทจัดทำแผนงานหรือโครงการและส่งให้หน่วยงานรับผิดชอบเขตพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อรวบรวมตรวจสอบและวิเคราะห์แล้วจัดทำแผนปฏิบัติการและนำเสนอคณะกรรมการฯพิจารณาและให้ความเห็นชอบต่อไปในการดำเนินงานจัดทำแผนงานหรือโครงการให้หน่วยงานที่จัดทำข้อมูลและรับฟังความคิดเห็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนในพื้นที่นั้นประกอบด้วย

กำหนดให้คณะกรรมการนโยบายพิจารณาแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามที่กำหนดหรือไม่สอดคล้องกับแผนแม่บทแผนปฏิบัติการและแผนงานโครงการหรือวิธีดำเนินการที่กำหนดตามระเบียบนี้(มหเศรษฐ์ เคลือวัลย์ และคณะ: 2557)

5. การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษของประเทศไทย

หากพิจารณาในส่วนของแนวคิดการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษในประเทศไทย พบว่าแนวคิดการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษไม่ใช่เรื่องใหม่ในประเทศไทย ที่ผ่านมามีการพัฒนาในรูปแบบนี้ภายใต้รูปแบบต่างๆ กัน ได้แก่ นิคมอุตสาหกรรม (industrial Estate: IE) เป็นรูปแบบการพัฒนาของพื้นที่เฉพาะ เขตอุตสาหกรรมเพื่อส่งออก (Export processing Zone: EPZ) เป็นรูปแบบการพัฒนาของเมืองใกล้ท่าเรือหรือสนามบินคลังสินค้าทัณฑ์บน (Bonded Warehouse: RW) หรือร้านค้าปลอดอากร (Duty Free Shop: DFS) และเขตการค้าเสรี (Free Trade Zone: FTZ) หรือเขตการค้าปลอดภาษี (Duty Free Port) เป็นรูปแบบการพัฒนาของเมืองท่า และเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (Special Border Economic Zone: SBEZ) เป็นรูปแบบการพัฒนาของพื้นที่ตามแนวชายแดน นอกจากนี้ ประเทศไทยมีการพัฒนาเชิงพื้นที่ที่ใกล้เคียงกับการพัฒนาในลักษณะของเขตเศรษฐกิจพิเศษ ได้แก่ พื้นที่ในโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกหรืออีสต์เทิร์นซีบอร์ด (Eastern Seaboard Development Program) ซึ่งเริ่มต้นมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2525 ครอบคลุมพื้นที่การพัฒนา ระยะแรก 3 จังหวัด คือ ชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา ที่รัฐบาลในสมัยนั้นมียุทธศาสตร์จัดตั้งเขตเศรษฐกิจเฉพาะขึ้นมา เพื่อเร่งรัดการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าทั้งด้านเศรษฐกิจ การค้า อุตสาหกรรม และเทคโนโลยี โดยมีเป้าหมายสูงสุด คือ ต้องการให้พื้นที่นี้เป็นแกนหลักของการพัฒนาประเทศที่เป็นประตูเปิดเชื่อมโยงการพัฒนา (Gateway) ไปสู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือพร้อมกับเชื่อมเส้นทางการค้าสู่ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นศูนย์กลางด้านโลจิสติกส์ และเป็นแหล่งอุตสาหกรรมที่ทันสมัยที่สุดแห่งหนึ่งของโลก (เรสตี แก้วมณี, 2556)

การพัฒนาพื้นที่เฉพาะในประเทศไทยเริ่มจากคณะปฏิวัติฉบับที่ 339 ในปี พ.ศ. 2515 ให้มีการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมภายใต้การบริหารของนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.)

นิคมอุตสาหกรรมแห่งแรกที่ตั้งขึ้น คือ นิคมอุตสาหกรรมบางชัน ต่อมาจำนวนนิคมอุตสาหกรรมก็เพิ่มมากขึ้นโดยผู้ประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมจะได้สิทธิประโยชน์ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ.2522 ซึ่งแบ่งออกได้เป็นสิทธิประโยชน์ทั่วไปซึ่งใช้กับนิคมทุกแห่ง และสิทธิประโยชน์เพิ่มเติมสำหรับผู้ประกอบการในเขตอุตสาหกรรมส่งออก แต่การดำเนินการของนิคมอุตสาหกรรมยังมีข้อจำกัดหลายด้าน ได้แก่

- 1) ขอบเขตของกิจกรรม ยังจำกัดอยู่เฉพาะการประกอบการด้านอุตสาหกรรม
- 2) ขาดอิสระด้านการเงิน บุคลากร และการบริหารจัดการ
- 3) ขาดความคล่องตัวในการจัดหาที่ดินเพื่อการจัดตั้งหรือขยายพื้นที่นิคม
- 4) ไม่มีอำนาจในการจดทะเบียน อนุมัติ และอนุญาตแทนหน่วยงานอื่นๆ (บริษัท

สำนักงานกฎหมาย มิซึชิ ฤชุพันธุ์, 2547)

แม้นิคมอุตสาหกรรมและเขตอุตสาหกรรมส่งออกจะส่งผลดีต่อการพัฒนาประเทศไทยในช่วงที่ผ่านมา แต่แนวคิดเกี่ยวกับอุตสาหกรรมและเขตอุตสาหกรรมส่งออกมีข้อจำกัดที่สำคัญ 2 ประการ ได้แก่

ประการที่หนึ่ง นิคมอุตสาหกรรม และเขตอุตสาหกรรมส่งออกจำกัดประเภทธุรกิจไว้เฉพาะ อุตสาหกรรม, อุตสาหกรรมส่งออก และธุรกิจอื่นๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับการอุตสาหกรรมหรืออุตสาหกรรมส่งออกเท่านั้น ทำให้นิคมอุตสาหกรรมและเขตอุตสาหกรรมส่งออกไม่สามารถรองรับธุรกิจอื่นอันเป็นประโยชน์ต่อระบบเศรษฐกิจได้เช่น การเกษตร การท่องเที่ยว การขนส่ง และการบริการ เป็นต้น

ประการที่สอง องค์กรที่ทำหน้าที่ในการบริหารจัดการนิคมอุตสาหกรรม และเขตอุตสาหกรรมส่งออกไม่มีอำนาจในการให้บริการแก่ผู้ประกอบการในเขตนิคมอุตสาหกรรม และเขตอุตสาหกรรมส่งออกแบบเบ็ดเสร็จ ทำให้การบริการแก่ผู้ประกอบการล่าช้า และไม่มีประสิทธิภาพตามที่ควรจะเป็น

ข้อจำกัดทั้งสองประการดังกล่าวข้างต้น ทำให้เกิดการพัฒนาแนวคิด “เขตเศรษฐกิจพิเศษ” (Special Economic Zone) ขึ้นเพื่อแก้ไขข้อจำกัดทั้งสองประการดังกล่าว โดยเขตเศรษฐกิจพิเศษมีสาระสำคัญๆ 3 ประการ คือ

- 1) เขตเศรษฐกิจพิเศษไม่มีการจำกัดประเภทของธุรกิจ โดยนอกจากการอุตสาหกรรมแล้ว ผู้ประกอบการภายในเขตเศรษฐกิจพิเศษยังสามารถประกอบธุรกิจการเกษตร การประมง การท่องเที่ยว การขนส่ง การเคหะและการก่อสร้าง การวิจัยและการผลิตที่ต้องใช้เทคโนโลยีระดับสูง ตลอดจนการค้าและการบริการด้วย

- 2) ผู้อาศัยและผู้ประกอบธุรกิจในเขตเขตเศรษฐกิจพิเศษจะต้องไปรับสิทธิพิเศษทางภาษีอากร

3) องค์กรบริหารเขตเศรษฐกิจพิเศษจะต้องมีอำนาจอำนวยความสะดวกและให้บริการแก่ผู้ประกอบการธุรกิจและผู้อาศัยในเขตเศรษฐกิจพิเศษทุกเรื่อง เพื่อให้การประกอบธุรกิจเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

สาระสำคัญของเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งสามประการดังกล่าวข้างต้น จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและศักยภาพในการแข่งขันของประเทศในเวทีการค้าระหว่างประเทศกับนานาประเทศ รวมทั้งช่วยกระจายการพัฒนาไปสู่พื้นที่เฉพาะที่ได้รับการจัดตั้งเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ อันเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยตรงในพื้นที่เฉพาะและพื้นที่ใกล้เคียงด้วย (สมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย, 2548)

เพื่อเป็นการเพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงจำเป็นต้องพัฒนาพื้นที่อื่นๆ ที่มีศักยภาพที่จะพัฒนาเป็นฐานอุตสาหกรรมใหม่ของประเทศได้ โดยเฉพาะเมื่อประเทศเพื่อนบ้านของไทยได้เปิดประเทศและให้ความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อสร้างความเจริญให้ประเทศ และให้ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นการพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่ชายแดนจึงเริ่มได้รับความสนใจ ประกอบกับพื้นที่ชายแดนของไทยเองได้มีการพัฒนามาแล้วระยะหนึ่ง ทั้งทางด้านอุตสาหกรรม การค้า และบริการ โดยบางพื้นที่มีสภาพทางกายภาพและศักยภาพเหมาะสมที่จะพัฒนาเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษอย่างมาก การพัฒนาพื้นที่บริเวณชายแดนที่มีการค้ากับประเทศเพื่อนบ้านให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ จึงมีความได้เปรียบและเหมาะสมที่จะพัฒนาให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษได้มากกว่าพื้นที่อื่น(ดำรง แสงวิเลิศ และนันทิกา ทั้งสุพานิช, 2545)

เพื่อดึงดูดการลงทุนจากในประเทศและต่างประเทศเพิ่มขีดความสามารถของประเทศกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคลดความเหลื่อมล้ำยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนและแก้ปัญหาความมั่นคงบริเวณชายแดนรวมถึงปัญหาการเข้ามาทำงานของแรงงานต่างด้าวจากประเทศเพื่อนบ้านอย่างผิดกฎหมายปัญหาการลักลอบนำสินค้าเกษตรจากประเทศเพื่อนบ้านและปัญหาการค้ายาเสพติดซึ่งนี้กลยุทธ์ในการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษประกอบด้วย

1) การสร้างพื้นที่เศรษฐกิจใหม่โดยระยะแรกเน้นบริเวณชายแดนเพื่อใช้ประโยชน์จากการเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน

2) การสนับสนุนธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยและการลงทุนต่อเนื่องของไทยในประเทศเพื่อนบ้านและ

3) การจัดระเบียบพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนเพื่อสร้างเสริมความมั่นคงแก้ปัญหาแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายและสินค้าเกษตรลักลอบจากประเทศเพื่อนบ้าน

การพัฒนาเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ดำเนินงานภายใต้หลักการดังนี้

- 1) การพัฒนาดำเนินงานภายใต้กรอบกฎหมายปัจจุบันโดยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องเช่น กฎหมายศุลกากรกฎหมายส่งเสริมการลงทุนกฎหมายแรงงานกฎหมายนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยกฎหมายส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เป็นต้น เพื่อให้การพัฒนาสามารถเกิดผลเป็นรูปธรรมได้โดยเร็ว
- 2) ภาครัฐเอกชนและประชาชนร่วมมือบทบาทโดยรัฐเป็นผู้ให้สิทธิประโยชน์จัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐานและปรับปรุงกฎระเบียบภาคเอกชนเป็นผู้ลงทุนและภาคประชาชนมีส่วนร่วมและได้รับประโยชน์จากการพัฒนา
- 3) การพัฒนาต้องไม่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมสังคมและความมั่นคงของประเทศเพื่อให้การพัฒนาเป็นที่ยอมรับและเกิดการพัฒนายั่งยืน
- 4) พื้นที่พัฒนากำหนดตามเขตปกครองเช่นอำเภอหรือตำบลเพื่อให้มีจุดยึดโยงทางภูมิศาสตร์ที่ชัดเจนและใช้ข้อมูลร่วมกันระหว่างหน่วยงานได้ดีและให้ง่ายต่อการบริหารจัดการ (กลุ่มงานพื้นที่เศรษฐกิจชายแดน, 2557)

การดำเนินงาน	ปี 2557						ปี 2558											
	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. กำหนดการประชุมคณะกรรมการ กนพ.	▲		▲		▲			▲			▲			▲			▲	
2. ประกาศพื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะสมในการจัดตั้ง SEZ ระยะแรก 5 พื้นที่ ได้แก่ อ.แม่สอด จ.ตาก อ.อรัญประเทศ จ.สระแก้ว ชายแดน จ.ตราด ชายแดน จ.มุกดาหาร และ อ.สะเดา จ.สงขลา (ด้านศุลกากรสะเดาและปาดังเบซาร์)	▲																	
3. คณะอนุกรรมการ 3 คณะ (ด้านสิทธิประโยชน์ ด้านแรงงาน และด้านโครงสร้างพื้นฐาน) จัดทำข้อเสนอสนับสนุน SEZ เสนอ กนพ. ภายในสิงหาคม 2557	↔																	
4. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเริ่มดำเนินการตามแนวทางที่คณะอนุกรรมการฯ และ กนพ. เห็นชอบ																		
5. หน่วยงานดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ																		
6. จังหวัด/ท้องถิ่น/ภาคเอกชน รายงานผลต่อ สศช. เป็นประจำทุกเดือน																		
7. สศช. จัดศึกษาโครงการประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษระยะแรก ตุลาคม 2557-ธันวาคม 2558																		

ภาพที่ 1 ตารางการดำเนินงานจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษระยะแรก 2557-2558

ที่มา: กลุ่มงานพื้นที่เศรษฐกิจชายแดน: 2557

รูปแบบการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ

1. การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11

ทิศทางการพัฒนาความเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2554-2559) ได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศในช่วงเวลาที่ไทยต้องเผชิญกับสถานการณ์การพัฒนาที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในบริบทของประชาคมอาเซียนโดยให้ความสำคัญกับการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนให้เป็นฐานการลงทุนเชื่อมโยงระบบการผลิตกับพื้นที่ตอนในของประเทศและเป็นประตูเศรษฐกิจเชื่อมโยงภูมิภาค

การเปลี่ยนแปลงนโยบายทางเศรษฐกิจในประเทศเพื่อนบ้านและการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558 จะทำให้เกิดการจัดเรียงตัวใหม่ของโซ่อุปทานในภูมิภาค โดยการลงทุนจะเคลื่อนย้ายไปยังแหล่งที่สามารถประกอบการได้ในต้นทุนที่ต่ำกว่าในประเทศอื่นหรือในพื้นที่อื่นของประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ชายแดน ดังนั้นประเทศไทยจะต้องปรับตัวเพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์และดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพภายใต้เงื่อนไขดังกล่าวทั้งในด้านการบริหารจัดการชายแดนเพื่ออำนวยความสะดวกในการผ่านแดนระหว่างไทยกับเพื่อนบ้าน การพัฒนาระบบสาธารณูปโภคและโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อให้มีความพร้อมสามารถรองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจบริเวณชายแดน การพัฒนาเมืองชายแดนที่สำคัญเพื่อให้สามารถรองรับบทบาทการเป็นประตูเชื่อมโยงเศรษฐกิจกับเพื่อนบ้าน การเคลื่อนย้ายแรงงานระหว่างประเทศเพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากแรงงานในประเทศเพื่อนบ้าน การให้สิทธิประโยชน์ด้านการลงทุนเพื่อดึงดูดให้เกิดการลงทุนในพื้นที่ และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อยกระดับการพัฒนากิจกรรมทางเศรษฐกิจของไทยและให้แรงงานไทยสามารถแข่งขันกับแรงงานในประเทศเพื่อนบ้านได้ การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษบริเวณชายแดนเป็นการบูรณาการไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้น การจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาประเทศตามทิศทางของการพัฒนาภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11

อย่างไรก็ดี การพัฒนาของไทยในปัจจุบันมีการกระจุกตัวของการลงทุนและโครงสร้างพื้นฐานในภาคกลางและภาคตะวันออกซึ่งเป็นรากฐานการผลิตที่เป็นตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจหลักของประเทศ และแม้ว่าการพัฒนาพื้นที่ชายแดนจะมีความสำคัญมากขึ้นแต่ยังคงมีข้อจำกัดในบางพื้นที่หลายด้าน เช่น ด้านชายแดนซึ่งยังมีปัญหาความแออัดการขนส่งเชื่อมโยงระหว่างพื้นที่ชายแดนกับโครงข่ายการขนส่งหลักของประเทศยังไม่สะดวก แรงงานต่างด้าวซึ่งยังมีการลักลอบเข้ามาทำงานอย่างผิดกฎหมาย ความไม่สงบในพื้นที่ซึ่งทำให้ภาคเอกชนไม่กล้าเข้าไปลงทุน เป็นต้น

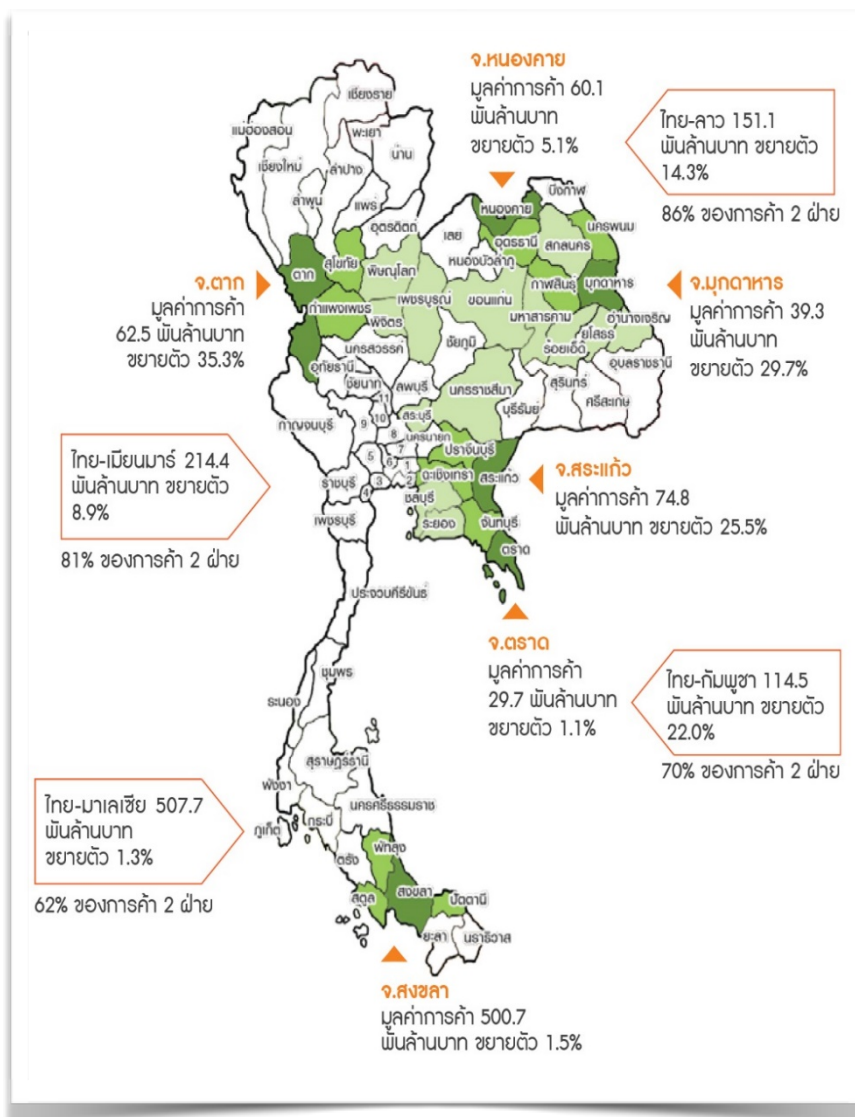
นอกจากนั้นความเกือกรุ่นกันของเขตเศรษฐกิจพิเศษและโครงการลงทุนด้านการคมนาคมของประเทศ มีสูงในเชิงเศรษฐกิจ

เมื่อพูดถึงเขตเศรษฐกิจพิเศษจำเป็นต้องพูดถึงโครงข่ายคมนาคมของประเทศด้วย ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ เพราะมีความเกือกรุ่นซึ่งกันอยู่ คือระบบคมนาคมของประเทศทำให้เขตเศรษฐกิจพิเศษมีความโดดเด่นขึ้นเพราะโครงข่ายคมนาคมของประเทศจะเชื่อมโยงเขตเศรษฐกิจพิเศษต่าง ๆ ฐานการผลิตของประเทศและท่าเรือสำคัญของประเทศเข้าด้วยกันและยังเชื่อมโยงไปยังประเทศเพื่อนบ้านตามระเบียบเศรษฐกิจต่างๆ ทั้งแนวนอนและแนวตั้ง

ภาพที่ 2 เขตเศรษฐกิจพิเศษและโครงข่ายคมนาคมหลักของประเทศ

ที่มา: กลุ่มงานพื้นที่เศรษฐกิจชายแดน (2557)

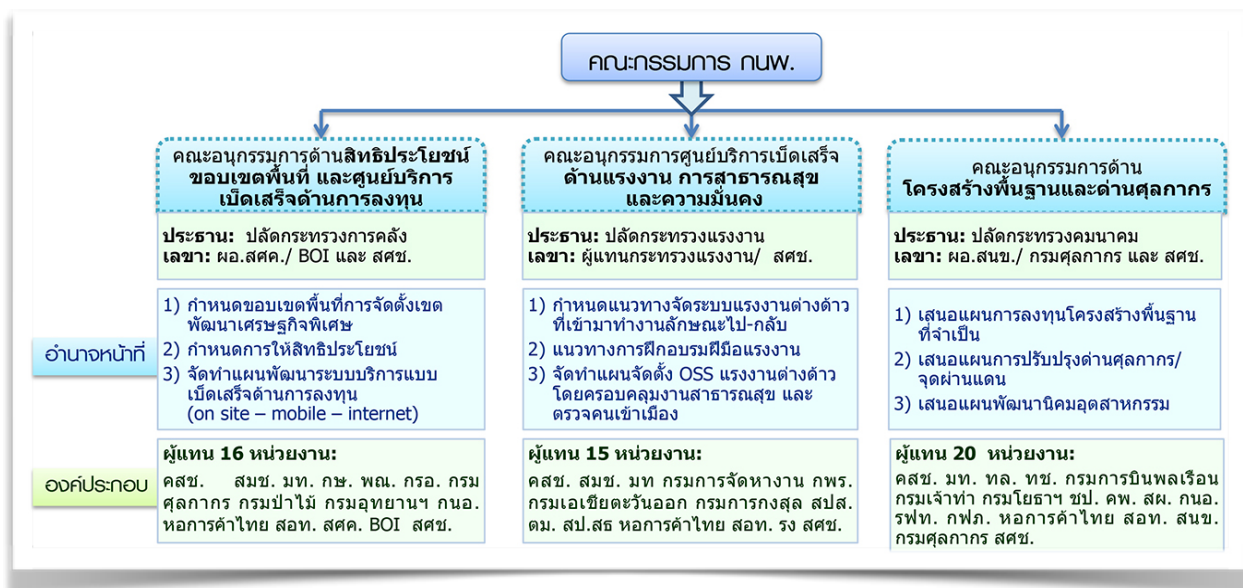

ภาพที่ 3 มูลค่าการค้าชายแดนของจังหวัดเขตเศรษฐกิจพิเศษ

ที่มา: กลุ่มงานพื้นที่เศรษฐกิจชายแดน (2557)

2. สถานะล่าสุดของการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ

เมื่อวันที่ 19 มิถุนายน 2557 หัวหน้าคณะรักษาความสงบและความเรียบร้อยแห่งชาติได้ตั้งกนพ. ขึ้นมาต่อมากนพ. จึงเห็นชอบให้แต่งตั้งคณะกรรมการ 3 ชุดและเมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2558 กนพ. มีมติตั้งคณะกรรมการขึ้นมาอีกคณะหนึ่งคือคณะกรรมการด้านการจัดหาที่ดินและบริหารจัดการโดยมีโครงสร้างดังนี้

ภาพที่ 4 โครงสร้างของคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

ที่มา: กาญจนา จัทรชิต (2558)

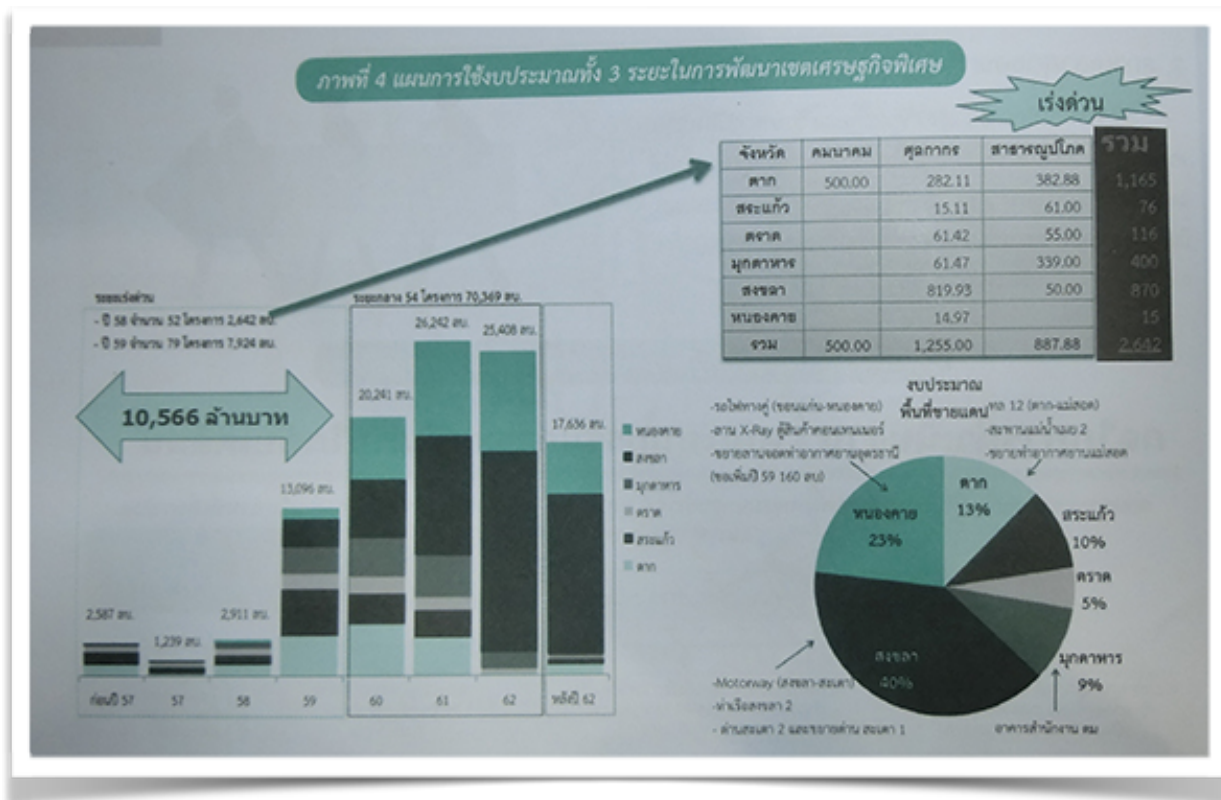
เพื่อให้เขตเศรษฐกิจพิเศษมีความพร้อมก่อนที่จะเข้าสู่การเป็น AEC รัฐบาลจึงได้มีโครงการลงทุนขนาดใหญ่ด้านคมนาคมของประเทศเพื่อเชื่อมต่อเขตเศรษฐกิจพิเศษและฐานการผลิต และทำเรือส่งออกของประเทศเข้าด้วยกันแต่ก่อนจะไปถึงขั้นนั้นรัฐบาลต้องเร่งลงทุนด้านต่างๆที่จำเป็นในทุกพื้นที่ที่เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษให้มีความพร้อมเชิงโครงสร้างก่อนโดย ณ วันที่ 19 มกราคม 2558 กนพ. มีมติให้ใช้งบประมาณทั้งสิ้น 98,571 ล้านบาทแบ่งออกเป็น 3 ระยะดังนี้

1) ระยะเร่งด่วน (ปี 2557-2559) วงเงิน 10,566 ล้านบาทเน้นคมนาคมขนส่งด้านศุลกากรและสาธารณูปโภคพื้นฐานที่จำเป็น

2) ระยะกลาง (ปี 2560-2562) วงเงิน 70,369 ล้านบาทเน้นโครงข่ายคมนาคมต่อเนื่องนิคมอุตสาหกรรมระยะที่ 1 และสาธารณูปโภคพื้นฐานที่รองรับนิคมอุตสาหกรรม

3) ระยะยาว (ปี 2563-2565) วงเงิน 17,636 ล้านบาท เน้นโครงข่ายคมนาคมต่อเนื่องจากระยะกลางนิคมอุตสาหกรรมในระยะที่ 2 และสาธารณูปโภคพื้นฐานที่รองรับนิคมอุตสาหกรรมที่ขยายตัวต่อเนื่องจากระยะกลางโดยเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในแต่ละจังหวัดมีโครงการที่สำคัญดังนี้ (กาญจนา จัทรชิต: 2558)

ภาพที่ 5 แผนการใช้งบประมาณทั้ง 3 ระยะในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ
ที่มา: กาญจนา จัทรชิต (2558)

ตารางที่ 1 โครงการก่อสร้างที่สำคัญในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษสงขลา

	คมนาคม	ด้านศุลกากร	นิคมอุตสาหกรรม
สงขลา	- สถานีขนส่งสินค้า จ.สงขลา* - ท่าเรือสงขลา 2 (ออกแบบ)	- ด้านสะเดาแห่งใหม่(ที่ดิน) - ปรับปรุงด่านสะเดา - ปรับปรุงด่านปาดังเบซาร์ - จัดซื้อเครื่องมือตรวจพืช/สัตว์	- นิคมอุตสาหกรรมสงขลา* - เพิ่มประสิทธิภาพอ่างเก็บน้ำสะเดา

ที่มา: กาญจนา จัทรชิต (2558)

แนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ

การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลายมิติทั้งด้านกายภาพเศรษฐกิจสังคมและทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและต้องอาศัยความร่วมมือของทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐท้องถิ่นเอกชนและประชาชนในพื้นที่สนับสนุนการพัฒนาดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีแผนพัฒนาแผนงานโครงการและมาตรการซึ่งจะนำไปดำเนินงานให้เกิดการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกันอย่างเป็นองค์รวมและเกิดผลในทางปฏิบัติเป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลรวมทั้งก่อให้เกิดประโยชน์ต่อพื้นที่และประเทศโดยรวม

สำหรับแนวทางในการดำเนินงานของภาครัฐจะให้การสนับสนุนในด้านต่างๆ ได้แก่

1) สิทธิประโยชน์ในการลงทุนโดยให้การลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษได้รับสิทธิประโยชน์ในระดับสูงสุดหรือใกล้เคียงกับนโยบายส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และจัดตั้งศูนย์ให้บริการจุดเดียวแบบเบ็ดเสร็จด้านการลงทุน (One Stop Service) โดยในระยะแรกใช้พื้นที่ศูนย์ดำรงธรรมระดับจังหวัดหรืออำเภอ 2) แรงงานและศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จด้านแรงงานเพื่อให้บริการเรื่องการอนุญาตให้แรงงานต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักร การตรวจสุขภาพ กระทบกันสุขภาพและการคุ้มครองแรงงานรวมทั้งการฝึกอบรมฝีมือแรงงานไทยบริเวณชายแดนและแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษที่สอดคล้องกับความต้องการของภาคเอกชน และ 3) โครงสร้างพื้นฐานและด้านศุลกากร โดยจัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่ง ไฟฟ้า น้ำประปา และอื่นๆ ที่จำเป็นต่อการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ การพัฒนาด้านชายแดนโดยคณะกรรมการ กนพ. ได้แต่งตั้งคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนดำเนินการจัดทำแนวทางการสนับสนุนในประเด็นดังกล่าวข้างต้น

อย่างไรก็ดี การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษต้องใช้เงินลงทุนจำนวนมาก เช่น การลงทุนพัฒนาเศรษฐกิจโครงสร้างพื้นฐานในหลายด้านทั้งด้านการขนส่ง ด้านชายแดน เขตอุตสาหกรรม และระบบสาธารณสุข โภค สาธารณูปการ ดังนั้น การพัฒนาจึงจำเป็นต้องแบ่งการดำเนินการเป็นระยะและดำเนินการอย่างค่อยเป็นค่อยไป และมีการประเมินผลการดำเนินงานทั้งจากหน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการและหน่วยงานในพื้นที่ เพื่อให้การลงทุนมีความสอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่ ก่อนให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริงและอยู่ในระดับที่เหมาะสม รวมทั้งสามารถนำผลการพัฒนาที่เกิดขึ้นมาใช้วางแผนการพัฒนาในระยะต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล นอกจากนี้จะต้องร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในการร่วมกันพัฒนาเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ร่วมซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน (กลุ่มงานพื้นที่เศรษฐกิจชายแดน, 2557)

1. มาตรการสนับสนุนกิจการที่ประกอบการในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจากรัฐบาล

ในการสนับสนุนให้ภาคเอกชนไปลงทุนตั้งสถานประกอบการในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาครัฐได้มีมาตรการสนับสนุนทั้งมาตรการทางภาษีอากรมาตรการที่มีใช้ภาษีอากรและมาตรการทางการเงินและการคลังในกรณีที่เป็นกิจการเป้าหมายและตั้งในเขตเศรษฐกิจพิเศษดังนี้

1) สิทธิประโยชน์สำหรับกิจการที่ไม่ได้เข้ารับการส่งเสริมการลงทุนจาก BOI

กนพ. ได้มีมติเมื่อการประชุมครั้งที่ 2/2557 เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2557 เห็นชอบให้กิจการที่ประกอบการในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษที่ไม่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจาก BOI ได้รับการลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลจากร้อยละ 20 เหลือร้อยละ 10 เป็นเวลา 10 รอบระยะเวลาบัญชี

2) มาตรการทางการเงิน

กนพ. ได้มีมติเมื่อการประชุมครั้งที่ 2/2557 เมื่อวันที่ 17 พฤศจิกายน 2557 เห็นชอบให้กิจการที่ประกอบการในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษได้รับสิทธิประโยชน์ทางการเงินโดยรัฐจัดหาเงินกู้ดอกเบี้ยผ่อนปรนและค้ำประกันสินเชื่อวงเงิน 1-20 ล้านบาทตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

3) สิทธิประโยชน์ที่ไม่ใช่ภาษีอากรอื่นๆ

ให้สิทธิในการเช่าอสังหาริมทรัพย์เพื่อพาณิชย์กรรม และอุตสาหกรรมเกินกว่า 30 ปี แต่ไม่เกิน 50 ปี กรณีครบกำหนดสัญญาแล้วสามารถต่อระยะเวลาเช่าได้อีกมีกำหนดไม่เกิน 50 ปี

กรณีผู้ประกอบการได้รับการส่งเสริมการลงทุนจาก BOI ให้นำการลงทุนต่างชาติสามารถถือกรรมสิทธิ์ที่ดินเพื่อประกอบกิจการตามจำนวนที่กำหนดโดยหากเลิกหรือโอนกิจการให้ผู้อื่นผู้ที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจะต้องจำหน่ายที่ดินนั้นภายใน 1 ปีนับตั้งแต่วันที่เลิกหรือโอนกิจการ และการจัดตั้งศูนย์บริการจุดเดียวเบ็ดเสร็จ (One Stop Service :OSS) เพื่อให้บริการด้านการลงทุนแรงงาน สาธารณสุขและการตรวจคนเข้าเมือง

4) การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานของภาครัฐ

ในช่วงปี 2558-2559 ภาครัฐมีเป้าหมายที่จะลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานและบุคลากรในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษระยะแรกทั้ง 5 พื้นที่ประมาณ 10,000 ล้านบาทซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 2 สิทธิประโยชน์ที่ได้รับจาก BOI กรณีเป็นกิจการเป้าหมายและตั้งในเขตเศรษฐกิจพิเศษ

สิทธิประโยชน์	
1. ภาษีเงินได้นิติบุคคล	- ยกเว้น 8 ปี (โดยจำกัดวงเงินไม่เกินร้อยละ 100 ของวงเงินลงทุนไม่รวมค่าที่ดินและทุนหมุนเวียน) - ลดหย่อนสำหรับกำไรสุทธิที่ได้จากการลงทุนในอัตราร้อยละ 50 ของอัตราปกติเป็นระยะเวลา 5 ปี รับจากวันสิ้นสุดระยะเวลาการยกเลิกภาษีเงินได้นิติบุคคล
2. สิทธิประโยชน์อื่นๆ	- หักค่าขนส่งค่าไฟฟ้าและค่าประปา 2 เท่าของค่าใช้จ่ายดังกล่าวเป็นระยะเวลา 30 ปีนับตั้งแต่วันเริ่มมีรายได้จากการประกอบกิจการ - หักเงินลงทุนในการติดตั้งหรือก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกร้อยละ 25 ของเงินลงทุน นอกเหนือไปจากการหักค่าเสื่อมตามราคาปกติ
3. อกรขาเข้า	- ยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับเครื่องจักร - ยกเว้นอากรขาเข้าสำหรับวัตถุดิบและวัสดุจำเป็นสำหรับผลิตเพื่อการส่งออกเป็นระยะเวลา 5 ปี
4. การใช้แรงงานต่างด้าว	- อนุญาตให้ใช้แรงงานต่างด้าวไร้ฝีมือในโครงการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน โดยให้เป็นไปตามแนวทางที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนกำหนด

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2557)

ตารางที่ 3 การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานและศุลกากรระยะแรกของจังหวัดสงขลา

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ	คนนาคม**	ด้านศุลกากร	นิคมอุตสาหกรรม	สาธารณูปโภค	รวม
สงขลา	10	1,436	15	791	2,252

หมายเหตุ : *วงเงินช่วงปี 2558-2559 (ล้านบาท) **คนนาคมหมายถึงถนนสะพานรถไฟท่าเรือและท่าอากาศยาน

ที่มา : คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2557)

2. บทบาทเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษกับการค้าชายแดน

การค้าชายแดนได้มีบทบาทเพิ่มขึ้นอย่างมากในการพัฒนาเศรษฐกิจไทยโดยปี 2557 มูลค่าการค้าชายแดนเท่ากับ 987,572 ล้านบาทหรือคิดร้อยละ 8.9 ของ GDP เพิ่มขึ้นจากปี 2552 ที่คิดเป็นร้อยละ 7.0 ของ GDP ทั้งนี้หากพิจารณาการค้าชายแดนเฉพาะเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ พบว่ามีมูลค่าการค้าประมาณ 817,234 ล้านบาทเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.8 จากปีก่อนหรือคิดเป็นร้อยละ

82.8 ของมูลค่าการค้าชายแดนโดยเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสงขลามีมูลค่าการค้าชายแดนมาก ที่สุดถึง 500,710 ล้านบาทเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.5 จากปีก่อนหรือคิดเป็นร้อยละ 50.7 ของมูลค่าการค้าชายแดนโดยมีสินค้าส่งออกที่สำคัญได้แก่ยางพาราเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์และผลิตภัณฑ์ยาง อื่นๆขณะที่สินค้านำเข้าสำคัญได้แก่สื่อบันทึกข้อมูลภาพเสียงเทปแม่เหล็กจานแม่เหล็กสำหรับ คอมพิวเตอร์และเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์และเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษที่มีมูลค่าการค้าชายแดนรองลงมาได้แก่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตากที่มีมูลค่าการค้าชายแดนประมาณ 174,962 ล้านบาทเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.7 จากปีก่อนหรือคิดเป็นร้อยละ 17.7 ของมูลค่าการค้าชายแดนโดยมี สินค้าส่งออกที่สำคัญได้แก่น้ำมันดีเซลเครื่องดัดที่มีแอลกอฮอล์และน้ำมันเบนซินขณะที่สินค้านำเข้า สำคัญได้แก่ก๊าซธรรมชาติโคกระป๋องสุกรแพะแกะและสัตว์น้ำและเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสระแก้วที่มี มูลค่าการค้าชายแดนประมาณ 72,601 ล้านบาทเพิ่มขึ้นร้อยละ 25.5 จากปีก่อนหรือคิดเป็น ร้อยละ 7.4 ของมูลค่าการค้าชายแดนตามลำดับโดยมีสินค้าส่งออกที่สำคัญได้แก่เครื่องดัดที่ไม่มี แอลกอฮอล์ยานพาหนะและส่วนประกอบและเครื่องยนต์สันดาปภายในแบบลูกสูบฯขณะที่สินค้านำ เข้าสำคัญได้แก่เครื่องรับส่งสัญญาณและอุปกรณ์ติดตั้ง(โทรศัพท์วิทยุโทรเลขโทรศัพท์และอุปกรณ์) ลวดและสายเคเบิลที่หุ้มฉนวนและเครื่องจักรกลและส่วนประกอบ

ดังนั้น การที่รัฐบาลมีนโยบายในการผลักดันเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจะมีส่วน สำคัญในการอำนวยความสะดวกการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่ง จะมีส่วนสำคัญในการผลักดันให้มูลค่าการค้าชายแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน เพิ่มขึ้นได้อย่างยั่งยืน (นิภัทร์ชม บ้านแฉ้ว, 2558)

สรุป จากข้อมูลข้างต้นผู้วิจัยพบว่า จากนโยบายของรัฐบาลที่มุ่งมั่นพัฒนาพื้นที่ บริเวณชายแดนที่เชื่อมต่อกับประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคอาเซียน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของ ประชาชน ส่งเสริมการค้าและการลงทุน และที่สำคัญเพื่อการเตรียมพร้อมรองรับการเปิดประชาคม เศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community) จึงได้กำหนดให้ตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษขึ้น โดย รัฐบาลมีมาตรการสนับสนุนและส่งเสริมต่างๆ ทำการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การให้สิทธิและ ประโยชน์ ทั้งที่ เป็นภาษี และไม่ใช่อภาษี ตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service : OSS) และ มาตรการอำนวยความสะดวกอื่นๆ หากมองในแง่ของประโยชน์แล้วก็จะสามารถทำให้ประเทศไทย สามารถพัฒนาบริเวณชายแดนให้สามารถสร้างเป็นเขตอุตสาหกรรม โดยประเทศไทยจะได้รับ ประโยชน์จากการใช้แรงงานประเทศเพื่อนบ้านเป็นการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานไร้ทักษะ และ ยังแก้ปัญหาการทะลักเข้ามาในพื้นที่ส่วนกลางของแรงงานต่างด้าวได้อีกด้วย

3. โอกาสและศักยภาพของเขตเศรษฐกิจพิเศษตามแนวชายแดน

ประการแรกเกิดการกระจายรายได้และลดความเหลื่อมล้ำในการพัฒนาโดยเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของพื้นที่ชายแดนให้เป็นรากฐานการลงทุนใหม่ซึ่งช่วยเพิ่มการจ้างงานในพื้นที่และเปลี่ยนรูปแบบการผลิตจากผลิตที่ส่วนกลางเป็นหลักมาเป็นบริเวณชายแดนที่สามารถเชื่อมโยงกับพื้นที่ตอนในของประเทศและห่วงโซ่การผลิตของภูมิภาค

ประการที่สองเตรียมความพร้อมและจัดระเบียบพื้นที่ชายแดนให้มีศักยภาพในการเป็นประตูเศรษฐกิจเชื่อมโยงภูมิภาคช่วยจัดระเบียบการพัฒนาชายแดนและลดข้อจำกัดในเรื่องความพร้อมของด้านชายแดนโครงสร้างพื้นฐานการบริหารจัดการแรงงานปัญหาสังคมและความมั่นคง

ประการที่สามช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจในพื้นที่ชายแดนและสร้างความได้เปรียบจากการเชื่อมโยงกิจกรรมทางเศรษฐกิจระหว่างไทยและประเทศในภูมิภาคเนื่องจากพื้นที่ชายแดนมีโอกาสในการเติบโตเป็นพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ของประเทศโดยเป็นการเพิ่มโอกาสการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ทรัพยากรในภูมิภาคและเชื่อมโยงการผลิตร่วมมากขึ้นตลอดจนเสริมสร้างความร่วมมือที่ใกล้ชิดกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อบริหารจัดการพื้นที่ชายแดนและปรับปรุงกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการค้าและการขนส่งข้ามพรมแดนให้มีประสิทธิภาพ

ประการที่สี่ช่วยสนับสนุนภาคธุรกิจให้มีความได้เปรียบในการแข่งขันจากการได้รับสิทธิประโยชน์ในระดับสูงการเข้าถึงปัจจัยการผลิตและบริการที่สะดวกรวดเร็วการเตรียมพร้อมระบบโครงสร้างพื้นฐาน และโลจิสติกส์ที่สมบูรณ์และได้มาตรฐาน

อย่างไรก็ตาม สำหรับทิศทางการพัฒนาอุตสาหกรรมในเขตเศรษฐกิจพิเศษในอนาคต ภาครัฐควรให้ความสำคัญและควรมีนโยบายรวมถึงมาตรการส่งเสริมการลงทุนในสาขาอุตสาหกรรมเป้าหมายที่มีศักยภาพ พร้อมทั้งเร่งศึกษาและหาแนวทางในการเพิ่มศักยภาพของอุตสาหกรรมเป้าหมายให้มีความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้นและแข่งขันได้ในตลาดโลก

นอกจากนี้ภาครัฐควรมีมาตรการจูงใจในการดึงดูดนักลงทุนเข้าไปลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษโดยเฉพาะ และควรมีการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานเป็นแรงงานในภาคอุตสาหกรรมให้ถูกกฎหมาย นอกจากนี้ควรจูงใจใช้นโยบายที่มุ่งเน้นความมั่นคงทางการเมืองหรือมุ่งเน้นความมั่นคงทางเศรษฐกิจทางใดทางหนึ่งให้มีมาตรการและแนวทางที่ชัดเจน เร่งหาทางแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวอย่างจริงจัง มีการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานเป็นแรงงานในภาคอุตสาหกรรมและภาคการเกษตรกรรมให้ถูกกฎหมาย มีการจ้างแรงงานต่างด้าวให้เข้ามาทำงานในเขตเศรษฐกิจพิเศษเป็นระบบแรงงานต่างด้าวแบบไป-กลับ ซึ่งจะป้องกันการเข้ามาเป็นจำนวนมากของแรงงานต่างด้าวเข้าสู่เมืองชั้นใน

สำหรับภาคของอุตสาหกรรมที่ภาครัฐควรให้การสนับสนุนให้เกิดการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษควรเป็นอุตสาหกรรมที่มีตลาดเป็นตัวนำใช้แหล่งวัตถุดิบในท้องถิ่นและใช้แรงงาน

เข้มข้นเป็นต้น นอกจากนี้ภาครัฐควรมีการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานให้เพียงพอเพื่อรองรับความเจริญและการลงทุนในด้านอุตสาหกรรม เช่น ถนน ระบบสาธารณูปโภค การกำจัดขยะและของเสีย และควรส่งเสริมและพัฒนาด้านการรวมกลุ่มผู้ประกอบการในลักษณะของการรวมกลุ่มเครือข่ายอุตสาหกรรมหรือคลัสเตอร์ เพื่อให้ผู้ประกอบการมีความเข้มแข็งได้ต่อไป (ชัชฎาภรณ์ กรุงเกษม, 2557)

4. เขตเศรษฐกิจพิเศษ: ประโยชน์ที่ได้รับ

การที่ประเทศไทยเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี 2558 และประเทศไทยมีสภาพภูมิศาสตร์เป็นศูนย์กลางของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจและส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันของสินค้าไทยในตลาดประเทศเพื่อนบ้าน โดยคาดหมายถึงประโยชน์ที่จะได้รับหลักคือ 1.การส่งเสริมการลงทุนในประเทศ เพราะประเทศไทยมีศักยภาพการเป็นศูนย์กลางของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน 2.การส่งเสริมการส่งออก เพราะช่วยลดต้นทุนในการประกอบการต่างๆ เช่น ค่าแรงงานราคาถูกจากประเทศเพื่อนบ้าน 2.การส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ ในการผลิตสินค้าจากต่างประเทศเข้ามาดำเนินการในประเทศ 4.เป็นศูนย์กลางการกระจายสินค้าจากประเทศไทยและประเทศต่างๆ ไปสู่ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และประเทศอื่นๆ และ 5.ก่อให้เกิดการจ้างงานเพิ่มขึ้นในภูมิภาคต่างๆ ของประเทศไทย ที่มีการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ

ทั้งนี้เขตเศรษฐกิจพิเศษถือได้ว่าเป็นสิ่งใหม่สำหรับประเทศไทย โดยเป็นพื้นที่ที่กำหนดและพัฒนาขึ้นภายใต้กฎหมายและการบริหารกิจการในลักษณะเฉพาะ มีการปรับปรุงพื้นที่และโครงสร้างพื้นฐาน พร้อมกับเสนอให้สิทธิพิเศษมากมาย เพื่อดึงดูดการลงทุนจากทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ โดยมีกฎเกณฑ์ที่แตกต่างไปจากกฎเกณฑ์ที่บังคับใช้ปกติ ทำให้สามารถเพิ่มปริมาณการส่งออกและการจ้างงาน อันนำไปสู่การสร้างรายได้ และพัฒนาความมีประสิทธิภาพ เพิ่มผลิตภาพด้านการผลิต พร้อมกับการพัฒนาแรงงานและบุคลากร ทำให้มีการกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคและเพิ่มรายได้ของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกส่วน นำไปสู่การก้าวข้ามกับดักรายได้ปานกลางของประเทศไทยในอนาคต

5. อนาคตและโอกาสของการค้าชายแดน

การค้าชายแดนของประเทศไทยมีแนวโน้มเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปีโดยเฉพาะอย่างยิ่งภายหลังจากการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี 2558 เมื่อผนวกกับแผนการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของภาครัฐการผลักดันและการพัฒนาระบบการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เกิดการบูรณาการกันรวมถึงความพยายามของภาครัฐในการเจรจาเพื่อทำข้อตกลงกับประเทศเพื่อน

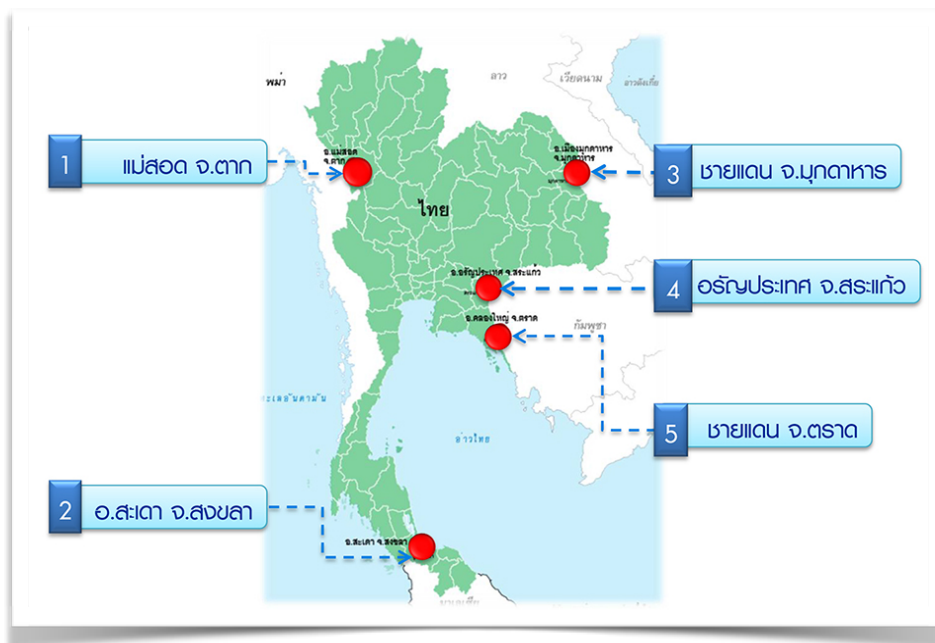
บ้านเพื่อนให้การค้าเป็นไปได้โดยสะดวกและราบรื่นมากขึ้นสิ่งเหล่านี้ย่อมส่งผลให้ทิศทางการค้าชายแดนมีการเติบโตอย่างก้าวกระโดดและเป็นหนึ่งในกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศที่สำคัญในอนาคตรวมถึงเป็นโอกาสของภาคเอกชนที่จะหันมาให้ความสำคัญกับการค้าชายแดนมากขึ้น

ไทยและมาเลเซียมีชายแดนระหว่างประเทศทั้งทางบกผ่านคาบสมุทรมลายูและทางน้ำทางช่องแคบมะละการวมไปถึงอ่าวไทยและทะเลจีนใต้มาเลเซียทอดตัวอยู่ทางตอนใต้ของประเทศไทยมีแม่น้ำโกลกเป็นพรมแดนระหว่างประเทศมีความยาวประมาณ 95 กิโลเมตรกั้นประเทศไทยและมาเลเซียโดยประเทศไทยอยู่ทางเหนือและประเทศมาเลเซียอยู่ทางใต้ (ศิริพันธ์ ยงวัฒนานันท์ , 2557)

6. การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษระยะแรกของจังหวัดสงขลา

ปัจจุบันประเทศไทยมีคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) เป็นกลไกหลักในการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่ภูมิภาคต่างๆของประเทศให้เป็นรูปธรรมเพื่อดึงดูดการลงทุนจากทั้งในและต่างประเทศ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของพื้นที่และของประเทศโดยรวม กระจายความเจริญสู่ภูมิภาค ลดความเหลื่อมล้ำ ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน และแก้ปัญหาความมั่นคงของประเทศ โดยกิจกรรมที่มีศักยภาพที่จะพัฒนาในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนในพื้นที่ชายแดนอำเภอสะเดาจังหวัดสงขลา สามารถพัฒนาเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษที่เน้นอุตสาหกรรมยางพาราและผลิตภัณฑ์ครบวงจรอุปกรณ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์อาหารทะเลและอาหารฮาลาลโลจิสติกส์ และบริการ

เนื่องจากสงขลาเป็นจังหวัดศูนย์กลางของภาคใต้มีด่านสะเดาและด่านปาดังเบซาร์ ซึ่งเป็นด่านทางบกที่มีมูลค่าการค้าสูงสุดอันดับหนึ่งและอันดับสองของไทยตามลำดับทั้งสองพื้นที่อยู่ใกล้ท่าเรือปีนัง และท่าเรือกลางของมาเลเซียและมีการเชื่อมโยงทางรถไฟระหว่างไทย-มาเลเซียผ่านทางปาดังเบซาร์มีรากฐานการผลิตในพื้นที่เช่นอุตสาหกรรมแปรรูปยางพาราอาหารทะเลอิเล็กทรอนิกส์รวมทั้งยังเป็นพื้นที่ภายใต้โครงการความร่วมมือทางเศรษฐกิจสามฝ่ายอินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย (IMT-GT) ซึ่งจะช่วยสนับสนุนกิจกรรมทางเศรษฐกิจในพื้นที่ให้ขยายออกสู่ประเทศเพื่อนบ้านได้มากยิ่งขึ้นโดยเฉพาะโอกาสการพัฒนาเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษร่วมระหว่างสะเดากับบูกิตกายูฮัตม (มาเลเซีย) เพื่อการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมและบริการซึ่งสามารถขยายความร่วมมือทางการค้าการลงทุนต่อเนื่องในแนวทางการด่วนเหนือ-ใต้ (North-South Expressway) ในมาเลเซียเข้าสู่พื้นที่ตอนในของมาเลเซีย

ภาพที่ 6 ที่ตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ 5 พื้นที่ระยะแรก

ที่มา : เขตพัฒนาเศรษฐกิจชายแดน

7. ข้อเด่นและข้อด้อยของพื้นที่เขตจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษสะเดา

ข้อเด่น

- 1) เป็นแหล่งปลูก แปรรูปยางพารา และไม้ยางพาราที่สำคัญของประเทศ รวมถึงปาล์มน้ำมัน
- 2) เป็นการทำการค้ากับประเทศมาเลเซียซึ่งมีมูลค่าการค้าชายแดนกับไทยปี 2556 มูลค่ารวม 501,401.99 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 54.25 ของการค้าชายแดนทั้งหมด
- 3) สามารถเป็นแหล่งผลิตอาหารฮาลาล
- 4) มีพื้นที่ติดทะเลทั้งฝั่งทะเลฝั่งอ่าวไทยและอันดามัน มีท่าเรือสำหรับขนส่งสินค้า และเส้นทางคมนาคมขนส่ง สร้าง Land Bridge เชื่อมโยงนนาชาติ

ข้อเสีย

- 1) อุตสาหกรรมต่อเนื่องที่รองรับการผลิตระดับต้นมีน้อย และขาดการรวมกลุ่มเพื่อเชื่อมโยงในด้านการผลิต การแปรรูป และการตลาด โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมยางพาราและปาล์มน้ำมัน
- 2) ปัญหาความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ (ชาดีรส สัมมะวัฒนา, 2557)

8. โอกาสและผลกระทบในการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ

การพัฒนาพื้นที่เฉพาะให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษจะนำมาซึ่งการกระตุ้นทางเศรษฐกิจ ทั้งการค้า การลงทุน การจ้างแรงงาน ปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จจะต้องผ่านการศึกษา การวางยุทธศาสตร์การพัฒนา แต่ก็ต้องไม่ลืมว่าในการพัฒนานั้นแม้จะนำมาซึ่งโอกาสอันเป็นผลดีต่อภาคเศรษฐกิจ แต่ในทางกลับกันก็นำมาซึ่งผลกระทบในหลายมิติโดยเฉพาะผลกระทบทางด้านสังคมที่จำต้องพิจารณาควบคู่ไปกับการพัฒนาด้วย ดังนั้น จำต้องมีการศึกษาและวางแผนการดำเนินงาน ไม่ว่าจะเป็นการศึกษารูปแบบเขตเศรษฐกิจในต่างประเทศ เพื่อนำมาปรับใช้กับของประเทศไทย การสร้างความเข้าใจ และรับฟังความคิดเห็นของทุกภาคส่วนในการพัฒนาพื้นที่และการเตรียมความพร้อมซึ่งการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษนำมาซึ่งโอกาส ดังนี้

1) ทำให้ปริมาณและมูลค่าการค้าและบริการตามแนวชายแดนเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะเมื่อมีการให้บริการแบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จ (One – stop Service) ที่สอดคล้องกับระบบ ASEAN Single Window ซึ่งจะสร้างความมั่นใจให้กับนักลงทุนทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติให้เข้ามาลงทุนมากขึ้น

2) รายได้จากการท่องเที่ยวจะเพิ่มขึ้น และมีการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวของไทยกับประเทศเพื่อนบ้านอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการท่องเที่ยวในภูมิภาคให้สามารถขยายตัวได้อย่างรวดเร็ว

3) รายได้จากการเก็บภาษีจะเพิ่มขึ้น ทั้งภาษีสศุลกากร ภาษีเงินได้ ภาษียานพาหนะ รวมถึงค่าธรรมเนียมต่างๆ

4) ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีงานทำ มีธุรกิจใหม่ๆ เกิดขึ้น มีการพัฒนาตนเองทั้งทางด้านภาษา ทักษะ และองค์ความรู้อื่นๆ เพื่อปรับตัวเองให้ทันกับความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น (ชรินทร์ หาญสืบสาย, 2556)

5) ได้ประโยชน์จากแรงงานของประเทศเพื่อนบ้าน และแก้ปัญหาแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายเข้าเมืองอย่างไรก็ตาม ไม่ว่าโมเดลเขตเศรษฐกิจพิเศษชายของไทยจะเลือกแบบใดก่อนหลัง ความละเอียดอ่อนผลกระทบด้านบวกและลบในแต่ละพื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน นอกจากเรื่องผลดีต่อภาคเศรษฐกิจอันเป็นปัจจัยหลักแล้วจำเป็นที่จะต้องหารูปแบบที่เหมาะสมในระเบียบกฎหมาย การเห็นพ้องต้องกันของคนในพื้นที่ การรับรู้ที่เท่าเทียมกันในการเปลี่ยนแปลงในอนาคต (อาคม สุวรรณกันธา, ม.ป.ป.)

อย่างไรก็ตามเขตเศรษฐกิจพิเศษจะประสบความสำเร็จได้จำเป็นต้องมีการพัฒนา ด้านอื่น ๆ ควบคู่กันไป อาทิ การพัฒนาโครงข่ายพื้นฐานทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ และทางราง มีการปรับปรุงระบบศุลกากร มีการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานด้านสาธารณูปโภค อีกทั้งการบริหารจัดการภายในเขตเศรษฐกิจพิเศษด้วย และแม้เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนจะส่งผลดีหลายประการ

แต่นโยบายดังกล่าวยังมีประเด็นซึ่งยังมีการพูดถึงไม่มากนัก โดยเฉพาะผลกระทบต่อในเรื่องสุขภาพและสาธารณสุข ปัญหาสถานะบุคคลและการค้ามนุษย์ ประเด็นสิ่งแวดล้อม รวมทั้งประเด็นการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการกำหนดนโยบายสาธารณะที่มีผลกระทบต่อในวงกว้าง ที่อาจจะส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น จึงจำเป็นที่จะต้องให้ความสนใจและหามาตรการรองรับเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน

9. เขตเศรษฐกิจพิเศษกับผลต่อเศรษฐกิจภาคใต้

จากโครงสร้างเศรษฐกิจของภาคใต้ปี 2555 พบว่า สาขาเศรษฐกิจสำคัญที่เป็นตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจภาคใต้คือ ภาคเกษตรกรรม และภาคอุตสาหกรรม โดยในภาคเกษตรกรรมมีพืชเศรษฐกิจที่สำคัญที่สุดคือยางพารา ซึ่งภาคใต้เป็นแหล่งปลูกยางพารามากที่สุดเป็นอันดับหนึ่งของโลก นอกจากนี้ยังมีสินค้าเกษตรกรรมที่สำคัญรองลงมาได้แก่ ปาล์มน้ำมัน และกุ้งเพาะเลี้ยง สินค้าเกษตรทั้งหมดนี้ถือได้ว่าเป็นวัตถุดิบขั้นต้นชั้นดี เหมาะสำหรับการนำไปเป็นวัตถุดิบแปรรูปในอุตสาหกรรมหลายประเภท แต่ภาคอุตสาหกรรมในพื้นที่ภาคใต้ปัจจุบัน ส่วนใหญ่ยังคงเป็นการแปรรูปวัตถุดิบในขั้นต้น ที่ใช้เทคโนโลยีการผลิตขั้นพื้นฐาน จึงสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตภาคการเกษตรได้ไม่สูงมากนัก

หากพิจารณาสินค้าส่งออกสำคัญผ่านด่านศุลกากรไทย-มาเลเซียในปัจจุบัน เห็นได้ว่าสินค้าส่งออกที่สำคัญที่สุดคือ ยางพาราและผลิตภัณฑ์ยางอื่นๆ โดยมีสินค้าส่งออกสำคัญรองลงมาคือ ส่วนประกอบกับอุปกรณ์สำหรับเครื่องจักร และวงจรรวมกับไมโครแอสเซมบลีที่ใช้ในทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งปัจจุบันมีฐานการผลิตอยู่ในพื้นที่ภาคกลางของประเทศไทย แต่ส่งออกผ่านทางภาคใต้

การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษสะเดา ถ้ามีแรงจูงใจสำหรับนักลงทุนที่น่าสนใจอย่างสิทธิพิเศษต่างๆ และความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งเป็นเรื่องที่ภาครัฐกำลังเร่งดำเนินการ จะดึงดูดให้นักลงทุนมาลงทุนเพิ่ม โดยเขตเศรษฐกิจพิเศษสะเดามีความเหมาะสมที่สุดเมื่อเทียบกับพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษอื่นๆ ที่สามารถพัฒนาเป็น Export Processing Zone เพื่อเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจภาคใต้ ซึ่งจะทำให้รูปแบบการผลิตและส่งออกผลิตภัณฑ์ยางเพิ่มขึ้น อาทิ ยางล้อ ถุงยางมือ แผ่นยางทำพื้นสนามกีฬา ประกอบกับรัฐบาลก็มีนโยบายกระตุ้นการใช้ยางพาราภายในประเทศ ส่วนปาล์มน้ำมัน ที่ปัจจุบันผลิตและส่งออกในรูปแบบวัตถุดิบขั้นต้นอย่างน้ำมันปาล์มดิบ ก็เปลี่ยนเป็นผลิตและส่งออกในรูปแบบสินค้าผลิตภัณฑ์น้ำมันปาล์มเพิ่มขึ้น อาทิ อาหารแปรรูป เครื่องสำอางและยานอกจากนี้ เป็นโอกาสอันดีสำหรับโรงงานผลิตส่วนประกอบเครื่องจักรและอิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ ในการมาลงทุนในพื้นที่ภาคใต้ นอกจากสิทธิพิเศษต่างๆแล้ว ยังสามารถลดต้นทุนค่าขนส่งได้เป็นอย่างดี

อย่างไรก็ตาม การพัฒนาเขตเศรษฐกิจภาคใต้ให้เป็นไปอย่างยั่งยืนในเบื้องต้นภาครัฐต้องมีการวางแผนการฝึกอบรมบุคลากรและแรงงานให้มีความสามารถพร้อมรับเอาความรู้ (Absorb Capabilities) จากต่างชาติที่เข้ามาลงทุนอย่างสม่ำเสมอ ไม่ให้เกิดช่องว่างทางเทคโนโลยี (Technology Gap) โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมการผลิตปลายน้ำอย่างยางพาราและปาล์มน้ำมัน ที่เป็นวัตถุดิบที่มีจำนวนมากในพื้นที่ภาคใต้ หากเรามีแรงงานและบุคลากรที่สามารถรองรับการถ่ายทอดเทคโนโลยีและทักษะการทำงานจากต่างชาติได้มาก ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม ก็อาจคาดการณ์ได้ว่าคนเหล่านั้นจะสามารถนำความรู้มาพัฒนานอกพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษจนสามารถขยายเป็นวงกว้างได้ ในระยะยาวทำให้ความเจริญจะไม่กระจุกตัวอยู่แค่ในกรอบของคำว่าเขตเศรษฐกิจพิเศษอีกต่อไป ยิ่งไปกว่านั้นนอกเหนือจากการรับเอาเทคโนโลยีจากต่างชาติมาประยุกต์ใช้แล้ว ภาครัฐควรให้ความสำคัญต่อการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนา (R&D) เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศยิ่งขึ้นไป ทั้งนี้ในอนาคตจะทำการศึกษาเชิงลึกถึงอุตสาหกรรมที่เป็นดาวรุ่งของภาคใต้ เพื่อเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจในประเทศ AEC โดยเฉพาะเพื่อนบ้านอย่างประเทศมาเลเซีย (จีรวรรณ หงษ์ทอง: 2558)

ผลกระทบของการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ

1. ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ

งานศึกษาของ World Bank (2008) ได้ชี้ให้เห็นว่า ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจของเขตเศรษฐกิจพิเศษเกิดขึ้นจากการสร้างการจ้างงาน การเพิ่มระดับการส่งออกการเพิ่มระดับเงินลงทุนจากต่างประเทศ และการปรับปรุงผลิตภาพในการผลิตและการถ่ายทอดเทคโนโลยี

การจ้างงาน

ในส่วนของการจ้างงานนั้น World Bank (2008) พิจารณาข้อมูลจากสถิติเปรียบเทียบการจ้างงานในเขตเศรษฐกิจพิเศษของทั่วโลก พบว่า การจ้างงานในเขตเศรษฐกิจพิเศษอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าร้อยละ 1 ของแรงงานทั้งหมดที่มีโดยภูมิภาคที่มีการจ้างงานมากกว่าร้อยละ 1 มีเพียงอเมริกา ตะวันออกกลาง และแอฟริกาเหนือเท่านั้น ดังนั้นการจัดงานทางตรงจากเขตเศรษฐกิจมีผลในระดับต่ำเท่านั้น แต่งานศึกษาของ ILO (2003) และ Cling และคณะ (2004) พบว่า การจ้างงานทางอ้อมจากเขตเศรษฐกิจพิเศษมีระดับที่สูงกว่าการจ้างงานทางตรงมาก

Aggarwal (2007) พบว่า บทบาทของเศรษฐกิจต่อการจ้างงานมีความแตกต่างกันไปในแต่ละประเทศโดยเฉพาะในเขตเศรษฐกิจพิเศษที่มีการดำเนินการมาแล้วมากกว่า 5 ปี โดยประเทศที่ประสบความสำเร็จในการสร้างงานในเศรษฐกิจพิเศษ ได้แก่ ประเทศในเอเชีย ซึ่งมีการจ้างงานใน

เขตเศรษฐกิจพิเศษโดยเฉลี่ย 3,500 คน โดยประเทศที่มีความประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก ประกอบไปด้วยไต้หวัน เกาหลี อินโดนีเซีย ประเทศไทย และฟิลิปปินส์ รวมถึงเขตเศรษฐกิจพิเศษในระยะหลัง เช่น ประเทศจีน เวียดนาม บังกลาเทศ และศรีลังกา

อย่างไรก็ตาม Schwellnus (2003) ได้แย้งการใช้ระดับการจ้างงานของประเทศในการวัดความสำเร็จของเขตเศรษฐกิจพิเศษต่อการจ้างงาน เนื่องจากการจ้างงานในเขตเศรษฐกิจพิเศษมักเน้นไปที่แรงงานที่มีทักษะต่ำ โดยเฉพาะในประเทศที่กำลังพัฒนา ซึ่งอาจไม่เป็นประโยชน์ต่อระดับค่าจ้างแรงงานและการขจัดความยากจนของประเทศ

Aggarwal (2007) Madani (1999) และ ILO (1998) แสดงให้เห็นผลกระทบด้านการจ้างงานที่สำคัญอีกประการหนึ่งของเศรษฐกิจ กล่าวคือ การสร้างเขตเศรษฐกิจพิเศษมักเพิ่มสัดส่วนการจ้างแรงงานหญิง ตัวอย่างเช่น ประเทศฟิลิปปินส์มีการใช้แรงงานหญิงในเขตเศรษฐกิจพิเศษคิดเป็นร้อยละ 74 ในปี ค.ศ. 1994 และในเกาหลีคิดเป็นร้อยละ 70 ในปี ค.ศ. 1990 ดังนั้นการสร้างเขตเศรษฐกิจพิเศษอาจไม่ได้เป็นการลดจำนวนแรงงานของประเทศ หรือลดอัตราการว่างงานของประเทศโดยรวม แต่เป็นการเพิ่มการเข้ามาสู่ตลาดงานของแรงงานหญิง

การเพิ่มระดับการส่งออก

เขตเศรษฐกิจพิเศษจำนวนมากโดยเฉพาะเขตเศรษฐกิจพิเศษในประเทศกำลังพัฒนา มักสร้างขึ้นเพื่อการส่งออก โดย World Bank (2008) พบว่า เขตเศรษฐกิจพิเศษในหลายประเทศ โดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนา เป็นส่วนสำคัญในการสร้างมูลค่าการส่งออก เช่น บังกลาเทศ (ร้อยละ 75.6) ศรีลังกา (ร้อยละ 67.1) ฟิลิปปินส์ (ร้อยละ 78.2) และมาดากัสการ์ (ร้อยละ 80) หากพิจารณาจากข้อมูลของทั้งโลกจะพบว่า เขตเศรษฐกิจพิเศษสร้างให้เกิดการส่งออกทั้งหมด 851,032 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นร้อยละ 40.8 ของการส่งออกของทั้งโลก โดยภูมิภาคที่เขตเศรษฐกิจพิเศษสร้างให้เกิดการส่งออกได้มากที่สุดคือ เอเชีย (ร้อยละ 41) และแอฟริกาทางตอนใต้ของทะเลทรายซาฮารา (ร้อยละ 48.7)

นอกจากนี้ World Bank (2008) ยังพบว่า เขตเศรษฐกิจพิเศษเป็นผลดีต่อการเพิ่มการกระจายตัวของการส่งออก (export diversification) ในเกือบทุกประเทศ

Wang (2009) ใช้การศึกษาเชิงปริมาณแสดงให้เห็นว่า เขตเศรษฐกิจพิเศษจะช่วยเพิ่มการลงทุนของบริษัทข้ามชาติที่เน้นการส่งออกเป็นหลัก ซึ่งจะเป็นผลดีต่อการส่งออกของประเทศ

การเพิ่มการลงทุนระดับประเทศ

World Bank (2008) พบว่า การพิจารณาผลกระทบของเขตเศรษฐกิจพิเศษต่อระดับเงินลงทุนจากต่างประเทศทำได้อย่างจำกัด เนื่องจากการขาดข้อมูลแยกเงินลงทุนที่มายัง

ประเทศ และมาเฉพาะเขตเศรษฐกิจพิเศษ และในประเทศที่สามารถแยกข้อมูลแยกเงินลงทุนที่มายังประเทศ และมาเฉพาะเขตเศรษฐกิจพิเศษ และในประเทศที่สามารถแยกข้อมูลได้ พบว่า จำนวนเงินลงทุนจากต่างประเทศมายังเขตเศรษฐกิจพิเศษในหลายๆ ประเทศยังไม่มีนัยสำคัญมากนัก ยกเว้นประเทศจีน (ร้อยละ 80) อย่างไรก็ตาม เขตเศรษฐกิจพิเศษมักช่วยเพิ่มความน่าดึงดูดในการเข้ามาลงทุนของนักลงทุนจากต่างประเทศ เนื่องจากเขตเศรษฐกิจพิเศษมักมีการสร้างสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ดีพอต่อการดำเนินกิจกรรมการผลิต รวมถึงการมีนโยบายด้านแรงจูงใจทั้งภาษีและมีใช้ภาษีต่อนักลงทุนเป็นพิเศษ ซึ่งจะช่วยทดแทนบรรยากาศการลงทุนที่ไม่ดีนักของประเทศโดยรวมในประเทศกำลังพัฒนาได้

Wang (2009) ใช้วิธีการศึกษาเชิงปริมาณแสดงให้เห็นว่า การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษในประเทศจีน ช่วยเพิ่มเงินลงทุนทางตรงจากต่างประเทศคิดเป็นร้อยละ 58 โดยอยู่ในรูปของการลงทุนเพื่อการส่งออกเป็นหลัก และการลงทุนดังกล่าวไม่ได้มีผลในการลดการลงทุนในประเทศลง (Crowding out effect)

ระบบเศรษฐกิจชุมชนและวิถีของคนท้องถิ่น ชุมชนดั้งเดิมที่อยู่อาศัยหรือทำมาหากินในพื้นที่ที่ประกาศเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ อาจได้รับผลกระทบในการสูญเสียอาชญากรรมบ้านเกิดวิถีชีวิตการเปลี่ยนแปลงเชิงวัฒนธรรมเนื่องจากเขตเศรษฐกิจพิเศษดำเนินการตามกฎหมายให้มีกรรมสิทธิ์เหนือที่ดินของชุมชน เพื่อดำเนินใช้พื้นที่การอุตสาหกรรมเกษตรกรรมการท่องเที่ยวหรือกิจกรรมอื่นๆ ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ การดำเนินการในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษสามารถสร้างรายได้และผลกำไรจากสิทธิพิเศษต่างๆ ที่ได้รับไม่ว่าจะเป็นเรื่องการยกเว้นภาษีการจ้างแรงงานราคาถูกและการได้รับการละเว้นข้อบังคับทางกฎหมายรวมถึงการโหมลงทุนของนักลงทุนต่างชาติแต่รายได้เหล่านี้อาจกระจุกตัวอยู่กับคนไม่กี่กลุ่มขณะที่ประชาชนในพื้นที่ซึ่งเป็นเจ้าของทรัพยากรอาจมีรายได้จากเพียงค่าจ้างรายวันหรืออาจไม่ได้ผลประโยชน์จากส่วนนี้เลยหากเจ้าของกิจการเลือกจ้างแรงงานต่างด้าวซึ่งค่าแรงงานถูกกว่า

การจ้างงานและการกระจายรายได้ การประกาศเขตเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่ใด อาจนำมาซึ่งการย้ายถิ่นฐานอพยพแรงงานข้ามชาติเพิ่มขึ้นมีความเป็นไปได้สูงที่กิจการนำคนต่างด้าวเข้ามาทำงานในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษแทนคนในท้องถิ่นเนื่องจากแรงงานต่างด้าวมีค่าแรงถูกกว่า คนในท้องถิ่นอาจว่างงานและการเข้าไม่ถึงทรัพยากรต่างๆ ที่จะใช้ในการผลิตของคนในท้องถิ่น (สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข, 2548)

การลดความยากจนและมาตรฐานในการครองชีพ

Aggarwal (2007) ได้พิจารณาว่า การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษมีผลในการช่วยลดความยากจน และยกระดับมาตรฐานในการครองชีพหรือไม่ โดยพิจารณาจากสวัสดิการทางด้าน

เดินทาง ที่อยู่อาศัย สุขภาพ อาหาร และการให้การศึกษาบุตร อย่างไรก็ตาม งานศึกษาถึงประเด็นดังกล่าวยังมีอยู่อย่างจำกัด Markus (1997) พบ ความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างจำนวนบริษัทต่างชาติในเขตเศรษฐกิจพิเศษ กับการให้สวัสดิการด้านการรักษาพยาบาล รวมถึงอาหารแก่แรงงาน Oh (1993) และBhattachaya (1996) ยังพบการให้สวัสดิการด้านการจัดหาที่อยู่อาศัย เช่น หอพัก คนงานแก่แรงงาน ในเขตเศรษฐกิจพิเศษ รวมถึงการอำนวยความสะดวกทางการขนส่ง

Feng (2006) ทำการศึกษาแรงงานในเขตเศรษฐกิจพิเศษและพบว่าส่วนมากแรงงานดังกล่าวมีมาตรฐานการครองชีพที่ดีขึ้นจากรายได้ที่เพิ่มสูงขึ้นและการพัฒนาทักษะในอาชีพ Jenkins และคณะ (1997) พบว่า เขตเศรษฐกิจพิเศษของเอกชนจะช่วยเพิ่มระดับมาตรฐานการครองชีพได้ดีกว่าเขตเศรษฐกิจพิเศษที่ดำเนินการโดยรัฐบาล

2. ผลกระทบด้านสังคม

มาตรฐานแรงงานและสถานะแวดล้อมในการทำงาน

มาตรฐานแรงงานและสถานะแวดล้อมในการทำงานของแรงงานที่ทำงานในเขตเศรษฐกิจพิเศษเป็นข้อกังวลที่สำคัญในงานศึกษาหลายชิ้น เนื่องจากบริษัทในเขตเศรษฐกิจพิเศษมักมีกฎหมายเกี่ยวกับแรงงานเป็นการเฉพาะ และมักเกิดปัญหาการใช้แรงงานที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานของแรงงานสากล ILO (2003) และ IFTU (2004) พบการละเมิดสิทธิในการต่อรองของแรงงานในเขตเศรษฐกิจพิเศษหลายประการ เช่น การห้ามการจัดตั้งสหภาพแรงงาน และการห้ามการประท้วงของแรงงานในประเทศบังกลาเทศ สาธารณรัฐโดมินิกัน ไนจีเรีย และปานามา หรือการไม่ให้หน่วยงานด้านแรงงานของประเทศมีสิทธิในการตรวจสอบแรงงานในเขตเศรษฐกิจพิเศษ เช่น อิหร่าน ชูदान

นอกจากนี้ ICFTU (2004) ILO (2003) และ Phillips และXaba (2002) ยังชี้ให้เห็นถึงประเด็นปัญหาด้านมาตรฐานแรงงานหลายประการที่เกิดขึ้นจากการจ้างงานในเขตเศรษฐกิจพิเศษ ที่เป็นการละเมิดสิทธิของแรงงาน เช่น การจ่ายค่าจ้างแรงงานต่ำกว่ามาตรฐาน สิทธิที่เกี่ยวข้องกับการคลอด การใช้แรงงานเด็ก ระยะเวลาในการทำงานที่ไม่เหมาะสม สิทธิในการลางานที่ไม่เหมาะสม สิทธิในการลางาน ความไม่ปลอดภัยในการทำงาน

ถึงแม้งานวิจัย เช่น Kusago และTzannatos (1998) จะแสดงให้เห็นว่า อัตราค่าจ้างแรงงานในเขตเศรษฐกิจพิเศษจะอยู่ในระดับที่สูงกว่าบริษัทนอกเขตเศรษฐกิจพิเศษ แต่ ICFTU (2004) พบว่า อัตราค่าจ้างเฉลี่ยที่สูงขึ้นมักมาจากการบังคับการทำงานในระยะเวลาที่นานขึ้นกว่าปกติ หรือใช้งานหนักมากกว่าปกติ ILO (1998) พบว่า การทำงานในเขตเศรษฐกิจพิเศษของประเทศจีนนั้นมีระยะเวลาการทำงานถึง 10-12 ชม. ต่อวัน และอาจมากถึง 16 ชม. ต่อวันในบางช่วง ซึ่งการ

กำหนดช่วงเวลาการทำงานที่ยาวนานเกินไปจะมีผลต่อความปลอดภัยในการทำงานและสุขภาพของแรงงานได้

อย่างไรก็ตามมีงานวิจัยหลายชิ้นที่ได้แย้งต่อผลกระทบเชิงลบในแง่ของสิ่งแวดล้อมในการทำงาน กล่าวคือ Oh (1993) Sivalingam (1994) และ Remedio (1996) พบว่า สภาวะแวดล้อมในการทำงานของแรงงานในเศรษฐกิจพิเศษและนอกเขตเศรษฐกิจพิเศษไม่ได้มีความแตกต่างกัน หรืออาจกล่าวได้ว่า มาตรฐานแรงงานขึ้นอยู่กับแนวทางการปฏิบัติของประเทศ ไม่ได้มีความเกี่ยวข้องต่อการเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ งานศึกษาบางชิ้น เช่น Romero (1995) Mondal (2003) Feng (2006) ยังพบว่า คุณภาพในการทำงานของบริษัทในเขตเศรษฐกิจยังอยู่ในระดับที่ดีกว่าบริษัทภายในประเทศ ที่อยู่นอกเขตเศรษฐกิจพิเศษ

ปัญหาด้านสาธารณสุขและการประกันสุขภาพ

ที่ผ่านมากระทรวงสาธารณสุขเป็น “เจ้าภาพ” หลักในการจัดการประกันสุขภาพให้กับแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมายให้กับประเทศไทย โดยมีนโยบาย “ขาย” บัตรประกันสุขภาพให้กับแรงงานต่างด้าวกลุ่มนี้คือแรงงานที่อยู่ระหว่างขั้นตอนการพิสูจน์สัญชาติและกลุ่มแรงงานนอกระบบ เช่น กิจการประมง คนรับใช้ในบ้าน หรือแรงงานตามฟาร์มเกษตรกรรมในขณะที่แรงงานในระบบตามสถานประกอบการที่เข้าเมืองถูกกฎหมาย โดยหลักการแล้วจะต้องประกันตนในระบบประกันสังคม

อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติพบว่า แรงงานที่ประกันตนกับกระทรวงสาธารณสุขที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติแล้วเข้าประกันตนในระบบประกันสังคมน้อยกว่าที่คาดไว้มาก เนื่องจากประสบปัญหาหลายประการ เช่น แรงงานต่างด้าวและนายจ้างหลีกเลี่ยงที่จะจ่ายเงินสมทบรายเดือนเป็นต้น ที่ผ่านมากระทรวงสาธารณสุขได้แก้ปัญหาเฉพาะหน้าโดยการ “ขาย” บัตรประกันสุขภาพให้กับแรงงานที่ตกหล่นจากระบบประกันสังคม แต่นโยบายดังกล่าวเป็นระดับประกาศกระทรวงสาธารณสุขเท่านั้น ไม่ใช่ใช้นโยบายระดับพระราชบัญญัติดังเช่นระบบประกันสังคมทำให้เป็นมาตรการเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้าซึ่งมีข้อจำกัดในเรื่องการดำเนินงาน

ยังไม่เป็นที่ชัดเจนว่า เมื่อเปิดเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนแล้ว ระบบประกันสุขภาพสำหรับแรงงานต่างด้าวจะเป็นไปในทิศทางใด เพราะระบบการขายบัตรประกันสุขภาพของกระทรวงสาธารณสุขกำหนดให้ได้เฉพาะแรงงานที่มีใบอนุญาตทำงานเท่านั้น โดยครอบคลุมระยะเวลา 3 เดือน , 6 เดือน หรือ 1 ปี หากเปิดเขตเศรษฐกิจพิเศษแล้ว มีแรงงานที่ข้ามไปมาระหว่างพรมแดนในลักษณะเข้าไปเย็นกลับมากขึ้น จะมีมาตรการอย่างไรในการบังคับประกันสุขภาพ และสิทธิประโยชน์ของแรงงานกลุ่มนี้ควรเป็นเช่นไร จึงมีคำถามว่า ประเทศไทยและใครจะเป็น “เจ้าภาพ” ในการดูแลผู้ป่วยกลุ่มนี้

ที่ผ่านมาพบว่า ในจังหวัดชายแดนลุ่มมีแรงงานต่างด้าวที่ข้ามมารักษาพยาบาลโดยไม่มีสิทธิประกันสุขภาพใดๆ อยู่แล้ว เนื่องจากการข้ามพรมแดนทำได้ง่ายทำให้สถานพยาบาลฝั่งไทยต้องแบกรับค่าใช้จ่ายเองทั้งหมด ตัวอย่างเช่น จ.ระนอง ต้องรับดูแลผู้ป่วยพม่าที่ภาระค่าใช้จ่ายจากการให้บริการแรงงานต่างด้าวที่ไม่มีมาตรการเรื่องการประกันสุขภาพที่ชัดเจนจากภาครัฐ การเปิดเขตเศรษฐกิจพิเศษอาจทำให้ภาระของสถานพยาบาลในการดูแลแรงงานต่างด้าวที่ไม่มีสิทธิประกันสุขภาพเพิ่มมากยิ่งขึ้น และหากแรงงานเหล่านี้ไม่สามารถเข้าถึงการบริการสุขภาพได้ ก็อาจก่อปัญหาสาธารณสุข เช่น โรคระบาด โรคอุบัติใหม่ ที่อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพของคนไทย

สำหรับคนไทย การเปิดเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนอาจส่งผลให้แรงงานไทยจำนวนหนึ่งข้ามพรมแดนไปทำงานในเขตประเทศเพื่อนบ้านมากขึ้นด้วย โดยเฉพาะกิจการลงทุนของคนไทยและชาวต่างชาติซึ่งปัจจุบันภาครัฐยังไม่มีมาตรการที่ชัดเจนในการดูแลแรงงานไทยในต่างแดนในเรื่องการประกันสุขภาพ ประเทศไทยจึงควรศึกษาในเรื่องนี้เพื่อกำหนดนโยบายให้ชัดเจนต่อไป โดยอาจถอดบทเรียนจากประเทศอาเซียนอื่นๆ เช่น ประเทศฟิลิปปินส์ ซึ่งกำหนดให้แรงงานฟิลิปปินส์รวมถึงผู้ติดตาม ต้องซื้อประกันสุขภาพในระบบ Overseas Filipinos Program (OFP) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของระบบประกันสุขภาพหลักของประเทศ ซึ่งคล้ายระบบประกันสังคมของไทยที่ผู้ประกันตนต้องสทบเข้ากองทุนและอีกส่วนหนึ่งได้รับการสนับสนุนผ่านระบบภาษีของรัฐบาลโดยผู้ประกันตนต้องออกค่าใช้จ่ายก่อนแล้วจึงเบิกค่าใช้จ่ายกับ OFP ในภายหลังเรื่องเสร็จด้านแรงงาน การสาธารณสุข และความมั่นคงของ กนพ. ไม่ควรมองข้าม

ปัญหาสถานะบุคคลและการค้ามนุษย์

สถานะบุคคลเป็นประเด็นปัญหาเรื้อรังยาวนานโดยเฉพาะบริเวณชายแดนไทย การจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษในมุมหนึ่งอาจทำให้การแก้ปัญหาสถานะบุคคลสะดวกรวดเร็ว และเป็นระบบมากขึ้น หากการบริหารจัดการขาดประสิทธิภาพ ย่อมส่งผลเสียหายไม่แพ้กัน ทั้งนี้บุคคลที่มักเคลื่อนย้ายไปตามแนวชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้านบางส่วนเป็นแรงงานต่างด้าว บางส่วนเป็นผู้ติดตามแรงงาน บางส่วนเป็นผู้ที่ตกหล่นจากระบบทะเบียนราษฎรไทยหรือเดิมเคยมีญาติพี่น้องในเขตประเทศเพื่อนบ้านก่อนระบบปักปันเขตแดน ซึ่งยุทธศาสตร์การจัดการปัญหาสถานะและสิทธิบุคคล พ.ศ.2548 เรียกบุคคลกลุ่มนี้ว่า “ผู้มีปัญหาสถานะทางทะเบียน” การเปิดเขตเศรษฐกิจพิเศษอาจทำให้การจัดระเบียบสถานะบุคคลของประชากรเหล่านี้ซับซ้อนยิ่งขึ้น เนื่องจากบทเรียนสำคัญของประเทศไทยคือ ประเทศไทยยังไม่สามารถจัดการปัญหาสถานะบุคคลได้อย่างเป็นระบบและที่ผ่านมาเป็นเพียงการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเท่านั้น

แม้รัฐบาลในยุค คสช. จะพยายามจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย โดยออกประกาศให้นายจ้างหรือสถานประกอบการพาแรงงานต่างด้าวที่เข้าเมืองผิดกฎหมายมาขึ้น

ทะเบียนและขอใบอนุญาตทำงานในระบบ One Stop Service ระหว่างวันที่ 2 กรกฎาคม ถึง 31 ตุลาคม 2557 ผลพบว่า มีแรงงานต่างด้าวมาขึ้นทะเบียนเพียง 1,626,235 คน ซึ่งในจำนวนนี้มีผู้ติดตาม 92,560 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 31 ตุลาคม 2557) เทียบกับแรงงานต่างด้าวที่คาดว่าจะเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทย (ทั้งที่เข้าเมืองถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย) จำนวนมากกว่า 3 ล้านคน จึงมีความเป็นไปได้ว่ายังมีแรงงานต่างด้าวที่ตกหล่นและไม่ได้เข้าระบบทะเบียนอีกจำนวนมากกรณีเปิดเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อรองรับแรงงานต่างด้าวในลักษณะเข้าไปเย็นกลับ หากขาดการบริหารที่ดีพอ อาจนำไปสู่ปัญหาการจัดการแรงงานต่างด้าวมากขึ้น เพราะแรงงานเข้าเย็นกลับมักเข้ามาในลักษณะแรงงานนอกระบบ ซึ่งติดตามตัวมาขึ้นทะเบียนได้ยากลำบากกว่าแรงงานในสถานประกอบการ

นอกจากนี้ การขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายด้วยการออกใบอนุญาตในระบบ One stop service เป็นเพียงส่วนหนึ่งของความพยายามแก้ไขปัญหา เนื่องจากแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมายที่ได้เข้าชื่อในระบบทะเบียนราษฎร (ท.ร.38/1) เล่านี้จำเป็นต้องผ่านการพิสูจน์สัญชาติเพื่อให้ได้หนังสือเดินทางชั่วคราวและวีซ่าสำหรับการอยู่อาศัยในประเทศไทยโดยบทเรียนที่ผ่านมาพบว่า การแก้ไขปัญหาคือยังมีลักษณะการทำงานแบบแยกส่วน ในปี 2556 แรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมายที่ขึ้นทะเบียนใบอนุญาตทำงานซึ่งผ่านการพิสูจน์สัญชาติแล้วมีจำนวนรวมสะสม 847,130 คน แต่ปัจจุบันยังไม่มีข้อมูลที่ชัดเจนว่าแรงงานต่างด้าวที่ผ่านการพิสูจน์สัญชาติแล้วนี้ มีจำนวนเท่าใดที่กลับไปประเทศต้นทางหลังวีซ่าหมดอายุ นอกจากนี้บุตรหลานของแรงงานต่างด้าวในไทยจำนวนไม่น้อยเป็นบุคคลไร้รัฐไร้สัญชาติ ซึ่งประเทศไทยก็ยังไม่มีความชัดเจนในการแก้ไขปัญหาคือชัดเจน ดังนั้น One Stop Service ตามแนวทางเขตเศรษฐกิจชายแดน ที่มุ่งเน้นเพียงการลงทะเบียนแรงงานที่เข้าสู่ตลาดในประเทศ โดยไม่ได้พิจารณาถึงการแก้ไขปัญหาสถานะบุคคลให้ครอบคลุมทั้งระบบ อาจก่อให้เกิดปัญหาในระยะยาวคือมีแรงงานไม่กลับเข้าไปประเทศต้นทางมากยิ่งขึ้นแรงงานเหล่านี้เป็นกลุ่มที่เสี่ยงต่อขบวนการค้ามนุษย์และนายหน้าที่หาประโยชน์อย่างไม่เป็นธรรม (จีรวรรณ หงษ์ทอง: 2558)

สรุป ผลกระทบด้านสังคมของเขตเศรษฐกิจพิเศษ จะเป็นกระทบในแง่ของแรงงานเป็นหลัก กล่าวคือ มาตรฐานแรงงาน และสภาพแวดล้อมในการทำงาน นอกจากนี้ยังมีการศึกษาในบริบทของการลดความยากจนหรือมาตรฐานในการครองชีพ ปัญหาด้านสุขภาพ และปัญหาเรื่องการค้ามนุษย์ ทำให้หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องจะต้องคำนึงถึงเรื่องการจัดการสภาพสังคมในเขตเศรษฐกิจพิเศษที่มีทั้งคนในพื้นที่และแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาอาศัยอยู่ในพื้นที่

3. ผลกระทบด้านการปกครอง

จากการสำรวจแบบสอบถามผลกระทบจากการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษต่อการปกครอง ประชาชนในพื้นที่ในอำเภอสะเดาที่เห็นว่า การปกครองมีแนวโน้มที่จะแย่ลงในส่วน

ผู้ประกอบการเห็นว่าหลังจากที่มีการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษแล้วการปกครองในพื้นที่ที่จะมีการพัฒนาที่ดีขึ้น สำหรับประเด็นด้านการเวนคืนพื้นที่ที่อาจจะมีผลกระทบต่อด้านสังคม ประชาชนบางส่วนคิดว่ามีผลกระทบด้านลบต่อสังคม ประชาชนในพื้นที่อำเภอสะเดาเห็นว่าปัญหาการเวนคืนที่ดินจะแย่งลงเป็นจำนวนร้อยละ 47

ในปัจจุบันการจัดตั้งคณะกรรมการนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษซึ่งทำหน้าที่กำหนดนโยบาย กำกับ และติดตามการทำงานของเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยประกอบด้วยตัวแทนจากทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่ง ภายใต้ระเบียบนี้ การบริหารจัดการเขตเศรษฐกิจพิเศษในระดับนโยบายนี้ ไม่ได้มีผลกระทบต่ออำนาจหน้าที่ใน การบริหารปกครองของหน่วยราชการที่มีอยู่เดิมแต่อย่างใด และหากในอนาคตการบริหารงานของเขต เศรษฐกิจพิเศษในระดับพื้นที่แต่ละแห่งมีลักษณะเป็นคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยตัวแทนจากภาครัฐใน ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ตลอดจนภาคเอกชนและภาคประชาชนก็จะสามารถบริหารและ ดำเนินการได้โดยไม่กระทบต่ออำนาจหน้าที่ของหน่วยงานต่างๆ ที่มีอยู่ (สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา: 2557)

4. ผลกระทบด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การจัดการทรัพยากรธรรมชาติระหว่างชุมชนกับเขตเศรษฐกิจพิเศษ

การประกาศเขตเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่ใด ๆ อาจมีผลกระทบกับคนในท้องถิ่นใน อำนาจและสิทธิในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งนี้ด้วยเขตเศรษฐกิจพิเศษสามารถจัดการทรัพยากรทั้งหมดในพื้นที่ได้อย่างเบ็ดเสร็จไม่ว่าจะเป็นการครอบครองที่ดิน การจัดการระบบชลประทาน การจัดการป่าไม้และทะเล ซึ่งอาจมีผลให้เศรษฐกิจชุมชนและสังคมท้องถิ่นอ่อนแอลง

จากการศึกษาและวิเคราะห์ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมนั้น ผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมที่ชุมชนและผู้ประกอบการมีความกังวลมากที่สุด คือ ปัญหาเรื่องการจราจร ส่วนผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อมที่รองลงมาเมื่อแยกตามกลุ่มกิจกรรมทางธุรกิจมีความแตกต่างกันชัดเจน เช่น ภาคธุรกิจที่ใช้แรงงานเข้มข้นกังวลถึงปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าไม้ รองลงมา ในขณะที่ภาคธุรกิจการค้ากังวลเรื่องปัญหาขยะและของเสียอุตสาหกรรมและปัญหามลภาวะทางน้ำ ส่วนภาคธุรกิจบริการจะกังวลเรื่องผลกระทบจากมลภาวะและฝุ่นละออง (สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา, 2557)

สรุป การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษเป็นแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตรูปแบบหนึ่ง ที่ขับเคลื่อนโดยกิจกรรมทางเศรษฐกิจ แม้รัฐบาลจะให้ความสำคัญและเร่งรัดให้เกิดเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ แต่การดำเนินงานของนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษควรดำเนินการโดยมีมาตรการรองรับที่รัดกุมเพื่อป้องกันผลกระทบทางลบที่อาจเกิดขึ้น เช่น ปัญหาการจราจร ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานปกครองท้องถิ่น ปัญหาด้านสังคม

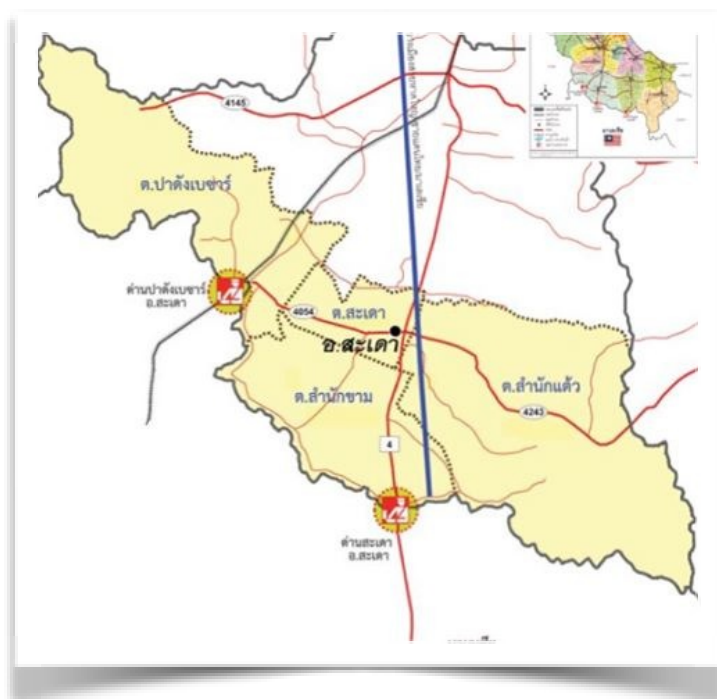

และปัญหาแรงงานต่างด้าวเป็นต้น มิฉะนั้นเขตเศรษฐกิจพิเศษอาจกลายเป็น ‘วิกฤต’ ซึ่งซ้ำเติมปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีอยู่เดิมให้รุนแรงและซับซ้อนยิ่งขึ้น

เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสงขลา

1. เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสงขลา

จังหวัดสงขลามี GDP เท่ากับ 202,428 ล้านบาทหรือคิดเป็นร้อยละ 1.7 ของ GDP เศรษฐกิจของจังหวัดสงขลาถูกขับเคลื่อนจากภาคบริการเป็นสำคัญโดยเฉพาะการขนส่งและขายปลีก สะท้อนจากมูลค่า GDP ในภาคบริการและการขนส่งและขายปลีกคิดเป็นร้อยละ 55.3 และ 12.2 ของ GDP ตามลำดับทั้งนี้เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสงขลาเป็นเส้นทางการค้าระหว่างประเทศไทยกับประเทศมาเลเซียที่สำคัญซึ่งมีระยะห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 950 กิโลเมตรและสามารถเดินทางถนนสนามบินพาณิชย์ที่อำเภอหาดใหญ่ทางรถไฟและท่าเรือน้ำลึกสงขลานอกจากนี้เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสงขลามีด่านชายแดนสะเดาและด่านชายแดนปาดังเบซาร์เป็นจุดผ่านแดนถาวรเชื่อมต่อกับรัฐเคดาห์ และรัฐเปอร์ลิสประเทศมาเลเซียประกอบกับยังมีทางหลวงแผ่นดินและทางรถไฟเชื่อมต่อกับประเทศมาเลเซียและเชื่อมโยงกับสิงคโปร์ (นิภัทร์ ชมบ้านแผ้ว: 2558)

ภาพที่ 7 แผนที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสงขลา

ที่มา :สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2557)

ตารางที่ 4 โครงสร้างเศรษฐกิจจังหวัดสงขลา

โครงสร้างเศรษฐกิจจังหวัดสงขลา (หน่วย:ร้อยละ)	2551	2552	2553	2554	2555
ภาคเกษตร	23.1	20.0	22.2	23.6	21.0
เกษตรกรรม	18.0	14.7	18.3	20.3	17.5
การประมง	5.2	5.3	3.8	3.3	3.5
ภาคอุตสาหกรรม	26.2	26.0	26.8	28.5	28.7
อุตสาหกรรม	25.6	23.7	23.8	24.4	23.7
การทำเหมืองแร่	0.6	2.3	3.1	4.0	5.0
ภาคบริการ	51.2	26.3	54.0	51.9	55.3
การขายส่งและขายปลีก	13.9	14.1	13.8	13.0	12.2
การศึกษา	6.2	6.8	6.0	5.8	6.5
การบริหารราชการ	5.7	6.4	5.9	5.9	6.1
การก่อสร้าง	3.9	3.9	5.3	4.4	5.3
ตัวกลางทางการเงิน	4.3	4.7	4.0	4.1	4.7
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2556)

สำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมายที่รัฐบาลโดย สศช. คาดว่าจะมีการประกอบกิจการในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษสงขลา ได้แก่ ยางพาราและผลิตภัณฑ์ เครื่องเรือน ชิ้นส่วนรถยนต์ สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม แปรรูปอาหารทะเล อาหารฮาลาล และนิคมอุตสาหกรรมและบริการสาธารณูปโภค สาธารณูปการ หรือธุรกิจสิ่งแวดล้อม

2. การค้าชายแดนไทย-มาเลเซีย

ในปี 2556 ภาพรวมการค้าระหว่างไทย - มาเลเซียมีมูลค่า 793,328 ล้านบาทเพิ่มขึ้นจากปีก่อนคิดเป็นร้อยละ 5.8 แบ่งเป็นการส่งออก 383,709.31 ล้านบาทขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.7 การนำเข้า 409,618.69 ล้านบาทขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.9 ขาดดุลการค้า 25,909.38 ล้านบาท

สำหรับปี 2556 (มกราคม - เมษายน) การค้าระหว่างไทย - มาเลเซียมีมูลค่า 252,672.19 ล้านบาทลดลงจากช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 5.83 แบ่งเป็นการส่งออก 120,633.44 ล้านบาทลดลงร้อยละ 5.29 การนำเข้า 132,038.75 ล้านบาทลดลงร้อยละ 6.33 ขาดดุลการค้า 11,405.31 ล้านบาท

สินค้าส่งออกไปมาเลเซียที่สำคัญได้แก่

- 1) น้ำมันสำเร็จรูป
- 2) รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ
- 3) เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ
- 4) ยางพารา
- 5) เคมีภัณฑ์
- 6) ผลิตภัณฑ์ยาง

สินค้านำเข้าจากมาเลเซียที่สำคัญได้แก่

- 1) เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ
- 2) น้ำมันดิบ
- 3) เครื่องจักรไฟฟ้า และส่วนประกอบ
- 4) เคมีภัณฑ์
- 5) แผงวงจรไฟฟ้า
- 6) สื่อบันทึกข้อมูล ภาพ เสียง

ตารางที่ 5 มูลค่าการค้ารวมไทย - มาเลเซียปี 2553 - 2556 (มกราคม - เมษายน)

รายการ	มูลค่า (ล้านบาท)					อัตราการเปลี่ยนแปลง (%)		
	2553	2554	2555	2555	2556	54/53	55/5	56/55
				(มกราคม-เมษายน)			4	(ม.ค.-เม.ย.)
มูลค่ารวม	678,487.9	749,789.1	793,328	268,324.09	252,672.20	10.51	5.8	-5.83
ส่งออก	334,598.8	373,614.6	383,709.31	127,364.80	120,633.45	11.66	2.7	-5.29
นำเข้า	343,889.1	376,183.5	409,618.69	140,959.29	132,038.75	9.39	8.9	-6.33
ดุลการค้า	-9,290.3	-2,568.8	-25,909.38	-13,594.49	-11,405.32			

ที่มา: กองเทคโนโลยีสารสนเทศกรมการค้าต่างประเทศโดยความร่วมมือจากศุลกากร (2556)

สำหรับการค้าชายแดนไทย - มาเลเซียพบว่าในปี 2555 ไทยมีมูลค่าการค้าชายแดนกับมาเลเซียรวม 515,923.47 ล้านบาทลดลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 7.98 แบ่งเป็นการส่งออกมีมูลค่า 303,019.53 ล้านบาทลดลงร้อยละ 20.12 การนำเข้ามีมูลค่า 212,903.94 ล้านบาทเพิ่มขึ้นร้อยละ 17.44 ไทยได้เปรียบดุลการค้า 90,115.59 ล้านบาท

สำหรับปี 2556 (มกราคม - เมษายน) ไทยมีมูลค่าการค้าชายแดนกับมาเลเซียรวม 168,633 ล้านบาทลดลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 4.27 แบ่งเป็นการส่งออกมีมูลค่า

97,521.35 ล้านบาทลดลงร้อยละ 6.63 การนำเข้ามีมูลค่า 71,111.65 ล้านบาทลดลงร้อยละ 0.84 ไทยได้เปรียบดุลการค้า 26,409.70 ล้านบาท

สินค้าส่งออกที่สำคัญในปี 2556 (มกราคม-เมษายน) ได้แก่

- 1) ยางพารามีมูลค่า 46,041.24 ล้านบาทลดลงจากช่วงระยะเวลาเดียวกันของปีก่อน ร้อยละ 14.17
- 2) เครื่องคอมพิวเตอร์อุปกรณ์ และส่วนประกอบมีมูลค่า 8,034.37 ล้านบาทเพิ่มขึ้น ร้อยละ 36.11
- 3) ผลิตภัณฑ์ยางอื่นๆมูลค่า 6,815.10 ล้านบาทลดลงร้อยละ 14.79
- 4) ไม้แปรรูปมูลค่า 4,592.84 ล้านบาทลดลงร้อยละ 5.61
- 5) รถยนต์อุปกรณ์และส่วนประกอบมูลค่า 2,628.24 ล้านบาทเพิ่มขึ้นร้อยละ 72.4

ตารางที่ 6 สินค้าส่งออกด้านชายแดนไทย-มาเลเซียปี 2553-2556 (มกราคม-เมษายน)

รายการสินค้า	2553	2554	2555	2555 (มกราคม-เมษายน)	2556	% 56/55 (ม.ค.-เม.ย.)
ยางพารา	142,321.05	207,324.41	139,382.45	53,641.68	46,041.24	-14.17
เครื่องคอมพิวเตอร์ และส่วนประกอบ	37,731.53	29,780.03	19,373.19	5,903.03	8,034.37	36.11
ผลิตภัณฑ์ยางอื่นๆ	24,511.51	25,908.19	26,175.59	7,998.22	6,815.10	-14.79
ไม้แปรรูป	8,973.10	12,387.11	12,743.65	4,865.63	4,592.84	-5.61
รถยนต์อุปกรณ์และ ส่วนประกอบ	7,112.72	4,948.19	6,807.25	1,524.54	2,628.24	72.4
ถุงมือยาง	5,369.74	6,117.98	6,283.97	1,879.56	1,903.47	1.27
มอเตอร์และ เครื่องกำเนิดไฟฟ้า	8,987.05	8,104.06	6,196.79	2,752.19	1,747.24	-36.15
แผงวงจรไฟฟ้า	5,751.90	6,069.47	4,845.79	694.92	1,355.80	95.10
ผลิตภัณฑ์เหล็ก และเหล็กกล้า	4,757.75	3,710	3,792.78	1,120.83	1,289.81	15.88
ไฟเบอร์บอร์ด	3,071.83	3,388.82	3,314.87	1,035.47	1,186.02	14.54
รวม 10 อันดับ	248,588.18	307,738.26	228,916.33	81,416.07	75,613.13	-7.13
อื่นๆ	71,816.85	71,625.91	74,103.20	23,025.97	21,908.22	-4.85
มูลค่ารวม	320,405.03	379,364.17	303,019.53	104,442.04	97,521.35	-6.63

ที่มา: กองเทคโนโลยีสารสนเทศกรมการค้าต่างประเทศโดยความร่วมมือจากศุลกากร (2556)

สินค้านำเข้าที่สำคัญได้แก่

- 1) เครื่องจักรไฟฟ้าอื่นๆและส่วนประกอบมูลค่า 11,798.35 ล้านบาทลดลงจากช่วงระยะเวลาเดียวกันของปีก่อนร้อยละ 9.88
- 2) เทปแม่เหล็กและจานแม่เหล็กสำหรับคอมพิวเตอร์มูลค่า 6,274.04 ล้านบาทเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.08
- 3) ส่วนประกอบคอมพิวเตอร์มูลค่า 5,750.64 ล้านบาทลดลงร้อยละ 22.5
- 4) สื่อบันทึกข้อมูลภาพเสียงมูลค่า 5,714.75 ล้านบาทเพิ่มขึ้นร้อยละ 40.67
- 5) อุปกรณ์ไฟฟ้าสำหรับตัดต่อหรือป้องกันวงจรไฟฟ้ามูลค่า 3,628.22 ล้านบาทลดลงร้อยละ 2.08

ภาวะการค้าชายแดนรายจังหวัดในปี 2556 (มกราคม-เมษายน) พบว่าจังหวัดที่มีมูลค่าการส่งออกสูงสุดได้แก่จังหวัดสงขลามีมูลค่าการส่งออก 95,685.18 ล้านบาทสำหรับภาวะการค้าชายแดนรายจังหวัดในปี 2556 (มกราคม-เมษายน) พบว่า

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	มูลค่า (ล้านบาท)				อัตราการเปลี่ยนแปลง (%)				สัดส่วน (%)			
	2553	2554	2555	2556	53/52	54/53	55/54	56/55	2553	2554	2555	2556
การค้าระหว่างประเทศไทย-มาเลเซีย												
มูลค่ารวม	678,487.94	749,798.06	793,298.08	799,053.43	22.00	10.51	5.80	0.73	100.00	100.00	100.00	100.00
ส่งออก	334,598.81	373,614.58	383,674.62	393,568.51	28.28	11.66	2.69	2.58	100.00	100.00	100.00	100.00
นำเข้า	343,889.13	376,183.48	409,623.46	405,484.92	16.46	9.39	8.89	-1.01	100.00	100.00	100.00	100.00
ดุลการค้า	-9,290.32	-2,568.90	-25,948.84	-11,916.41								
การค้าชายแดนไทย-มาเลเซีย												
มูลค่ารวม	497,590.45	560,655.40	515,923.47	501,401.99	28.48	12.67	-7.98	-2.81	73.34	74.77	65.04	62.75
ส่งออก	320,405.03	379,364.17	303,019.53	288,051.23	41.21	18.40	-20.12	-4.94	95.76	101.54	78.98	73.19
นำเข้า	177,185.42	181,291.23	212,903.94	213,350.76	10.46	2.32	17.44	0.21	51.52	48.19	51.98	52.62
ดุลการค้า	143,219.61	198,072.94	90,115.59	74,700.47								

ที่มา: 1. ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงพาณิชย์

สำนักความร่วมมือการค้าและการลงทุน

2. กองเทคโนโลยีสารสนเทศ กรมการค้าต่างประเทศ โดยความร่วมมือ

กรมการค้าต่างประเทศ

ภาพที่ 8 มูลค่าการค้าระหว่างประเทศและการค้าชายแดนไทย - มาเลเซียปี 2553-2556
ที่มา: กองเทคโนโลยีสารสนเทศกรมการค้าต่างประเทศโดยความร่วมมือจากศุลกากร (2556)

ปัจจุบันรัฐบาลไทยกำลังเตรียมพัฒนาด้านศุลกากรสะเดาแห่งใหม่และปรับปรุงด้านสะเดาเพิ่มเติม เพื่อพัฒนาให้เป็นการให้บริการด้านศุลกากรค้าขายแดนอย่างเต็มรูปแบบซึ่งมีความทันสมัยรองรับการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนหรือ AEC ซึ่งจะมีปริมาณการค้าที่เพิ่มสูงขึ้นอีกมาก (วรรณวรงค์ ชินสมบูรณ์, 2557)

อำเภอสะเดาจังหวัดสงขลายังเป็นด้านศุลกากรต้นแบบตามแนวนโยบายของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษจากการประชุมของคณะกรรมการนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษในวันอังคารที่ 15 กรกฎาคม 2557 ที่ผ่านมานั้นได้เร่งรัดให้ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาพื้นที่ชายแดนเป้าหมายทั้งสิ้น 12 พื้นที่โดยกำหนดเป็นระยะเร่งด่วนจะดำเนินการทันทีภายในปี 2558 ใน 5 พื้นที่ด้วยกันได้แก่

- 1) อำเภอแม่สอดอำเภอพบพระและอำเภอแม่ระมาดจังหวัดตาก
- 2) อำเภออรัญประเทศและอำเภอวัฒนานครจังหวัดสระแก้ว
- 3) อำเภอคลองใหญ่จังหวัดตราด
- 4) อำเภอเมืองอำเภอห้วยใหญ่ และอำเภอดอนตาลจังหวัดมุกดาหาร
- 5) อำเภอสะเดาจังหวัดสงขลา

(ด้านศุลกากรสะเดาและปาดังเบซาร์: 2558)

3. เขตเศรษฐกิจพิเศษสะเดา

เขตเศรษฐกิจพิเศษสะเดา: ผลกระทบต่อเศรษฐกิจภาคใต้

จากนโยบายการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เพื่อสนับสนุนการนำประเทศเข้าสู่ประชาคมอาเซียน กระตุ้นเศรษฐกิจ ลดความเหลื่อมล้ำ และรักษาความมั่นคงของประเทศ ทั้งนี้ ได้กำหนดพื้นที่นำร่องใน 5 จังหวัดของประเทศไทย โดยมีเป้าหมายเพื่อยกระดับเศรษฐกิจ การค้า และการลงทุนนั้น อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลาได้ถูกเลือกให้เป็นหนึ่งในพื้นที่ที่ถูกเสนอให้มีการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษขึ้น เนื่องจากเป็นพื้นที่ติดต่อกับประเทศมาเลเซีย เหมาะกับการเป็นหนึ่งในประตูอาเซียนในปี 2558 มีด้านศุลกากรชายแดนที่สำคัญอย่างด่านสะเดาและด่านปาดังเบซาร์ ซึ่งทั้งสองด่านนี้มีมูลค่าการค้าชายแดนรวมกันในปี 2557 กว่า 488,762 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนราวร้อยละ 50 ของมูลค่าการค้าผ่านศุลกากรชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน

อำเภอเสเดา: ศักยภาพในการเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ

หากมองถึงศักยภาพความเหมาะสมของอำเภอเสเดาในการเป็นหนึ่งในพื้นที่จัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษนั้น ถือว่ามีความเหมาะสมอยู่หลายประการ ประการแรก สามารถเป็นพื้นที่เชื่อมโยงระดับภูมิภาค เป็นประตูทางใต้ของไทยบนแนว NSEC มีช่องทางขนส่งหลักทางถนนและรางเชื่อมต่อกับประเทศมาเลเซียและประเทศสิงคโปร์ ประการที่สอง พื้นที่อำเภอเสเดานั้นอยู่ใกล้พื้นที่อุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบของภาคใต้อย่างยางพารา อุตสาหกรรมผลิตถุงมือยางของมาเลเซียและระยะทางไม่ไกลจากท่าเรือปีนังและท่าเรือกลางของมาเลเซีย ซึ่งในปัจจุบันไทยได้ส่งออกสินค้าสำคัญหลายชนิดผ่านท่าเรือดังกล่าวออกไปสู่ผู้ซื้อปลายทางหลายประเทศ จึงง่ายต่อการส่งออกสินค้าสำคัญ เช่น ยางพารา ยางแผ่นดิบ และน้ำยางข้น (สรุขพงศ์ สิทธิชัย, 2558)

เขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์

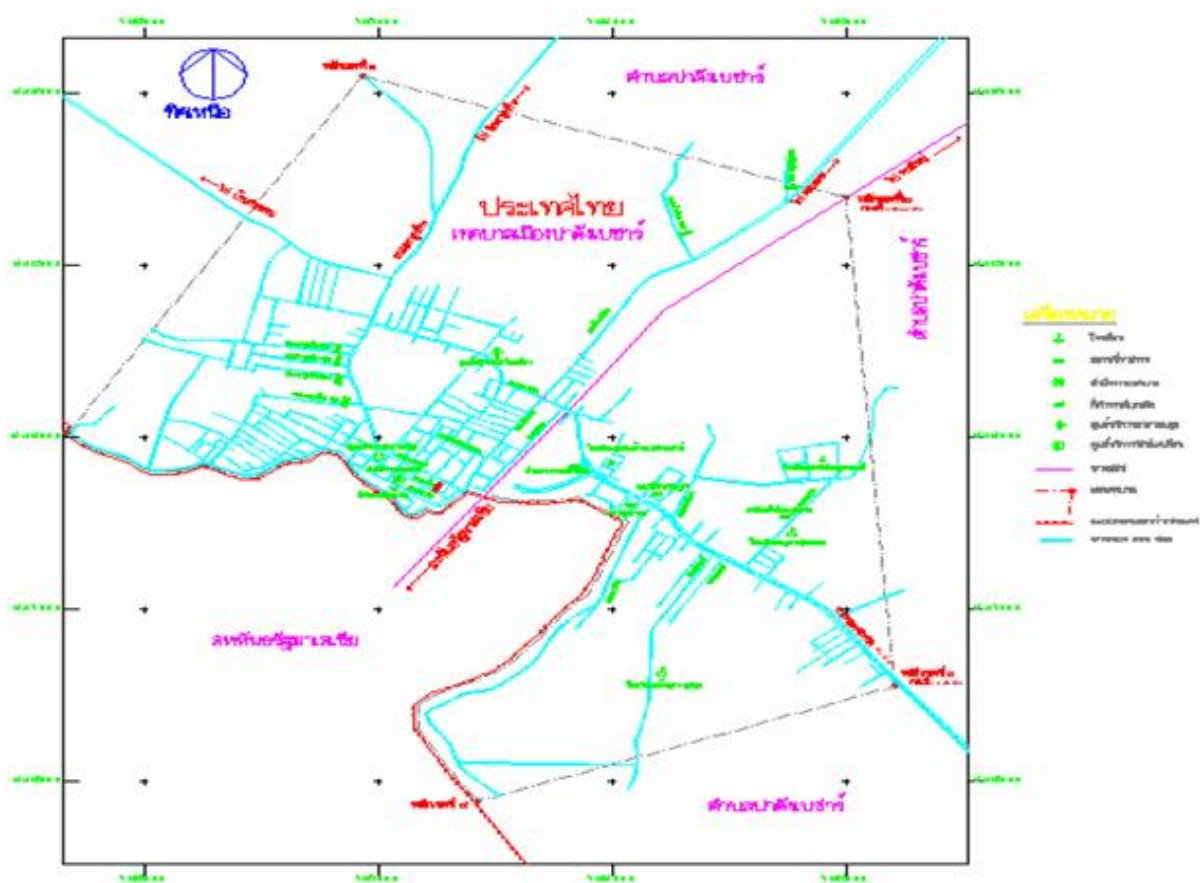
บริบทของเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์

ข้อมูลทั่วไป

ชุมชนปาดังเบซาร์เป็นชุมชนชายแดนไทย – มาเลเซียมีการติดต่อซื้อขายระหว่างกันเป็นเวลายาวนานแล้วและเป็นชุมชนที่มีความเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วมีผู้เข้ามาทำการค้ารวมทั้งมาตั้งหลักแหล่งเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ในระยะหนึ่งได้มีความเจริญพอสมควรจึงได้ขอจัดตั้งเป็นสุขาภิบาลซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้ประกาศยกฐานะชุมชนปาดังเบซาร์เป็นสุขาภิบาลตามประกาศลงวันที่ 17 กรกฎาคม 2510 ในท้องที่บางส่วนของตำบลทุ่งหมอครอบครัวคลุมพื้นที่หมู่ที่ 7 และหมู่ที่ 9 โดยอาศัยความตามพระราชบัญญัติสุขาภิบาล พ.ศ. 2495 ให้ชื่อว่า “สุขาภิบาลปาดังเบซาร์” ในปี พ.ศ. 2511 กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศมอบหมายให้สุขาภิบาลปาดังเบซาร์จัดหาประโยชน์ที่ดินของรัฐในท้องที่หมู่ที่ 7 และหมู่ที่ 9 ตำบลทุ่งหมออำเภอเสเดาจังหวัดสงขลาเพื่อนำรายได้มาบำรุงท้องถิ่นต่อมารัฐบาลเข้ามาตั้งหลักแหล่งมากขึ้นทำให้เกิดความหนาแน่นของชุมชนจึงมีการแบ่งแยกพื้นที่ของตำบลทุ่งหมอบางส่วนเป็นตำบลปาดังเบซาร์ ในปี พ.ศ. 2542 ได้มีพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะสุขาภิบาลทั่วประเทศเป็นเทศบาลตำบลและได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเล่มที่ 116 ตอนที่ 9 ลงวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2542 มีผลบังคับใช้เมื่อวันอังคารที่ 25 พฤษภาคม 2542 สุขาภิบาลปาดังเบซาร์จึงเปลี่ยนฐานะเป็นเทศบาลตำบลปาดังเบซาร์โดยผลแห่งกฎหมายเช่นเดียวกับสุขาภิบาลทั่วประเทศนับตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมาเหตุผลที่ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ก็เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 ที่มุ่งกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับในปี พ.ศ. 2547 ได้รับการยกฐานะเป็นเทศบาลเมืองปาดังเบซาร์เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2547

อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดกับตำบลปาดังเบซาร์ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา ประเทศไทย
ทิศใต้	ติดกับรัฐเปอร์ลิส ประเทศมาเลเซีย
ทิศตะวันออก	ติดกับตำบลปาดังเบซาร์ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา ประเทศไทย
ทิศตะวันตก	ติดกับรัฐเปอร์ลิส ประเทศมาเลเซีย

ภาพที่ 9 แผนที่เขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์

ที่มา: เทศบาลปาดังเบซาร์ (2557)

นโยบายการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทศบาลเมืองปาดังเบซาร์

- 1) ขยายเขตระบบประปาและไฟในพื้นที่ให้ทั่วถึง
- 2) ส่งเสริม สนับสนุน แลผลักดันให้เกิดการพัฒนาด้านคมนาคมทุกด้าน
- 3) ก่อสร้างถนนลาดยางแอสฟัลต์ หรือคอนกรีตเสริมเหล็กถนนสายต่างๆ ตลอดจนสร้างและพัฒนาอุโมงค์ระบายน้ำให้ถูกสุขลักษณะ

4) ปรับปรุง ซ่อมแซมและก่อสร้างทางเท้า ถนนสายต่างๆ และระบบสาธารณูปโภค ในเขตเทศบาลให้มีความสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ

5) ปรับปรุงพื้นผิวจราจร สัญญาณไฟจราจร รวมถึงป้ายเครื่องหมายจราจรให้มีความทันสมัย ปลอดภัย ถูกต้องตามหลักวิศวกรรมจราจร

6) ปรับปรุงและแก้ไขปัญหาน้ำท่วมในพื้นที่จุดเสี่ยงในเขตเทศบาล และร่วมวางแผน กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการปัญหาแบบบูรณาการ

นโยบายการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว

1) ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมการลงทุนของนักลงทุน เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจของชุมชนและท้องถิ่น

2) ส่งเสริมและฝึกอบรมอาชีพต่างๆแก่ชุมชน เพื่อสร้างงาน สร้างอาชีพ เพิ่มรายได้ให้แก่ประชาชนในชุมชน พร้อมการเข้าสู่มาตรฐานประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

3) ก่อสร้างศูนย์จำหน่ายสินค้าชายแดนกระตุ้นเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวพร้อมรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประชาคมอาเซียน

4) พัฒนาปาดังเบซาร์เป็นศูนย์กลางการค้า การเกษตร และส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน

5) ส่งเสริมพัฒนาทุนทางสังคมของท้องถิ่น เพื่อใช้เป็นปัจจัยการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

นโยบายการพัฒนาด้านการศึกษา

1) มุ่งสร้างนักเรียนเทศบาลให้เป็นเยาวชนที่ดี เก่งและมีความสุข โดยยึดหลักธรรมาภิบาล นำความรู้ และยึดมั่นในคุณค่าปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2) ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาศักยภาพนักเรียนในทุกด้าน ให้มีทักษะในการใช้ชีวิตในสังคมและการใช้ความคิดสร้างสรรค์ ด้วยการจัดการเรียนการสอนและสร้างกิจกรรมต่างๆ เพื่อก้าวสู่ความเป็นเลิศ

3) ส่งเสริมและสนับสนุน ครู บุคลากรทางการศึกษา ให้ได้รับความรู้เพิ่มเติม เสริมทักษะพัฒนาศักยภาพและความคิดสร้างสรรค์ด้านต่างๆ เพื่อสามารถพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างเชี่ยวชาญ มีความรู้ความสามารถและมีมาตรฐานด้านวิชาชีพ

4) ปรับปรุงและก่อสร้างอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมของโรงเรียนตลอดจนจัดหาเครื่องมือเครื่องใช้สื่อการเรียนการสอน ให้สามารถรองรับจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้นและมีความทันสมัย

5) ส่งเสริมและสนับสนุน ห้องสมุดอัจฉริยะในสถานศึกษาของเทศบาลให้นักเรียนสามารถแสวงหาความรู้จากเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการเรียนรู้อย่างเท่าเทียมและทั่วถึง

- 6) ส่งเสริมสนับสนุนจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาเด็ก เยาวชนและประชาชน ให้เข้าถึงแหล่งเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย เพื่อจุดประกายความคิดสร้างสรรค์สู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต
- 7) ส่งเสริมสนับสนุนความเสมอภาคทางการศึกษา สนับสนุนช่วยเหลือเด็กที่ขาดโอกาสทางการศึกษาให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเท่าเทียม
- 8) จัดการศึกษาโรงเรียนเทศบาลสู่ระดับที่สูงขึ้นตามลำดับ
- 9) ส่งเสริมการศึกษานอกระบบโรงเรียน การเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อเพิ่มศักยภาพด้านต่างๆของประชาชน

นโยบายการพัฒนาด้านศาสนา ประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรม และนันทนาการ

- 1) ส่งเสริมสนับสนุนให้เด็ก เยาวชน และประชาชนออกกำลังกายในกีฬาประเภทต่างๆ
- 2) พัฒนาทักษะด้านกีฬาแก่เยาวชนสู่มาตรฐานสากล
- 3) จัดหาสถานที่ก่อสร้าง สนามกีฬาที่มีมาตรฐาน เพื่อให้เด็ก เยาวชน และประชาชนได้มีสนามกีฬาในการเล่นกีฬาประเภทต่างๆ
- 4) ส่งเสริม สนับสนุนให้มีลานกีฬาและนันทนาการในชุมชนต่างๆ
- 5) ส่งเสริม สนับสนุนและอนุรักษ์ ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมให้สอดคล้องกับท้องถิ่น
- 6) ส่งเสริมกิจกรรมนันทนาการ ศิลปะการแสดงและดนตรีแก่เยาวชน ประชาชน

นโยบายการพัฒนาด้านการสาธารณสุข

- 1) พัฒนา “ศูนย์บริการสาธารณสุข” ให้มีประสิทธิภาพในการดูแลประชาชน
- 2) ส่งเสริมสุขภาพพลานามัยของประชาชน ให้คำแนะนำ ปรีกษา และจัดกิจกรรมในรูปแบบต่างๆในทุกระดับอายุ เพศ รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ในการดูแลสุขภาพของตนเอง
- 3) มุ่งส่งเสริมสุขภาพและครอบคลุมป้องกันโรคติดต่อและไม่ติดต่อประเภทเรื้อรัง ควบคุมพาหะนำโรคโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม
- 4) จัดระบบสวัสดิการด้านการรักษาพยาบาลแก่ประชาชน
- 5) กำหนดมาตรฐานอาหารปลอดภัย โดยร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตรวจสอบสารปนเปื้อนในอาหารและออกตรวจสถานประกอบการ และตลาดสดอย่างต่อเนื่อง
- 6) ส่งเสริมตลาดสดน่าซื้อ อาหารปลอดภัย ตามมาตรฐานกรมอนามัย เพื่อสุขภาพอนามัยของประชาชนและนักท่องเที่ยว

นโยบายการพัฒนาสิ่งแวดล้อม

- 1) ส่งเสริม สนับสนุนรณรงค์และสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรักษาความสะอาดและสร้างภูมิทัศน์เมืองป่าดงเบขารให้มีความน่าอยู่
- 2) เร่งรัด พัฒนา ปรับปรุง สภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์ริมชายแดนตลอดแนว
- 3) สนับสนุนและเชิญชวนให้ทุกภาคส่วนประกอบด้วนประชาชนภาคเอกชนและภาคราชการ และสถาบันการศึกษา มีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการสิ่งแวดล้อมเมือง
- 4) เพิ่มศักยภาพการจัดเก็บขยะมูลฝอยให้รวดเร็ว และทั่วถึง และสนับสนุนให้ประชาชนร่วมกันดูแลความสะอาดของเมือง

นโยบายการพัฒนาด้านคุณภาพชีวิต

- 1) เสริมการดูแลคุณภาพชีวิตของประชาชนทั้งทางร่างกายและจิตใจ
- 2) ส่งเสริมสนับสนุนการจัดระเบียบเมือง เพื่อเมืองที่น่าอยู่
- 3) ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมการออกกำลังกายและการแข่งขันกีฬาระดับต่างๆ
- 4) จัดตั้งอาสาสมัคร สอดส่องดูแลความปลอดภัยในทุกพื้นที่
- 5) ติดตั้งกล้องวงจรปิดในเขตชุมชนและจุดเสี่ยง
- 6) แก้ไขปัญหาและพร้อมรับปัญหาภัยพิบัติและภัยสาธารณะต่างๆ
- 7) พัฒนาขีดความสามารถของงานบรรเทาสาธารณภัย สนับสนุนเสริมสร้างความรู้ความสามารถของ อปพร. เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการช่วยเหลือดูแลความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน
- 8) จัดสรรงบประมาณเพื่อดูแลผู้สูงอายุและผู้พิการ
- 9) ดูแลจัดสวัสดิการต่างๆให้ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยให้เพียงพอและดีขึ้น
- 10) การจัดกิจกรรมพบปะประชาชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อบริการประชาชนในเชิงรุก พร้อมรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน
- 11) ให้การสงเคราะห์แก่ผู้สูงอายุ ผู้ยากจน และคนพิการตามเกณฑ์ของกระทรวงพัฒนาสังคมฯ
- 12) ให้การช่วยเหลือเด็กเร่ร่อน ผู้ด้อยโอกาสขาดผู้อุปการะ เพื่อประสานให้เข้ารับการศึกษาดูแลของหน่วยงานภาครัฐและศูนย์ต่างๆ
- 13) ส่งเสริมและสนับสนุนให้คณะกรรมการชุมชนมีบทบาทในการพัฒนาชุมชนและเสริมสร้างความรู้ เพิ่มศักยภาพแก่ชุมชนนำไปสู่การเป็นชุมชนเข้มแข็ง
- 14) ส่งเสริมและสนับสนุนมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของรัฐบาล เพื่อให้ประชาชนเลิกยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด โดยใช้ชุมชนและแกนนำเยาวชนเข้ามาเป็นส่วนร่วม

15) จัดหาเครื่องออกกำลังกายกลางแจ้งและสนามเด็กเล่นเพื่อนันทนาการให้ครอบคลุมพื้นที่ในเขตเทศบาล

นโยบายการพัฒนาด้านการเมือง และการบริหาร

- 1) ส่งเสริมให้เทศบาล เป็นองค์กรที่มีประสิทธิภาพประสิทธิผล มุ่งประชาชนเป็นศูนย์กลาง
- 2) บริหารงานงบประมาณด้วยความสุจริต โปร่งใส เกิดประสิทธิภาพ
- 3) สนับสนุนและพัฒนาบุคลากรของเทศบาลให้มีจิตบริการ ปฏิบัติงานอย่างซื่อสัตย์สุจริต
- 4) ปรับปรุงและพัฒนาระบบรับเรื่องร้องทุกข์ และศูนย์บริการร่วมช่วยเหลือแก้ไขปัญหาประชาชน

นโยบายการพัฒนาด้านการบริหารจัดการรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

- 1) พัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้
- 2) สร้างค่านิยมให้ประชาชนภูมิใจในวัฒนธรรม ยอมรับความต่างของวัฒนธรรมอื่นๆ
- 3) สร้างสัมพันธภาพประเทศเพื่อนบ้าน
- 4) ส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อการสื่อสาร

ข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญ

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

ตารางที่ 7 ข้อมูลชนิดของถนนในเขตเทศบาลเมืองปาดังเบซาร์ 2559

ที่	ชนิดของถนน	จำนวน(สาย/แห่ง)	ร้อยละ	ความยาว (กม.)
1	ถนนลาดยาง	24	17	11.76
2	ถนนคอนกรีต	96	65	26.41
3	ถนนลาดยาง/คอนกรีต	6	4	38.17
4	ถนนลูกรัง	21	14	6.32
	รวม	147	100	82.65

ที่มา: กองช่างเทศบาลเมืองปาดังเบซาร์ (2559)

การคมนาคมขนส่ง

ทางรถไฟ

กรุงเทพฯ – บัสเตอร์เวิร์ธ สถานีปาดังเบซาร์	เวลา 07.00 น.
บัสเตอร์เวิร์ธ – กรุงเทพฯ สถานีปาดังเบซาร์	เวลา 17.30 น.

ทางรถยนต์ มีถนนสายหลักดังนี้

ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4054 (สะเดา – ปาดังเบซาร์) เป็นเส้นทางสายหลักของชุมชน ซึ่งแยกจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 (กรุงเทพฯ – คลองพรวน) สำหรับติดต่อกับอำเภอสะเดา และประเทศมาเลเซียสภาพถนนเป็นถนนลาดยาง ขนาด 4 เลน

ถนน รพช. สข. 3019 (คลองแงะ – ปาดังเบซาร์) เป็นเส้นทางซึ่งแยกจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4054 ใช้สำหรับติดต่อกับตำบลข้างเคียง คือ ตำบลทุ่งหมอ ตำบลท่าโพธิ์ และตำบลพังลา อำเภอสะเดา สภาพถนนเป็นถนนลาดยางขนาดเขตทาง 30 เมตร ผิวจราจร 9 เมตร

ถนน รพช. สข. 3021 (บ้านปาดังเบซาร์ – สี่แยกพัฒนา) เป็นเส้นทางติดต่อภายในตำบลและตำบลใกล้เคียง คือ บ้านเขารูปช้าง ตำบลปาดังเบซาร์ และตำบลทุ่งหมอ สภาพถนนเป็นถนนลาดยางขนาดเขต 30 เมตร ผิวจราจร 9 เมตร

ถนน ศิริมงคล เป็นถนนสายหลักภายในชุมชน ซึ่งแยกจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4054 (สะเดา – ปาดังเบซาร์) เข้าสู่ศูนย์กลางชุมชนสภาพถนนเป็นถนนลาดยาง ขนาดเขต และผิวจราจร 9 – 12 เมตร

การขนส่งผู้โดยสาร

รถทัวร์ปรับอากาศ	ปาดังเบซาร์ – กรุงเทพฯ
รถประจำทาง	หาดใหญ่ – ปาดังเบซาร์
รถตู้ปรับอากาศ	ปาดังเบซาร์ – หาดใหญ่
รถแท็กซี่	ปาดังเบซาร์ – หาดใหญ่, ปาดังเบซาร์ – สงขลา
	ปาดังเบซาร์ – สุโขทัย, ปาดังเบซาร์ – ปัตตานี

การสาธารณูปโภค

ประปา

หน่วยงานที่ดำเนินกิจการประปาในพื้นที่การประปาส่วนภูมิภาคอำเภอสะเดา	
จำนวนน้ำประปาที่ผลิตได้	21,600 ลบ.ม. / วัน
จำนวนน้ำประปาที่มีการใช้	4,200 ลบ.ม. / วัน
จำนวนแหล่งน้ำดิบที่ใช้ผลิตน้ำประปา	1 แห่ง คือ คลองสะเดา

ไฟฟ้า

ไฟฟ้าที่ผลิตให้ประชาชนในเทศบาลใช้ คือ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอสะเดา

จำนวนครัวเรือนที่มีไฟฟ้าใช้	5,484	ครัวเรือน
จำนวนครัวเรือนที่ไม่มีไฟฟ้าใช้	7	ครัวเรือน
จำนวนไฟฟ้าสาธารณะ	1,274	จุด

การโทรคมนาคม/สื่อสาร

โทรศัพท์สาธารณะ	76	แห่ง
ชุมสายโทรศัพท์	1	แห่ง
ที่ทำการไปรษณีย์	1	แห่ง

ศูนย์ข้อมูลข่าวสารและสารสนเทศเทศบาลเมืองปาดังเบซาร์

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 8 ข้อมูลด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

รายการ	ปี 2558	ปี 2559
ปริมาณน้ำเสีย (ลบ.ม./วัน)	4,161	4,200
ปริมาณขยะ (ตัน/วัน)	10	12

ที่มา: กองสาธารณสุข เทศบาลเมืองปาดังเบซาร์ (2559)

วิธีการกำจัดขยะ เทศบาลได้นำขยะไปทิ้งในพื้นที่เขตเทศบาลเมืองสะเดา โดยเทศบาลจะจ่ายค่าใช้จ่ายในการกำจัดขยะให้กับเทศบาลเมืองสะเดา และเทศบาลดำเนินการจ้างเหมาเอกชนในการรักษาความสะอาด

ด้านเศรษฐกิจ

ลักษณะอาชีพของประชากรในพื้นที่

1) การท่องเที่ยวและบริการ พื้นที่ปาดังเบซาร์เป็นเมืองติดกับประเทศมาเลเซีย เป็นที่ตั้งของด่านศุลกากรปาดังเบซาร์ ซึ่งใช้เป็นที่สัญจรไปมาระหว่าง ไทย – มาเลเซีย การท่องเที่ยวส่วนใหญ่จึงเป็นการท่องเที่ยวเชิงการค้าชายแดนและการขนส่งสินค้า โลจิสติกส์

2) การเกษตร พื้นที่เกษตรกรรมส่วนใหญ่เป็นการปลูกยางพารา ผลไม้และปาล์ม โดยผลผลิตที่เป็นรายได้หลักของสาขาการเกษตรกรรม คือน้ำยางดิบและการแปรรูปยางแผ่น

3) การอุตสาหกรรม ส่วนมากเป็นอุตสาหกรรมการแปรรูปยางแผ่น โรงงานผลิตยากันยุง โรงงานแปรรูปพลาสติก นอกจากนั้นเป็นอุตสาหกรรมในครัวเรือน

สถานประกอบการ

ตารางที่ 9 สถานประกอบการในด้านบริการต่างๆ ในเขตเทศบาลเมืองปาดังเบซาร์

ลำดับ	ประเภท	จำนวน (แห่ง)	
		ปี 2558	ปี 2559
1	ธนาคาร	5	5
2	สถานบันเทิง	7	9
3	ตลาด (เทศบาล)	1	1
4	ศูนย์สรรพสินค้า	2	2
5	สถานีบริการน้ำมัน	1	1
6	สถานีขนส่ง	1	1
7	สถานีรถไฟ	1	1

ที่มา: กองสาธารณสุข เทศบาลเมืองปาดังเบซาร์ (2559)

ตารางที่ 10 สถานประกอบการต่างๆ ในเขตเทศบาลเมืองปาดังเบซาร์

ลำดับ	ประเภท	จำนวน (แห่ง)	
		ปี 2558	ปี 2559
1	สถานประกอบการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ	54	68
2	สถานที่จำหน่ายและสะสมอาหาร	47	49
3	สถานประกอบการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ประเภทแต่งผม	17	18
4	การจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ	219	196

ที่มา: กองสาธารณสุข เทศบาลเมืองปาดังเบซาร์ (2559)

ตารางที่ 11 ลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตเทศบาลเมืองปาดังเบซาร์

ลำดับ	ประเภทการใช้ที่ดิน	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ
1	ที่อยู่อาศัย	1,500	32.0
2	พาณิชยกรรม	100	2.1
3	เกษตรกรรม	3,000	64.0
4	ส่วนราชการ	50	1.1
5	สถานศึกษา	30	0.6
6	สวนสาธารณะและแหล่งนันทนาการ	5	0.1

ที่มา: กองสาธารณสุข เทศบาลเมืองปาดังเบซาร์ (2559)

ด้านสังคม

ประชากร

ตารางที่ 12 จำนวนประชากรแยกตามช่วงอายุ ปี 2558-2559 (เฉพาะผู้มีสัญชาติไทย)

อายุ	จำนวน (คน)	
	2558	2559
น้อยกว่า 1 ปี	242	227
1-6 ปี	1,851	1,795
7-12 ปี	1,624	1,637
13-17 ปี	1,142	1,100
18-60 ปี	9,489	9,270
60 ปีขึ้นไป	1,380	1,322
รวม	15,692	15,351

ที่มา: กองสาธารณสุข เทศบาลเมืองปาดังเบซาร์ (2559)

ตารางที่ 13 จำนวนประชากรแยกตามชุมชนปี 2556-2557

ชื่อชุมชน	ปี 2556			ปี 2557		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
ชุมชนตัมพยอม 1	578	607	1,185	571	608	1,179
ชุมชนตัมพยอม 2	780	946	1,726	783	937	1,720
ชุมชนร้อยไร่	1,060	1,073	2,133	1,092	1,118	2,210
ชุมชนในตลาดปาดังฯ	445	469	914	426	466	892
ชุมชนเขตเศรษฐกิจ	418	431	849	378	410	788
ชุมชนหลังมัสยิดเขตสยาม	805	818	1,623	672	686	1,358
ชุมชนหลังมัสยิดเขตรักษาสุข	813	872	1,685	806	863	1,669
ชุมชนหลังสระน้ำ	603	603	1,206	611	610	1,221
ชุมชนหมู่บ้านสาธิต	605	631	1,236	595	640	1,235
ชุมชนหลังมัสยิดฟุกรอน	-	-	-	163	152	315
รวม	7,674	7,934	15,608	7,644	7,997	15,641

ที่มา: เทศบาลปาดังเบซาร์ (2557)

ตารางที่ 14 จำนวนหลังคาเรือนของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์

ลำดับ	ชื่อชุมชน	จำนวน(หลังคาเรือน)
1	ไม่กำหนดชุมชน	34
2	ตัมพยอม 1	620
3	ร้อยไร่	1,040
4	ในตลาดปาดังเบซาร์	323
5	เขตเศรษฐกิจพิเศษ	744
6	หลังมัสยิด เขตสยาม	383
7	หลังมัสยิด เขตรักษาสุข	366
8	หลังสระน้ำ	545
9	หมู่บ้านสาธิต	650
10	ตัมพยอม 2	882
11	หลังมัสยิด เขตฟุกรอน	89
	รวม	5,676

ที่มา: เทศบาลปาดังเบซาร์ (2557)

สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ

พื้นที่ปาดังเบซาร์เป็นเมืองที่ติดกับประเทศมาเลเซีย เป็นที่ตั้งของด่านศุลกากรปาดังเบซาร์ซึ่งใช้เป็นที่ยุทธศาสตร์ไปมาระหว่างประเทศไทย – มาเลเซีย สภาพทางเศรษฐกิจส่วนหนึ่งจึงเป็นการท่องเที่ยว การค้าขาย การส่งสินค้าและโลจิสติกส์

ตารางที่ 15 สถิติยานพาหนะเข้า – ออก ด่านศุลกากรปาดังเบซาร์ ปี 2552 – 2558

ปี พ.ศ.	เข้า		ออก	
	คัน	% เพิ่ม	คัน	% เพิ่ม
2552	13,965		14,073	
2553	16,994	21.7	16,838	19.6
2554	20,371	19.9	19,947	18.5
2555	22,224	9.1	20,902	4.8
2556	29,707	33.7	28,143	34.6
2557	26,840	9.7	28,241	0.3
2558	35,857	33.6	37,337	32.2

จากตาราง สถิติยานพาหนะเข้า – ออก ด่านศุลกากรปาดังเบซาร์มีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี ตั้งแต่ปี 2552 ยกเว้นปี 2557 ที่จำนวนยานพาหนะขาเข้ามีจำนวนลดลง และในปี 2558 พบว่ามียานพาหนะขาเข้ามีจำนวนเพิ่มขึ้นร้อยละ 33.6 ส่วนยานพาหนะขาออกมีจำนวนเพิ่มขึ้นร้อยละ 32.2

ตารางที่ 16 สถิติตู้คอนเทนเนอร์บรรทุกสินค้านำเข้า – ส่งออก ผ่านด่านศุลกากรปาดังเบซาร์

ปีงบประมาณ	ทางรถยนต์ (ตู้)		ทางรถไฟ(ตู้)	รวม(ตู้)
	ขาเข้า	ขาออก		
2552	20,843	39,051	92,418	152,312
2553	25,491	41,828	113,032	180,351
2554	25,684	35,575	113,084	174,343
2555	26,746	29,060	110,365	166,171
2556	25,903	38,356	119,283	183,542
2557	37,335	20,630	97,818	155,783
2558	38,003	29,345	120,329	187,677
เฉลี่ย	28,572	33,406	109,476	171,454

ที่มา: ด่านศุลกากรปาดังเบซาร์ (2558)

จากตารางสถิติผู้ตอนแทนเนอร์บรรทุกสินค้านำเข้า – ส่งออก ทางรถยนต์และรถไฟ ผ่านด่านศุลกากรปางเบซาร์ มีจำนวนเพิ่มขึ้น จากจำนวน 152,312 ตู้ในปี 2552 เป็น 187,677 ตู้ในปี 2558 หรือเฉลี่ย ปีละ 171,454 ตู้

สถานที่ท่องเที่ยว

จากภูมิศาสตร์ที่เป็นเมืองชายแดนติดต่อกับประเทศมาเลเซีย มีเส้นทางคมนาคมที่สะดวกโดยเฉพาะเมื่อมาเลเซียเปิดให้บริการรถไฟความเร็วสูง ตั้งแต่เดือน 2558 เป็นต้นมา ประกอบด้วยอำเภอขนาดใหญ่เป็นเมืองศูนย์กลางธุรกิจการค้าของภาคใต้ตอนล่าง ทำให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติโดยเฉพาะมาเลเซียนิยมเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวทางด้านปางเบซาร์ และติดต่อธุรกิจในพื้นที่จังหวัดสงขลาเป็นจำนวนมาก การพัฒนาหรือสนับสนุนกิจกรรมเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว จึงยังเป็นโอกาสที่ดีสำหรับพื้นที่ปางเบซาร์

ตารางที่ 17 สถิติการเดินทางเข้า ณ จุดตรวจด่าน ตม.ปางเบซาร์ ปี 2553 – 2558

ปี	มาเลเซีย			ชาติอื่นๆ	รวม	% เพิ่ม
	Passport	Border Pass	รวม			
2553	95,632	36,522	132,154	32,426	164,580	
2554	135,652	17,823	153,475	24,412	177,887	8.09
2555	117,073	65,349	182,422	26,540	208,962	17.47
2556	150,453	91,295	241,748	34,370	276,118	32.14
2557	133,521	76,959	210,480	34,514	244,994	-11.27
2558*	182,824	43,651	226,475	23,960	250,435	2.22
เฉลี่ย	135,859	55,267	191,126	29,370	220,496	

หมายเหตุ : ปี 2558 เป็นข้อมูลการเดินทางเข้า - ออก ณ สิ้นเดือนกันยายน 2558

ที่มา: ด่านตรวจคนเข้าเมืองปางเบซาร์ (2558)

จากตารางจำนวนผู้เดินทางเข้า ณ จุดตรวจด่าน ตม.ปางเบซาร์ เฉลี่ย 220,496 คน/ปี เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 19.3 ต่อปี ระหว่างปี 2554 – 2556 และลดลงในปี 2557 ร้อยละ 11.27

ปี 2558 จำนวนผู้เดินทางขาเข้า ช่วงระยะเวลา 9 เดือน คือ มกราคม – กันยายน 2558 จำนวน 250,435 คน สูงกว่าค่าเฉลี่ย/ปี จำนวน 29,939 คน มีอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.22 เหตุผลส่วนหนึ่ง ด่านตรวจคนเข้าเมืองวิเคราะหว่า เป็นการเพิ่มขึ้นจากผู้เดินทางด้วยรถไฟความเร็วสูง ซึ่งประเทศมาเลเซียเปิดให้บริการ ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2558 เป็นต้นมา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อดิเรก พันเขียว (2557) ศึกษาเรื่องการยอมรับ ความคาดหวังของผู้ที่เกี่ยวข้องและ ปัจจัยความสำเร็จในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษในชายแดนจังหวัดตาก พบว่า ประเด็นแรกคือ ด้านการยอมรับต่อการพัฒนา พบว่า ภาพรวมผู้ที่เกี่ยวข้องเห็นว่าเป็นประโยชน์และควรส่งเสริมให้ เกิดขึ้นโดยเร็ว แต่บางส่วนเห็นว่าควรมีการให้ข้อมูลและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น ประเด็นที่สอง ด้านความคาดหวังต่อการพัฒนา พบว่า คาดหวังให้มีการค้าการลงทุนมากขึ้น การผลักดันพื้นที่ที่ให้ความพร้อมไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใดก่อน การได้รับสิทธิประโยชน์ คุณภาพชีวิต ความมั่นคงในการทำงานและในชีวิต การจับจองที่ดินทำกิน บริการสาธารณสุข สาธารณูปโภค การศึกษา แรงงาน อาชีพ ค่าแรง สวัสดิการต่างๆ และคาดหวังให้มีหน่วยงานบริการจัดการเขต เศรษฐกิจพิเศษของตนเองโดยเฉพาะ ประเด็นที่สาม ด้านปัจจัยความสำเร็จ ได้แก่ การสนับสนุนจากรัฐบาล การปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐ การปรับปรุงกฎหมาย ปัญหาการเมืองและความขัดแย้ง การบริหารจัดการ ศักยภาพของพื้นที่และความมีส่วนร่วมของประชาชน

มธุรดา สมัยกุล (2557) ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจการค้าชายแดน กรณีศึกษาตลาดมิตรภาพไทย-กัมพูชา พบว่า 1.การค้าชายแดนไทย-กัมพูชา มีสินค้าที่มีความหลากหลาย ทั้งสินค้าใหม่และสินค้ามือสอง ซึ่งเป็นสินค้าที่มีคุณภาพ หลายระดับราคาขึ้นอยู่กับความต้องการของลูกค้า สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้เป็นอย่างดี พื้นที่ที่ค้าขายนั้นมีความเหมาะสม การเดินทาง การคมนาคมขนส่ง มีความสะดวก ส่วนผู้ประกอบการส่วนมากเป็นชาวกัมพูชาที่เดินทางมาค้าขายในประเทศ โดยไปเช้า-เย็นกลับ ปัญหาและอุปสรรคที่พบคือ การละเมิดลิขสิทธิ์สินค้า และปัญหาด้านการจัดการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณสุขปลอดภัยต่างๆ 2. ความพร้อมของประชาชนในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในด้านความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนพบว่า ประชาชนมีความรู้อยู่ในระดับดีมาก ส่วนความตระหนักของประชาชนต่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนพบว่า ประชาชนมีความตระหนักต่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน อยู่ในระดับปานกลาง 3. สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกของการค้าชายแดนไทย-กัมพูชาภายใต้ประชาคมอาเซียน พบว่า มีจุดแข็งด้านทำเลที่ตั้ง ความหลากหลายของสินค้า ความเข้มแข็งของผู้ประกอบการมีศักยภาพในการแข่งขันสูง ด้านจุดอ่อนนั้น พบว่า การสื่อสารภาษาต่างประเทศของผู้ประกอบการชาวไทยยังมีน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับพ่อค้าชาวกัมพูชา การจัดการขยะ และการจัดการระบบระบายน้ำในฤดูฝนยังไม่ดีเท่าที่ควร ด้านโอกาส ตลาดมิตรภาพไทย-กัมพูชา มีโอกาสในการพัฒนาเป็นจุดกระจายสินค้าสู่อินโดจีนและตลาดโลก และมีโอกาสในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวชายแดน โดยผู้ประกอบการสามารถใช้เทคโนโลยีเข้ามาเพิ่มศักยภาพทางการค้าได้ ด้านอุปสรรค พบว่ามีอุปสรรคทางด้านของกฎหมาย ระเบียบวิธีปฏิบัติของการนำเข้า-ส่งออกผ่านชายแดนของทั้งสองประเทศ

เนื่องจากขั้นตอนมาก และความไม่แน่นอนในวิธีการปฏิบัติของประเทศเพื่อนบ้าน 4.แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจการค้าชายแดนไทย-กัมพูชา พบว่า ควรมีการเสนอนโยบายไปยังรัฐบาล เพื่อกำหนดให้บริเวณตลาดมิตรภาพชายแดนไทย-กัมพูชาเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าการค้า และดึงดูดนักลงทุนชาวไทยเข้ามาค้าขาย ควรมีการปรับปรุงเรื่องระบบภาษี และขั้นตอนการนำสินค้าเข้า-ออก ประเทศให้มีความสะดวก รวดเร็ว ควรมีการจัดแผนผังของตลาดมิตรภาพไทย-กัมพูชาและก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มเติม เช่น สถานที่จอดรถ ห้องสุขา ศูนย์อาหาร เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวให้มีจำนวนมากขึ้น และควรมีการจัดตั้งศูนย์ประชาสัมพันธ์ ข้อมูลเกี่ยวกับตลาดมิตรภาพชายแดนไทย-กัมพูชา เพื่อเป็นศูนย์อำนวยความสะดวกด้านข้อมูลให้แก่นักท่องเที่ยว

สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการการค้าและการพัฒนา (2557) ศึกษาแนวทางและมาตรการเพื่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษบริเวณพื้นที่การค้าชายแดนของไทย พบว่า ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ มีดังนี้ 1) ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ คาดว่ามีการพัฒนาความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น จากรายได้และเศรษฐกิจท้องถิ่นดีขึ้น 2) ผลกระทบด้านสังคม เชิงบวกอาจจะมาจากการพัฒนาเศรษฐกิจการบริหารจัดการในพื้นที่ ลดปัญหาการย้ายถิ่นของคนในพื้นที่ไปทำงานที่อื่น อย่างไรก็ตาม อาจส่งผลเชิงลบ ซึ่งเกิดจากประชาชนในส่วนใหญ่ที่ไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพเศรษฐกิจและสังคมใหม่ซึ่งอาจจะมีการแข่งขันสูงจากคนในพื้นที่อื่นเข้ามา ขณะเดียวกันแรงงานที่เคลื่อนย้ายเข้ามาทำงานในพื้นที่มีทั้งเป็นแรงงานต่างด้าวหรือคนในพื้นที่อื่นๆ อาจส่งผลให้เกิดปัญหาอาชญากรรมและยาเสพติดในพื้นที่ได้ 3) ผลกระทบทางด้านความมั่นคงและการปกครอง ในปัจจุบันการจัดตั้งคณะกรรมการนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษซึ่งทำหน้าที่กำหนดนโยบาย กำกับ และติดตามการทำงานของเขตเศรษฐกิจพิเศษ ประกอบด้วยตัวแทนจากภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งภายใต้ระเบียบนี้การบริหารจัดการเขตเศรษฐกิจพิเศษในระดับนโยบายนี้ไม่ได้มีผลกระทบต่ออำนาจหน้าที่ในการบริหารปกครองของหน่วยราชการที่มีอยู่เดิมแต่อย่างใด และหากในอนาคตการบริหารงานของเขตเศรษฐกิจพิเศษในระดับพื้นที่แต่ละแห่งมีลักษณะเป็นคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยตัวแทนจากภาครัฐในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ตลอดจนภาคเอกชนและภาคประชาชน ก็จะสามารถบริหารและดำเนินการได้โดยไม่กระทบต่ออำนาจหน้าที่ของหน่วยงานต่างๆ ที่มีอยู่นอกจากนั้นยังวิเคราะห์ประเด็นด้านกฎหมายเพิ่มอีกพบว่า ปัจจุบันเขตเศรษฐกิจพิเศษสามารถจัดตั้งด้วยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ. 2556 อย่างไรก็ตาม ระเบียบสำนักนายกฯ ดังกล่าวเป็นเพียงกรอบการดำเนินการในเชิงรูปแบบเท่านั้น ไม่ใช่หลักเกณฑ์และวิธีการในเชิงเนื้อหาสาระ ทั้งไม่มีสถานะเทียบเท่ากับกฎหมายหรือรัฐธรรมนูญที่จะยกเว้นสิทธิหรือการมีส่วนร่วมของประชาชนได้ สิทธิเสรีภาพของประชาชนยังคงได้รับความคุ้มครองอย่างเต็มที่ตามกฎหมายฉบับต่างๆ ข้อนี้จึงเป็นข้อพิจารณาสำคัญที่ผู้ปฏิบัติจะต้องทำให้แน่ใจว่าได้ดำเนินการตามกฎหมายที่

เกี่ยวข้อง โดยอย่างน้อยให้ได้ตามมาตรฐานการดำเนินการของรัฐที่ได้บัญญัติในกฎหมายสมัยใหม่ที่เกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะและมีผลกระทบต่อประชาชนจำนวนมาก ดังนั้นคณะกรรมการนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) จึงควรสนับสนุนและเร่งรัดให้มีการออกแนวปฏิบัติที่ชัดเจนเพื่อใช้เป็นกรอบในการพิจารณาจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษและวางแผนแม่บทต่อไป

สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการการค้าและการพัฒนา (2557) ศึกษาแนวทางและมาตรการเพื่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษบริเวณพื้นที่แนวชายแดนของไทย พบว่า การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษบริเวณชายแดนนั้นควรจะมีรูปแบบการพัฒนาร่วมกันระหว่างทั้งสองฝั่ง/สองพื้นที่ เพื่อให้เกิดประโยชน์กับทั้งสองฝ่าย และเพื่อไม่ให้เกิดการรู้สึกถูกเอาเปรียบจากอีกฝ่ายหนึ่ง พร้อมทั้งควรมีการนำกลไกและประโยชน์จากกรอบข้อตกลงในระดับภูมิภาค เช่น GMS หรือ BIMTEC มาช่วยเพื่อทำให้การพัฒนาพื้นที่ทำได้ง่ายและสะดวกมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้หากจะให้ชุมชนในพื้นที่และคนไทยจากต่างถิ่นได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ภาครัฐจำเป็นต้องมีการระบุดึงสิทธิประโยชน์ที่ภาคธุรกิจจะได้มีความชัดเจนสำหรับธุรกิจของคนไทยกับคนต่างชาติ สำหรับผลกระทบทางเศรษฐกิจในพื้นที่คือ การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษบริเวณชายแดนจะช่วยให้เศรษฐกิจในพื้นที่มีการเจริญเติบโตมากขึ้นอย่างรวดเร็ว ซึ่งสามารถดูได้จากมูลค่าการค้าชายแดนที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง และจะเป็นตัวเร่งช่วยมูลค่าข้ามแดนไปยังจีนตอนใต้และฝั่งอินเดียเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจผ่านการผลักดันเขตเศรษฐกิจบริเวณชายแดนนั้นอาจเป็นการลงทุนระยะสั้นๆ เท่านั้น(10-15ปี) เนื่องจากจุดเด่นของการผลิตในประเทศไทย คือ ความพร้อมของสาธารณูปโภคพื้นฐานต่างๆ จะต้องเพียงพอต่อความต้องการ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ผู้ประกอบการคำนึง ส่วนเรื่องระดับค่าแรงจะเป็นเรื่องรองลงมา โดยภาคธุรกิจมีความเห็นว่าศักยภาพของประเทศก็มพูชายังคงต้องใช้เวลาก่อนอย่างน้อย 5 ปี ในขณะที่สำหรับเมียนมาร์ต้องใช้เวลาก่อนอีก 10 ปีจึงจะพร้อมให้ไปลงทุนในพื้นที่ใดก็ได้ ข้อจำกัดที่ทำให้การลงทุนค้าขายในพื้นที่บริเวณชายแดนเกิดขึ้นได้ยากในปัจจุบัน คือ ปัญหาเรื่องกฎหมายการค้าปลีกส่งที่ไม่สามารถบังคับได้อย่างเต็ม 100% ทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ รวมไปถึงการขาดสิทธิพิเศษทางการเงินต่างๆ จากสถาบันการเงิน เช่น การค้าประกันธุรกิจขนาดเล็กและขนาดกลางที่กู้จากธนาคารพิเศษของรัฐเพื่อนำไปลงทุนในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ/พื้นที่บริเวณชายแดน ทั้งนี้รูปแบบความช่วยเหลือที่ให้อาจจะพิจารณารูปแบบการให้สินเชื่อเป็นตามกรณี เช่น อาจพิจารณาจากผลประกอบการภายในประเทศ เป็นต้นนอกจากนี้ยังได้สรุปรายละเอียดของผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อชุมชนจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษได้ดังนี้)ชุมชนที่อยู่ในพื้นที่ที่เป็นธุรกิจที่ใช้แรงงานเข้มข้น ในกรณีที่มีการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษบริเวณชายแดนขึ้นในพื้นที่ ชุมชนที่มีความคิดเห็นว่าจะเปลี่ยนอาชีพหรือประกอบอาชีพใหม่เพียงร้อยละ 50 ของกลุ่มตัวอย่างเท่านั้น โดยอาชีพหรือธุรกิจที่คิดว่าจะทำคือ ค้าขายร้อยละ 44.44 โรงแรมและภัตตาคารร้อยละ 12.7 และเกษตรกรรมร้อยละ 11.11 2)ชุมชนที่อยู่ในพื้นที่ที่เป็นธุรกิจการค้า ในกรณีที่มีการพัฒนาเขต

เศรษฐกิจพิเศษบริเวณชายแดน ตัวอย่างชุมชนมีความคิดที่จะเปลี่ยนแปลงหรือประกอบอาชีพเสริม คิดเป็นร้อยละ 53.55 ของตัวอย่างในพื้นที่ ทั้งนี้อาชีพหรือธุรกิจที่คิดจะทำคือ ค้าขายร้อยละ 50 เกษตรกรรมร้อยละ 12.5 และขนส่งและคลังสินค้าร้อยละ 12.5 และ 3)ชุมชนที่อยู่ในพื้นที่ที่เป็น ธุรกิจบริการ ความคิดเห็นในเรื่องโอกาสการประกอบอาชีพ หรือทำธุรกิจใหม่ของคนกลุ่มนี้ต่อการ พัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษบริเวณชายแดนในพื้นที่ คณะผู้วิจัยพบว่าชุมชนมีความคิดเห็นมากกว่าครึ่ง ที่จะเปลี่ยนแปลงอาชีพหรือประกอบอาชีพใหม่ ร้อยละ 53.33 โดยอาชีพหรือประเภทธุรกิจที่คนใน ชุมชนสนใจ เรียงจากมากที่สุดไปน้อยสุดคือ การค้าร้อยละ 43.86 เกษตรกรรมร้อยละ 11.41 และ ภัตตาคารหรือโรงแรมร้อยละ 8.77 ผลการศึกษาผลกระทบทางเศรษฐกิจที่มีต่อภาคเอกชน พบว่า ผู้ประกอบการธุรกิจการค้ามีความเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของระดับรายได้ของธุรกิจตนเองนั้นไม่มีการเปลี่ยนแปลงเลยในช่วงที่ผ่านมาร้อยละ 41.8 ในขณะที่มีเพียงร้อยละ 35.29 ที่เห็นว่าธุรกิจของ ตนเองมีรายได้เพิ่มสูงขึ้น ทั้งนี้เหตุผลที่ผู้ประกอบการคิดว่าทำให้รายได้ของตนเองเปลี่ยนแปลง คือ การที่เศรษฐกิจในประเทศมีการขยายตัว/หดตัวร้อยละ 26.47 และการที่ชุมชนที่อยู่อาศัยกลายเป็น แหล่งท่องเที่ยวร้อยละ 26.47 รองลงมาคือ การที่เศรษฐกิจในชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงร้อยละ 20.57 ผลการศึกษาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมคณะผู้วิจัยพบว่า สิ่งที่ชุมชนคิดว่ามีผลกระทบมากรองลงจาก ปัญหาการจราจร คือ ปัญหาเรื่องการบุกรุกพื้นที่ป่าไม้ร้อยละ 30 ส่วนปัญหาเรื่องมลภาวะทางน้ำ มลภาวะทางอากาศและฝุ่นละออง และขยะและของเสียอุตสาหกรรม ชุมชนมีความคิดเห็นว่าจะมี ผลกระทบน้อยกว่าสองเรื่องแรก สำหรับภาคเอกชนนั้น ผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมจากการจัดตั้งเขต เศรษฐกิจพิเศษบริเวณชายแดนผู้ประกอบการคิดว่าจะมีผลกระทบมากที่สุดนั้น ได้ผลคล้ายคลึงกับ ความกังวลของภาคชุมชน คือ ปัญหาเรื่องการจราจร ผลการศึกษาผลกระทบต่อสภาพสังคม จากการ จัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษอาจมีผลกระทบต่อสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนและผู้ประกอบการใน พื้นที่ ซึ่งอาจจะมีทั้งผลเชิงบวกและผลเชิงลบ โดยที่ผลเชิงบวกอาจจะมีจากการที่เศรษฐกิจ รายได้ และการบริหารจัดการพื้นที่ ก็อาจจะส่งผลทางบวกต่อสภาพสังคมที่เป็นอยู่ได้ อย่างไรก็ตามอาจจะส่งผล เชิงลบซึ่งเกิดจากการที่ประชาชนในส่วนที่ไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพเศรษฐกิจและสังคมใหม่ซึ่ง อาจมีการแข่งขันที่สูงขึ้นจากคนในพื้นที่อื่นที่เข้ามา ขณะเดียวกันแรงงานที่เคลื่อนย้ายเข้ามาทำงานใน พื้นที่อาจมีผลให้เกิดปัญหาอาชญากรรม และยาเสพติดในพื้นที่ได้ ในพื้นที่สะอาดที่มีความเห็นว่า สภาพแวดล้อมในการทำงานจะแย่งร้อยละ 37 ในประเด็นปัญหาเรื่องการย้ายถิ่นของประชาชนใน พื้นที่ออกไปทำกินพื้นที่อื่นๆ ประชาชนส่วนใหญ่เห็นว่าปัญหาเรื่องการย้ายถิ่นไปทำงานในที่อื่นจะลด น้อยลง ส่วนเรื่องการย้ายเข้ามาของคนต่างถิ่น/แรงงานต่างด้าว อำเภอสะอาดเห็นว่าคนต่างถิ่น/ แรงงานต่างด้าว จะเข้ามาน้อยลงร้อยละ 66 ในด้านปัญหาอาชญากรรมและปัญหาเสพติดในชุมชน ประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่า ปัญหาอาชญากรรมมีแนวโน้มจะลดลง ทั้งนี้อาจเนื่อง

มาจากความคิดในการพัฒนาเศรษฐกิจช่วยให้การบริหารจัดการปัญหาอาชญากรรมและปัญหาเสพติดในชุมชนมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

1. กรอบแนวคิดในการวิจัยเชิงปริมาณ

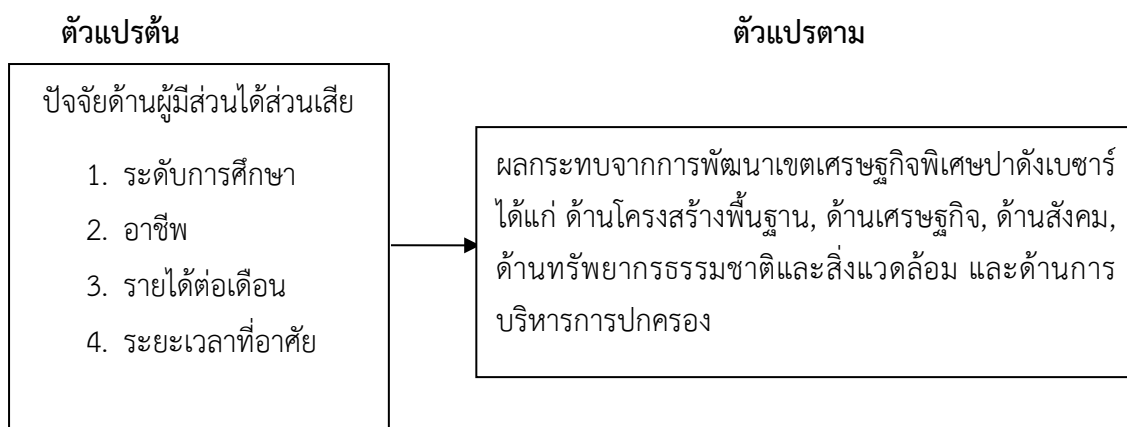
ตัวแปรต้น (Independent Variables) คือ ปัจจัยของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ ได้แก่ 1) ระดับการศึกษา 2) อาชีพ 3) รายได้ต่อเดือน 4) ระยะเวลาที่อาศัย

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ ผลกระทบพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และด้านการบริหารการปกครอง

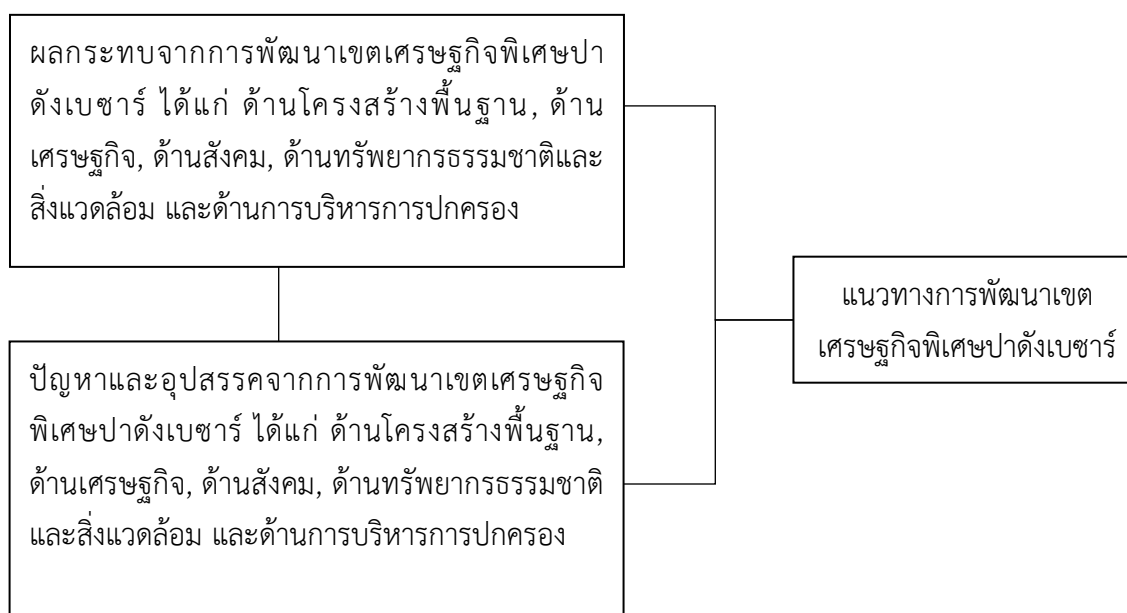
2. กรอบแนวคิดในการวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยโดยสังเคราะห์จากผลกระทบ ปัญหา และอุปสรรคจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ที่ได้จากการวิจัยเชิงปริมาณและการศึกษาร่วมกับเอกสาร เพื่อค้นหาแนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์

ภาพที่ 10 กรอบแนวคิดในการวิจัยเชิงปริมาณ

ภาพที่ 11 กรอบแนวคิดในการวิจัยเชิงคุณภาพ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “เขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์: ปัญหา อุปสรรค ผลกระทบ และแนวทางการพัฒนา” มุ่งศึกษาปัญหา อุปสรรค ผลกระทบ ที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษในปัจจุบัน และมุ่งค้นหาแนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ในคนท้องถิ่น ซึ่งผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mix Method) โดยเป็นการวิจัยแบบขั้นตอนเชิงสำรวจ (Sequential Explanatory Design) เป็นรูปแบบการวิจัยเชิงผสมผสานที่มีลักษณะการดำเนินงานวิจัยสองระยะ โดยเริ่มต้นการวิจัยด้วยวิธีการเชิงปริมาณแล้วใช้ผลการวิจัยที่ได้เพื่อพิจารณาคัดเลือกประเด็นปัญหาและผู้ให้ข้อมูลในการดำเนินงานวิจัยด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพต่อไป โดยการวิจัยเชิงผสมผสานนี้เป็นรูปแบบการวิจัยแบบเชิงอธิบายแบบติดตาม (Follow up explanation model) เป็นการให้ความสำคัญกับวิธีการวิจัยเชิงปริมาณเป็นวิธีการหลัก เมื่อได้ผลจากการวิจัยเชิงปริมาณแล้วจะใช้ผลที่ได้สำหรับการกำหนดปัญหาวิจัยและคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลเพื่อดำเนินการศึกษาค้นหาแนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษด้วยวิธีการเชิงคุณภาพต่อไป โดยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นวิธีการรอง ผลการวิจัยเชิงคุณภาพจะถูกนำมาผลสรุปตีความเสริมผลการวิจัยเชิงปริมาณ

วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชาชนทั่วไปที่อาศัยอยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ ตำบลปาดังเบซาร์ อำเภอสะเตตา จังหวัดสงขลาเป็นครัวเรือน จำนวน 5,676 ครัวเรือน และผู้ประกอบการค้าชายแดนในเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ ตำบลปาดังเบซาร์ อำเภอสะเตตา จังหวัดสงขลา จำนวน 331 แห่ง (เทศบาลเมืองปาดังเบซาร์, 2558)

ตัวอย่างกลุ่ม ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้จากการสุ่มตัวอย่างจำนวนประชากรนับเป็นครัวเรือน และผู้ประกอบการค้าชายแดนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองปาดังเบซาร์นับเป็นแห่ง เพื่อให้ได้ตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 374 หลังคาเรือน แสดงดังนี้

Taro Yamane
$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

เมื่อ n คือ กลุ่มตัวอย่าง, N คือ ประชากร และ e คือ ความคาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 0.05

$$n = \frac{5,676}{1+5,676(0.05)^2}$$

$$n = \frac{5,676}{15.19}$$

$$= 374 \text{ ตัวอย่าง}$$

ตาราง 18 จำนวนหลังคาเรือนของประชาชนในเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์

ลำดับ	ชื่อชุมชน	จำนวน(หลังคาเรือน)	กลุ่ม ตัวอย่าง
1	ไม่กำหนดชุมชน	34	2
2	ต้นพะยอม 1	620	41
3	ร้อยไร่	1,040	69
4	ในตลาดปาดังเบซาร์	323	21
5	เขตเศรษฐกิจพิเศษ	744	49
6	หลังมัสยิด เขตสยาม	383	25
7	หลังมัสยิด เขตรักษาสูข	366	24
8	หลังสระน้ำ	545	36
9	หมู่บ้านสาธิต	650	43
10	ต้นพะยอม 2	882	58
11	หลังมัสยิด เขตฟรุกรอน	89	6
	รวม	5,676	374

เมื่อได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างแล้วจึงทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota sampling) โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นจำนวนครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษแยกเป็นชุมชนจำนวน 11 ชุมชน และจำนวนสถานประกอบการของผู้ประกอบการค้าขายแดนที่อาศัยอยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ จะได้กลุ่มตัวอย่างที่แบ่งสัดส่วนเป็นครัวเรือนและร้านค้าจำนวน 193 และ 181 ตามลำดับ

ตารางที่ 19 จำนวนสถานประกอบการในเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ที่อยู่ในกลุ่มครัวเรือน

ลำดับ	ประเภท	จำนวน	กลุ่มตัวอย่าง
1	สถานประกอบการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ	68	37
2	สถานประกอบการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ประเภทแต่งผม	18	9
3	สถานที่จำหน่ายและสะสมอาหาร	49	27
4	การจำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ	196	108
	รวม	331	181

เมื่อกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชากรทั้งหมดได้แล้ว จะต้องแบ่งสัดส่วนระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ประกอบการและกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนทั่วไป ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{กลุ่มตัวอย่างภาคครัวเรือน} &= \text{กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด} - \text{กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ประกอบการค้าชายแดน} \\
 &= 374 - 181 \\
 &= 193
 \end{aligned}$$

∴ จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนจากครัวเรือนจะได้ 193 ครัวเรือน

การสุ่มตัวอย่างจะใช้วิธีการการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling) เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ได้ครบจำนวนตามที่ต้องการ การศึกษากลุ่มตัวอย่างของกลุ่มประชาชนทั่วไปผู้วิจัยจะคัดเลือกผู้ตอบแบบสอบถามเพียง 1 คน ที่เป็นผู้รับผิดชอบหลักในครอบครัว หรือหัวหน้าครอบครัว ในการคัดเลือกผู้ตอบแบบสอบถามนี้ผู้วิจัยจะพิจารณาคุณสมบัติของผู้ตอบแบบสอบถามโดยผู้ค้ำถึงผลกระทบที่ได้รับ และความรู้ความสามารถในการให้ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการสัมภาษณ์เบื้องต้น การคัดกรองผู้ตอบแบบสอบถามในกลุ่มประชาชนทั่วไปนั้นผู้ตอบแบบสอบถามจะต้องไม่มีคุณสมบัติอยู่ในกลุ่มตัวอย่างของผู้ประกอบการค้าชายแดน เพื่อป้องกันและให้มั่นใจว่าข้อมูลที่ได้จะไม่ซ้ำซ้อนกัน หากผู้ตอบแบบสอบถามมีคุณสมบัติเพียงพอที่จะดำเนินการคัดเลือกเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ในส่วนภาคผู้ประกอบการค้าชายแดนผู้วิจัยคัดเลือกผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นเจ้าของกิจการซึ่งจะเป็นตัวแทนในการตอบแบบสอบถามเพียง 1 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์: ผลกระทบ ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการพัฒนา โดยมีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามดังนี้

- ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษและแนวคิดอื่นที่เกี่ยวข้อง
- ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ
- ศึกษาวัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิดในการวิจัย
- นิยามตัวแปรสร้างแบบสอบถาม
- สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมตัวแปรที่กำหนดไว้ในการศึกษา

ลักษณะของแบบสอบถามประกอบด้วยข้อมูล 4 ส่วน

ตอนที่ 1 สถานภาพบุคคลทั่วไป ได้แก่ ระดับการศึกษา, อาชีพ, รายได้ และระยะเวลาการอาศัย

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน 2) ด้านเศรษฐกิจ 3) ด้านสังคม 4) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 5) ด้านการบริหารการปกครอง

โดยคำถามในตอนที่ 2 มีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยในแต่ละข้อจะมีข้อให้เลือก 5 คำตอบ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยเลือกตอบช่วงใดช่วงหนึ่ง โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนตามน้ำหนักของคำตอบดังนี้

ความคิดเห็นต่อผลกระทบด้านบวก

มากที่สุด	=	5 คะแนน
มาก	=	4 คะแนน
ปานกลาง	=	3 คะแนน
น้อย	=	2 คะแนน
น้อยที่สุด	=	1 คะแนน

ความคิดเห็นต่อผลกระทบด้านลบ

มากที่สุด	=	1 คะแนน
มาก	=	2 คะแนน
ปานกลาง	=	3 คะแนน

น้อย	=	4 คะแนน
น้อยที่สุด	=	5 คะแนน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ 5 ด้านได้แก่

1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน
2. ด้านเศรษฐกิจ
3. ด้านสังคม
4. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
5. ด้านการบริหารการปกครอง

โดยคำถามในตอนที่ 3 มีลักษณะเป็นการเลือกจัดอันดับจากปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยการให้เลือกข้อความคำถามในการจัดอันดับในแต่ละหัวข้อ แบ่งเป็น อันดับที่ 1, 2 และ 3 โดยมีเกณฑ์การเลือกจัดอันดับดังนี้

อันดับที่ 1 = เป็นปัญหาและอุปสรรคมากลำดับแรก

อันดับที่ 2 = เป็นปัญหาและอุปสรรคมากลำดับที่สอง

อันดับที่ 3 = เป็นปัญหาและอุปสรรคมากลำดับที่สาม

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Question) ซึ่งสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษา “เขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์: ผลกระทบ ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการพัฒนา” ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ ได้แก่ ประชาชนและผู้ประกอบการค้าชายแดน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยทำการชี้แจงวัตถุประสงค์ในการวิจัยให้แก่กลุ่มตัวอย่าง จากนั้นสัมภาษณ์เบื้องต้นเกี่ยวกับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ หากกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มผู้ให้ข้อมูลมีคุณสมบัติตรงตามขอบเขตการวิจัยจึงจะทำการแจกแบบสอบถามสำหรับกลุ่มตัวอย่าง เมื่อได้แบบสอบถามกลับคืนแล้วจึงนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ หากพบว่าข้อมูลที่ได้รับยังไม่สมบูรณ์จะทำการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมโดยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสัมภาษณ์และสัมภาษณ์เพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ จนครบตามจำนวนที่ต้องการ หลังจากนั้นนำข้อมูลที่ได้อามาวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติต่อไป โดยมีวิธีการดังต่อไปนี้

1. ศึกษา ค้นคว้าจากวารสาร เอกสาร วิทยานิพนธ์ รายงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ

2. แบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบ ปัญหาอุปสรรคและแนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษป่าดงเบงชาร์ 5 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน 2) การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ 3) การพัฒนาด้านสังคม 4) การพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 5) การพัฒนาด้านการบริหารการปกครอง

4. การตรวจสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยทำการหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยการหาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ดังนี้

1. ความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยการตรวจสอบความถูกต้องความสอดคล้อง และความครอบคลุมของเนื้อหาที่ต้องการศึกษา จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ได้แก่ 1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกตุฉวา บุญปรากฏ 2)รองศาสตราจารย์ ดร.เกษตรชัย และหิม 3)นายสมพร สิริโปราณานนท์

2. ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงจากข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้ว นำไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนนเพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของความเชื่อมั่น ตามวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.845

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ลักษณะประชากรของกลุ่มตัวอย่างตอนที่ 1 ได้แก่ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาการอาศัย ใช้การหาค่าความถี่ (Frequency) และ ร้อยละ (Percentage)

การวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในตอนที่ 2 เกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ใช้สถิติวิเคราะห์การหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation S.D และ สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) โดยข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษเชิงบวกนั้นใช้สถิติวิเคราะห์ตามปกติดังที่กล่าวข้างต้น ส่วนข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาเขต

เศรษฐกิจพิเศษที่เป็นเชิงลบนั้นผู้วิจัยใช้การกลับค่าคะแนน (Re-Code) เพื่อให้ข้อมูลความคิดเห็นด้านผลกระทบนั้นเป็นเชิงบวกทั้งหมด

การแบ่งระดับคะแนนเป็น 5 ระดับ โดยใช้ค่าทางสถิติ คะแนนเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) โดยมีเกณฑ์การแปลความ ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{สูตรการหาอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{ค่าสูงสุด} - \text{ค่าต่ำสุดจำนวนชั้นที่ต้องการ}}{\text{จำนวนชั้นที่ต้องการ}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

สำหรับเกณฑ์การแปลค่าเฉลี่ยได้กำหนดน้ำหนักคะแนนในการแบ่งช่วงชั้น (Class Interval) 5 ระดับเท่าๆกันดังนี้

1.00 - 1.80 หมายถึง ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านป่าดงเบงชาร์ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.81 - 2.60 หมายถึง ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านป่าดงเบงชาร์ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา อยู่ในระดับน้อย

2.61 - 3.40 หมายถึง ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านป่าดงเบงชาร์ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา อยู่ในระดับปานกลาง

3.41 - 4.20 หมายถึง ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านป่าดงเบงชาร์ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา อยู่ในระดับมาก

4.21 - 5.00 หมายถึง ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านป่าดงเบงชาร์ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา อยู่ในระดับมากที่สุด

การวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างตอนที่ 3 เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษป่าดงเบงชาร์ ใช้สถิติวิเคราะห์การแจกแจงความถี่และการหาค่าร้อยละของข้อมูลเพื่อจัดอันดับปัญหาและอุปสรรคจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษป่าดงเบงชาร์

การวิจัยเชิงคุณภาพ

การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพเก็บข้อมูลโดยสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) โดยใช้ประเด็นหรือแนวคำถามแบบกว้างเพื่อให้ได้ข้อมูลที่จำเป็นต่องานวิจัย และใช้วิธีการเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง (Criterion based selection)

1. ผู้ให้ข้อมูลหลัก

กำหนดลักษณะกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่มาจากคณะอนุกรรมการบริหารบูรณาการและพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษสงขลาที่มาจากหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 3 คน ภาคเอกชนจำนวน 2 คน และภาคประชาชนจำนวน 2 คน ซึ่งเป็นทั้งผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจ สามารถให้ข้อมูลในเรื่องแนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ และเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ

ลักษณะของแบบสัมภาษณ์ มาจากการวิเคราะห์ผลกระทบ ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ ในด้านต่างๆ 1)การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน 2)การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ 3)การพัฒนาด้านสังคม 4)การพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 5)การพัฒนาด้านการบริหารการปกครอง

จากนั้นกำหนดประเด็นคำถามเพื่อค้นหानโยบาย มาตรการ และแนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ประกอบด้วยข้อมูล 4 ส่วนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นในประเด็นเกี่ยวกับ นโยบาย มาตรการ และแนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นในประเด็นปัญหา และอุปสรรคต่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษในด้านต่างๆ ได้แก่ 1) การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน 2) การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ 3) การพัฒนาด้านสังคม 4) การพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 5) การพัฒนาด้านการบริหารการปกครอง

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นในประเด็นลักษณะและสาเหตุ ของปัญหาและอุปสรรคต่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษในด้านต่างๆ 1)การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน 2)การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ 3)การพัฒนาด้านสังคม 4)การพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 5)การพัฒนาด้านการบริหารการปกครอง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) เกี่ยวกับ นโยบาย มาตรการ ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษของหน่วยงาน เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และแนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษป่าดงเบงช่า โดยมีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษและแนวคิดอื่นที่เกี่ยวข้อง
2. ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ
3. ศึกษาวัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิดในการวิจัย
4. นิยามตัวแปรสร้างแบบสัมภาษณ์
5. สร้างแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมตัวแปรที่กำหนดไว้ในการศึกษา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากเอกสาร รายงาน และข้อมูลที่รวบรวมได้จากหน่วยงานและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลจากการค้นคว้าทางอินเทอร์เน็ต

2. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นการเก็บข้อมูลที่มาจากการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นการด้วยตนเอง โดยประเด็นการสัมภาษณ์เป็นการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพเพิ่มเติมที่ใช้ในงานวิจัยเพื่อค้นหา นโยบาย มาตรการ และแนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อมูลทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ 1) การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน 2) การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ 3) การพัฒนาด้านสังคม 4) การพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 5) การพัฒนาด้านการบริหารการปกครอง

4. การตรวจสอบข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบข้อมูลโดยการตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation Check) คือการตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) และการตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีการรวบรวมข้อมูล (Data Triangulation Check) มีรายละเอียดดังนี้

การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) ผู้วิจัยใช้วิธีการนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ มาตรวจสอบ โดยพิจารณาจาก เวลา สถานที่ และบุคคลที่ให้

ข้อมูลในการศึกษา นำข้อมูลมาเปรียบเทียบกัน หากข้อมูลที่ได้มานั้นซ้ำกันหรือเหมือนกันเป็นส่วน ใหญ่แสดงว่าข้อมูลนั้นมีความน่าเชื่อถือ ซึ่งเป็นการตรวจสอบความแน่นอนของข้อมูลในแต่ละบุคคล

การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีการรวบรวมข้อมูล (Data Triangulation Check) ผู้วิจัยใช้ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยศึกษาจากข้อมูลเอกสาร (Documentary Research) ร่วมกับการ สัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal Interview) แล้วนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาหา ความสัมพันธ์และความเกี่ยวข้องในด้านเนื้อหาของข้อมูลให้มีความถูกต้องครบถ้วน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลกระทำไปพร้อมกับการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา มีขั้นตอนดังนี้

1. การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ผู้วิจัยทำการศึกษา ค้นคว้า รวบรวม แนวคิด และเอกสารอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษและนำข้อมูลนั้นมา ประกอบการจัดทำสัมภาษณ์

2. ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ มาถอดเทปการสัมภาษณ์แบบคำต่อ คำ จากนั้นอ่านข้อมูลที่ได้จากการถอดเทปทั้งหมด ทบทวนข้อมูลทั้งหมดและทำความเข้าใจในข้อมูล จัดกลุ่มความหมายแยกออกเป็นประเด็น (Content Analysis) โดยจัดกลุ่มข้อมูลที่มีลักษณะร่วมหรือ ที่มีความหมายเหมือนกันไว้ด้วยกัน จากนั้นให้ความหมายหรือจำแนกชื่อแก่กลุ่มข้อมูลนั้นๆ (Theme) นำกลุ่มคำข้อความหรือประโยคที่ได้มาตีความหรือให้ความหมายหากข้อมูลยังไม่มีความชัดเจนจะ บันทึกแยกเป็นข้อสังเกตไว้ เพื่อสะสมข้อมูลนั้นไว้แล้วนำกลับมาร่วมวิเคราะห์เมื่อได้ข้อมูลอิมตัว จึง ทำการวิเคราะห์หาคุณลักษณะของข้อมูลที่จำแนกเป็นหัวข้อย่อยโดยพิจารณาความสอดคล้องกับ คำถามการวิจัย ตามแนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Data) แล้วจึงตีความข้อมูลเพื่อสร้าง ข้อสรุปเกี่ยวกับแนวทางที่เหมาะสมในการปรับปรุงนโยบาย ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และแนวทาง การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์

ผลการวิจัย

การศึกษาข้อมูล เพื่อทราบผลกระทบ ปัญหา อุปสรรคและแนวทางดำเนินการที่เกิดขึ้น สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยพื้นฐาน

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ปาดังเบซาร์

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

การนำเสนอในส่วนนี้เป็นผลการศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยสามารถสรุปได้ตามตารางและคำอธิบายดังตารางที่ 23-26

ตารางที่ 20 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	67	17.9
มัธยมศึกษาตอนต้น	102	27.3
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช.	86	23.0
อนุปริญญา/ ปวส.	52	13.9
ปริญญาตรี / สูงกว่าปริญญาตรี	67	17.9
รวม	374	100.0

จากตารางที่ 20 พบว่าประชากรส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมากที่สุด จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 27.3 รองลงมาคือ มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช. จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 23.0 ตามด้วยประถมศึกษา ปริญญาตรี / สูงกว่าปริญญาตรี เท่ากัน จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 17.9 และอนุปริญญา/ปวส.น้อยที่สุด จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 13.9

ตารางที่ 21 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
ค้าขาย	100	26.7
ธุรกิจส่วนตัว	103	27.5
พนักงานบริษัท	39	10.4
รับจ้าง	62	16.6
นักเรียน/นักศึกษา	37	10.0
อื่นๆ เช่น เกษตรกรรม พ่อบ้าน รับราชการ	33	8.8
รวม	374	100.0

จากตารางที่ 21 พบว่าประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัวมากที่สุดจำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 27.5 รองลงมาคือค้าขาย จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 26.7 ตามด้วยอาชีพรับจ้าง จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 16.6 พนักงานบริษัท จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 10.4 นักเรียน/นักศึกษา จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0 และ อาชีพอื่นๆ เช่น เกษตรกร พ่อบ้าน/แม่บ้าน รับราชการ จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 8.8

ตารางที่ 22 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 5,000 บาท	52	13.9
5,000 – 10,000 บาท	167	44.7
10,000 – 20,000 บาท	91	24.3
20,000 – 30,000 บาท	22	5.9
มากกว่า 30,000 บาท/ไม่แน่นอน	42	11.2
รวม	374	100.0

จากตารางที่ 22 พบว่าประชากรส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 5,000 – 10,000 บาท จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 44.7 รองลงมาคือ มีรายได้ระหว่าง 10,000 – 20,000 บาท จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 24.3 ตามด้วยรายได้น้อยกว่า 5,000 บาท จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 13.9 รายได้มากกว่า 30,000 บาทและไม่แน่นอน จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 11.2 และรายได้ระหว่าง 20,000 – 30,000 บาท จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 5.9

ตารางที่ 23 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัยในเขตเทศบาลเมืองปาดังเบซาร์

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่	จำนวน	ร้อยละ
1 – 5 ปี	73	19.5
6 – 10 ปี	119	31.8
11 – 15 ปี	74	19.8
16 – 20 ปี	29	7.8
21 ปีขึ้นไป	79	21.1
รวม	374	100.0

จากตารางที่ 23 พบว่าประชากรส่วนใหญ่มีระยะเวลาที่อยู่อาศัยระหว่าง 6 – 10 จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 31.8 รองลงมาคือ 21 ปี ขึ้นไป จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 21.1 ตามด้วย 11 – 15 ปี จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 19.8 ระยะเวลา 1 – 5 ปี จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 19.5 และระยะเวลาระหว่าง 16 – 20 ปี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 7.8

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ของกลุ่มตัวอย่าง

การนำเสนอในส่วนนี้เป็นผลการศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ของกลุ่มตัวอย่าง โดยสามารถสรุปได้ตามตารางและคำอธิบายดังตารางที่ 27-32

ตารางที่ 24 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลกระทบด้านโครงสร้างพื้นฐาน

ผลกระทบด้านโครงสร้างพื้นฐาน	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
	น้อยมาก	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
การพัฒนาระบบการขนส่งและคมนาคมมีประสิทธิภาพมากขึ้น	10 (2.7)	28 (7.5)	153 (40.9)	128 (34.2)	55 (14.7)	3.50	0.92	มาก
การพัฒนาระบบสาธารณูปโภค(ไฟฟ้า,ประปา) มีประสิทธิภาพมากขึ้น	2 (0.5)	59 (15.8)	127 (34.0)	156 (41.7)	30 (8.0)	3.40	0.86	ปานกลาง
มีการพัฒนา ปรับปรุงด้านศุลกากรและด่านตรวจคนเข้าเมืองให้มีความสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ	19 (5.1)	75 (20.1)	151 (40.4)	106 (28.3)	23 (6.1)	3.10	0.96	ปานกลาง
การบริการของศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จ(OSS) ที่ให้บริการด้านการลงทุนแรงงาน สาธารณสุขและการตรวจคนเข้าเมืองสามารถดำเนินการอย่างเป็นระบบ รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ	17 (4.5)	70 (18.7)	184 (49.2)	89 (23.8)	14 (3.7)	3.03	0.87	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม						3.26	0.90	ปานกลาง

จากตารางที่ 24 พบว่าประชากรส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ในด้านโครงสร้างพื้นฐานอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยที่ 3.26 เมื่อพิจารณาโดยละเอียดพบว่า ประชากรส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าประเด็นการพัฒนา ระบบการขนส่งและคมนาคมมีประสิทธิภาพมากขึ้น อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยที่ 3.50 การพัฒนาระบบสาธารณูปโภค(ไฟฟ้า, ประปา) มีประสิทธิภาพมากขึ้น อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยที่ 3.40 มีการพัฒนา ปรับปรุงด้านศุลกากรและด่านตรวจคนเข้าเมืองให้มีความสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยที่ 3.10 การบริการของศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จ(OSS) ที่ให้บริการด้านการลงทุนแรงงาน สาธารณสุข และการตรวจคนเข้าเมืองสามารถดำเนินการอย่างเป็นระบบ รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยที่ 3.03

ตารางที่ 25 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลกระทบด้านเศรษฐกิจ

ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ	ระดับความคิดเห็น					— X	S.D.	แปลผล
	น้อยมาก	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษทำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น	15 (4.0)	94 (25.1)	154 (41.2)	85 (22.7)	26 (7.0)	3.03	0.95	ปานกลาง
การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษทำให้มีนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น	12 (3.2)	104 (27.8)	158 (42.2)	81 (21.7)	19 (5.1)	2.97	0.90	ปานกลาง
ประชาชนได้รับการสนับสนุนการลงทุนจากมาตรการส่งเสริมการลงทุนจากรัฐบาลมากขึ้น เช่น ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)	35 (9.4)	101 (27.0)	140 (37.4)	83 (22.2)	15 (4.0)	2.84	1.00	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม						2.95	0.95	ปานกลาง

จากตารางที่ 25 พบว่าประชากรส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ในด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยที่ 2.95 เมื่อพิจารณาโดยละเอียดพบว่า ประชากรส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษทำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้นอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยที่ 3.03 การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษทำให้มีนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยที่ 2.97 ประชาชนได้รับการสนับสนุนการลงทุนจากมาตรการส่งเสริมการลงทุนจากรัฐบาลมากขึ้นเช่น ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยที่ 2.84

ตารางที่ 26 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลกระทบด้านสังคม

ผลกระทบด้านสังคม	ระดับความคิดเห็น					— X	S.D.	แปลผล
	น้อยมาก	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษทำให้ปัญหาการค้ำมนุษย์และแรงงานผิดกฎหมายลดลง	19 (5.1)	79 (21.1)	166 (44.4)	87 (23.3)	23 (6.1)	3.04	0.94	ปานกลาง
การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษทำให้การเข้ามาทำงานของแรงงานต่างด้าวเพิ่มขึ้น	21 (5.6)	88 (23.5)	191 (51.1)	65 (17.4)	9 (2.4)	2.87	0.84	ปานกลาง
การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษส่งผลให้ความสัมพันธ์ของคนในชุมชนลดลง	16 (4.3)	96 (25.7)	175 (46.8)	72 (19.3)	15 (4.0)	2.93	0.88	ปานกลาง
การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษส่งผลให้คุณภาพชีวิตและสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้น	16 (4.3)	86 (23.0)	150 (40.1)	104 (27.8)	18 (4.8)	3.05	0.93	ปานกลาง
การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษส่งผลให้เกิดการเข้ามาอาศัยหรือตั้งถิ่นฐานของแรงงานต่างด้าวมีมากขึ้น	25 (6.7)	91 (24.3)	146 (39.0)	91 (24.3)	21 (5.6)	2.97	0.99	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม						2.97	0.37	ปานกลาง

จากตารางที่ 26 พบว่าประชากรส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ด้านสังคมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยที่ 2.97 เมื่อพิจารณาโดยละเอียดพบว่าประชากรส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษส่งผลให้คุณภาพชีวิตและสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้น อยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ยที่ 3.05 การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษทำให้ปัญหาการคมนาคมและแรงงานผิดกฎหมายลดลงอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ยที่ 3.04 การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษส่งผลให้เกิดการเข้ามาอาศัยหรือตั้งถิ่นฐานของแรงงานต่างด้าวมีมากขึ้นอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ยที่ 2.97 การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษส่งผลให้ความสัมพันธ์ของคนในชุมชนลดลงอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ยที่ 2.93 การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษทำให้การเข้ามาทำงานของแรงงานต่างด้าวเพิ่มขึ้นอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ยที่ 2.87

ตารางที่ 27 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลกระทบด้านทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม

ผลกระทบด้านทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม	ระดับความคิดเห็น					— X	S.D.	แปลผล
	น้อยมาก	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษส่งผลให้เกิดมลภาวะทางน้ำเพิ่มมากขึ้น	25 (6.7)	92 (24.6)	167 (44.7)	73 (19.5)	17 (4.5)	2.90	0.94	ปานกลาง
การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษส่งผลให้เกิดขยะและของเสียอุตสาหกรรมเพิ่มมากขึ้น	24 (6.4)	97 (25.9)	157 (42.0)	77 (20.6)	19 (5.1)	2.91	0.95	ปานกลาง
การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษส่งผลให้เกิดมลภาวะทางอากาศและฝุ่นละอองมากขึ้น	10 (2.7)	107 (28.6)	162 (43.3)	76 (20.3)	19 (5.1)	2.96	0.89	ปานกลาง
การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษส่งผลให้เกิดการบุกรุกพื้นที่ป่าไม้มีมากขึ้น	13 (3.5)	73 (19.5)	174 (46.5)	84 (22.5)	30 (8.0)	3.12	0.93	ปานกลาง
การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษส่งผลให้เกิดการส่งเสริมและอนุรักษ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมมากขึ้น	34 (9.1)	81 (21.7)	166 (44.4)	79 (21.1)	14 (3.7)	2.88	0.96	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม						2.95	0.46	ปานกลาง

จากตารางที่ 27 พบว่าประชากรส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ในด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยที่ 2.95 เมื่อพิจารณาโดยละเอียดพบว่า ประชากรส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษส่งผลให้เกิดการบุกรุกพื้นที่ป่าไม้มีมากขึ้น อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยที่ 3.12 การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษส่งผลให้เกิดมลภาวะทางอากาศและฝุ่นละอองมากขึ้น อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยที่ 2.96 การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษส่งผลให้เกิดขยะและของเสียอุตสาหกรรมเพิ่มมากขึ้น อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยที่ 2.91 การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษส่งผลให้เกิดมลภาวะทางน้ำเพิ่มมากขึ้น อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยที่ 2.90 การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษส่งผลให้เกิดการส่งเสริมและอนุรักษ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมมากขึ้น อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยที่ 2.88

ตารางที่ 28 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลกระทบด้านการบริหารปกครอง

ผลกระทบด้านการบริหารปกครอง	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
	น้อยมาก	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
การพัฒนาเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษทำให้ประชาชนตื่นตัวต่อการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการบริหารจัดการภายในท้องถิ่น	16 (4.3)	68 (18.2)	193 (51.6)	78 (20.9)	19 (5.1)	3.04	0.87	ปานกลาง
การพัฒนาเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษทำให้มีการกำหนดกรอบของกฎหมายที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม	11 (2.9)	66 (17.6)	192 (51.3)	88 (23.5)	17 (4.5)	3.09	0.83	ปานกลาง
หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความสำคัญและกำหนดนโยบายในการกำกับดูแลการบริหารจัดการในเขตเศรษฐกิจพิเศษ	21 (5.6)	89 (23.8)	169 (45.2)	75 (20.1)	20 (5.3)	2.95	0.93	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม						3.03	0.88	ปานกลาง

จากตารางที่ 28 พบว่าประชากรส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ในด้านการบริหารปกครองอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยที่ 3.03 เมื่อพิจารณาโดยละเอียดพบว่า ประชากรส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการพัฒนาเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษทำให้มีการกำหนดกรอบของกฎหมายที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยที่ 3.09 การพัฒนาเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษทำให้ประชาชนตื่นตัวต่อการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการบริหารจัดการภายในท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยที่ 3.04 หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความสำคัญและกำหนดนโยบายในการกำกับดูแลการบริหารจัดการในเขตเศรษฐกิจพิเศษอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยที่ 2.9

ตารางที่ 29 ความคิดเห็นเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษป่าดงเบขาร์รวมทุกด้าน			
ผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษป่าดงเบขาร์รวมทุกด้าน	X	S.D.	แปลผล
ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	3.26	0.64	ปานกลาง
ด้านเศรษฐกิจ	2.95	0.79	ปานกลาง
ด้านสังคม	2.97	0.37	ปานกลาง
ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	2.95	0.46	ปานกลาง
ด้านการบริหารปกครอง	3.03	0.70	ปานกลาง
รวมทุกด้าน	3.03	0.28	ปานกลาง

จากตารางที่ 29 พบว่าประชากรส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษป่าดงเบขาร์รวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยที่ 3.03 และเมื่อพิจารณาโดยละเอียด พบว่า ผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษป่าดงเบขาร์ด้านโครงสร้างพื้นฐานอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยที่ 3.26 ผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษป่าดงเบขาร์ด้านการปกครอง อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยที่ 3.03 ผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษป่าดงเบขาร์ด้านสังคม อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยที่ 2.97 ผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษป่าดงเบขาร์ด้านเศรษฐกิจ และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเท่ากันอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยที่ 2.95

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษป่าดงเบขาร์ของกลุ่มตัวอย่าง

การนำเสนอในส่วนนี้เป็นผลการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษป่าดงเบขาร์ของกลุ่มตัวอย่าง และการเปรียบเทียบเพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยสามารถสรุปได้ตามตารางและคำอธิบายดังตารางที่ 33-43

ตารางที่ 30 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นเรื่องปัญหาและอุปสรรคจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

ปัญหาและอุปสรรคด้านโครงสร้างพื้นฐาน	อันดับที่ 1	อันดับที่ 2	อันดับที่ 3	ไม่เลือก	อันดับที่
การพัฒนาระบบการขนส่งและคมนาคม	139 (37.2)	118 (31.6)	38 (10.2)	79 (21.1)	1
การพัฒนาด้านระบบสาธารณูปโภค (ไฟฟ้า, น้ำประปา)	96 (25.7)	106 (28.3)	63 (16.8)	109 (29.1)	2
การพัฒนาปรับปรุงด้านศุลกากรและด่าน ตรวจคนเข้าเมือง	93 (24.9)	87 (23.3)	77 (20.6)	117 (31.3)	-
การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานด้านนิคม อุตสาหกรรม	34 (9.1)	44 (11.8)	110 (29.4)	186 (49.7)	3
การจัดตั้งศูนย์บริการจุดเดียวเบ็ดเสร็จ (One Stop Service)	12 (3.2)	20 (5.3)	87 (23.3)	255 (68.2)	-

จากตารางที่ 30 พบว่า ประชากรส่วนใหญ่คิดเห็นว่าปัญหาและอุปสรรคจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ด้านโครงสร้างพื้นฐาน อันดับที่ 1 คือ การพัฒนาระบบการขนส่งและคมนาคม จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 37.2 อันดับที่ 2 คือ การพัฒนาด้านระบบสาธารณูปโภค (ไฟฟ้า, น้ำประปา) จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 28.3 อันดับที่ 3 คือ การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานด้านนิคมอุตสาหกรรม จำนวน 110 คิดเป็นร้อยละ 29.4

ตารางที่ 31 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นเรื่องปัญหาและอุปสรรคจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปางเบชาร์ด้านเศรษฐกิจ

ปัญหาและอุปสรรคด้านเศรษฐกิจ	อันดับที่ 1	อันดับที่ 2	อันดับที่ 3	ไม่เลือก	อันดับที่
รายได้จากการจ้างงาน	83 (22.2)	129 (34.5)	70 (18.7)	92 (24.6)	2
การท่องเที่ยว	105 (28.1)	95 (25.4)	64 (17.1)	110 (29.4)	1
มาตรการส่งเสริมการลงทุน จากรัฐบาล	97 (25.9)	85 (22.7)	77 (20.6)	115 (30.7)	-
การสนับสนุนธุรกิจขนาดกลางและขนาด ย่อม (SMEs)	56 (15.0)	38 (10.2)	84 (22.5)	196 (52.4)	3
มาตรการสนับสนุนจากรัฐบาลที่ให้กับ กิจการที่ประกอบการในเขตพัฒนา เศรษฐกิจพิเศษ	32 (8.6)	26 (7.0)	79 (21.1)	237 (63.4)	-

จากตารางที่ 31 พบว่า ประชากรส่วนใหญ่คิดเห็นว่าปัญหาและอุปสรรคจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปางเบชาร์ด้านเศรษฐกิจ อันดับที่ 1 คือ การท่องเที่ยว จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 28.1 อันดับที่ 2 คือ รายได้จากการจ้างงาน จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 34.5 อันดับที่ 3 คือ การสนับสนุนธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จำนวน 84 คิดเป็นร้อยละ 22.5

ตารางที่ 32 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นเรื่องปัญหาและอุปสรรคจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปางเบชาร์ด้านสังคม

ปัญหาและอุปสรรค ด้านสังคม	อันดับที่ 1	อันดับที่ 2	อันดับที่ 3	ไม่เลือก	อันดับที่
การค้ำมนุษย์และแรงงานผิดกฎหมาย	101 (27.0)	133 (35.6)	56 (15.0)	84 (22.5)	1
การเข้ามาทำงานของแรงงานต่างด้าว	54 (14.4)	64 (17.1)	59 (15.8)	197 (52.7)	2
การเข้ามาอาศัย หรือตั้งถิ่นฐานของแรงงานต่างด้าว	72 (19.3)	55 (14.7)	55 (14.7)	192 (51.3)	3
การย้ายถิ่นฐานของคนในพื้นที่	42 (11.2)	48 (12.8)	42 (11.2)	242 (64.7)	-
การปรับตัวของคนในพื้นที่	30 (8.0)	24 (6.4)	51 (13.6)	269 (71.9)	-
ปัญหาอาชญากรรมและยาเสพติด	64 (17.1)	30 (8.0)	55 (14.7)	225 (60.2)	-
ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงาน	3 (0.8)	7 (1.9)	28 (7.5)	336 (89.8)	-
การพัฒนาระบบบริการสาธารณสุขและการประกันสุขภาพ	9 (2.4)	11 (2.9)	28 (7.5)	326 (87.2)	-

จากตารางที่ 32 พบว่า ประชากรส่วนใหญ่คิดว่าปัญหาและอุปสรรคจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปางเบชาร์ด้านสังคม อันดับที่ 1 คือ การค้ำมนุษย์และแรงงานผิดกฎหมายจำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 27 อันดับที่ 2 คือ การเข้ามาทำงานของแรงงานต่างด้าว จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 17.1 อันดับที่ 3 คือ การเข้ามาอาศัย หรือตั้งถิ่นฐานของแรงงานต่างด้าวจำนวน 55 คิดเป็นร้อยละ 14.7

ตารางที่ 33 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นเรื่องปัญหาและอุปสรรคจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษป่าดงเบขาร์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ปัญหาและอุปสรรคด้าน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	อันดับที่ 1	อันดับที่ 2	อันดับที่ 3	ไม่เลือก	อันดับที่
การเวนคืนพื้นที่	71 (19.0)	68 (18.2)	36 (9.6)	199 (53.2)	-
การส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม	87 (23.3)	59 (15.8)	62 (16.6)	166 (44.4)	1
การบุกรุกพื้นที่ป่าไม้	47 (12.6)	73 (19.5)	37 (9.9)	217 (58.0)	-
การจราจร	63 (16.8)	76 (20.3)	41 (11.0)	194 (51.9)	2
มลภาวะทางน้ำ	22 (5.9)	41 (11.0)	51 (13.6)	260 (69.5)	-
ขยะและของเสียอุตสาหกรรม	6 (1.6)	12 (3.2)	12 (3.2)	344 (92.0)	-
มลภาวะทางอากาศและฝุ่น ละออง	62 (16.6)	22 (5.9)	88 (23.5)	202 (54.0)	3
การอำนวยความสะดวกและให้บริการแก่ผู้ ประกอบธุรกิจ	20 (5.3)	21 (5.6)	47 (12.6)	286 (76.5)	-

จากตารางที่ 33 พบว่า ประชากรส่วนใหญ่คิดเห็นว่าปัญหาและอุปสรรคจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษป่าดงเบขาร์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อันดับที่ 1 คือ การส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 23.3 อันดับที่ 2 คือ การจราจร จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 20.3 อันดับที่ 3 คือ มลภาวะทางอากาศและฝุ่นละออง จำนวน 88 คิดเป็นร้อยละ 23.5

ตารางที่ 34 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็นเรื่องปัญหาและอุปสรรคจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ด้านการบริหารปกครอง

ปัญหาและอุปสรรค ด้านการบริหารปกครอง	อันดับที่ 1	อันดับที่ 2	อันดับที่ 3	ไม่เลือก	อันดับ ที่
การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษภายใต้ กฎหมายที่เกี่ยวข้องเกิดผลอย่างเป็น รูปธรรม	118 (31.6)	123 (32.9)	63 (16.8)	70 (18.7)	1
ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา	76 (20.3)	106 (28.3)	52 (13.9)	140 (37.4)	2
ภาครัฐ เอกชนและประชาชนมีบทบาท ร่วมกันในการพัฒนา	80 (21.4)	94 (25.1)	59 (15.8)	141 (37.7)	-
การบริหารการปกครองของหน่วยงาน ปกครองส่วนท้องถิ่น	47 (12.6)	34 (9.1)	86 (23.0)	207 (55.3)	-
การใช้ข้อมูลร่วมกันระหว่างหน่วยงานของ รัฐมีความสะดวกรวดเร็วเพื่อให้ง่ายต่อการ บริหารจัดการ	51 (13.6)	17 (4.5)	115 (30.7)	191 (51.1)	3

จากตารางที่ 34 ประชากรส่วนใหญ่คิดเห็นว่าปัญหาและอุปสรรคจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ด้านการบริหารปกครอง อันดับที่ 1 คือ การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษภายใต้กฎหมายที่เกี่ยวข้องสามารถเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมเร็วจำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 31.6 อันดับที่ 2 คือ ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาจำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 28.3 อันดับที่ 3 คือ การใช้ข้อมูลร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐมีความสะดวก รวดเร็ว เพื่อให้ง่ายต่อการบริหารจัดการ จำนวน 115 คิดเป็นร้อยละ 30.7

ตารางที่ 35 การเปรียบเทียบผลกระทบบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ จำแนกตามระดับการศึกษา

รายด้าน	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษาตอนต้น		มัธยมศึกษาตอนปลาย/		อนุปริญญา/ปวส.		ปริญญาตรี /สูงกว่าปริญญาตรี		F	p
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
โครงสร้างพื้นฐาน	3.23	.769	3.12	.659	3.29	.627	3.48	.493	3.30	.573	2.944	.020*
เศรษฐกิจ	2.75	.768	2.91	.781	3.02	.800	3.03	.848	3.03	.805	1.580	.179
สังคม	2.96	.403	2.98	.372	2.96	.367	2.96	.447	3.00	.320	0.123	.974
ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	3.02	.522	2.95	.415	3.01	.422	2.86	.532	2.86	.532	1.424	.225
การบริหารปกครอง	3.02	.727	2.92	.745	3.04	.658	3.25	.728	3.01	.632	1.874	.114
รวม	3.01	.307	2.98	.295	3.06	.288	3.09	.274	3.04	.253	1.755	.137

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 35 พบว่า ผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ ด้านโครงสร้างพื้นฐานประชากรที่มีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย อนุปริญญา ปริญญาตรีและสูงกว่า มีความคิดเห็นต่อผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ ด้านโครงสร้างพื้นฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F= 2.944$ และ $p = .020$) โดยประชากรที่มีระดับการศึกษอนุปริญญา (มีค่าเฉลี่ยที่ 3.48) มีความคิดเห็นต่อผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ ด้านโครงสร้างพื้นฐานมากกว่าประชากรที่มีระดับการศึกษา ปริญญาตรีหรือสูงกว่า (มีค่าเฉลี่ยที่ 3.30) มัธยมศึกษาตอนปลาย (มีค่าเฉลี่ยที่ 3.29) ประถมศึกษา (มีค่าเฉลี่ยที่ 3.23) มัธยมศึกษาตอนต้น (มีค่าเฉลี่ยที่ 3.12) ส่วนด้านอื่นๆ ได้แก่ ผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการบริหารปกครอง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติแต่อย่างใด

ตารางที่ 36 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ด้านโครงสร้างพื้นฐานกับระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา ตอนต้น	มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	อนุปริญญา/ปวส.	ปริญญาตรี/สูงกว่าปริญญาตรี
ประถมศึกษา	2.23	-	.112	-.055	-.250*	-.067
มัธยมศึกษาตอนต้น	3.12	-2	-	-.168	-.363*	-.179
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ อนุปริญญา/ปวส.	3.29	5	8	-	-.194	-.011
อนุปริญญา/ปวส.	3.48	0*		4	-	.183
ปริญญาตรีสูงกว่า ปริญญาตรี	3.30	7		1	3	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 36 พบว่า ประชากรที่มีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษา มีความคิดเห็นต่อผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ด้านโครงสร้างแตกต่างจากประชากรที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และประชากรที่มีการศึกษาระดับมัธยมตอนต้น มีความคิดเห็นต่อผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ด้านโครงสร้างแตกต่างจากประชากรที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 37 การเปรียบเทียบผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ จำแนกตามอาชีพ

รายด้าน	ค้าขาย		ธุรกิจส่วนตัว		พนักงานบริษัท		รับจ้าง		นักเรียนนักศึกษา		อื่นๆเช่น เกษตร พ่อบ้าน รับ ราชการ		F	p
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
	โครงสร้างพื้นฐาน	3.25	.699	3.17	.657	3.30	.519	3.22	.604	3.50	.692	3.34		
เศรษฐกิจ	2.91	.868	2.86	.734	2.98	.737	2.98	.771	3.09	.744	3.09	.962	.782	.563
สังคม	2.92	.384	2.99	.375	2.93	.355	3.00	.364	3.12	.337	2.91	.396	1.978	.081
ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	2.92	.474	2.99	.436	2.95	.355	2.98	.513	2.85	.509	3.03	.437	.765	.576
การบริหารปกครอง	3.16	.643	2.94	.761	2.85	.744	2.98	.688	3.18	.541	3.01	.783	1.972	.082
รวม	3.02	.300	3.00	.289	3.01	.274	3.03	.294	3.14	.252	3.07	.266	1.475	.197

จากตารางที่ 37 พบว่าผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์กับประชากรที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติแต่อย่างใด

ตารางที่ 38 การเปรียบเทียบผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายด้าน	น้อยกว่า 5000 บาท		5000 – 10000 บาท		10000 – 20000 บาท		20000 – 30000 บาท		มากกว่า 30000 บาท/ไม่แน่นอน		F	p
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
	โครงสร้างพื้นฐาน	3.24	.758	3.20	.605	3.28	.632	3.26	.652	3.48		
เศรษฐกิจ	2.66	.787	2.95	.829	2.97	.780	3.12	.724	3.15	.703	2.6	.031*
สังคม	2.93	.393	2.97	.362	2.99	.379	2.90	.403	3.02	.408	.58	.671
ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	3.0	.540	2.94	.439	2.98	.422	2.86	.401	2.95	.545	.47	.757
การบริหารปกครอง	2.96	.812	3.03	.720	3.03	.633	2.96	.704	3.11	.665	.33	.857
รวม	2.97	.298	3.02	.286	3.05	.287	3.00	.237	3.13	.286	2.01	.092

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 38 พบว่า ประชากรที่มีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ ด้านเศรษฐกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F=2.697$ และ $p=.031$) โดยประชากรที่มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 30000 บาท/ รายได้ไม่แน่นอน (มีค่าเฉลี่ยที่ 3.15) มีความคิดเห็นต่อผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ ด้านเศรษฐกิจมากกว่า ประชากรที่มีรายได้ต่อเดือน 20000 – 30000 บาท (มีค่าเฉลี่ยที่ 3.12) 10000 – 20000 บาท (มีค่าเฉลี่ยที่ 2.97) รายได้ระหว่าง 5000 – 10000 บาท (มีค่าเฉลี่ยที่ 2.95) และรายได้ต่อเดือนน้อยกว่า 5000 บาท (มีค่าเฉลี่ยที่ 2.66)

ตารางที่ 39 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ด้านเศรษฐกิจ กับรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	$\bar{X}$	น้อยกว่า 5000 บาท	5000 – 10000 บาท	10000 – 20000 บาท	20000 – 30000 บาท	มากกว่า 30000 บาทไม่แน่นอน
น้อยกว่า 5000 บาท	2.66		-.295*	-.311*	-.460*	-.490*
5000 – 10000 บาท	2.95	.295*		-.021	-.165	-.194
10000 – 20000 บาท	2.97	.317*	.021		-.143	-.172
20000 – 30000 บาท	3.12	.460*	.194	.172		.029
มากกว่า 30000 บาท/ไม่แน่นอน	3.15	.490*	.194	.172	.029	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 39 พบว่า ประชากรที่มีรายได้น้อยกว่า 5000 บาท มีความคิดเห็นต่อผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ด้านเศรษฐกิจแตกต่างจากประชากรที่มีรายได้ 5000 – 10000 บาท 10000 – 20000 บาท 20000 – 30000 บาท มากกว่า 30000 บาทไม่แน่นอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 40 การเปรียบเทียบผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ จำแนกตามระยะเวลาการอยู่อาศัยในเขตเทศบาลเมืองปาดังเบซาร์

รายด้าน	1 - 5 ปี		6 - 10 ปี		11 - 15 ปี		16 - 20 ปี		21 ปีขึ้นไป		F	p
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
โครงสร้างพื้นฐาน	3.24	.621	3.21	.651	3.33	.658	3.55	.552	3.18	.657	2.214	.067
เศรษฐกิจ	3.00	.825	2.93	.746	3.00	.790	3.04	.916	2.83	.823	.699	.593
สังคม	2.91	.351	2.99	.344	2.95	.404	2.99	.467	3.0228	.388	.957	.431
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	3.02	.453	2.93	.433	2.94	.523	2.93	.427	2.95	.458	.498	.737
การบริหารปกครอง	3.06	.635	3.00	.675	2.96	.754	3.04	.694	3.08	.772	.330	.858
รวม	3.04	.252	3.01	.279	3.03	.264	3.10	.339	3.01	.329	.652	.626

จากตารางที่ 40 พบว่า ผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์กับประชากรที่มีระยะเวลาการอยู่อาศัยในเขตเทศบาลเมืองปาดังเบซาร์ แตกต่างกันไม่มีนัยสำคัญทางสถิติแต่อย่างใด

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์

การนำเสนอในส่วนนี้เป็นผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูลโดยพิจารณาจากขอบเขตการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านทรัพยากรธรรมชาติ และด้านการบริหารการปกครอง สามารถสรุปได้ตามตารางที่ 44-48 และคำอธิบายต่อไปนี้

ตารางที่ 41 ข้อเสนอเพื่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

ประเด็น	ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง		
	ภาครัฐ	ภาคเอกชน	ภาคประชาชน
แนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านโครงสร้างพื้นฐาน	รายได้ที่เกิดจากการเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษควรจัดสรรแบ่งงบประมาณส่วนหนึ่งให้แก่หน่วยงานส่วนท้องถิ่น เพื่อนำมาพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่างๆที่เกิดขึ้นจากการใช้ประโยชน์ในการคมนาคมขนส่งระหว่างประเทศ หรือปัญหาการใช้ไฟฟ้าที่เกินปริมาณของรัฐที่กำหนดไว้ ซึ่งทำให้หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นแบกภาระไว้โดยใช้งบประมาณที่เท่าเดิม ควรปรับปรุงให้สอดคล้องกับการใช้ในปริมาณที่เพิ่มมากขึ้นและควรขยายเพิ่มเนื้อที่ให้กับศุลกากรเพื่อรองรับการขนส่ง และการเข้า-ออกประเทศที่มากขึ้น และควรเพิ่มปริมาณของบุคลากรเพื่อรองรับการงานบริการที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งการกำหนดคุณสมบัติของ กพ. ในปัจจุบันยังไม่สอดคล้องกับลักษณะการทำงานของด้านศุลกากร	ควรขยายและส่งเสริมการขนส่งทางรถไฟที่เป็นจุดแข็งของเมืองปาดังเบซาร์ให้มีความรวดเร็วยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการดึงดูดนักลงทุนให้เข้ามาลงทุน ซึ่งจะส่งผลไปยังการพัฒนาด้านอื่นๆ	ควรคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการทำถนน ซึ่งจะส่งผลด้านสิ่งแวดล้อมตามมา และยังมีปัญหาเรื่องความปลอดภัยของคนในพื้นที่ที่มากจากการสัญจร และคมนาคมที่เพิ่มมากขึ้น รวมถึงควรแก้ไขปัญหาจราจร

จากตารางที่ 41 พบว่า การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ประเด็นที่หน่วยงานมีความเห็นร่วมกัน คือปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปรับปรุงถนน และการคมนาคมขนส่ง ควรจะหาแนวทางเพื่อรองรับผลที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การเพิ่มขึ้นของงบประมาณการปรับปรุงถนน และการเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้ใช้

ตารางที่ 42 ข้อเสนอเพื่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ

ประเด็น	ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง		
	ภาครัฐ	ภาคเอกชน	ภาคประชาชน
แนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านเศรษฐกิจ	ควรรหากิจกรรมทางการค้าอย่างอื่นเพื่อส่งเสริมการสนับสนุน รมรงค์ และป้องกันการค้าที่ผิดกฎหมาย เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่อาศัยอยู่ได้ มีทางเลือกอาชีพและควรกำหนดการใช้แรงงานในพื้นที่ควรบังคับใช้แรงงานของคนในพื้นที่เป็นหลัก เพื่อให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น	ควรส่งเสริมการทำกิจการ และธุรกิจให้มีการจดทะเบียนการค้า ที่ถูกต้องเพื่อส่งเสริมความน่าเชื่อถือให้แก่ นักลงทุน จะทำให้เกิดผลประโยชน์ในด้าน การลงทุนมากขึ้น	ควรส่งเสริมการค้า การลงทุนให้ถึงระดับ ประชาชนทั่วไปมากยิ่งขึ้น สนับสนุนการค้าขายในกิจการรายเล็กให้ได้รับผลประโยชน์ มากกว่าเดิม

จากตารางที่ 42 พบว่า การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ด้านเศรษฐกิจ ประเด็นที่หน่วยงานมีความเห็นร่วมกัน คือ การส่งเสริมและสนับสนุนอาชีพทั้ง กลุ่มอาชีพแรงงานและ กลุ่มนักธุรกิจ เพื่อให้คนในท้องถิ่นมีทางเลือกจากการประกอบอาชีพมากขึ้นจากการเกิดขึ้นของเขตเศรษฐกิจพิเศษ และยังสามารถลดการประกอบอาชีพที่ผิดกฎหมายได้

ตารางที่ 43 ข้อเสนอเพื่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ด้านการพัฒนาสังคม

ประเด็น	ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง		
	ภาครัฐ	ภาคเอกชน	ภาคประชาชน
แนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านสังคม	ควรจัดสรรงบประมาณให้ทั่วถึงในทุกๆ ด้าน เพื่อให้บริการแก่ประชาชนทั้งในพื้นที่และคนที่เข้ามาอาศัยเพิ่มขึ้น เช่น การดูแลด้านสาธารณสุข การบริหารจัดการแรงงาน เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการ	ควรส่งเสริมให้คนมีความรู้มากขึ้น ควรเปิดรับฟังความคิดเห็น จัดการเสวนาต่างๆ เพื่อให้คนในพื้นที่ปรับตัว	ควรให้ความรู้แก่ประชาชน เพื่อให้ตระหนักและให้ความสำคัญกับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษมากขึ้นกว่าเดิม

จากตารางที่ 43 พบว่า การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ด้านสังคม ประเด็นที่หน่วยงานมีความเห็นร่วมกัน คือ การส่งเสริมความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อให้คนในท้องถิ่นรู้จักปรับตัว และตั้งรับกับการเกิดขึ้นของเขตเศรษฐกิจพิเศษ

ตารางที่ 44 ข้อเสนอเพื่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ด้านการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ประเด็น	ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง		
	ภาครัฐ	ภาคเอกชน	ภาคประชาชน
แนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ควรมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการจัดการขยะมูลฝอยและมลภาวะอื่นๆ การจัดการระเบียบจราจรหน้าด่านศุลกากร เพื่อลดอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นจากการคมนาคมขนส่งที่เพิ่มมากขึ้น	ควรจะให้ความรู้ในเรื่องของการเวนคืนพื้นที่แก่ประชาชน เพราะยังมีปัญหาด้านการเวนคืนพื้นที่อยู่ ควรทำข้อตกลง สัญญาต่างๆ เพื่อให้การพัฒนาเกิดขึ้นโดยเร็ว	ควรจัดการปัญหาเรื่องของมลภาวะทางฝุ่นละอองให้ดีขึ้นกว่านี้ จัดการระเบียบจราจรหน้าด่านศุลกากร เพื่อลดอันตรายให้แก่คนในพื้นที่

จากตารางที่ 44 พบว่า การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประเด็นที่หน่วยงานมีความเห็นร่วมกัน คือ ปัญหาจากการจราจรหน้าด่านศุลกากรที่มีเนื้อที่จำกัดไม่เหมาะสมกับการสัญจรที่เพิ่มมากขึ้น

ตารางที่ 45 ข้อเสนอเพื่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ด้านการพัฒนาการบริหารปกครอง

ประเด็น	ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง		
	ภาครัฐ	ภาคเอกชน	ภาคประชาชน
แนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการบริหารปกครอง	ควรให้ประชาชนได้มีส่วนในการกำหนดนโยบายต่างๆ ให้ประชาชนมีส่วนร่วม ส่งเสริมเรื่องของสิทธิชุมชน การจัดการโครงสร้างการร่วมกันทำงาน เพื่อให้ท้องถิ่นได้รับผลประโยชน์	ควรมีความร่วมมือกันของหลายๆหน่วยงาน ที่จะต้องมาร่วมกันวางนโยบาย และการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดผลสำเร็จในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ	ควรให้ประชาชนได้กำหนดบทบาทของคนในพื้นที่ เพื่อให้ได้รับผลประโยชน์ที่เท่าเทียมกัน ประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการจัดวางโครงสร้างต่าง และมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์

จากตารางที่ 45 พบว่า การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ด้านการบริหารปกครอง ประเด็นที่หน่วยงานมีความเห็นร่วมกัน คือ การส่งเสริมการกำหนดนโยบายและการมีส่วนร่วมของประชาชน ให้ประชาชนเป็นทั้งผู้กำหนดนโยบายต่างๆ และให้ประชาชนเป็นผู้รับผลประโยชน์

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “เขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์: ผลกระทบ ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการพัฒนา” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบ ปัญหาและอุปสรรคจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ ตลอดจนเพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์สำหรับผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ที่เกิดขึ้นภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ความเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจยังไม่ส่งผลชัดเจน ในขณะที่ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่เป็นปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่มีผลมาจากการปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานรวมถึงการดำเนินกิจกรรมต่างๆของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีความล่าช้า ส่วนแนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์นั้น จะต้องอาศัยความร่วมมือในการทำงานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการประสานงานระหว่างหน่วยงานเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการสำรวจผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์นั้นพบว่า ผลกระทบด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดนั้นอาจเป็นเพราะเนื่องจากแนวคิดและนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษในระยะแรก(พ.ศ. 2558-2561) เป็นการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษที่เน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเชื่อมโยงเส้นทางการคมนาคมและการขนส่งต่างๆที่จะส่งผลให้เกิดการกระตุ้นการพัฒนาในด้านอื่นๆตามมามีอันเป็นผลที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน แต่การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานนั้นก็ยังคงส่งผลกระทบในด้านลบแก่คนในพื้นที่ เช่นปัญหาฝุ่นละออง ปัญหาการคมนาคม ที่มาจากการก่อสร้างและการปรับเส้นทางการคมนาคม

ผลกระทบด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและด้านการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดจากการสำรวจพบว่า การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษในระยะแรกนั้นส่งผลกระทบในระดับปานกลาง กล่าวคือ การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษนั้นส่งผลกระทบในด้านรายของคนที่ชุมชน การท่องเที่ยว การส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และมาตรการส่งเสริมการลงทุนที่อยู่ในระดับปานกลางนั้นอาจเป็นผลมาจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษที่ในระยะแรกนั้นเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานซึ่งจะเป็นตัวนำซึ่งจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาในด้านอื่นๆตามมา ประกอบกับภาวะเศรษฐกิจโลกที่ซบเซา อีกทั้งสภาวะค่าเงินอ่อนตัวของประเทศมาเลเซียที่ส่งผลให้นักท่องเที่ยวลดน้อยลง รวมถึงการส่งเสริมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมที่ยังคงไม่ส่งผลกระทบมากนัก ทำให้การ

ส่งเสริมด้านทรัพยากรธรรมชาติยังไม่ชัดเจน ส่วนมาตรการส่งเสริมการลงทุนนั้นยังคงเน้นการให้สิทธิประโยชน์แก่นักลงทุน และนักธุรกิจเท่านั้น ซึ่งมีความสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของ สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา(2557: 4) ระบุว่า การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษตามแนวชายแดนนั้น ควรมีการพัฒนาพื้นที่อย่างเร่งด่วนเพื่อรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมและพื้นที่การค้าภายใต้เขตเศรษฐกิจพิเศษ เช่น การปรับปรุงถนน การปรับปรุงอาคารด้านศุลกากร อาคารตรวจคนเข้าเมือง สร้างทางหลวงและเพิ่มประสิทธิภาพของระบบบริการต่างเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ

เมื่อทำการเปรียบเทียบระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษนั้น พบว่าปัจจัยด้านระดับการศึกษาที่แตกต่างกันทำให้มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันนั้น อาจเป็นเพราะประชากรที่มีระดับการศึกษานุปริญญา มีระยะเวลาการอาศัยอยู่ในพื้นที่น้อยกว่าระดับการศึกษาอื่นเป็นเพราะต้องออกไปเรียนต่างอำเภอ ทำให้ความคิดเห็นด้านผลกระทบที่ได้รับนั้น แตกต่างกับกลุ่มอื่นมาก ประกอบกับการจัดการความรู้สมัยใหม่ที่สามารถหาข้อมูลและข่าวสารได้มากกว่ากลุ่มอื่นทำให้มีผลต่อการรับรู้เกี่ยวกับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อูรารัตน์ ทองสัมฤทธิ์(2557: 7) ที่ผลการศึกษาพบว่าประชากรที่มีการศึกษาต่างกันมีการรับรู้แนวคิดการจัดการความรู้แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ0.05 กลุ่มที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกันจะมีแนวคิดการจัดการความรู้แตกต่างกัน เนื่องจากแบบแผนด้านการคิดที่เป็นระบบจะมีความสนใจที่จะรับรู้ข่าวสารมากกว่า

ส่วนปัจจัยในด้านระดับของรายได้ที่แตกต่างกันนั้นส่งผลต่อระดับความคิดเห็นด้านเศรษฐกิจที่แตกต่างกันนั้น อาจเป็นเพราะประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขายและธุรกิจส่วนตัว ซึ่งมีรายได้มาจากการประกอบธุรกิจบริเวณชายแดนมีความเกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว เมื่อเกิดการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษขึ้นทำให้ประชากรที่มีรายได้มากกว่า 30,000 และไม่นั่นอาจมองเห็นโอกาสทางการค้ามากกว่ากลุ่มอื่น หรือความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในด้านของรายได้มีความชัดเจนมากกว่า จึงทำให้มีความคิดเห็นมากกว่ากลุ่มอื่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ชิตีพัทธ์ วังยาว (2551: 86) ที่ผลการศึกษาพบว่า รายได้มีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจของประชาชนในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนจังหวัดเชียงราย ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยการปรับโครงสร้างพื้นฐาน การจ้างงาน การท่องเที่ยว ทำให้ประชาชนส่วนหนึ่งสามารถสร้างงานสร้างรายได้เพิ่มมากขึ้น จึงอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ประชากรที่มีรายได้มากกว่ากลุ่มอื่น ๆ มีความคิดเห็นต่อผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจมากกว่ากลุ่มที่มีรายได้น้อยกว่า

การจัดอันดับปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษทำให้สามารถระบุปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นกับคนในชุมชน ซึ่งพบว่าเป็นปัญหาและอุปสรรคที่มาจากพัฒนาที่ไม่ส่งผลให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชน อาจเป็นเพราะการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษยังคงมีปัญหาและอุปสรรคอีกหลายประการ ไม่ว่าจะเป็น ด้านโครงสร้างพื้นฐานที่ยังคงล่าช้าและไม่ได้มาตรฐาน

ด้านเศรษฐกิจก็ยังคงไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนในวงกว้าง ด้านสังคมก็ยังมีปัญหาเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่นับวันก็ยังมีปัญหาเพิ่มมากขึ้น และการบริหารปกครองที่ประชาชนเป็นเพียงผู้รับผลจากการดำเนินกิจกรรมของรัฐ แต่ไม่ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมของการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2557: 218) ที่ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและอุปสรรคของเขตเศรษฐกิจพิเศษที่พบปัจจุบันคือ 1) การพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานยังไม่ได้มาตรฐานสากล เนื่องจากการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในอนาคตต้องใช้เงินลงทุนจำนวนมาก และจะต้องพัฒนาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ดังนั้นหากการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนในสังคม และอาจจะกลายเป็นข้อจำกัดต่อการขยายตัวของฐานเศรษฐกิจของประเทศในอนาคตได้ 2) ระบบการจราจรทุกด้านและการขนส่งสินค้าข้ามแดนระหว่างประเทศยังไม่เป็นระบบที่เชื่อมโยงกันรวมทั้งปัญหาการผ่านด่านศุลกากร และด่านตรวจคนเข้าเมืองซึ่งใช้ระยะเวลาค่อนข้างนานในการผ่านแดนแต่ละแห่ง และงานวิจัยของ สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา(องค์การมหาชน) พบว่า ผู้ประกอบการธุรกิจการค้ามีความเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของระดับรายได้ของธุรกิจตนเองนั้น ไม่มีการเปลี่ยนแปลงเลยในช่วงที่ผ่านมาร้อยละ 41.8 ในขณะที่มีเพียงร้อยละ 35.29 ที่เห็นว่าธุรกิจของตนเองมีรายได้เพิ่มสูงขึ้น ทั้งนี้เหตุผลที่ผู้ประกอบการคิดว่าทำให้รายได้ของตนเองเปลี่ยนแปลงคือ การที่เศรษฐกิจในประเทศมีการขยายตัว/หดตัวร้อยละ 26.47 และการที่ชุมชนที่อยู่อาศัยกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวร้อยละ 26.47 รองลงมาคือ การที่เศรษฐกิจในชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงร้อยละ 20.57 และยังสอดคล้องกับบทความของ สุขภาพคนไทย (2558:71-73) ที่กล่าวถึงปัญหาสถานะบุคคลและการค้ามนุษย์ในเขตพื้นที่ชายแดนที่เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษและปัญหาด้านสาธารณสุขและการประกันสุขภาพ อีกทั้งปัญหาสิ่งแวดล้อม อาชีวอนามัย และการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมจากการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่อีกด้วย

สำหรับแนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจนั้นจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย ทั้งภาคประชาชน เอกชน และหน่วยงานรัฐ ที่สำคัญคือการบริหารจัดการโครงการ งบประมาณ และบุคลากร ที่จำเป็นอย่างยิ่งเพื่อรองรับการขยายตัวในเขตเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งในปัจจุบันหน่วยงานภาครัฐยังจัดการได้ไม่ดีพอ การบริหารจัดการด้านงบประมาณไม่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิบัติ โครงการต่างๆ ที่เกิดขึ้น เช่น การเพิ่มพื้นที่ศุลกากร และการพัฒนารถไฟรางคู่ นั้น เกินความจำเป็นและไม่สามารถตอบสนองความต้องการในปัจจุบัน ภาคประชาชนและเอกชนก็ยังไม่มีความกระตือรือร้นมากพอในการจัดการกับเขตเศรษฐกิจพิเศษที่เกิดขึ้น แม้จะมีนโยบายส่งเสริมต่างๆ แนวทางการพัฒนาจึงจะต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย ทั้งระยะสั้นและระยะยาว จะต้องกระตุ้นทั้งระบบเศรษฐกิจและกระตุ้นประชาชนให้เกิดความสนใจ ใส่ใจ และตระหนักรู้ สามารถรับมือและใช้ประโยชน์จากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อให้เกิดการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่ง

สอดคล้องกับงานวิจัยของ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2557: 219) พบว่า ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษในประเทศไทยควรจะดำเนินการปรับปรุงกฎระเบียบในประเทศที่มีอยู่และเกี่ยวข้องกับการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษให้ทันสมัยควรจำแนกเป็น 2 ระยะเวลาใหญ่ๆดังต่อไปนี้ 1) มาตรการระยะสั้น ประเทศไทยควรนำแนวคิดเฉพาะส่วนของการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษในประเทศกำลังพัฒนาที่เน้นการพัฒนาเฉพาะที่มาใช้ เพื่อประโยชน์ในการกระตุ้นเศรษฐกิจภายในประเทศโดยเร็ว เนื่องจากโครงสร้างทั่วไปของประเทศไม่เอื้อต่อการพัฒนา ระบบให้บริการทั้งระบบในคราวเดียวกัน 2) มาตรการระยะยาวประเทศไทยควรนำแนวคิดการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษของประเทศที่พัฒนาแล้วมาใช้ในการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจเฉพาะ เพื่อให้ระบบเศรษฐกิจภายในประเทศไทยได้บูรณาการทั้งระบบ การทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาชนที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่นั้นอย่างแท้จริง และโดยเร็ว โดยต้องไม่ลืมนำถึงวิถีชีวิตของชุมชน และสิ่งแวดล้อมความเป็นอยู่ที่อยู่ภายใต้เขตเศรษฐกิจพิเศษนั้นด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและการนำไปใช้

1. การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านโครงสร้างพื้นฐานควรจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสมเพื่อรองรับการปรับปรุง ซ่อมแซม ระบบโครงสร้างพื้นฐานที่เกิดจากการใช้งานมากขึ้น และควรจัดเวทีเพื่อรับฟังความคิดเห็นของคนในพื้นที่เกี่ยวกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านอื่นๆ เพื่อให้การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
2. การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านเศรษฐกิจควรนำมาตรการส่งเสริมการลงทุนมาปรับใช้กับทุกกลุ่มอาชีพที่มีในเขตเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อให้เกิดทางเลือกจากการประกอบอาชีพมากขึ้น และสามารถลดการประกอบอาชีพที่ผิดกฎหมายได้
3. การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านสังคมควรส่งเสริมการบริการด้านสาธารณสุข การบริหารจัดการแรงงานในสัดส่วนระหว่างแรงงานต่างด้าวและแรงงานในท้องถิ่นให้มีความเหมาะสมและให้เพียงพอต่อความต้องการ รวมไปถึงการส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษมากขึ้น
4. การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควรการจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการการกำจัดขยะมูลฝอยและมลภาวะอื่นๆ และการจัดการจราจรหน้าพื้นที่ด่านศุลกากร และควรส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับการเวนคืนพื้นที่เพื่อการสร้างทางรถไฟให้แก่ประชาชน เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

5. การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการบริหารปกครองควรส่งเสริมการกำหนดนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจโดยให้อำนาจแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดบทบาท หน้าที่ สิทธิชุมชน การจัดวางโครงสร้างการทำงานเพื่อถ่วงดุล เพื่อให้การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษเกิดประโยชน์สูงสุด

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาผลกระทบที่หน่วยงานภาครัฐได้รับจากการเกิดขึ้นของเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อนำมาประยุกต์ใช้และเป็นแนวทางในการวางแผนการพัฒนาได้อย่างครอบคลุม
2. ควรศึกษาสภาพผลกระทบ ปัญหาและอุปสรรคของเขตเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่ใกล้เคียงเพื่อเป็นการศึกษาข้อมูลร่วมกัน และควรศึกษาเปรียบเทียบสภาพการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษสงขลาของตำบลปาดังเบซาร์ และตำบลสำนักขาม(ต่านนอก) เพื่อเป็นการศึกษาข้อมูลร่วมกันและเพื่อนำผลวิจัยที่ได้ไปปรับปรุงพัฒนาแนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษของอำเภอสะเดาในภาพรวมให้ครอบคลุมต่อไป

บรรณานุกรม

- กรกรัณย์ และคณะ. แนวทางและมาตรการเพื่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษบริเวณพื้นที่แนวชายแดนของไทย. ใน สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา(องค์กรมมหาชน) กลุ่มงานพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ. (2557). แนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษของประเทศไทย. เศรษฐกิจและสังคม, 51(4), 19-24
- กาญจนา จัทรชิต. (2558). ความท้าทายของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ. การเงินการคลัง, 27(84), 80-86
- เกศสินี กลั่นบุศย์. (2540). ความคาดหวังของผู้เข้ารับการรักษาพยาบาลต่อการบริการของโรงพยาบาล เอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาสังคม คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ
- จิรวรรณ หงษ์ทอง. (2558). เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน: เทรียสองด้านที่พึงตระหนัก. สุขภาพคนไทย, 1, 69-73
- ชรินทร์ หาญสืบสาย. (2557). เรื่องเล่าจาก ส.ว.เขตเศรษฐกิจพิเศษ“แม่สอด. สืบค้น 20 สิงหาคม 2557จาก<http://www.senate.go.th/w3c/senate/pictures/com/warasarn/feb.pdf>
- ชัชฎาภรณ์ กรุงเกษม. (2557). การขับเคลื่อนเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ. ส่งเสริมการลงทุน, 25(11), 6-11
- ชาติรส สัมมะวัฒนา. (กุมภาพันธ์ 2557). ตั้มต่อการค้าชายแดนไทย : เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน. สืบค้น 13 สิงหาคม 2557 จาก
- ชิตีพัทธ์ ว่างยาว. (2551). ผลกระทบจากการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น
- ดำรง แสงกวีเลิศ และนันทิกา ทั้งสุพานิช. (2545). เขตเศรษฐกิจพิเศษ : แนวคิดใหม่ในการพัฒนาพื้นที่เฉพาะ. วารสารเศรษฐกิจและสังคม, ปีที่ 39(2), 42-43.
- นรพัชร์ อัครวัลล. (2558). เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจไทย. การเงินการคลัง, 27(83), 11-33
- นิภัทร์ ชมบ้านแพ้ว. (2558). เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษอีกหนึ่งทางเลือกในการพัฒนาเศรษฐกิจไทยให้ยั่งยืน. วารสารการเงินการคลัง, ปีที่ 27(83), 25-34.
- นิโลบล ศรีรัตน. แนวทางและมาตรการเพื่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษบริเวณพื้นที่แนวชายแดนของไทย. นนทบุรี: บริษัท สหมิตร พรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด: 2558: 84-89, 309-32
- ฝ่ายแผนงานและงบประมาณกองวิชาการและแผนงาน. (2560). *แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลเมืองปาดังเบซาร์ 2560 – 2563*. ปาดังเบซาร์: เทศบาลเมืองปาดังเบซาร์

บรรณานุกรม(ต่อ)

- พิชยากร กาศสกุล. (2545). ความคาดหวังด้านคุณภาพบริการของผู้มารับบริการในโรงพยาบาลราชวิถี. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณสุข คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, กรุงเทพฯ
- มจรุตา สมัยกุล. (2557). แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจการค้าชายแดน กรณีศึกษาตลาดมิตรภาพชายแดนไทย-กัมพูชา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ
- มเหศวร เคลือวัลย์. (2557). เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ(Special Economic Zone). การเงินการคลัง, 26(80), 57-63
- เรวดีแก้วมณี. (4 กุมภาพันธ์ 2554). สรุปผลเสวนา Morning Talk เรื่องเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด : โอกาสและศักยภาพในการพัฒนาอุตสาหกรรมชายแดน, สืบค้น 9 ธันวาคม 2559 http://www.oie.go.th/sites/default/files/attachments/article/Maesot_SpecialEconomicZone_220254.doc
- วรรณวรงค์ ชินสมบุรณ์. (2557). การค้าชายแดนไทย-มาเลเซีย. ส่งเสริมการลงทุน, 25(11), 40-46
- วีระศักดิ์ ญาวีระ. (2550). ผลกระทบของนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษ อ.แม่สาย จ.เชียงราย. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหา วิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง, เชียงราย
- ศูนย์บริการข้อมูลการค้าชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน Border Trade Service Center, กรมการค้าต่างประเทศ. <http://bts.dft.go.th/btsc/index.php/overview>
- สกวดี ดวงเด่น. (2538). การศึกษาคุณภาพบริการพยาบาลที่ผู้ป่วยคาดหวัง และที่พยาบาลหัวหน้าหอผู้ป่วย รับรู้ ความคาดหวังของผู้ป่วย โรงพยาบาลของรัฐ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ
- สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา. (2557). รายงานสรุปเชิงนโยบาย โครงการวิจัย เรื่อง “แนวทางและมาตรการเพื่อ การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษบริเวณพื้นที่แนวชายแดนของไทย”. กรุงเทพฯ.
- สร้งพงษ์ สิทธิชัย. (2558). เขตเศรษฐกิจพิเศษสะเดา:ผลกระทบต่อเศรษฐกิจภาคใต้. ธนาकारแห่ง ประเทศไทย. [http://www.thailandsez.com/th/wp-content/uploads/2016/03/เขตเศรษฐกิจพิเศษสะเดา-ผลกระทบต่อเศรษฐกิจภาคใต้. \(6 สิงหาคม 2559\).](http://www.thailandsez.com/th/wp-content/uploads/2016/03/เขตเศรษฐกิจพิเศษสะเดา-ผลกระทบต่อเศรษฐกิจภาคใต้. (6 สิงหาคม 2559).)

บรรณานุกรม(ต่อ)

- สร้อยญา ตั้งยงตระกูล. (2556). เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน:พัฒนาเศรษฐกิจไทยควบคู่ไปกับเพื่อนบ้าน.เศรษฐกิจและสังคม, 50(3), 8-12
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2557). สารสังเขปประเด็นการปฏิรูปประเทศไทยด้านเศรษฐกิจ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
- สำนักวิชาการ และสำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2557). สารสังเขปประเด็นการปฏิรูปประเทศไทยด้านเศรษฐกิจ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
- สิริวิชา สิทธิชัย. (2552). สิทธิประโยชน์ทางภาษีเพื่อนประโยชน์ในการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- สุขสมร แสงจันทร์. (2556). การพัฒนาชายแดน การอพยพโยกย้ายและการปรับตัวในเขตเศรษฐกิจพิเศษ:กรณีศึกษาหมู่บ้านกว๊าน เมืองต้นผึ้ง แขวงบ่อแก้ว สปป.ลาว. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาอย่างยั่งยืน คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่
- สุรพงษ์ ปิยะโชติ. (2555). บทบาทของกลุ่มผลประโยชน์ท้องถิ่นกับการส่งเสริมพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษการค้าชายแดนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- สุวิดา ธีธวงษ์. (2558). เจาะลึกเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษที่มาของแผนพัฒนาพื้นที่. ส่งเสริมการลงทุน, 26(7), 7-14
- สุวิดา ธีธวงษ์. (2558). เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมาตรการส่งเสริมการลงทุนจากบีโอไอและศูนย์ OSS.ส่งเสริมการลงทุน, 26(7), 15-23
- อดิเรก พันเขียว. (2557). การยอมรับ ความคาดหวังและปัจจัยความสำเร็จในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนในจังหวัดตาก, 4(6), 1
- อติพงศ์ หิรัญเรืองโชค. (2557). ก้าวสู่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่12 ประเด็นท้าทายอนาคต. เศรษฐกิจและสังคม, 51(4), 6-12
- อาคม สุวรรณกันธา. (ม.ป.ป.). เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนภาคเหนือ. สืบค้น 6 สิงหาคม 2557 จาก http://www.goldenworldinter.com/index.php?option=com_content&view=article&id=410:2012-01-19-01-20-06&catid=4:2011-05-05-07-25-46&Itemid=5

บุคลากรกรม

- พัฒนา ฤทธิณรงค์, ปลัดปฏิบัติหน้าที่นายกเทศมนตรีเมืองปาดังเบซาร์ (สัมภาษณ์, 9 มีนาคม 2560)
- วรพัฒน์ เชาว์วิศิษฐ, นายด่านศุลกากรปาดังเบซาร์ (สัมภาษณ์, 9 มีนาคม 2560)
- วิชัย บางนา (สัมภาษณ์, 10 มีนาคม 2560)
- สมชาย จิตสงบ, รองผู้กำกับการตำรวจตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดสงขลา (สัมภาษณ์, 9 มีนาคม 2560)
- สมพร สิริโพรานานนท์, ประธานหอการค้าจังหวัดสงขลา (สัมภาษณ์, 7 มีนาคม 2560)
- อรรถพล พร้อมมูล (สัมภาษณ์, 10 มีนาคม 2560)

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือการวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เก้ตถวา บุญปรากฏ
ตำแหน่งหน้าที่ อาจารย์ (ภาควิชาสารัตถศึกษา)
สถานที่ทำงาน คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
2. รองศาสตราจารย์ ดร.เกษตรชัย และหิม
ตำแหน่งหน้าที่ อาจารย์ (ภาควิชาสารัตถศึกษา)
สถานที่ทำงาน คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
3. นาย สมพร สิริโพรถานนท์
ตำแหน่งหน้าที่ ประธานหอการค้าจังหวัดสงขลา
สถานที่ทำงาน 29 ถนนโชติวิริยะกุล ตำบลหาดใหญ่ อำเภอหาดใหญ่
จังหวัดสงขลา 90110

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามการวิจัย

เขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์: ผลกระทบ ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการพัฒนา
คำชี้แจง : กรุณาตอบคำถามโดยการทำเครื่องหมาย ✓ ใน ที่ตรงกับความเป็นจริงและความคิดเห็น
ของท่านมากที่สุด

ผลกระทบด้านบวก

5	หมายถึง	ท่านได้รับผลกระทบอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	ท่านได้รับผลกระทบอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	ท่านได้รับผลกระทบอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	ท่านได้รับผลกระทบอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	ท่านได้รับผลกระทบอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผลกระทบด้านลบ

1	หมายถึง	ท่านได้รับผลกระทบอยู่ในระดับมากที่สุด
2	หมายถึง	ท่านได้รับผลกระทบอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	ท่านได้รับผลกระทบอยู่ในระดับปานกลาง
4	หมายถึง	ท่านได้รับผลกระทบอยู่ในระดับน้อย
5	หมายถึง	ท่านได้รับผลกระทบอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 1
ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ระดับการศึกษา

☐ ประถมศึกษา	☐ มัธยมศึกษาตอนต้น	☐ ม.ปลาย/ ปวช.
☐ อนุปริญญา/ ปวส.	☐ ปริญญาตรี	☐ สูงกว่าปริญญาตรี

2. อาชีพ

☐ ค้าขาย	☐ ธุรกิจส่วนตัว	☐ พนักงานบริษัท
☐ เกษตรกรรม	☐ รับจ้าง	☐ นักเรียน/นักศึกษา
☐ พ่อบ้าน/แม่บ้าน	☐ รับราชการ/พนักงานหน่วยงานรัฐ	
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ)		

3. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

☐ น้อยกว่า 5,000 บาท	☐ 5,000-10,000 บาท	☐ 10,000-20,000 บาท
☐ 20,000-30,000 บาท	☐ มากกว่า 30,000บาท	☐ ไม่แน่นอน

4. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองปาดังเบซาร์

☐ 1-5 ปี	☐ 6-10 ปี	☐ 11-15 ปี
☐ 16-20 ปี	☐ 21 ปีขึ้นไป	

ส่วนที่ 2

ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์

คำชี้แจง : กรุณาตอบคำถามโดยการทำเครื่องหมาย ✓ ใน ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเกี่ยวกับผลกระทบที่ท่านได้รับจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้ง 5 ด้าน

ผลกระทบด้านโครงสร้างพื้นฐาน					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การพัฒนาาระบบการขนส่งและคมนาคมมีประสิทธิภาพมากขึ้น					
การพัฒนาาระบบสาธารณูปโภค(ไฟฟ้า, ประปา)มีประสิทธิภาพมากขึ้น					
มีการพัฒนา ปรับปรุงด้านศุลกากรและด่านตรวจคนเข้าเมืองให้มีความสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ					
การบริการของศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จ(OSS)ที่ให้บริการด้านการลงทุนแรงงาน สาธารณสุข และการตรวจคนเข้าเมืองสามารถดำเนินการอย่างเป็นระบบ รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ					
ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษทำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น					
การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษทำให้มีนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น					
ประชาชนได้รับการสนับสนุนการลงทุนจากมาตรการส่งเสริมการลงทุนจากรัฐบาลมากขึ้น เช่น ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)					
ผลกระทบด้านสังคม					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษทำให้ปัญหาการค้ำมนุษย์และแรงงานผิดกฎหมายลดลง					
การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษทำให้การเข้ามาทำงานของแรงงานต่างด้าวเพิ่มขึ้น					
การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษส่งผลให้ความสัมพันธ์ของคนในชุมชนลดลง					
การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษส่งผลให้คุณภาพชีวิตและสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้น					
การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษส่งผลให้เกิดการเข้ามาอาศัย					

หรือตั้งถิ่นฐานของแรงงานต่างด้าวมีมากขึ้น					
ผลกระทบด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษส่งผลให้เกิดมลภาวะทางน้ำเพิ่มมากขึ้น					
ผลกระทบด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม(ต่อ)					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษส่งผลให้เกิดขยะและของเสียอุตสาหกรรมเพิ่มมากขึ้น					
การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษส่งผลให้เกิดมลภาวะทางอากาศและฝุ่นละอองมากขึ้น					
การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษส่งผลให้เกิดการบุกรุกพื้นที่ป่าไม้มีมากขึ้น					
การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษส่งผลให้เกิดการส่งเสริมและอนุรักษ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมมากขึ้น					
ผลกระทบด้านการบริหารปกครอง					
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การพัฒนาเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษทำให้ประชาชนตื่นตัวต่อการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการบริหารจัดการภายในท้องถิ่น					
การพัฒนาเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษทำให้มีการกำหนดกรอบของกฎหมายที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม					
หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความสำคัญและกำหนดนโยบายในการกำกับดูแลการบริหารจัดการในเขตเศรษฐกิจพิเศษ					

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ส่วนที่ 3

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์

คำชี้แจง : กรุณาตอบคำถามโดยการทำเครื่องหมาย ✓ ใน ตามลำดับความสำคัญเพื่อจัดอันดับ

ปัญหาและอุปสรรคมีผลต่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ (เลือกแค่ 3 อันดับในแต่ละหัวข้อ)

1	หมายถึง	ท่านคิดว่าเป็นปัญหาและอุปสรรคมากเป็นอันดับแรก
2	หมายถึง	ท่านคิดว่าเป็นปัญหาและอุปสรรคมากเป็นอันดับสอง
3	หมายถึง	ท่านคิดเป็นว่าปัญหาและอุปสรรคมากเป็นอันดับสาม

ปัญหาและอุปสรรคด้านโครงสร้างพื้นฐาน (เลือกแค่ 3 อันดับ)			
	1	2	3
1	การพัฒนาระบบการขนส่งและคมนาคม		
2	การพัฒนาด้านระบบสาธารณูปโภค (ไฟฟ้า, น้ำประปา)		
3	การพัฒนาปรับปรุงด้านศุลกากรและด่านตรวจคนเข้าเมือง		
4	การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานด้านนิคมอุตสาหกรรม		
5	การจัดตั้งศูนย์บริการจุดเดียวเบ็ดเสร็จ (One Stop Service :OSS)		
ปัญหาและอุปสรรคด้านเศรษฐกิจ (เลือกแค่ 3 อันดับ)			
	1	2	3
1	รายได้จากการจ้างงาน		
2	การท่องเที่ยว		
3	มาตรการส่งเสริมการลงทุนจากรัฐบาล		
4	การสนับสนุนธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)		
5	มาตรการสนับสนุนจากรัฐบาลที่ให้กับกิจการที่ประกอบการในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ		
ปัญหาและอุปสรรคด้านสังคม (เลือกแค่ 3 อันดับ)			
	1	2	3
1	การค้ำชูและแรงงานผิดกฎหมาย		
2	การเข้ามาทำงานของแรงงานต่างด้าว		
4	การเข้ามาอาศัย หรือตั้งถิ่นฐานของแรงงานต่างด้าว		
5	การย้ายถิ่นฐานของคนในพื้นที่		
6	การปรับตัวของคนในพื้นที่		
7	ปัญหาอาชญากรรมและยาเสพติด		
8	ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงาน		
9	การพัฒนาบริการสาธารณสุขและการประกันสุขภาพ		
ปัญหาและอุปสรรคด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (เลือกแค่ 3 อันดับ)			
	1	2	3
1	การเวนคืนพื้นที่		

ปัญหาและอุปสรรคด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (เลือกแค่ 3 อันดับ) (ต่อ)			
	1	2	3
2	การส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม		
4	การบุกรุกพื้นที่ป่าไม้		
5	การจราจร		
6	มลภาวะทางน้ำ		
7	ขยะและของเสียอุตสาหกรรม		
8	มลภาวะทางอากาศและฝุ่นละออง		
9	การอำนวยความสะดวกและให้บริการแก่ผู้ประกอบการธุรกิจ		
ปัญหาและอุปสรรคด้านการบริหารปกครอง (เลือกแค่ 3 อันดับ)			
	1	2	3
1	การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษภายใต้มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม		
2	ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา		
3	ภาครัฐ เอกชนและประชาชนมีบทบาทร่วมกันในการพัฒนา		
4	การบริหารการปกครองของหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น		
5	การใช้ข้อมูลร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐมีความสะดวก รวดเร็ว เพื่อให้ง่ายต่อการบริหารจัดการ		

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค
แบบสัมภาษณ์การวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ - สกุล .....

ตำแหน่ง .....

ตอนที่ 2 ประเด็นที่ใช้ในการสัมภาษณ์

ประเด็นที่ 1 ปัญหาและอุปสรรคต่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์

ท่านคิดว่าองค์ประกอบด้านใดที่มีปัญหาและอุปสรรคมากที่สุดต่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ เพราะเหตุใด (การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน, การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ, การพัฒนาด้านสังคม, การพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, การพัฒนาด้านการบริการปกครอง

ประเด็นที่ 2 ผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์

ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ที่เกิดขึ้นมาจากสาเหตุใด และผลกระทบด้านใดเป็นปัญหามากที่สุด เพราะเหตุใด

ประเด็นที่ 3 ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์

ภาคผนวก ง

ผลการตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม

หัวเรื่อง	ข้อ	คะแนนผู้ทรงคุณวุฒิ			รวม	ค่า IOC	ผล
		1	2	3			
ผลกระทบด้านโครงสร้างพื้นฐาน	1	0	0	1	1	0.3	ปรับปรุง
	2	0	0	1	1	0.3	ปรับปรุง
	3	0	0	1	1	0.3	ปรับปรุง
	4	0	0	1	1	0.3	ปรับปรุง
	5	0	0	1	1	0.3	ปรับปรุง
	6	0	0	1	1	0.3	ปรับปรุง
ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ	1	0	0	0	1	0.3	ปรับปรุง
	2	0	0	1	1	0.3	ปรับปรุง
	3	0	0	1	1	0.3	ปรับปรุง
	4	0	0	1	1	0.3	ปรับปรุง
	5	0	0	1	1	0.3	ปรับปรุง
	6	0	0	1	1	0.3	ปรับปรุง
	7	0	0	1	1	0.3	ปรับปรุง
	8	0	0	1	1	0.3	ปรับปรุง
	9	0	0	1	1	0.3	ปรับปรุง
	10	0	0	1	1	0.3	ปรับปรุง
	11	0	0	1	1	0.3	ปรับปรุง
ผลกระทบด้านสังคม	1	1	0	1	2	0.6	ใช้ได้
	2	1	0	1	2	0.6	ใช้ได้
	3	0	0	1	1	0.3	ปรับปรุง
	4	0	0	1	1	0.3	ปรับปรุง
	5	0	0	1	1	0.3	ปรับปรุง
	6	0	0	1	1	0.3	ปรับปรุง
	7	0	0	1	1	0.3	ปรับปรุง
	8	0	0	1	1	0.3	ปรับปรุง

	9	0	0	1	1	0.3	ปรับปรุง
	10	0	0	1	1	0.3	ปรับปรุง
	11	0	0	1	1	0.3	ปรับปรุง
ผลกระทบด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	1	0	0	1	1	0.3	ปรับปรุง
	2	0	0	1	1	0.3	ปรับปรุง
	3	0	0	1	1	0.3	ปรับปรุง
	4	0	0	1	1	0.3	ปรับปรุง
	5	0	0	1	1	0.3	ปรับปรุง
	6	0	0	1	1	0.3	ปรับปรุง
	7	0	0	1	1	0.3	ปรับปรุง
	8	0	0	1	1	0.3	ปรับปรุง
ผลกระทบด้านการบริหารปกครอง	1	0	0	1	1	0.3	ปรับปรุง
	2	0	0	1	1	0.3	ปรับปรุง
	3	0	0	1	1	0.3	ปรับปรุง
	4	0	0	1	1	0.3	ปรับปรุง
	5	0	0	1	1	0.3	ปรับปรุง
ปัญหาและอุปสรรคด้านโครงสร้างพื้นฐาน	1	1	0	1	2	0.6	ใช้ได้
	2	1	0	1	2	0.6	ใช้ได้
	3	1	0	1	2	0.6	ใช้ได้
	4	1	0	1	2	0.6	ใช้ได้
	5	1	0	1	2	0.6	ใช้ได้
	6	1	0	1	2	0.6	ใช้ได้
ปัญหาและอุปสรรคด้านเศรษฐกิจ	1	1	0	1	2	0.6	ใช้ได้
	2	1	0	1	2	0.6	ใช้ได้
	3	1	0	1	2	0.6	ใช้ได้
	4	1	0	1	2	0.6	ใช้ได้
	5	1	0	1	2	0.6	ใช้ได้
	6	1	0	1	2	0.6	ใช้ได้
	7	1	0	1	2	0.6	ใช้ได้
	8	1	0	1	2	0.6	ใช้ได้

	9	1	0	1	2	0.6	ใช้ได้
	10	1	0	1	2	0.6	ใช้ได้
	11	1	0	1	2	0.6	ใช้ได้
ปัญหาและอุปสรรคด้านสังคม	1	1	0	1	2	0.6	ใช้ได้
	2	1	0	1	2	0.6	ใช้ได้
	3	1	0	1	2	0.6	ใช้ได้
	4	1	0	1	2	0.6	ใช้ได้
	5	1	0	1	2	0.6	ใช้ได้
	6	1	0	1	2	0.6	ใช้ได้
	7	1	0	1	2	0.6	ใช้ได้
	8	1	0	1	2	0.6	ใช้ได้
	9	1	0	1	2	0.6	ใช้ได้
	10	1	0	1	2	0.6	ใช้ได้
	11	1	0	1	2	0.6	ใช้ได้
ปัญหาและอุปสรรคด้าน ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	1	1	0	1	2	0.6	ใช้ได้
	2	1	0	1	2	0.6	ใช้ได้
	3	1	0	1	2	0.6	ใช้ได้
	4	1	0	1	2	0.6	ใช้ได้
	5	1	0	1	2	0.6	ใช้ได้
	6	1	0	1	2	0.6	ใช้ได้
	7	1	0	1	2	0.6	ใช้ได้
	8	1	0	1	2	0.6	ใช้ได้
ปัญหาและอุปสรรคด้านการ บริหารปกครอง	1	1	0	1	2	0.6	ใช้ได้
	2	1	0	1	2	0.6	ใช้ได้
	3	1	0	1	2	0.6	ใช้ได้

ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

.....

.....

.....

ภาคผนวก จ

หนังสือขอความอนุเคราะห์

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม (ภาคพิเศษ) โทร. 9506

ที่ มอ 895.1/๑๖๖๑

วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2560

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือการวิจัย/แบบสอบถาม

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกตุฉวา บุญปรากฏ

ด้วย นายธนาวุฒิ ฌโนมลิขิตวงศ์ รหัสนักศึกษา 5811121008 นักศึกษาปริญญาโท สังกัดหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม (ภาคพิเศษ) ได้รับอนุญาตให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “เขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์: ผลกระทบ ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการพัฒนา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กานดา จันทร์แยม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ นักศึกษากำลังดำเนินการวิจัยอยู่ในขั้นตอนของการพัฒนาเครื่องมือการวิจัย หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม (ภาคพิเศษ) พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ เกี่ยวกับงานวิจัยข้างต้นเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้อง ความสอดคล้อง และความเหมาะสมของเครื่องมือการวิจัย/แบบสอบถาม ตามรายละเอียดที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะขอบคุณยิ่ง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกตุฉวา บุญปรากฏ)

ผู้อำนวยการโครงการการจัดการศึกษาพิเศษ

หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรีสุพร ปิยรัตนวงศ์)

หัวหน้าภาควิชาสารัตถศึกษา

ที่ ศธ ๐๕๒๑.๑.๑๑/๓ ๕๖๑๗

คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
๑๕ ถ.กาญจนวนิช อ.หาดใหญ่
จ.สงขลา ๙๐๑๑๐

๗ มีนาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นายด้านศุลการปาดังเบซาร์

ด้วย นายธนาวุฒิ ถนอมลิขิตวงศ์ รหัสนักศึกษา ๕๘๑๑๒๑๐๐๘ นักศึกษาปริญญาโท
หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม (ภาคพิเศษ) ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “เขต
เศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์: ผลกระทบ ปัญหาอุปสรรคและแนวทางการพัฒนา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.กานดา จันทร์แย้ม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ ทางหลักสูตรมีความเห็นว่า ท่านมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับชื่อเรื่อง
วิทยานิพนธ์ จึงขอเข้าสัมภาษณ์เรื่อง “แนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์” ในวันที่พฤหัสบดีที่
๙ มีนาคม ๒๕๖๐ เวลา ๑๓.๓๐ น. เพื่อเก็บข้อมูลมาประกอบการทำวิทยานิพนธ์

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูล
เพื่อการวิจัยพร้อมรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กานดา จันทร์แย้ม)

คณบดีคณะศิลปศาสตร์

หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม (ภาคพิเศษ)

โทร. ๐ ๗๔๒๘ ๙๕๐๖

โทรสาร ๐ ๗๔๒๘ ๖๖๕๙

20 ปี คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

วิสัยทัศน์ คณะศิลปศาสตร์ เป็นคณะชั้นนำทางวิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ในระดับชาติและภูมิภาคเอเชีย
ค่านิยม คณะศิลปศาสตร์ มุ่งพัฒนา (Development) รักษาคุณธรรม (Integrity) นำสังคม (Leadership)

ที่ ศธ ๐๕๒๑.๑.๑๑/๓ ๓๖๙

คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
๑๕ ถ.กาญจนวนิช อ.หาดใหญ่
จ.สงขลา ๙๐๑๑๐

๖ มีนาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นายอรรถพล พร้อมมูล

ด้วย นายธนาวุฒิ ถนอมลิขิตวงศ์ รหัสนักศึกษา ๕๘๑๑๒๑๐๐๘ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม (ภาคพิเศษ) ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “เขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์: ผลกระทบ ปัญหาอุปสรรคและแนวทางการพัฒนา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กานดา จันทร์แย้ม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ ทางหลักสูตรมีความเห็นว่า ท่านมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับชื่อเรื่อง วิทยานิพนธ์ จึงขอเข้าสัมภาษณ์เรื่อง “แนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์” ในวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๐ เวลา ๑๓.๓๐ น. เพื่อเก็บข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยพร้อมรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กานดา จันทร์แย้ม)

คณบดีคณะศิลปศาสตร์

หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม (ภาคพิเศษ)

โทร. ๐ ๗๔๒๘ ๙๕๐๖

โทรสาร ๐ ๗๔๒๘ ๖๖๕๙

20 ปี คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

วิสัยทัศน์ คณะศิลปศาสตร์ เป็นคณะชั้นนำทางวิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ในระดับชาติและภูมิภาคเอเชีย
ค่านิยม คณะศิลปศาสตร์ มุ่งพัฒนา (Development) รักษาคุณธรรม (Integrity) นำสังคม (Leadership)

ที่ ศธ ๐๕๒๑.๑.๑๑/ ๓๐๙

คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
๑๕ ถ.กาญจนวนิช อ.หาดใหญ่
จ.สงขลา ๙๐๑๑๐

ว. มีนาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ประธานหอการค้าจังหวัดสงขลา

ด้วย นายธนาวุฒิ ถนอมลิขิตวงศ์ รหัสนักศึกษา ๕๘๑๑๒๑๐๐๘ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม (ภาคพิเศษ) ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “เขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์: ผลกระทบ ปัญหาอุปสรรคและแนวทางการพัฒนา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กานดา จันทร์แย้ม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ ทางหลักสูตรมีความเห็นว่า ท่านมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับชื่อเรื่อง วิทยานิพนธ์ จึงขอเข้าสัมภาษณ์เรื่อง “แนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์” ในวันอังคารที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๐ เวลา ๑๐.๐๐ น. เพื่อเก็บข้อมูลมาประกอบการทำวิทยานิพนธ์

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยพร้อมรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กานดา จันทร์แย้ม)

คณบดีคณะศิลปศาสตร์

หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม (ภาคพิเศษ)

โทร. ๐ ๗๔๒๘ ๙๕๐๖

โทรสาร ๐ ๗๔๒๘ ๖๖๕๙

20 ปี คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

วิสัยทัศน์ คณะศิลปศาสตร์ เป็นคณะชั้นนำทางวิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ในระดับชาติและภูมิภาคเอเชีย
ค่านิยม คณะศิลปศาสตร์ มุ่งพัฒนา (Development) รักษาคุณธรรม (Integrity) นำสังคม (Leadership)

ที่ ศธ ๐๕๒๑.๑.๑๑/ว ศอ.๙

คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
๑๕ ถ.กาญจนวนิช อ.หาดใหญ่
จ.สงขลา ๙๐๑๑๐

๙ มีนาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นายกเทศมนตรีเมืองปาดังเบซาร์

ด้วย นายธนาวุฒิ วัฒนอมลิตวิวงศ์ รหัสนักศึกษา ๕๘๑๑๒๑๐๐๘ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม (ภาคพิเศษ) ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “เขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์: ผลกระทบ ปัญหาอุปสรรคและแนวทางการพัฒนา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กานดา จันทร์แย้ม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ ทางหลักสูตรมีความเห็นว่า ท่านมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับชื่อเรื่อง วิทยานิพนธ์ จึงขอเข้าสัมภาษณ์เรื่อง “แนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์” ในวันพฤหัสบดีที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๐ เวลา ๑๐.๐๐ น. เพื่อเก็บข้อมูลมาประกอบการทำวิทยานิพนธ์

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยพร้อมรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กานดา จันทร์แย้ม)

คณบดีคณะศิลปศาสตร์

หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม (ภาคพิเศษ)

โทร. ๐ ๗๔๒๘ ๙๕๐๖

โทรสาร ๐ ๗๔๒๘ ๖๖๕๙

วิสัยทัศน์

คณะศิลปศาสตร์ เป็นคณะชั้นนำทางวิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ในระดับชาติและภูมิภาคเอเชีย

ค่านิยม

คณะศิลปศาสตร์ มุ่งพัฒนา (Development) รักษาคุณธรรม (Integrity) นำสังคม (Leadership)

20 ปี คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ที่ ศธ ๐๕๒๑.๑.๑๑/๓ ๓๑๗

คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
๑๕ ถ.กาญจนวนิช อ.หาดใหญ่
จ.สงขลา ๙๐๑๑๐

มีนาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ศวญ. ดำน ตม.ปาดังเบซาร์

ด้วย นายธนาวุฒิ ฌโนมลิขิตวงศ์ รหัสนักศึกษา ๕๘๑๑๒๑๐๐๘ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม (ภาคพิเศษ) ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “เขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์: ผลกระทบ ปัญหาอุปสรรคและแนวทางการพัฒนา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กานดา จันทร์แย้ม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ ทางหลักสูตรมีความเห็นว่า ท่านมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับชื่อเรื่อง วิทยานิพนธ์ จึงขอเข้าสัมภาษณ์เรื่อง “แนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์” ในวันพฤหัสบดีที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๐ เวลา ๑๕.๐๐ น. เพื่อเก็บข้อมูลมาประกอบการทำวิทยานิพนธ์

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยพร้อมรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กานดา จันทร์แย้ม)

คณบดีคณะศิลปศาสตร์

หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม (ภาคพิเศษ)

โทร. ๐ ๗๔๒๘ ๙๕๐๖

โทรสาร ๐ ๗๔๒๘ ๖๖๕๙

๕๐ ปี คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

วิสัยทัศน์ คณะศิลปศาสตร์ เป็นคณะชั้นนำทางวิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ในระดับชาติและภูมิภาคเอเชีย
ค่านิยม คณะศิลปศาสตร์ มุ่งพัฒนา (Development) รักษาคุณธรรม (Integrity) นำสังคม (Leadership)

ที่ ศธ ๐๕๒๑.๑.๑๑/๒๐๓

หอการค้าจังหวัดสงขลา
วันที่รับ 4 ก.พ. 60 เวลา 10.16 น.
เลขที่รับ 9190 ผู้รับ มงคลอักษร

คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ถนนกาญจนาภิเษก อำเภอกาญจนบุรี
จังหวัดสงขลา ๙๐๑๑๐

๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน ประธานหอการค้าจังหวัดสงขลา

ด้วย นายธนาวุฒิ ถนอมลิขิตวงศ์ รหัสนักศึกษา ๕๘๑๑๒๑๐๐๘ นักศึกษาปริญญาโท สังกัดหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม (ภาคพิเศษ) ได้รับอนุญาตให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “เขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์: ผลกระทบ ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการพัฒนา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กานดา จันทน์แย้ม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ นักศึกษากำลังดำเนินการวิจัยอยู่ในขั้นตอนของการพัฒนาเครื่องมือการวิจัย หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม (ภาคพิเศษ) พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ เกี่ยวกับงานวิจัยข้างต้นเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจความถูกต้อง ความสอดคล้อง และความเหมาะสมของเครื่องมือการวิจัย/แบบสอบถาม ตามรายละเอียดที่แนบมาพร้อมนี้

เรียน เลขาธิการ
-เพื่อทราบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ด้วย จะขอบคุณยิ่ง

เรียน ประธานฯ
-เพื่อทราบ

นางสาว

อภิญญา อึ้งอัมพร

๖ ก.พ. ๖๐

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กานดา จันทน์แย้ม)

คณบดีคณะศิลปศาสตร์

หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม (ภาคพิเศษ)

โทร. ๐ ๗๔๒๘ ๙๕๐๖

โทรสาร ๐ ๗๔๒๘ ๖๖๕๙ ๐๙๕-๔๓๗๐๒๒๒ (๖๕๕)

วิภา (วิภา) สี่งัด

ที่ ศธ ๐๕๒๑.๑.๑๑/๖ ๓๖๔๗

คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
๑๕ ถ.กาญจนวนิช อ.หาดใหญ่
จ.สงขลา ๙๐๑๑๐

๖ มีนาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นายวิชัย บางนา

ด้วย นายธนาวุฒิ ถนอมลิขิตวงศ์ รหัสนักศึกษา ๕๘๑๑๒๑๐๐๘ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม (ภาคพิเศษ) ได้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “เขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์: ผลกระทบ ปัญหาอุปสรรคและแนวทางการพัฒนา” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กานดา จันทร์แย้ม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ ทางหลักสูตรมีความเห็นว่า ท่านมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับชื่อเรื่อง วิทยานิพนธ์ จึงขอเข้าสัมภาษณ์เรื่อง “แนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์” ในวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๐ เวลา ๑๐.๐๐ น. เพื่อเก็บข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยพร้อมรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กานดา จันทร์แย้ม)

คณบดีคณะศิลปศาสตร์

หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม (ภาคพิเศษ)

โทร. ๐ ๗๔๒๘ ๙๕๐๖

โทรสาร ๐ ๗๔๒๘ ๖๖๕๙

๒๐ ปี คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

วิสัยทัศน์ คณะศิลปศาสตร์ เป็นคณะชั้นนำทางวิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ในระดับชาติและภูมิภาคเอเชีย
คำนิยาม คณะศิลปศาสตร์ มุ่งพัฒนา (Development) รักษาคุณธรรม (Integrity) นำสังคม (Leadership)

ภาคผนวก จ

บทความตีพิมพ์

เขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการพัฒนา

ธนาวุฒิ ถนอมลิขิตวงศ์¹

กานดา จันทร์แย้ม

¹คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ ใช้การวิจัยแบบผสมผสาน โดยการวิจัยเชิงปริมาณศึกษาจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจำนวน 374 คนวิจัยเชิงคุณภาพกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจากคณะอนุกรรมการบริหารบูรณาการและพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษ ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและอุปสรรคได้แก่ 1) ด้านโครงสร้างพื้นฐานพบว่ามีปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาระบบการขนส่งและคมนาคม, การพัฒนาจากระบบสาธารณูปโภค และการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานด้านนิคมอุตสาหกรรม 2) ด้านเศรษฐกิจมีปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการท่องเที่ยว, รายได้จากการจ้างงาน และการสนับสนุนธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 3) ด้านสังคมมีปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการค้ามนุษย์และแรงงานผิดกฎหมาย, การเข้ามาทำงานของแรงงานต่างด้าว และการเข้ามาอาศัยหรือตั้งถิ่นฐานของแรงงานต่างด้าว 4) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม, การจราจร และมลภาวะทางอากาศและฝุ่นละออง 5) ด้านการบริหารปกครองมีปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการพัฒนาสามารถเกิดผลเป็นรูปธรรมได้โดยเร็ว, ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา และการใช้ข้อมูลร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐมีความสะดวก รวดเร็ว สำหรับแนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ ผู้ให้ข้อมูลให้ข้อเสนอแนะว่าควรให้มีการออกแบบสิทธิประโยชน์เพื่อส่งเสริมการลงทุนที่เหมาะสมกับเศรษฐกิจท้องถิ่นรวมทั้งการจัดสรรงบประมาณท้องถิ่น ตลอดจนส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนและประชาชนท้องถิ่นอย่างรอบด้านในกระบวนการวางแผนและจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยต้องไม่ลืมคำนึงถึงวิถีชีวิตของชุมชนและ สิ่งแวดล้อม

คำสำคัญ ปัญหา อุปสรรค แนวทางการพัฒนา เขตเศรษฐกิจพิเศษ เขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์

Padang Besar Special Economic Zone

Obstacles and Development

Thanawut Tanomlikhitwong¹

Kanda Janyam

¹Faculty of Liberal Arts, Prince of Songkhla University

Abstract

The objectives of this study were 1) to investigate problems and obstacles to the development of Padang Besar Special Economic Zone, and 2) to explore guidelines for the development of Padang Besar Special Economic Zone. In this mix methods research, quantitative data were collected from 347 households of stakeholders, and qualitative data were collected from informants in the Sub-committee on Integrated Administration and Special Economic Zone Development. The results of the study revealed the following. 1) For infrastructure—problems and obstacles were found in development of the transportation and communication systems, development of the public utility systems, and infrastructure investment in industrial estates. 2) Economically—problems and obstacles were found in tourism, earnings from employment, and support for small and medium-sized enterprises (SMEs). 3) Socially—problems and obstacles were found in human trafficking and labor trafficking, foreign workers coming to work, immigration of foreign workers or settlement of foreign workers. 4) For natural resources and the environment, problems and obstacles were found in promotion and quality conservation of the environment, traffic, and air pollution caused by dust and particles. 5) Administratively—problems and obstacles found were related to rapid and concrete development, people participation in the development, and convenient and rapid data sharing among government organizations. Regarding guidelines for the development of Padang Besar Special Economic Zone, informants suggested designing of privileges for investment promotion suitable for local economy, allocation of local budgets, promotion of participation of the private sector and local people in the planning process and the establishment of the special economic zone taking into consideration the way of life of the community and the environment.

Keywords: problems and obstacles, guidelines for development, special economic zone, Padang Besar Special Economic Zone

1. บทนำ

เขตเศรษฐกิจพิเศษเป็นแนวทางการพัฒนาที่มีการศึกษากันมานานในประเทศไทย โดยมีแนวความคิดในการพัฒนาพื้นที่เพื่อจัดตั้งเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อให้มีการกระจายการพัฒนาไปสู่พื้นที่ต่าง ๆ โดยใช้กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่หลากหลายเป็นตัวนำในการพัฒนา อันเป็นการนำมาซึ่งการลงทุนและการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่เฉพาะและพื้นที่ใกล้เคียง (สำนักวิชาการและสำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2557, น. ฉ) คำว่า "เศรษฐกิจพิเศษ" จึงหมายถึงพื้นที่แห่งหนึ่งแห่งใดที่ได้รับการกำหนดและพัฒนาขึ้นมาภายใต้กฎหมายและการบริหารกิจการในลักษณะเฉพาะ โดยภายในเขตเศรษฐกิจพิเศษจะมีการปรับปรุงลักษณะทางกายภาพของสังหาริมทรัพย์เพื่อให้เกิดความพร้อมที่จะรองรับการลงทุนจากต่างประเทศ เช่น การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี การอำนวยความสะดวกในการดำเนินกิจการ และ

บริการขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้เพื่อจะส่งเสริมการค้าชายแดนและการเตรียมความพร้อมเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยจะมีการส่งเสริมการลงทุน การสร้างโรงงาน ธุรกิจบริการ สร้างงาน สร้างอาชีพ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทั้งถนน ระบบราง คลังสินค้าช่องทางเข้า - ออกศุลกากร ให้มีความพร้อม ระบบการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวที่มีประสิทธิภาพ และจะจัดให้มีศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อจะคัดแยกแรงงานที่มีคุณภาพเข้ามาได้ในอนาคต ในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษนั้นนอกเหนือจากการให้การเจริญเติบโตด้านเศรษฐกิจแล้ว สิ่งที่สำคัญควบคู่กันที่คสช. จะมุ่งเน้นพิเศษก็คือ การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนตามแนวชายแดนในพื้นที่ห่างไกลให้ดีขึ้นอีกด้วย (สำนักวิชาการและสำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2557, น. ๘)

ปัจจุบันประเทศไทยมีคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) เป็นกลไกหลักในการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่ภูมิภาคต่างๆของประเทศให้เป็นรูปธรรม เพื่อดึงดูดการลงทุนจากทั้งในและต่างประเทศ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของพื้นที่และของประเทศโดยรวม กระจายความเจริญสู่ภูมิภาค ลดความเหลื่อมล้ำ ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน และแก้ปัญหาความมั่นคงของประเทศ (กลุ่มงานพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ, 2557, น. 19) คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (กนพ.) จึงกำหนดพื้นที่ตำบลปาดังเบซาร์ให้เป็นพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษระยะแรกตามแผนพัฒนาประเทศของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.)

จากภูมิศาสตร์การเป็นเมืองชายแดนของเทศบาลเมืองปาดังเบซาร์ที่ติดต่อกับประเทศมาเลเซีย แสดงให้เห็นถึงสถิติกิจกรรมการเคลื่อนไหวที่เกี่ยวข้องกับด่านศุลกากรปาดังเบซาร์ และ ตม.ปาดังเบซาร์ อาทิเช่น การขนส่ง การเดินทางเข้า - ออกของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ และสินค้าทางการเกษตร ที่เพิ่มสูงขึ้นเฉลี่ยในทุกปี รวมทั้งมูลค่าการค้าชายแดนที่ผ่านด่านศุลกากรปาดังเบซาร์ที่คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 22 ของมูลค่าการค้ารวมด่านศุลกากรของจังหวัดสงขลา (แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลเมืองปาดังเบซาร์, 2560, น. 21) เป็นที่แน่ชัดว่าเขตเศรษฐกิจพิเศษที่จัดตั้งขึ้นบริเวณพื้นที่ชายแดนมีจุดมุ่งหมายทางเศรษฐกิจเป็นหลัก จะเห็นได้จากปริมาณการค้าชายแดนของไทยที่มีมูลค่ามหาศาลอีกทั้งประโยชน์อื่นๆ ที่ไทยคาดหวังจากเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนได้แก่ การดึงดูดแรงงานจากประเทศเพื่อนบ้าน การส่งเสริมการลงทุน และการเคลื่อนย้ายแรงงานต่างด้าวเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรมของไทย แม้เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนอาจส่งผลดีทางเศรษฐกิจหลายประการ แต่นโยบายดังกล่าวยังมีประเด็นท้าทายซึ่งยังมีการพูดถึงไม่มากนัก โดยเฉพาะผลกระทบในเรื่องสุขภาพและสาธารณสุข ปัญหาสถานะบุคคลและปัญหาการค้ามนุษย์ รวมทั้งประเด็นการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการกำหนดนโยบายสาธารณะที่มีผลกระทบในวงกว้าง และประเด็นสิ่งแวดล้อม เป็นต้น (สุขภาพคนไทย, 2558, น. 71)

ความท้าทายของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องช่วยกันหาทางออกอย่างเป็นรูปธรรมและรวดเร็ว มิฉะนั้นเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนอาจกลายเป็น "วิกฤต" ซึ่งซ้ำเติมปัญหาทางสังคมและสาธารณสุขที่มีอยู่เดิมให้รุนแรงและซับซ้อนยิ่งขึ้น

ดังนั้น เพื่อช่วยในการส่งเสริมการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษให้มีความเจริญก้าวหน้า สอดคล้องกันความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญที่ศึกษาปัญหา อุปสรรคและแนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปางเมซารีให้สอดคล้องกับความต้องการของทุกภาคส่วนต่อไป

2. แนวคิดที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ

ความหมายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของประเทศไทย ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยขอบเขตการพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ. 2556 หมายถึงบริเวณพื้นที่ที่คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษประกาศกำหนดให้เป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษซึ่งรัฐจะสนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการพัฒนากระบวนการให้บริการแบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จที่สอดคล้องกับระบบ ASEAN Single Window และการดำเนินการอื่นที่จำเป็นเพื่อรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจ (ชรินทร์ ชาญสืบสาย, 2556, น. 27)

เขตเศรษฐกิจพิเศษ หมายถึง พื้นที่แห่งหนึ่งแห่งใดที่ได้รับการกำหนดและพัฒนาขึ้นมาภายใต้กฎหมายและการบริหารกิจการในลักษณะเฉพาะ ซึ่งภายในเขตเศรษฐกิจพิเศษดังกล่าวนั้น จะมีการปรับปรุงลักษณะทางกายภาพของอสังหาริมทรัพย์ เพื่อให้เกิดความพร้อมที่จะรองรับการลงทุนจากต่างประเทศ เช่น การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี การอำนวยความสะดวกในการดำเนินกิจการและบริการขั้นพื้นฐานต่างๆ ตั้งแต่ระบบขนส่ง ระบบไฟฟ้า ระบบประปา นอกจากนี้ ยังจัดให้มีกิจกรรมสนับสนุนและกิจกรรมต่อเนื่อง ได้แก่ การจัดให้มีระบบสาธารณูปโภค การจัดการสิ่งแวดล้อม สุขอนามัย และพัฒนาคุณภาพชีวิตชุมชน เป็นต้น ซึ่งการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษดังกล่าวนี้ ถือเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจควบคู่ไปกับการพัฒนาสังคมท้องถิ่นนั้นให้มีความเจริญมากยิ่งขึ้น (กลุ่มงานพื้นที่เศรษฐกิจชายแดน, 2557, น. 21)

สรุป เขตเศรษฐกิจพิเศษจึงหมายถึง พื้นที่เฉพาะที่ถูกกำหนดขึ้นเพื่อกระตุ้นกิจกรรมทางเศรษฐกิจโดยการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐบาลในเรื่องของกฎหมายการค้าและการลงทุน รวมถึงการบริหารจัดการต่างๆ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในพื้นที่

แนวความคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจพิเศษนี้มีวัตถุประสงค์หลักในการกระจายการพัฒนาไปสู่พื้นที่ต่างๆ เพื่อมิให้การพัฒนากะจัดตัวเฉพาะในเมืองใหญ่ โดยใช้กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่หลากหลาย

เป็นตัวนำไปในการพัฒนาซึ่งนอกจากจะช่วยกระจายการพัฒนาไปสู่พื้นที่เฉพาะที่ได้รับการจัดตั้งเป็นเศรษฐกิจพิเศษอันเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่เฉพาะพื้นที่ใกล้เคียงโดยตรงแล้ว ยังเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและศักยภาพในการแข่งขันของประเทศไทยในเวทีการค้าโลกอีกด้วย (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2548, น. 205)

วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ เป็นการสร้างแรงจูงใจให้มีการลงทุนภายในประเทศโดยมีรูปแบบการบริหารและมีสิทธิพิเศษแก่ผู้ลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยมีกฎเกณฑ์แตกต่างไปจากกฎเกณฑ์ที่ใช้บังคับปกติ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ด้วยการพัฒนาพื้นที่ให้เป็นประตูการค้าในฐานการผลิต และระบายสินค้าของนักลงทุนทั้งในและต่างประเทศ โดยอาศัยวัตถุประสงค์และแรงงานจากพื้นที่โดยรอบทั้งภายในและประเทศเพื่อนบ้าน ผ่อนคลายกฎระเบียบที่กีดขวางทางการค้า การลงทุนระหว่างประเทศและปรับปรุงกฎหมายนโยบายสนับสนุนการลงทุนในประเทศ ทั้งด้านสิทธิประโยชน์ จัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) การผ่อนปรนใช้แรงงานต่างด้าว และการทำธุรกรรมเงินตราต่างประเทศ ส่งเสริมชุมชนในฐานรากให้มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น จากการเพิ่มปริมาณการค้า การลงทุน การผลิต โดยเฉพาะการเชื่อมโยงอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมเข้าสู่ตลาดระดับภาคและประเทศ นำไปสู่การจ้างงานลดปัญหาการว่างงาน เพิ่มรายได้และการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคต่าง ๆ จะช่วยให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิต สภาพแวดล้อมชุมชนดีขึ้น (สิริวิชา สิทธิชัย, 2551, น. 6)

สำหรับแนวคิดการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษในต่างประเทศนั้น ประเทศที่พัฒนาแล้วและประเทศในกลุ่มองค์กรความร่วมมือและพัฒนาเศรษฐกิจ หรือที่เรียกว่า OECD (Organization for Economic cooperation and Development) ไม่มีแนวคิดพัฒนาพื้นที่เฉพาะเพื่อประโยชน์ในการกระตุ้นเศรษฐกิจ แต่จะเน้น "การพัฒนากระบวนการให้บริการทั้งระบบ" โดยการลดกฎระเบียบและขั้นตอนที่ไม่จำเป็น มรการจัดเก็บข้อมูลด้านต่างๆ ในฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์อย่างเป็นระบบและบูรณาการข้อมูลของหน่วยงานต่างๆ เข้าด้วยกันเพื่อให้บริการในลักษณะของศูนย์บริการร่วม (Service center) ร่วมทั้งมีการนำระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการให้บริการต่างๆ ซึ่งทำให้ผู้รับบริการใช้บริการได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ สำหรับกรณีสหภาพยุโรป (European Union) นั้นคือหลัง Free Trans-bordering of goods, labor and capital ประเทศสมาชิกจึงไม่มีการพัฒนาพื้นที่พิเศษขึ้นเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ แต่เน้นการพัฒนากระบวนการให้บริการทั้งระบบเช่นเดียวกับประเทศในกลุ่ม OECD หากประเทศที่จะเข้าเป็นสมาชิกใหม่มีการตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษอยู่เดิมก็ต้องยกเลิก (กลุ่มงานพื้นที่เขตเศรษฐกิจชายแดน, 2557, น. 146)

ประเทศที่นำแนวคิดการพัฒนาพื้นที่เฉพาะเพื่อประโยชน์ในการกระตุ้นเศรษฐกิจมาปรับใช้นั้นส่วนใหญ่เป็นประเทศที่กำลังพัฒนาทั้งสิ้น เนื่องจากโครงสร้างทางการเมืองการปกครองของ

ประเทศเหล่านี้ไม่เอื้อต่อการพัฒนาระบบการให้บริการทั้งระบบในคราวเดียวกัน หรือหากจะทำให้สำเร็จต้องใช้เวลาในการดำเนินการค่อนข้างนานซึ่งไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกโดยเฉพาะอย่างยิ่งโลกในยุคไร้พรมแดน ประเทศเหล่านี้จึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาพื้นที่เฉพาะก่อน อันจะทำให้การพัฒนาระบบการให้บริการกระจายไปตามส่วนต่างๆ ของประเทศในระยะเวลาต่อไป (สาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นประเทศแรกที่พัฒนาและประยุกต์ใช้นวัตกรรมเขตเศรษฐกิจพิเศษ) โดยการกำหนดพื้นที่เป้าหมายที่รัฐจะลงทุนด้านการจัดทำผังเมืองที่เหมาะสม การจัดหาสาธารณูปโภคที่จำเป็น การประกอบกิจการที่อยู่อาศัยอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ รวมทั้งนาระบบการให้บริการที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพของประเทศตะวันตกมาประยุกต์ใช้ในพื้นที่เป้าหมาย โดดเน้นการให้บริการจุดเดียวเบ็ดเสร็จภายในเวลาที่กำหนดนอกจากนี้ ยังสร้างเงื่อนไขอื่นที่กระตุ้นให้นักลงทุน โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักลงทุนต่างประเทศได้เข้ามาลงทุนในพื้นที่เป้าหมายด้วย เช่น การให้สิทธิพิเศษด้านภาษีอากร การส่งเงินตราต่างประเทศเข้าออกในเขตเศรษฐกิจพิเศษ การให้สิทธิพิเศษในการเข้ามาทำงานของแรงงานผู้มีประสบการณ์เป็นต้น แม้ในปัจจุบันอินเดียและเกาหลีใต้ซึ่งเป็นประเทศเสรีประชาธิปไตยก็ได้้นำแนวคิดเขตเศรษฐกิจพิเศษไปประยุกต์ใช้แล้ว แต่อาจเรียกชื่อแตกต่างกันไป Special Economic Zone, Free Economic Zone, Free Zone เป็นต้น (เรวดี แก้วมณี, 2556, น. 1)

ตัวอย่างเขตเศรษฐกิจพิเศษที่มีการจัดตั้งในประเทศต่างๆ ซึ่งประสบความสำเร็จเป็นอย่างดีก็มี เช่นเขตเศรษฐกิจพิเศษเซินเจิ้น เขตเศรษฐกิจพิเศษชัวเถา ในมณฑลกว่างลิ่งของสาธารณรัฐประชาชนจีน เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนจีน – เวียดนาม เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนจีน – เมียนมาร์ เป็นต้น (ชรินทร์ หาญสืบสาย, 2556, น. 26) ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่าการพัฒนาที่เฉพาะเพื่อประโยชน์ในการกระตุ้นเศรษฐกิจนั้น มีทั้งการกำหนดพื้นที่เฉพาะให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษและการพัฒนาพื้นที่ชายแดนให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งการพัฒนาพื้นที่ชายแดนให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษนั้น จะมีความได้เปรียบในเรื่องพื้นที่ที่ติดต่อกับอีกประเทศหนึ่งอันจะเป็นการส่งเสริมให้เกิดการกระตุ้นเศรษฐกิจทั้งด้านการลงทุนและการจ้างงาน ในต่างประเทศการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเริ่มดำเนินการครั้งแรกระหว่างประเทศเม็กซิโกและสหรัฐอเมริกา ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2508 ซึ่งโดยทั่วไปเรียกกันว่า มาควิลาดอรา (Maquiladora) หรือเขตการผลิตอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก โดยมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมการจ้างงานในเมืองชายแดน มาควิลาดอราส่วนใหญ่ตั้งอยู่บริเวณชายแดนด้านตะวันตกเฉียงเหนือที่รู้จักกันในชื่อ "Zona Libre" หรือเขตเสรีซึ่งประกอบด้วยรัฐบาจา แคลิฟอร์เนียและบางเมืองในรัฐโซโนราที่มีบทบาทเป็นเมืองท่าเสรี ซึ่งการค้าและการลงทุนจากสหรัฐอเมริกาในเขตนี้เป็นไปอย่างเสรี อุตสาหกรรมหลักในเขตเศรษฐกิจชายแดนเหล่านี้ประกอบด้วยสิ่งทอ อิเล็กทรอนิกส์ อุปกรณ์ไฟฟ้าและยานยนต์ (เชิญไกรนรา, 2555, น. 42)

สรุป การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษนั้นเป็นการพัฒนาพื้นที่พิเศษเฉพาะเพื่อกระตุ้นให้เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจเพื่อส่งผลเกิดการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ อันนำมาเพื่อการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่

3. ข้อมูลและวิธีการวิจัย

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล (Data Collection)

งานวิจัยเรื่อง “เขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์: ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการพัฒนา” ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน(Mix Method)โดยเป็นการวิจัยแบบขั้นตอนเชิงสำรวจ (Sequential Explanatory Design) เป็นรูปแบบการวิจัยเชิงผสมผสานที่มีลักษณะการดำเนินงานวิจัยสองระยะ โดยเริ่มต้นการวิจัยด้วยวิธีการเชิงปริมาณแล้วใช้ผลการวิจัยที่ได้เพื่อพิจารณาคัดเลือกประเด็นปัญหาและผู้ให้ข้อมูลในการดำเนินงานวิจัยด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพต่อไป

การวิจัยเชิงผสมผสานนี้เป็นรูปแบบการวิจัยแบบเชิงอธิบายแบบติดตาม (Follow up explanation model) เป็นการให้ความสำคัญกับวิธีการวิจัยเชิงปริมาณเป็นวิธีการหลัก เมื่อได้ผลจากการวิจัยเชิงปริมาณแล้วจะใช้ผลที่ได้สำหรับการกำหนดปัญหาวิจัยและคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลเพื่อดำเนินการศึกษาค้นหาแนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษด้วยวิธีการเชิงคุณภาพต่อไป โดยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นวิธีการรอง ผลการวิจัยเชิงคุณภาพจะถูกนำมาผสมสรุปตีความเสริมผลการวิจัยเชิงปริมาณซึ่งมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

ส่วนที่หนึ่งการวิจัยเชิงคุณภาพ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ ได้แก่ ประชาชนทั่วไปและผู้ประกอบการค้าชายแดนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองปาดังเบซาร์จำนวน 11 ชุมชน จำนวน 5,676 ครัวเรือน กำหนดโดยใช้สูตร Taro Yamane ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 374 ครัวเรือน จากนั้นคำนวณสัดส่วนที่ประชาชนทั่วไปกับผู้ประกอบการค้าชายแดนแบ่งเป็น 193 และ 181 ครัวเรือนตามลำดับโดยเก็บข้อมูลตัวอย่างครัวเรือนละ 1 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือแบบสอบถาม ซึ่งสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ โดยแบบสอบถามจะเป็นการจัดอันดับของปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์โดยในแต่ละข้อจะมีข้อให้เลือก 3 คำตอบ คือ อันดับที่ 1,2 และ 3 โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 374 คน

ส่วนที่สองการวิจัยเชิงคุณภาพ การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพเก็บข้อมูลโดยสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) โดยใช้ประเด็นหรือแนวคำถามแบบกว้างเพื่อให้ได้ข้อมูลที่จำเป็นต่องานวิจัย และใช้วิธีการเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง (Criterion based selection) กำหนดลักษณะกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่มาจากคณะกรรมการบริหารบูรณาการและพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษที่มาจาก

หน่วยงานภาครัฐ จำนวน 3 คน ภาคเอกชนจำนวน 2 คน และภาคประชาชนจำนวน 2 คน ซึ่งเป็นทั้งผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจ สามารถให้ข้อมูลในเรื่องแนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ และเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis)

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยทำการแบ่งออกเป็นสองส่วนได้แก่

ส่วนที่หนึ่งการวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเรื่องปัญหาและอุปสรรคจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ ใช้สถิติวิเคราะห์การแจกแจงความถี่และการหาค่าร้อยละของข้อมูลความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ 5 ด้านได้แก่ ปัญหาและอุปสรรคจากการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน, ด้านเศรษฐกิจ, ด้านสังคม, ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านการบริหารปกครองเพื่อจัดอันดับปัญหาและอุปสรรคจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์

ส่วนที่สองเป็นลักษณะของแบบสัมภาษณ์ จะทำการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) เพื่อนำมาประกอบการสัมภาษณ์ จากนั้นผู้วิจัยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ มาถอดเทปการสัมภาษณ์ อ่านข้อมูลและ ทบทวนข้อมูลทั้งหมด ทำความเข้าใจในข้อมูล จัดกลุ่มความหมายแยกออกเป็นประเด็น (Content Analysis) แล้วจึงตีความข้อมูลเพื่อสร้างข้อสรุปเกี่ยวกับแนวทางที่เหมาะสมในการปรับปรุงนโยบาย ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และแนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์

4. ผลการวิจัย

การนำเสนอในส่วนนี้แบ่งผลการศึกษาออกเป็นสองส่วน คือ

4.1 1. ผลการศึกษการจัดอันดับปัญหาและอุปสรรคจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ของกลุ่มตัวอย่าง ดังตาราง 1-5

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความคิดเห็นเรื่องปัญหาและอุปสรรคจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

ปัญหาและอุปสรรคด้านโครงสร้างพื้นฐาน	อันดับที่ 1	อันดับที่ 2	อันดับที่ 3	ไม่เลือก	อันดับที่
การพัฒนาระบบการขนส่งและคมนาคม	139 (37.2)	118 (31.6)	38 (10.2)	79 (21.1)	1

(ต่อ)ปัญหาและอุปสรรคด้านโครงสร้างพื้นฐาน	อันดับที่ 1	อันดับที่ 2	อันดับที่ 3	ไม่เลือก	อันดับที่
การพัฒนาจากระบบสาธารณูปโภค (ไฟฟ้า, น้ำประปา)	96 (25.7)	106 (28.3)	63 (16.8)	109 (29.1)	2
การพัฒนาปรับปรุงด้านบุคลากรและด่านตรวจคนเข้าเมือง	93 (24.9)	87 (23.3)	77 (20.6)	117 (31.3)	-
การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานด้านนิคมอุตสาหกรรม	34 (9.1)	44 (11.8)	110 (29.4)	186 (49.7)	3
การจัดตั้งศูนย์บริการจุดเดียวเบ็ดเสร็จ (One Stop Service)	12 (3.2)	20 (5.3)	87 (23.3)	255 (68.2)	-

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดเห็นว่าปัญหาและอุปสรรคจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปางดงเบงกาลีด้านโครงสร้างพื้นฐาน อันดับที่ 1 คือ การพัฒนาระบบการขนส่งและคมนาคม จำนวน 139 คน คิดเป็นร้อยละ 37.2 อันดับที่ 2 คือ การพัฒนาจากระบบสาธารณูปโภค (ไฟฟ้า, น้ำประปา) จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 28.3 อันดับที่ 3 คือ การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานด้านนิคมอุตสาหกรรม จำนวน 110 คิดเป็นร้อยละ 29.4

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความคิดเห็นเรื่องปัญหาและอุปสรรคจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปางดงเบงกาลีด้านเศรษฐกิจ

ปัญหาและอุปสรรคด้านเศรษฐกิจ	อันดับที่ 1	อันดับที่ 2	อันดับที่ 3	ไม่เลือก	อันดับที่
รายได้จากการจ้างงาน	83 (22.2)	129 (34.5)	70 (18.7)	92 (24.6)	2
การท่องเที่ยว	105 (28.1)	95 (25.4)	64 (17.1)	110 (29.4)	1
มาตรการส่งเสริมการลงทุนจากรัฐบาล	97 (25.9)	85 (22.7)	77 (20.6)	115 (30.7)	-
การสนับสนุนธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)	56 (15.0)	38 (10.2)	84 (22.5)	196 (52.4)	3
มาตรการสนับสนุนจากรัฐบาลที่ให้กับกิจการที่ประกอบการในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ	32 (8.6)	26 (7.0)	79 (21.1)	237 (63.4)	-

จากตารางที่ 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดเห็นว่าปัญหาและอุปสรรคจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปางเบงชาร์ด้านเศรษฐกิจ อันดับที่ 1 คือ การท่องเที่ยว จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 28.1 อันดับที่ 2 คือ รายได้จากการจ้างงาน จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 34.5 อันดับที่ 3 คือ การสนับสนุนธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) จำนวน 84 คิดเป็นร้อยละ 22.5

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความคิดเห็นเรื่องปัญหาและอุปสรรคจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปางเบงชาร์ด้านสังคม

ปัญหาและอุปสรรคด้านสังคม	อันดับที่ 1	อันดับที่ 2	อันดับที่ 3	ไม่เลือก	อันดับที่
การค้ำหนุนและแรงงานผิดกฎหมาย	101 (27.0)	133 (35.6)	56 (15.0)	84 (22.5)	1
การเข้ามาทำงานของแรงงานต่างด้าว	54 (14.4)	64 (17.1)	59 (15.8)	197 (52.7)	2
การเข้ามาอาศัย หรือตั้งถิ่นฐานของแรงงานต่างด้าว	72 (19.3)	55 (14.7)	55 (14.7)	192 (51.3)	3
การย้ายถิ่นฐานของคนในพื้นที่	42 (11.2)	48 (12.8)	42 (11.2)	242 (64.7)	-
(ต่อ)ปัญหาและอุปสรรคด้านสังคม	อันดับที่ 1	อันดับที่ 2	อันดับที่ 3	ไม่เลือก	อันดับที่
การปรับตัวของคนในพื้นที่	30 (8.0)	24 (6.4)	51 (13.6)	269 (71.9)	-
ปัญหาอาชญากรรมและยาเสพติด	64 (17.1)	30 (8.0)	55 (14.7)	225 (60.2)	-
ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงาน	3 (0.8)	7 (1.9)	28 (7.5)	336 (89.8)	-
การพัฒนากระบวนการสาธารณสุขและการประกันสุขภาพ	9 (2.4)	11 (2.9)	28 (7.5)	326 (87.2)	-

จากตารางที่ 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดเห็นว่าปัญหาและอุปสรรคจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปางเบงชาร์ด้านสังคม อันดับที่ 1 คือ การค้ำหนุนและแรงงานผิดกฎหมาย จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 27 อันดับที่ 2 คือ การเข้ามาทำงานของแรงงานต่างด้าว จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 17.1 อันดับที่ 3 คือ การเข้ามาอาศัย หรือตั้งถิ่นฐานของแรงงานต่างด้าว จำนวน 55 คิดเป็นร้อยละ 14.7

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความคิดเห็นเรื่องปัญหาและอุปสรรค
จากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษป่าดงเบงชารีด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ปัญหาและอุปสรรค ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	อันดับที่ 1	อันดับที่ 2	อันดับที่ 3	ไม่เลือก	อันดับที่
การเวนคืนพื้นที่	71 (19.0)	68 (18.2)	36 (9.6)	199 (53.2)	-
การส่งเสริมและรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อม	87 (23.3)	59 (15.8)	62 (16.6)	166 (44.4)	1
การบุกรุกพื้นที่ป่าไม้	47 (12.6)	73 (19.5)	37 (9.9)	217 (58.0)	-
การจราจร	63 (16.8)	76 (20.3)	41 (11.0)	194 (51.9)	2
มลภาวะทางน้ำ	22 (5.9)	41 (11.0)	51 (13.6)	260 (69.5)	-
ขยะและของเสียอุตสาหกรรม	6 (1.6)	12 (3.2)	12 (3.2)	344 (92.0)	-
มลภาวะทางอากาศและฝุ่น ละออง	62 (16.6)	22 (5.9)	88 (23.5)	202 (54.0)	3
การอำนวยความสะดวกและ ให้บริการแก่ผู้ประกอบการ	20 (5.3)	21 (5.6)	47 (12.6)	286 (76.5)	-

จากตารางที่ 4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดเห็นว่าปัญหาและอุปสรรคจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษป่าดงเบงชารีด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อันดับที่ 1 คือ การส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 23.3 อันดับที่ 2 คือ การจราจร จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 20.3 อันดับที่ 3 คือ มลภาวะทางอากาศและฝุ่นละออง จำนวน 88 คิดเป็นร้อยละ 23.5

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความคิดเห็นเรื่องปัญหาและอุปสรรคจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ด้านการบริหารปกครอง

ปัญหาและอุปสรรคด้านการบริหารปกครอง	อันดับที่ 1	อันดับที่ 2	อันดับที่ 3	ไม่เลือก	อันดับที่
การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษภายใต้มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องสามารถเกิดผลเป็นรูปธรรมได้โดยเร็ว	118 (31.6)	123 (32.9)	63 (16.8)	70 (18.7)	1
ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา	76 (20.3)	106 (28.3)	52 (13.9)	140 (37.4)	2
ภาครัฐ เอกชนและประชาชนมีบทบาทร่วมทั้งในการพัฒนา	80 (21.4)	94 (25.1)	59 (15.8)	141 (37.7)	-
การบริหารการปกครองของหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น	47 (12.6)	34 (9.1)	86 (23.0)	207 (55.3)	-
การใช้ข้อมูลร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐมีความสะดวก รวดเร็ว เพื่อให้ง่ายต่อการบริหารจัดการ	51 (13.6)	17 (4.5)	115 (30.7)	191 (51.1)	3

จากตารางที่ 5 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดเห็นว่าปัญหาและอุปสรรคจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ด้านการบริหารปกครอง อันดับที่ 1 คือ การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษภายใต้มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องสามารถเกิดผลเป็นรูปธรรมได้โดยเร็วจำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 31.6 อันดับที่ 2 คือ ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาจำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 28.3 อันดับที่ 3 คือ การใช้ข้อมูลร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐมีความสะดวก รวดเร็ว เพื่อให้ง่ายต่อการบริหารจัดการ จำนวน 115 คิดเป็นร้อยละ 30.7

4.1.2. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล โดยพิจารณาจากขอบเขตการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านทรัพยากรธรรมชาติ และ ด้านการบริหารการปกครอง สามารถสรุปได้ตามตารางที่ 6-10 และคำอธิบายต่อไปนี้

ตารางที่ 6 ข้อเสนอเพื่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ ตามความเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

ประเด็น	ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง		
	ภาครัฐ	ภาคเอกชน	ภาคประชาชน
แนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านโครงสร้างพื้นฐาน	รายได้ที่เกิดจากการเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ ควรจัดสรรแบ่งงบประมาณส่วนหนึ่งให้แก่หน่วยงานส่วนท้องถิ่น เพื่อนำมาพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่างๆที่เกิดขึ้นจากการใช้ประโยชน์ในการคมนาคมขนส่งระหว่างประเทศ หรือปัญหาการใช้ไฟฟ้าที่เกินปริมาณของรัฐที่กำหนดไว้ ซึ่งทำให้หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นแบกรับภาระไว้ โดยใช้งบประมาณที่เท่าเดิม และควรปรับปรุงให้สอดคล้องกับการใช้ไฟฟ้ปริมาณที่เพิ่มมากขึ้น และควรขยายเพิ่มเติมให้กับบุคลากรเพื่อรองรับการขนส่ง และการเข้า-ออกประเทศที่มากขึ้น และควรเพิ่มปริมาณของบุคลากรเพื่อรองรับการงานบริการที่เพิ่มมากขึ้นซึ่งการกำหนดคุณสมบัติของ กพ. ในปัจจุบันยังไม่สอดคล้องกับลักษณะการทำงานของตำแหน่งบุคลากร	ควรขยายและส่งเสริม การขนส่งทางรถไฟที่เป็นจุดแข็งของเมืองปาดังเบซาร์ให้มีความรวดเร็วยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการดึงดูดนักลงทุนให้เข้ามาลงทุน ซึ่งจะส่งผลไปยังการพัฒนาด้านอื่นๆ	ควรคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการทำถนน ซึ่งจะส่งผลด้านสิ่งแวดล้อมตามมา และยังมีปัญหาเรื่องความปลอดภัยของคนในพื้นที่ที่มากจากการสัญจร และคมนาคมที่เพิ่มมากขึ้น รวมถึงควรแก้ไขปัญหาจราจร

จากตารางที่ 6 พบว่า การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ประเด็นที่หน่วยงานมีความเห็นร่วมกัน คือปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปรับปรุงถนน และการคมนาคมขนส่ง ควรจะหาแนวทางเพื่อรองรับผลที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การเพิ่มขึ้นของงบประมาณการปรับปรุงถนน และการเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้ใช้

ตารางที่ 7 ข้อเสนอเพื่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษป่าดงเบงชารีด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ

ประเด็น	ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง		
	ภาครัฐ	ภาคเอกชน	ภาคประชาชน
แนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านเศรษฐกิจ	ควรรหากิจกรรมทางการค้าอย่างอื่นเพื่อส่งเสริมการสนับสนุน หนุนแรงค์ และป้องกันการค้าที่ผิดกฎหมาย เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่อาศัยอยู่ได้ มีทางเลือกอาชีพและควรรกำหนดการใช้แรงงานในพื้นที่ควรมึงคับใช้แรงงานของคนในพื้นที่เป็นหลัก เพื่อให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น	ควรส่งเสริมการทำกิจการและธุรกิจให้มีภาระจะทะเบียนการค้าที่ถูกต้องเพื่อส่งเสริมความน่าเชื่อถือให้แก่นักลงทุนจะทำให้เกิดผลประโยชน์ในด้านการลงทุนมากขึ้น	ควรส่งเสริมการค้า การลงทุนให้ถึงระดับประชาชนทั่วไปมากยิ่งขึ้น สนับสนุนการค้าขายในกิจการรายเล็กให้ได้รับผลประโยชน์มากกว่าเดิม

จากตารางที่ 7 พบว่า การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษป่าดงเบงชารีด้านเศรษฐกิจ ประเด็นที่หน่วยงานมีความเห็นร่วมกัน คือ การส่งเสริมและสนับสนุนอาชีพทั้ง กลุ่มอาชีพแรงงานและ กลุ่มนักธุรกิจ เพื่อให้คนในท้องถิ่นมีทางเลือกจากการประกอบอาชีพมากขึ้นจากการเกิดขึ้นของเขตเศรษฐกิจพิเศษ และยังสามารถลดการประกอบอาชีพที่ผิดกฎหมายได้

ตารางที่ 8 ข้อเสนอเพื่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษป่าดงเบงชารีด้านสังคม

ประเด็น	ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง		
	ภาครัฐ	ภาคเอกชน	ภาคประชาชน
แนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านสังคม	ควรจัดสรรงบประมาณให้ทั่วถึงในทุกๆด้าน เพื่อให้บริการแก่ประชาชนทั้งในพื้นที่และคนที่เข้ามาอาศัยเพิ่มขึ้น เช่น การดูแลด้านสาธารณสุข การบริหารจัดการแรงงาน เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการ	ควรส่งเสริมให้คนมีความรู้มากขึ้น ควรเปิดรับฟังความคิดเห็น จัดการเสวนาต่างๆ เพื่อให้คนในพื้นที่ปรับตัว	ควรให้ความรู้แก่ประชาชนเพื่อให้ตระหนักและให้ความสำคัญกับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษมากขึ้นกว่าเดิม

จากตารางที่ 8 พบว่า การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษป่าดงเบงชารีด้านสังคม ประเด็นที่หน่วยงานมีความเห็นร่วมกัน คือ การส่งเสริมความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อให้คนในท้องถิ่นรู้จักปรับตัว และตั้งรับกับการเกิดขึ้นของเขตเศรษฐกิจพิเศษ

ตารางที่ 9 ข้อเสนอเพื่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ด้านการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ประเด็น	ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง		
	ภาครัฐ	ภาคเอกชน	ภาคประชาชน
แนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	ควรมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการจัดการขยะมูลฝอยและมลภาวะอื่นๆ การจัดการระเบียบจรรยาบรรณด้านศุลกากรเพื่อลดอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นจากการคมนาคมขนส่งที่เพิ่มมากขึ้น	ควรจะให้ความรู้ในเรื่องของการเวนคืนพื้นที่แก่ประชาชน เพราะยังมีปัญหาด้านการเวนคืนพื้นที่อยู่ ควรทำข้อตกลง สัญญาต่างๆ เพื่อให้การพัฒนาเกิดขึ้นโดยเร็ว	ควรมีการจัดการปัญหาเรื่องของการเวนคืนพื้นที่และออกให้ดีขึ้นกว่านี้จัดการระเบียบการจรรยาบรรณด้านศุลกากร เพื่อลดอันตรายให้แก่คนในพื้นที่

จากตารางที่ 9 พบว่า การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประเด็นที่หน่วยงานมีความเห็นร่วมกันคือ ปัญหาจากการจรรยาบรรณด้านศุลกากรที่มีเนื้อที่จำกัดไม่เหมาะสมกับการสัญจรที่เพิ่มมากขึ้น

ตารางที่ 10 ข้อเสนอเพื่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ ตามความเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้องด้านการพัฒนาการบริหารปกครอง

ประเด็น	ความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง		
	ภาครัฐ	ภาคเอกชน	ภาคประชาชน
แนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการบริหารปกครอง	ควรให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายต่างๆ ให้ประชาชนมีส่วนร่วม ส่งเสริมเรื่องของสิทธิชุมชน การจัดการโครงสร้างการร่วมกันทำงานเพื่อให้ท้องถิ่นได้รับผลประโยชน์	ควรมีความร่วมมือกันของหลายๆหน่วยงาน ที่จะต้องมาร่วมกันวางนโยบาย และการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดผลสำเร็จในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ	ควรให้ประชาชนได้กำหนดบทบาทของคนในพื้นที่ เพื่อให้ได้รับผลประโยชน์ที่เท่าเทียมกัน ประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการจัดวางโครงสร้างต่าง และมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์

จากตารางที่ 10 พบว่า การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษป่าดงเบขาร์ด้านการบริหารปกครอง ประเด็นที่หน่วยงานมีความเห็นร่วมกัน คือ การส่งเสริมการกำหนดนโยบายและการมีส่วนร่วมของประชาชน ให้ประชาชนเป็นทั้งผู้กำหนดนโยบายต่าง ๆ และให้ประชาชนเป็นผู้รับผลประโยชน์จากการเกิดขึ้นของเขตเศรษฐกิจพิเศษ

5. สรุปและอภิปรายผล

ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษป่าดงเบขาร์ ทั้ง 5 ด้าน พบว่า ปัญหาและอุปสรรคด้านโครงสร้างพื้นฐานอันดับ 1 คือการพัฒนาระบบการขนส่งและคมนาคมคิดเป็นร้อยละ 37.2 ปัญหาและอุปสรรคด้านเศรษฐกิจอันดับ 1 คือการท่องเที่ยวคิดเป็นร้อยละ 28.1 ปัญหาและอุปสรรคด้านสังคมอันดับ 1 คือการค้ำมนุษย์และแรงงานผิดกฎหมาย ปัญหาและอุปสรรคด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอันดับ 1 คือการส่งเสริมและรักษาสิ่งแวดล้อม และปัญหาและอุปสรรคด้านการบริหารปกครองอันดับ 1 คือ การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษภายใต้กรอบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องสามารถเกิดผลเป็นรูปธรรมได้โดยเร็วคิดเป็นร้อยละ 31.6 จากการสำรวจปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษป่าดงเบขาร์ มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2557, น. 218) ที่ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและอุปสรรคของเขตเศรษฐกิจพิเศษที่พบปัจจุบันคือ 1)การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานยังไม่ได้มาตรฐานสากล เนื่องจากการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในอนาคตต้องใช้เงินลงทุนจำนวนมาก และจะต้องพัฒนาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ดังนั้นหากการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนในสังคมและอาจจะกลายเป็นข้อจำกัดต่อการขยายตัวของฐานเศรษฐกิจของประเทศในอนาคตได้ 2)ระบบการจราจรทุกด้านและการขนส่งสินค้าข้ามแดนระหว่างประเทศยังไม่เป็นระบบที่เชื่อมโยงกันรวมทั้งปัญหาการผ่านด่านศุลกากร และด่านตรวจคนเข้าเมืองซึ่งใช้ระยะเวลาค่อนข้างนานในการผ่านแดนแต่ละแห่งอีกทั้งงานวิจัยของ สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา(องค์การมหาชน) พบว่า ผู้ประกอบการธุรกิจการค้ามีความเห็นต่อการเปลี่ยนแปลงของระดับรายได้ของธุรกิจตนเองนั้นไม่มีการเปลี่ยนแปลงเลยในช่วงที่ผ่านมาร้อยละ 41.8 ในขณะที่มีเพียงร้อยละ 35.29 ที่เห็นว่าธุรกิจของตนเองมีรายได้เพิ่มสูงขึ้น ทั้งนี้เหตุผลที่ผู้ประกอบการคิดว่าทำให้รายได้ของตนเองเปลี่ยนแปลง คือ การที่เศรษฐกิจในประเทศมีการขยายตัว/หดตัวร้อยละ 26.47 และการที่ชุมชนที่อยู่อาศัยกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวร้อยละ 26.47 รองลงมาคือ การที่เศรษฐกิจในชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงร้อยละ 20.57และยังสอดคล้องกับบทความของ สุภาพคนไทย (2558, น. 71-73) ที่กล่าวถึงปัญหาสถานะบุคคลและการค้ำมนุษย์ในเขตพื้นที่ชายแดนที่เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษและ

ปัญหาด้านสาธารณสุขและการประกันสุขภาพ อีกทั้งปัญหาสิ่งแวดล้อม อาชีวอนามัย และการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมจากการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษในพื้นที่อีกด้วย

สำหรับแนวทางการพัฒนาจากข้อเสนอแนะหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนนั้น พบว่า 1)การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ด้านโครงสร้างพื้นฐานประเด็นที่หน่วยงานมีความเห็นร่วมกัน คือปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปรับปรุงถนน และการคมนาคมขนส่งควรจะหาแนวทางเพื่อรองรับผลที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น การเพิ่มขึ้นของงบประมาณการปรับปรุงถนน และการเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้ใช้ 2)การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ด้านเศรษฐกิจ ประเด็นที่หน่วยงานมีความเห็นร่วมกัน คือ การส่งเสริมและสนับสนุนอาชีพทั้ง กลุ่มอาชีพแรงงานและ กลุ่มนักธุรกิจ เพื่อให้คนในท้องถิ่นมีทางเลือกจากการประกอบอาชีพมากขึ้นจากการเกิดขึ้นของเขตเศรษฐกิจพิเศษ และยังสามารถลดการประกอบอาชีพที่ผิดกฎหมายได้ 3)การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ด้านสังคม ประเด็นที่หน่วยงานมีความเห็นร่วมกัน คือ การส่งเสริมความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อให้คนในท้องถิ่นรู้จักปรับตัว และตั้งรับกับการเกิดขึ้นของเขตเศรษฐกิจพิเศษ 4)การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประเด็นที่หน่วยงานมีความเห็นร่วมกัน คือ ปัญหาจากการจรรยาบรรณด้านศุลกากรที่มีเนื้อที่จำกัดไม่เหมาะสมกับการสัญจรที่เพิ่มมากขึ้น 5)การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ด้านการบริหารปกครอง ประเด็นที่หน่วยงานมีความเห็นร่วมกัน คือ การส่งเสริมการกำหนดนโยบายและการมีส่วนร่วมของประชาชน ให้ประชาชนเป็นทั้งผู้กำหนดนโยบายต่าง ๆ และให้ประชาชนเป็นผู้รับผิดชอบประโยชน์จากการเกิดขึ้นของเขตเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2557, น. 219) พบว่า ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษในประเทศไทยควรจำดำเนินการปรับปรุงกฎระเบียบในประเทศที่มีอยู่และเกี่ยวข้องกับการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษให้ทันสมัยควรจำแนกเป็น 2 ระยะใหญ่ ๆ ดังต่อไปนี้ 1)มาตรการระยะสั้น ประเทศไทยควรนำแนวคิดเฉพาะส่วนของการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษในประเทศกำลังพัฒนาที่เน้นการพัฒนาเฉพาะที่มาใช้ เพื่อประโยชน์ในการกระตุ้นเศรษฐกิจภายในประเทศโดยเร็ว เนื่องจากโครงสร้างทั่วไปของประเทศไม่เอื้อต่อการพัฒนาระบบให้บริการทั้งระบบในคราวเดียวกัน 2)มาตรการระยะยาวประเทศไทยควรนำแนวคิดการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษของประเทศที่พัฒนาแล้วมาใช้ในการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจเฉพาะ เพื่อให้ระบบเศรษฐกิจภายในประเทศไทยได้บูรณาการทั้งระบบ การทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาชนที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่นั้นอย่างแท้จริงและโดยเร็วโดยไม่ต้องไม่ลืมหูลืมตาถึงวิถีชีวิตของชุมชน และสิ่งแวดล้อมความเป็นอยู่ที่อยู่ภายใต้เขตเศรษฐกิจพิเศษนั้นด้วย

เอกสารอ้างอิง

- กลุ่มงานพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ. (2557). แนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษของประเทศไทย. เศรษฐกิจและสังคม, 51(4), 19-24
- กาญจนา จัทรชิต. (2558). ความท้าทายของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ. การเงินการคลัง, 27(84), 80-86
- เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน: เหยียบสองด้านที่ฟังตระหนัก. (2558). สุขภาพคนไทย 2558, 69-72
- ชรินทร์ ชาญสืบสาย. (2556). เขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด. สารวิจัยสภา, ปีที่ 21 (ฉ.2) 26-29
- เชิญ ไกรนรา. (2555). การศึกษาการพัฒนาและการบริหารจัดการเขตเศรษฐกิจพิเศษในต่างประเทศ. วาสารเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ปีที่ 39 (ฉ.2) 42-43
- ฝ่ายแผนงานและงบประมาณกองวิชาการและแผนงาน. (2560). แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลเมืองปาดังเบซาร์ 2560 – 2563. ปาดังเบซาร์: เทศบาลเมืองปาดังเบซาร์
- เรวดีแก้วมณี. (4 กุมภาพันธ์ 2554). สรุปผลเสวนา Morning Talk เรื่องเขตเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด : โอกาสและศักยภาพในการพัฒนาอุตสาหกรรมชายแดน, สืบค้น 9 ธันวาคม 2559 http://www.oie.go.th/sites/default/files/attachments/article/Maesot_SpecialEconomicZone_220254.doc
- ศูนย์บริการข้อมูลการค้าชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน Boder Trade Service Center, กรมการค้าต่างประเทศ. <http://bts.dft.go.th/btsc/index.php/overview>
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2557). สารสังเขปประเด็นการปฏิรูปประเทศไทยด้านเศรษฐกิจ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
- สำนักวิชาการ และสำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2557). สารสังเขปประเด็นการปฏิรูปประเทศไทยด้านเศรษฐกิจ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ภาคผนวก ข

บทความนำเสนอ

327

ความคิดเห็นของประชาชนต่อผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ PEOPLE OPINION ON THE EFFECTS OF THE DEVELOPMENT OF PADANG BESAR SPECIAL ECONOMIC ZONE

ธนาวุฒิ ธนอมลิขิตวงศ์ (Thanawut Tanomlikhitwong)¹
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กานดา จันทร์แย้ม (Asst.Prof.Dr.Kanda Janyam)²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน, ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ, ด้านการพัฒนาสังคม, ด้านการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านการบริหารปกครอง 2) เพื่อศึกษาผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์จำแนกตาม ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนได้แก่ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาการอยู่อาศัย งานวิจัยเชิงปริมาณชิ้นนี้ศึกษาจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองปาดังเบซาร์ ตำบลปาดังเบซาร์ อำเภอสะเตาะ จังหวัดสงขลา จำนวน 374 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ใช้สถิติหาค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว One Way ANOVA ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยที่ 3.06 โดยผลกระทบด้านโครงสร้างพื้นฐานมีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่ 3.26 ตามด้วยผลกระทบด้านสังคม (3.05) ผลกระทบด้านการบริหารปกครองอยู่ (3.03) ผลกระทบด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (2.99) และผลกระทบด้านด้านเศรษฐกิจ (2.95) และพบว่า ปัจจัยด้านรายได้ที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อผลกระทบด้านเศรษฐกิจแตกต่างกัน และระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อผลกระทบด้านโครงสร้างพื้นฐานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ: ผลกระทบ, การพัฒนา, เขตเศรษฐกิจพิเศษ, เขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์

Abstract

The purposes of this study were to examine 1) effects of the development of Padang Besar Special Economic Zone in terms of infrastructure development, economic development, social development, natural resource and environmental development, and administration; and 2) the effects of the development of Padang Besar Special Economic Zone classified by personal factors of people in the area: level of education, occupation, income, and length of residency in Padang Besar. This quantitative study was conducted with 374 stakeholders living in 11 communities of Mueang Padang Besar Municipality, Padang Besar Sub-district, Sadao District, Songkhla Province using a questionnaire as an instrument. Data were analyzed with Mean, Standard Deviation. (S.D.) and one-way ANOVA. The study

¹ ธนาวุฒิ ธนอมลิขิตวงศ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กานดา จันทร์แย้ม ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

found that the overall effect was at a moderate level (3.06 average), and when considered by item, the average effect of infrastructure development was the highest (3.26) followed by the effect of social development (3.05), the effect of administration (3.03), the effect of natural resources and environmental development (2.99), and the effect of economic development (2.95). It was found that people who had different incomes were different in their opinions on the effects of economic development, and those who had different levels of education were different in their opinions on the effects of infrastructure development and the differences were statistically significant.

Keywords: Effect, development, Special Economic Zone, Padang Besar Special Economic Zone

บทนำ

เขตเศรษฐกิจพิเศษเป็นแนวทางการพัฒนาที่มีการศึกษากันมานานในประเทศไทย โดยมีแนวความคิดในการพัฒนาพื้นที่เพื่อจัดตั้งเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อให้มีการกระจายการพัฒนาไปสู่พื้นที่ต่างๆ โดยใช้กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่หลากหลายเป็นตัวนำในการพัฒนา อันเป็นการนำมาซึ่งการลงทุนและการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่เฉพาะและพื้นที่ใกล้เคียง (สำนักวิชาการและสำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2557, หน้า ๘)

คำว่า “เศรษฐกิจพิเศษ” จึงหมายถึงพื้นที่แห่งหนึ่งแห่งใดที่ได้รับการกำหนดและพัฒนาขึ้นมาภายใต้กฎหมายและการบริหารกิจการในลักษณะเฉพาะ โดยภายในเขตเศรษฐกิจพิเศษจะมีการปรับปรุงลักษณะทางกายภาพของสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้เกิดความพร้อมที่จะรองรับการลงทุนจากต่างประเทศ เช่น การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี การอำนวยความสะดวกในการดำเนินกิจการ และบริการขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ก็เพื่อส่งเสริมการค้าขายแดนและการเตรียมความพร้อมเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยจะมีการส่งเสริมการลงทุน การสร้างโรงงาน ธุรกิจบริการ สร้างงาน สร้างอาชีพ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทั้งถนนระบบราง คลังสินค้าช่องทางเข้า - ออกศุลกากรให้มีความพร้อม ระบบการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวที่มีประสิทธิภาพ และจะจัดให้มีศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อจะคัดแยกแรงงานที่มีคุณภาพเข้ามาได้ในอนาคต ในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษนั้นนอกจากการให้การเจริญเติบโตด้านเศรษฐกิจแล้ว สิ่งที่สำคัญควบคู่กันที่คสช. จะมุ่งเน้นพิเศษก็คือ การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนตามแนวชายแดนในพื้นที่ห่างไกลให้ดีขึ้นอีกด้วย (สำนักวิชาการและสำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2557, หน้า ๘)

จากภูมิศาสตร์การเป็นเมืองชายแดนของเทศบาลเมืองปาดังเบซาร์ที่ติดต่อกับประเทศมาเลเซีย แสดงให้เห็นถึงสถิติกิจกรรมการค้าเคลื่อนไหวที่เกี่ยวข้องกับด่านศุลกากรปาดังเบซาร์ และตม.ปาดังเบซาร์ อาทิ เช่น การขนส่ง การเดินทางเข้า - ออกของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ และสินค้าทางการเกษตร ที่เพิ่มสูงขึ้นเฉลี่ยในทุกปี รวมทั้งมูลค่าการค้าชายแดนที่ผ่านด่านศุลกากรปาดังเบซาร์ที่คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 22 ของมูลค่าการค้ารวมด่านศุลกากรของจังหวัดสงขลา (แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเทศบาลเมืองปาดังเบซาร์ 2560 - 5263) อีกทั้งจำนวนผู้เดินทางขาเข้า ช่วงระยะเวลา 9 เดือน คือ มกราคม - กันยายน 2558 มีอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.22 ขณะเดียวกันในปี 2558 (มกราคม) ไทยมีมูลค่าการค้าชายแดนกับมาเลเซีย 40,664.53 ล้านบาท ลดลงจากปี 2557 ร้อยละ 15.45 และด้านการส่งออกมีมูลค่า 19,949.85 ลดลงร้อยละ 15.45 โดยการนำเข้ามีมูลค่า 20,714.68 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.06 ทำให้ไทยขาดดุลการค้า และเมื่อเทียบรายด่าน ด่านสะเตาะและด่านปาดังเบซาร์มีมูลค่าการส่งออกในปี 2557 และ 2558 ลดลงร้อยละ 18.77 และ 9.81

ตามลำดับ ส่วนมูลค่าการนำเข้าด้านสะเดาลดลง ร้อยละ 10.48 แต่ในส่วนของด้านปาดังเบซาร์มีมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นถึง ร้อยละ 82.85 (ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมการค้าต่างประเทศโดยความร่วมมือจากศุลกากร, 2558)

จากสถานการณ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นศักยภาพของเมืองปาดังเบซาร์ที่มีความแตกต่างจากศุลกากรในพื้นที่เดียวกันและมีแนวโน้มการเติบโตในทางที่ดีขึ้น มีความพร้อมและโอกาสที่เอื้ออำนวยต่อแผนการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษตามแนวทางของรัฐบาล

ความท้าทายของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องต้องช่วยกันหาทางออกอย่างเป็นรูปธรรมและรวดเร็ว และส่วนสำคัญสำหรับการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษนั้น รัฐบาลจะต้องคำนึงถึง ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาตามยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษที่จำเป็นจะต้องมีความสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน การมีส่วนร่วมของประชาชน บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และบทบาทของประชาชน ทั้งนี้เพื่อให้การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษนั้นประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น เพื่อช่วยในการส่งเสริมการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษให้มีความเจริญก้าวหน้าสอดคล้องกัน ความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญที่จะศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ให้สอดคล้องกับความต้องการของทุกภาคส่วนต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน, ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ, ด้านการพัฒนาสังคม, ด้านการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านการบริหารปกครอง
2. เพื่อศึกษาผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนในพื้นที่ได้แก่ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ และระยะเวลาการอยู่อาศัยในปาดังเบซาร์

ทบทวนวรรณกรรม

การศึกษา “ความคิดเห็นของประชาชนต่อผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์” การศึกษาเอกสารแนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการศึกษาวิจัย มีดังนี้

1. แนวคิด, วัตถุประสงค์ และรูปแบบของการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ

การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษในระยะแรกได้กำหนดพื้นที่การพัฒนาขึ้นเพื่อใช้เป็นจังหวัดต้นแบบจำนวน 5 จังหวัด โดยพิจารณาจากศักยภาพการค้าชายแดน และศักยภาพของพื้นที่ในฐานะที่เป็นพื้นที่เชื่อมต่อกับประเทศเพื่อนบ้านอีกทั้งยังเป็นเส้นทางระเบียงการขนส่งที่มีมานาน โดยเริ่มใช้กฎหมายพิเศษที่กำหนดขึ้นเพื่อส่งเสริมและดึงดูดการลงทุน จากนโยบายของรัฐบาลที่มุ่งมั่นพัฒนาพื้นที่บริเวณชายแดนที่เชื่อมต่อกับประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคอาเซียน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ส่งเสริมการค้าและการลงทุน จึงกำหนดให้ตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษขึ้น โดยรัฐบาลมีมาตรการสนับสนุนและส่งเสริมต่างๆ ทำการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การให้สิทธิและประโยชน์ ทั้งที่เป็นภาษี และไม่ใช่อายุ ตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service: OSS) และมาตรการอำนวยความสะดวกอื่นๆ

2. ผลกระทบของการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ

แม้รัฐบาลจะให้ความสำคัญและเร่งรัดให้เกิดเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ แต่การดำเนินงานของนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษควรดำเนินการโดยมีมาตรการรองรับที่รัดกุมเพื่อป้องกันผลกระทบทางลบที่อาจเกิดขึ้น เช่น ปัญหาการจราจร ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานปกครองท้องถิ่น ปัญหาด้านสังคม และปัญหาแรงงานต่างด้าว เป็นต้น

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา (2557) ได้ศึกษาแนวทางและมาตรการเพื่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษบริเวณพื้นที่แนวชายแดนของไทย พบว่าการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษบริเวณชายแดนนั้นควรจะมีรูปแบบการพัฒนาร่วมกันระหว่างทั้งสองฝั่ง/สองพื้นที่ เพื่อให้เกิดประโยชน์กับทั้งสองฝ่าย และควรสนับสนุนและเร่งรัดให้มีการออกแนวปฏิบัติที่ชัดเจนเพื่อใช้เป็นกรอบในการพิจารณาจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษและร่างแผนแม่บทต่อไป

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อหาคำตอบของปัญหาการวิจัย โดยใช้แบบสอบถามกับประชาชนและผู้ประกอบการค้าชายแดนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองปาดังเบซาร์ มีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ ได้แก่ ประชาชนทั่วไปและผู้ประกอบการค้าชายแดนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองปาดังเบซาร์จำนวน 11 ชุมชน จำนวน 5,676 ครัวเรือน คำนวณโดยใช้สูตร Taro Yamane ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 374 ครัวเรือน จากนั้นคำนวณสัดส่วนประชาชนทั่วไปกับผู้ประกอบการค้าชายแดนแบ่งเป็น 193 และ 181 ครัวเรือนตามลำดับ โดยเก็บข้อมูลตัวอย่างครัวเรือนละ 1 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ แบบสอบถาม ซึ่งสอบถามเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ โดยแบบสอบถามจะเป็นเกณฑ์การให้คะแนนที่มีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยในแต่ละข้อจะมีข้อให้เลือก 5 คำตอบ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 374 คน

สำหรับการวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ ใช้สถิติหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation S.D.) และสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว One Way ANOVA โดยข้อมูลความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ ใช้สถิติหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้ One way ANOVA ในการเปรียบเทียบความคิดเห็นกับปัจจัยส่วนบุคคล โดยการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยที่ใช้ในการนำเสนอเป็นคะแนนเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Mean) และแบ่งเป็นช่วงชั้น (Class Interval) 5 ระดับเท่า ๆ กันมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ 5.00-4.21 หมายถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นอยู่ในระดับมากที่สุด, 4.20-3.41 หมายถึง ผลกระทบที่เกิดขึ้นอยู่ในระดับมาก, 3.40-2.61 หมายถึง ผลกระทบที่เกิดขึ้นอยู่ในระดับปานกลาง, 2.60-1.81 หมายถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นอยู่ในระดับน้อย, 1.80-1.00 หมายถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษป่าดงเบงขาร์ ผู้วิจัยขอแบ่งผลการวิจัยออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. ผลการศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยสามารถสรุปได้ตามตารางและคำอธิบายดังตารางที่ 1-4

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	67	17.9
มัธยมศึกษาตอนต้น	102	27.3
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช.	86	23.0
อนุปริญญา/ ปวส.	52	13.9
ปริญญาตรี / สูงกว่าปริญญาตรี	67	17.9
รวม	374	100.0

จากตารางที่ 1 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมากที่สุด จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 27.3 รองลงมาคือ มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช. จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 23.0 ตามด้วย ประถมศึกษา ปริญญาตรี / สูงกว่าปริญญาตรี เท่ากัน จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 17.9 และอนุปริญญา/ ปวส. น้อยที่สุด จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 13.9

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
ค้าขาย	100	26.7
ธุรกิจส่วนตัว	103	27.5
พนักงานบริษัท	39	10.4
รับจ้าง	62	16.6
นักเรียน/นักศึกษา	37	10.0
อื่นๆ เช่น เกษตรกร พ่อบ้าน รับราชการ	33	8.8
รวม	374	100.0

จากตารางที่ 2 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีธุรกิจส่วนตัวจำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 27.5 รองลงมาคือค้าขาย จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 26.7 ตามด้วยอาชีพรับจ้าง จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 16.6 พนักงานบริษัท จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 10.4 นักเรียน/นักศึกษา จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0 และ อาชีพอื่นๆ เช่น เกษตรกร พ่อบ้าน/แม่บ้าน รับราชการ จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 8.8

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 5,000 บาท	52	13.9
5000 – 10000 บาท	167	44.7
10000 – 20000 บาท	91	24.3
20000 – 30000 บาท	22	5.9
มากกว่า 30000 บาท/ไม่แน่นอน	42	11.2
รวม	374	100.0

จากตารางที่ 3 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 5000 – 10000 บาท จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 44.7 รองลงมาคือ มีรายได้ระหว่าง 10000 – 20000 บาท จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 24.3 ตามด้วยรายได้น้อยกว่า 5000 บาท จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 13.9 รายได้มากกว่า 30000 บาท และไม่แน่นอน จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 11.2 และรายได้ระหว่าง 20000 – 30000 บาท จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 5.9

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระยะเวลาที่อยู่อาศัย

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่	จำนวน	ร้อยละ
1 – 5 ปี	73	19.5
6 – 10 ปี	119	31.8
11 – 15 ปี	74	19.8
16 – 20 ปี	29	7.8
21 ปีขึ้นไป	79	21.1
รวม	374	100.0

จากตารางที่ 4 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีระยะเวลาที่อยู่อาศัยระหว่าง 6 – 10 จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 31.8 รองลงมาคือ 21 ปีขึ้นไป จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 21.1 ตามด้วย 11 – 15 ปี จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 19.8 ระยะเวลา 1 – 5 ปี จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 19.5 และระยะเวลาระหว่าง 16 – 20 ปี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 7.8

2. ผลการศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน, ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ, ด้านการพัฒนาสังคม, ด้านการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านการบริหารปกครอง ดังแสดงในตารางที่ 5 –9

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลกระทบด้านโครงสร้างพื้นฐาน

ผลกระทบด้านโครงสร้างพื้นฐาน	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
การพัฒนาระบบการขนส่งและคมนาคมมีประสิทธิผลมากขึ้น	10 (2.7)	28 (7.5)	153 (40.9)	128 (34.2)	55 (14.7)	3.50	0.92	มาก
การพัฒนาระบบสาธารณูปโภค(ไฟฟ้า,ประปา)มีประสิทธิผลมากขึ้น	2 (0.5)	59 (15.8)	127 (34.0)	156 (41.7)	30 (8.0)	3.40	0.86	ปานกลาง
มีการพัฒนา ปรับปรุงด้านบุคลากรและด้านตรวจคนเข้าเมืองให้มีความสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ	19 (5.1)	75 (20.1)	151 (40.4)	106 (28.3)	23 (6.1)	3.10	0.96	ปานกลาง
การบริการของศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จ(OSS)ที่ให้บริการด้านการลงทุนแรงงาน สาธารณสุขและการตรวจคนเข้าเมืองสามารถดำเนินการอย่างเป็นระบบ รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ	17 (4.5)	70 (18.7)	184 (49.2)	89 (23.8)	14 (3.7)	3.03	0.87	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม						3.26	0.90	ปานกลาง

จากตารางที่ 5 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ในด้านโครงสร้างพื้นฐานอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยที่ 3.26 เมื่อพิจารณาโดยละเอียดพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าการพัฒนาระบบการขนส่งและคมนาคมมีประสิทธิผลมากขึ้นมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.50 ขณะที่ สาธารณสุขและการตรวจคนเข้าเมืองสามารถดำเนินการอย่างเป็นระบบ รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากับ 3.03

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลกระทบด้านเศรษฐกิจ

ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษทำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น	15 (4.0)	94 (25.1)	154 (41.2)	85 (22.7)	26 (7.0)	3.03	0.95	ปานกลาง
การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษทำให้นักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น	12 (3.2)	104 (27.8)	158 (42.2)	81 (21.7)	19 (5.1)	2.97	0.90	ปานกลาง
ประชาชนได้รับการสนับสนุนการลงทุนจากมาตรการส่งเสริมการลงทุนจากรัฐบาลมากขึ้นเช่น ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)	35 (9.4)	101 (27.0)	140 (37.4)	83 (22.2)	15 (4.0)	2.84	1.00	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม						2.95	0.95	ปานกลาง

จากตารางที่ 6 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ในด้านเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ยที่ 2.95 เมื่อพิจารณาโดยละเอียดพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษทำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มมีค่าเฉลี่ยมาก

ที่สุดเท่ากับ 3.03 ขณะที่ประชาชนได้รับการสนับสนุนการลงทุนจากมาตรการส่งเสริมการลงทุนจากรัฐบาลมากขึ้นเช่นธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากับ 2.84

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลกระทบด้านสังคม

ผลกระทบด้านสังคม	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษทำให้ปัญหาการค้ำมนุษย์และแรงงานผิดกฎหมายลดลง	19 (5.1)	79 (21.1)	166 (44.4)	87 (23.3)	23 (6.1)	3.04	0.94	ปานกลาง
การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษทำให้การเข้ามาทำงานของแรงงานต่างด้าวเพิ่มขึ้น	9 (2.4)	65 (17.0)	191 (51.1)	88 (23.5)	21 (5.6)	3.12	0.84	ปานกลาง
การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษส่งผลให้ความสัมพันธ์ของคนในชุมชนลดลง	15 (4.0)	72 (19.3)	175 (46.8)	96 (25.7)	16 (4.3)	3.06	0.88	ปานกลาง
การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษส่งผลให้คุณภาพชีวิตและสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้น	16 (4.3)	86 (23.0)	150 (40.1)	104 (27.8)	18 (4.8)	3.05	0.93	ปานกลาง
การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษส่งผลให้เกิดการเข้ามาอาศัยหรือตั้งถิ่นฐานของแรงงานต่างด้าวมีมากขึ้น	25 (6.7)	91 (24.3)	146 (39.0)	91 (24.3)	21 (5.6)	2.97	0.99	ปานกลาง
	ค่าเฉลี่ยรวม					3.05	0.92	ปานกลาง

จากตารางที่ 7 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษทางด้านสังคมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยที่ 3.05 เมื่อพิจารณาโดยละเอียดพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษทำให้การเข้ามาทำงานของแรงงานต่างด้าวเพิ่มขึ้น มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากับ 3.12 ขณะที่การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษส่งผลให้เกิดการเข้ามาอาศัยหรือตั้งถิ่นฐานของแรงงานต่างด้าวมีมากขึ้น มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากับ 2.97

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลกระทบด้านทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม

ผลกระทบด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษส่งผล ให้เกิดมลภาวะทางน้ำเพิ่มมากขึ้น	17 (4.5)	73 (19.5)	167 (44.7)	92 (24.6)	25 (6.7)	3.09	0.94	ปานกลาง
การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษส่งผล ให้เกิดขยะและของเสียอุตสาหกรรม เพิ่มมากขึ้น	19 (5.1)	77 (20.6)	157 (42.0)	97 (25.9)	24 (6.4)	3.08	0.95	ปานกลาง
การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษส่งผล ให้เกิดมลภาวะทางอากาศและฝุ่น ละอองมากขึ้น	19 (5.1)	76 (20.3)	162 (43.3)	107 (28.6)	10 (2.7)	3.03	0.89	ปานกลาง
การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษส่งผล ให้เกิดการบุกรุกพื้นที่ป่าไม่มีมากขึ้น	30 (8.0)	84 (22.5)	174 (46.5)	73 (19.5)	13 (3.5)	2.87	0.93	ปานกลาง
การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษส่งผล ให้เกิดการส่งเสริมและอนุรักษ์ คุณภาพสิ่งแวดล้อมมากขึ้น	34 (9.1)	81 (21.7)	166 (44.4)	79 (21.1)	14 (3.7)	2.88	0.96	ปานกลาง
	ค่าเฉลี่ยรวม					2.99	0.93	ปานกลาง

จากตารางที่ 8 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษป่าดงเบงขารในด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยที่ 2.99 เมื่อพิจารณาโดยละเอียดพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษส่งผลให้เกิดมลภาวะทางน้ำมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.09 ขณะที่ การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษส่งผลให้เกิดการบุกรุกพื้นที่ป่าไม่มีมากขึ้นมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากับ 2.87

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลกระทบด้านการบริหารปกครอง

ผลกระทบด้านการบริหาร ปกครอง	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
การพัฒนาเป็นเขตเศรษฐกิจ พิเศษทำให้ประชาชนตื่นตัว ต่อการมีส่วนร่วมในการ กำหนดนโยบายการบริหาร จัดการภายในท้องถิ่น	16 (4.3)	68 (18.2)	193 (51.6)	78 (20.9)	19 (5.1)	3.04	0.87	ปานกลาง

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ผลกระทบด้านการบริหาร ปกครอง	ระดับความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด			
มีการกำหนดกรอบของ กฎหมายที่ชัดเจนและเป็น รูปธรรมครอบคลุมทั้งหลัก อธิปไตย ความเสมอภาค การ รักษาประโยชน์ซึ่งกันและกัน หลักการดูแลและคุ้มครอง สิทธิประโยชน์ที่ชอบด้วย กฎหมายของนักลงทุน และ การค้าระหว่างประเทศ	11 (2.9)	66 (17.6)	192 (51.3)	88 (23.5)	17 (4.5)	3.09	0.83	ปานกลาง
หน่วยงานปกครองส่วน ท้องถิ่นให้ความสำคัญและ กำหนดนโยบายในการกำกับ ดูแลการบริหารจัดการในเขต เศรษฐกิจพิเศษ	21 (5.6)	89 (23.8)	169 (45.2)	75 (20.1)	20 (5.3)	2.95	0.93	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยรวม						3.03	0.88	ปานกลาง

จากตารางที่ 9 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ในด้านการบริหารปกครองอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยที่ 3.03 เมื่อพิจารณาโดยละเอียดพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าการพัฒนาเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษทำให้มีการกำหนดกรอบของกฎหมายที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมครอบคลุมทั้งหลัก อธิปไตย ความเสมอภาค การรักษาประโยชน์ซึ่งกันและกัน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากับ 3.09 ขณะที่ หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความสำคัญและกำหนดนโยบายในการกำกับดูแลการบริหารจัดการในเขตเศรษฐกิจพิเศษมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากับ 2.95

3. ผลการศึกษาเกี่ยวกับการเปรียบเทียบผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลดังตารางที่ 10-15

ตารางที่ 10 การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อผลกระทบจำแนกตามระดับการศึกษา

รายด้าน	ประถมศึกษา		ม.ต้น		ม.ปลาย		อนุฯ/ปวส.		ป.ตรี/สูงกว่า ป.ตรี		F	p
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
โครงสร้างพื้นฐาน	3.2351	.76979	3.1225	.65979	3.2907	.62762	3.4856	.49362	3.3022	.57330	2.944	.020*
เศรษฐกิจ	2.7562	.76889	2.9183	.78129	3.0271	.80068	3.0321	.84858	3.0398	.80512	1.580	.179
สังคม	2.9672	.64816	3.0078	.66477	3.0395	.66709	3.2385	.68260	3.0925	.64698	1.490	.205
ทรัพยากรธรรมชาติ	2.8716	.74158	3.0020	.59336	2.9558	.69918	3.1462	.80889	3.0418	.72908	1.264	.284
การบริหารปกครอง	3.0249	.72779	2.9248	.74596	3.0426	.65837	3.2500	.72873	3.0100	.63291	1.874	.114
รวม	2.9739	.53203	3.0034	.51968	3.0674	.53147	3.2356	.57303	3.1015	.51793	2.247	.064

จากตารางที่ 10 พบว่า ผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ด้านโครงสร้างพื้นฐานกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย อนุปริญญา ปริญญาตรีและสูงกว่า มีความคิดเห็นต่อผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ด้านโครงสร้างพื้นฐานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 2.944$ และ $p = .020$) โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา (มีค่าเฉลี่ยที่ 3.48) มีความคิดเห็นต่อผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ ด้านโครงสร้างพื้นฐานมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษา ปริญญาตรีหรือสูงกว่า (มีค่าเฉลี่ยที่ 3.30) มัธยมศึกษาตอนปลาย (มีค่าเฉลี่ยที่ 3.29) ประถมศึกษา (มีค่าเฉลี่ยที่ 3.23) มัธยมศึกษาตอนต้น (มีค่าเฉลี่ยที่ 3.12)

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อผลกระทบด้านโครงสร้างพื้นฐานกับระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยมศึกษาตอนปลาย	อนุปริญญา/ปวส.	ปริญญาตรี/สูงกว่าปริญญาตรี
ประถมศึกษา	2.23		.112	-.055	-.250*	-.067
มัธยมศึกษาตอนต้น	3.12	-.112		-.168	-.363*	-.179
มัธยมศึกษาตอนปลาย	3.29	.055	.168		-.194	-.011
อนุปริญญา/ปวส.	3.48	.250*	.363*	.194		.183
ปริญญาตรี/สูงกว่าปริญญาตรี	3.30	.067	.179	.011	-.183	

จากตารางที่ 11 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษา มีความคิดเห็นต่อผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ด้านโครงสร้างแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมี

ความคิดเห็นต่อผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษป่าดงเบงชาร์ทด้านโครงสร้างแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อผลกระทบจำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายด้าน	น้อยกว่า 5000 บาท		5000 – 10000 บาท		10000 – 20000 บาท		20000 – 30000 บาท		มากกว่า 30000 บาท/ไม่แน่นอน		F	p
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
โครงสร้างพื้นฐาน	3.2452	.75811	3.2051	.60514	3.2830	.63268	3.2614	.65227	3.482	.6589	1.587	.177
เศรษฐกิจ	2.6603	.78796	2.9561	.82915	2.9780	.78063	3.1212	.72408	3.151	.7031	2.697	.031*
สังคม	2.8269	.78818	3.0766	.60509	3.1582	.63212	3.0000	.66189	3.057	.7448	2.197	.069
ทรัพยากรธรรมชาติ	2.8769	.83281	3.0060	.66746	2.9604	.63050	3.2091	.70772	3.0619	.8067	1.037	.388
การบริหารปกครอง	2.9615	.81290	3.0339	.72036	3.0366	.63333	2.9697	.70455	3.1190	.6659	.332	.857
รวม	2.9183	.58301	3.0602	.54410	3.0885	.50062	3.1182	.47773	3.1667	.5289	1.461	.213

จากตารางที่ 12 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่รายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษป่าดงเบงชาร์ท ด้านเศรษฐกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (F= 2.697 และ p =.031) โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 30000 บาท/ รายได้ไม่แน่นอน (มีค่าเฉลี่ยที่ 3.15) มีความคิดเห็นต่อผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษป่าดงเบงชาร์ท ด้านเศรษฐกิจมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อเดือน 20000 – 30000 บาท (มีค่าเฉลี่ยที่ 3.12) 10000 – 20000 บาท (มีค่าเฉลี่ยที่ 2.97) รายได้ระหว่าง 5000 – 10000 บาท (มีค่าเฉลี่ยที่ 2.95) และรายได้ต่อเดือนน้อยกว่า 5000 บาท (มีค่าเฉลี่ยที่ 2.66)

ตารางที่ 13 เปรียบเทียบความแตกต่าง ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อผลกระทบด้านเศรษฐกิจกับรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	$\bar{X}$	<5000 บาท	5000 – 10000 บาท	10000 – 20000 บาท	20000 – 30000 บาท	>30000,ไม่แน่นอน
<5000 บาท	2.66		-.295*	-.311*	-.460*	-.490*
5000 – 10000 บาท	2.95	.295*		-.021	-.165	-.194
10000 – 20000 บาท	2.97	.317*	.021		-.143	-.172
20000 – 30000 บาท	3.12	.460*	.194	.172		.029
>30000 บาท/ไม่แน่นอน	3.15	.490*	.194	.172	.029	

จากตารางที่ 13 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้น้อยกว่า 5000 บาท มีความคิดเห็นต่อผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ด้านเศรษฐกิจแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ 5000 – 10000 บาท, 10000 – 20000 บาท, 20000 – 30000 บาทมากกว่า 30000 บาทไม่แน่นอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 14 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อผลกระทบจำแนกตามอาชีพ

รายด้าน	ค้าขาย		ธุรกิจส่วนตัว		พนักงานบริษัท		รับจ้าง		นักศึกษา		อื่นๆ		F	p
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
โครงสร้างฯ	3.255	.6999	3.174	.6575	3.301	.5199	3.221	.6041	3.500	.6922	3.340	.5548	1.571	.167
เศรษฐกิจ	2.910	.8682	2.864	.7342	2.982	.7372	2.983	.7716	3.099	.7448	3.090	.9620	.782	.563
สังคม	3.128	.6146	3.000	.6916	2.928	.6415	3.022	.6549	3.216	.7263	3.036	.6772	1.143	.337
ทรัพยากรฯ	3.086	.6987	2.955	.6978	2.897	.5873	2.977	.7216	3.140	.7928	2.833	.7020	1.242	.289
การปกครองฯ	3.163	.6435	2.941	.7618	2.854	.7445	2.989	.6880	3.189	.5417	3.011	.7838	1.972	.082
รวม	3.115	.5157	2.994	.5532	2.992	.4927	3.040	.5643	3.232	.5427	3.050	.5031	1.439	.209

จากตารางที่ 14 พบว่า ผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์กับกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติแต่อย่างใด

ตารางที่ 15 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อผลกระทบจำแนกตามระยะเวลาการอยู่อาศัย

รายด้าน	1 – 5 ปี		6 – 10 ปี		11 – 15 ปี		16 – 20 ปี		21 ปีขึ้นไป		F	p
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
โครงสร้างฯ	3.2466	.62151	3.2101	.65174	3.3378	.65876	3.5517	.55251	3.1867	.65715	2.214	.067
เศรษฐกิจ	3.0091	.82584	2.9384	.74658	3.0045	.79092	3.0460	.91601	2.8354	.82323	.699	.593
สังคม	3.0000	.62361	3.0252	.70665	3.0865	.65883	3.0483	.59918	3.1241	.66741	.439	.780
ทรัพยากรฯ	2.8849	.71486	2.9950	.59173	2.9946	.84203	2.9931	.69587	3.0987	.70883	.876	.478
การปกครองฯ	3.0639	.63503	3.0084	.67573	2.9685	.75483	3.0460	.69422	3.0844	.77251	.330	.858
รวม	3.0315	.47496	3.0391	.54240	3.0838	.57548	3.1345	.51826	3.0810	.55426	.300	.878

จากตารางที่ 15 พบว่า ผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์กับกลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาการอยู่อาศัยในเขตเทศบาลเมืองปาดังเบซาร์ แตกต่างกันไม่มีนัยสำคัญทางสถิติแต่อย่างใด

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนต่อผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) เพื่อศึกษาผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน, ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ, ด้านการพัฒนาสังคม, ด้านการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านการบริหารปกครอง 2) เพื่อศึกษาผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนในพื้นที่ได้แก่ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ และระยะเวลาการอยู่อาศัยในปาดังเบซาร์ เพื่อเป็นการตอบวัตถุประสงค์การวิจัย ผู้วิจัยแบ่งการอภิปรายผลออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลกระทบที่จากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์

ผลกระทบที่จากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ทั้ง 5 ด้านประกอบด้วย ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน, ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ, ด้านการพัฒนาสังคม, ด้านการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านการบริหารปกครองนั้น ที่เกิดขึ้นผลกระทบภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.06 เมื่อพิจารณาอย่างละเอียดพบว่า

1) ผลกระทบด้านโครงสร้างพื้นฐานมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางที่ 3.26 โดยผลกระทบที่ประชาชนได้รับมากที่สุดในเรื่องนี้เป็นผลกระทบที่เกี่ยวกับการพัฒนาระบบการขนส่งและคมนาคม, การพัฒนาระบบสาธารณสุขโลก และการพัฒนาปรับปรุงด้านศุลกากร ตามลำดับ

2) ผลกระทบด้านสังคมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางที่ 3.05 โดยผลกระทบที่ประชาชนได้รับมากที่สุดเกี่ยวกับ การเข้ามาทำงานของแรงงานต่างด้าว, ความสัมพันธ์ของคนในชุมชน และคุณภาพชีวิตของประชาชน ตามลำดับ

3) ผลกระทบด้านการบริหารปกครองมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางที่ 3.03 โดยผลกระทบที่ประชาชนได้รับมากที่สุดเกี่ยวกับ การกำหนดกรอบกฎหมาย, การมีส่วนร่วม และการทำงานของหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น ตามลำดับ

4) ผลกระทบด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางที่ 2.99 โดยผลกระทบที่ประชาชนได้รับมากที่สุดเกี่ยวกับ มลภาวะทางน้ำ, ขยะเสียดูอุตสาหกรรม และมลภาวะทางอากาศ และฝุ่นละออง ตามลำดับ

5) ผลกระทบด้านเศรษฐกิจมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางที่ 2.95 โดยผลกระทบที่ประชาชนได้รับมากที่สุดเกี่ยวกับ รายได้, การท่องเที่ยว และการสนับสนุนการลงทุนจากรัฐบาล ตามลำดับ

อภิปรายผล จากการสำรวจผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์นั้น พบว่า ผลกระทบด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดนั้นอาจเป็นเพราะเนื่องจากแนวคิดและนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษในระยะแรก(พ.ศ. 2558-2561) เป็นการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษที่เน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเชื่อมโยงเส้นทางการคมนาคมและการขนส่งต่างๆที่จะส่งผลให้เกิดการกระตุ้นการพัฒนาในด้านอื่นๆตามมาเป็นผลที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน แต่การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานนั้นก็ยังมีส่งผลกระทบต่อในด้านลบแก่คนในพื้นที่ เช่นปัญหาฝุ่นละออง ปัญหาการคมนาคมที่มาจาก การก่อสร้างและการปรับเส้นทางคมนาคม

ส่วนผลกระทบด้านการพัฒนาเศรษฐกิจที่มีค่าน้อยที่สุดจากการสำรวจพบว่า การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษในระยะแรกนั้นส่งผลกระทบต่อในระดับปานกลาง กล่าวคือ การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษนั้นส่งผลกระทบต่อในด้านรายได้ของคนในชุมชน การท่องเที่ยว และมาตรการส่งเสริมการลงทุน อยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น อาจเป็นผลมาจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษในระยะแรกนั้นเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

ประกอบกับภาวะเศรษฐกิจโลกที่ซบเซา อีกทั้งสภาวะค่าเงินอ่อนตัวของประเทศมาเลเซียที่ส่งผลให้นักท่องเที่ยวลดน้อยลง ส่วนมาตรการส่งเสริมการลงทุนนั้นยังคงเน้นการให้สิทธิประโยชน์แก่นักลงทุน และนักธุรกิจเท่านั้น ซึ่งมีความสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของ สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา (2557, หน้า 4) ระบุว่า การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษตามแนวชายแดนนั้น ควรมีการพัฒนาพื้นที่อย่างเร่งด่วนเพื่อรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมและพื้นที่การค้าภายใต้เขตเศรษฐกิจพิเศษ เช่น การปรับปรุงถนน การปรับปรุงอาคารด้านศุลกากร อาคารตรวจคนเข้าเมือง สร้างทางหลวงและเพิ่มประสิทธิภาพของระบบบริการต่างเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ

ส่วนที่ 2 การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์กับปัจจัยส่วนบุคคล

การศึกษาส่วนนี้พบว่า มีเพียงระดับการศึกษาและรายได้เท่านั้นที่ส่งผลต่อระดับความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ส่วนด้านอื่นๆไม่พบนัยสำคัญทางสถิติแต่อย่างใดอธิบายได้ดังนี้

1) ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีผลต่อระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ด้านโครงสร้างพื้นฐานที่แตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษานอนปริญญา มีความคิดเห็นต่อผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ด้านโครงสร้างพื้นฐานมากกว่าทุกระดับการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

อภิปรายผล ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันทำให้มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันนั้นอาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษานอนปริญญา มีระยะเวลาการอาศัยอยู่ในพื้นที่น้อยกว่าทุกระดับการศึกษาเป็นเพราะต้องออกไปเรียนต่างอำเภอ ทำให้ความคิดเห็นด้านผลกระทบที่ได้รับนั้นแตกต่างกับกลุ่มอื่นมากประกอบกับการจัดการความรู้สมัยใหม่ที่สามารถหาข้อมูลและข่าวสารได้มากกว่ากลุ่มอื่นทำให้มีผลต่อการรับรู้เกี่ยวกับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อูรารัตน์ ทองสัมฤทธิ์ (2557, หน้า 7) ที่ผลการศึกษพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาต่างกันมีการรับรู้แนวคิดการจัดการความรู้แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กลุ่มที่มีระดับการศึกษาที่ต่างกันจะมีแนวคิดการจัดการความรู้แตกต่างกัน เนื่องจากแบบแผนด้านการคิดที่เป็นระบบจะมีความสนใจที่จะรับรู้ข่าวสารมากกว่า

2) ปัจจัยในด้านรายได้ที่แตกต่างกันมีผลต่อระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์ด้านเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 30,000 และ ไม่นั่นอน (มีค่าเฉลี่ยที่ 3.15) มีความคิดเห็นต่อผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านเศรษฐกิจมากกว่าทุกกลุ่มรายได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

อภิปรายผล ระดับของรายได้ที่แตกต่างกันนั้นส่งผลต่อระดับความคิดเห็นด้านเศรษฐกิจที่ต่างกัันนั้น อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขายและธุรกิจส่วนตัว ซึ่งมีรายได้มาจากการประกอบธุรกิจบริเวณชายแดนมีความเกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว เมื่อเกิดการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษขึ้นทำให้กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้มากกว่า 30,000 และ ไม่นั่นอนนั้นอาจจะมองเห็นโอกาสทางการค้ามากกว่ากลุ่มอื่นหรือความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในด้านของรายได้มีความชัดเจนมากกว่า จึงทำให้มีความคิดเห็นมากกว่ากลุ่มอื่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ชิตพิพิธ วัลยวา (2551, หน้า 86) ที่ผลการศึกษาพบว่า รายได้มีความสัมพันธ์กับความรู้อความเข้าใจของประชาชนในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนจังหวัดเชียงราย ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยการปรับโครงสร้างพื้นฐาน การจ้างงาน การท่องเที่ยว ทำให้ประชาชนส่วนหนึ่งสามารถสร้างงานสร้างรายได้เพิ่มมากขึ้น จึงอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้มากกว่ากลุ่มอื่นๆ มีความคิดเห็นต่อผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจมากกว่ากลุ่มที่มีรายได้ได้น้อยกว่า

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาถึงสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไข เพื่อให้ทราบถึงปัญหาจากผลกระทบได้อย่างครอบคลุมมากยิ่งขึ้นเพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อไป
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบสภาพการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษสงขลาของตำบลปาดังเบซาร์และอำเภอสะเดา เพื่อเป็นการศึกษาข้อมูลร่วมกัน และเพื่อนำผลวิจัยที่ได้ไปปรับปรุงพัฒนาแนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษของอำเภอสะเดาในภาพรวมให้ครอบคลุมต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลือ ความร่วมมือ ความกรุณา และการสนับสนุนจากบุคคลหลายท่านด้วยกัน โดยผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กานดา จันทร์แถมที่กรุณาให้ทั้งความรู้ คำแนะนำ และคำปรึกษา ร่วมออกแบบตรวจสอบเครื่องมือและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ รวมถึงข้อคิดในการดำเนินชีวิต ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกตุวดี บุญปรการ และรองศาสตราจารย์ ดร.เกษรชัย และทีม ที่มีความเมตตากรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ ข้อเสนอแนะในการแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ตลอดจนการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขอขอบพระคุณประชาชนในเขตเทศบาลตำบลปาดังเบซาร์ที่ยินยอมให้ผู้วิจัยเข้าไปทำการศึกษาวิจัยครั้งนี้ และให้ความร่วมมือมาโดยตลอดท้ายที่สุดนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกคนในครอบครัว ถนอมลิขิตวงศ์ ที่ให้ความรัก ความห่วงใย และการสนับสนุนในทุกๆด้านตลอดมา

รายการอ้างอิง

- กรกรรณีย์ และคณะ. (มปป.). *แนวทางและมาตรการเพื่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษบริเวณพื้นที่แนวชายแดนของไทย*. ใน สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา(องค์การมหาชน) กลุ่มงานพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ. (2557). *แนวทางการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษของประเทศไทย*. วารสารเศรษฐกิจและสังคม, 51(4), 19-24
- กาญจนา จัทรชิต. (2558). ความท้าทายของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ. *วารสารการเงินการคลัง*, 27(84), 80-86
- จิตติพัทธ์ วัชยาว. (2551). *ผลกระทบจากการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนจังหวัดเชียงราย*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ฝ่ายแผนงานและงบประมาณกองวิชาการและแผนงาน. (2560). *แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์บริการข้อมูลการค้าชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน*. (2559). สถิติการค้าชายแดนประจำปี. วันที่ค้นข้อมูล 7 กรกฎาคม 2559, เข้าถึงได้จาก <http://bts.dft.go.th/btsc/index.php/overview>
- สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา. (2557). *รายงานสรุปเชิงนโยบายโครงการวิจัยเรื่องแนวทางและมาตรการเพื่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษบริเวณพื้นที่แนวชายแดนของไทย*. กรุงเทพฯ
- สำนักวิชาการ และสำนักกฎหมายสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2557). *สาระสังเขปประเด็นการปฏิรูปประเทศไทยด้านเศรษฐกิจ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

343

อุรารัตน์ ทองสัมฤทธิ์ (2557). การรับรู้แนวคิดการจัดการความรู้ของบุคลากรสังกัดเทศบาลตำบลในเขต
จังหวัดสุราษฎร์ธานี, *The Best Innovative School of Management in the South of
Thailand 2557* (หน้า 7). นครศรีธรรมราช: สำนักวิชาการจัดการมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ สกุล	ธนาวุฒิ ธนอมลิตตวงค์	
รหัสประจำตัวนักศึกษา	5811121008	
วุฒิการศึกษา	ชื่อสถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
วุฒิ	มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา	2557
นิเทศศาสตรบัณฑิต		

ทุนการศึกษา

ทุนอุดหนุนการวิจัยเพื่อวิทยานิพนธ์ ปีงบประมาณ 2560. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

การเผยแพร่ในการประชุมวิชาการ

ธนาวุฒิ ธนอมลิตตวงค์ และกานดา จันทร์แย้ม. (2560). ความคิดเห็นของประชาชนต่อผลกระทบจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์. ในการประชุมวิชาการ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ Thailand 4.0 ระหว่างวันที่ 9 มิถุนายน 2560. ชลบุรี: สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยบูรพา.

การตีพิมพ์เผยแพร่ผลงาน

ธนาวุฒิ ธนอมลิตตวงค์ และกานดา จันทร์แย้ม. (2560). เขตเศรษฐกิจพิเศษปาดังเบซาร์: ปัญหาอุปสรรค และแนวทางการพัฒนา. วารสารศิลปศาสตร์. (รอพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ)